

การศึกษาการใช้หลักสูตรการสอนวิชาดนตรีศึกษา
ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย
กรณีศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

วิรัช จารย์รัตน์

อภินันท์นาลาร

จาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2544

ISBN 974-04-0137-6

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริม
ลักษณะนิสัย กรณีศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

นายวีระชัย จารย์รัตน์

ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ ศศ.บ., ศศ.ม.

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

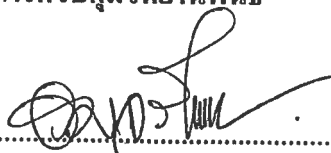
รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์ กศ.บ., กศ.ม.,
ศศ.ม.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรฆ จรรย์ยานนท์ ค.บ., M.M.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรฆ จรรย์ยานนท์ ค.บ., M.M.

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรมหา

บัณฑิต สาขาวิชาดนตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์

ศาสตราจารย์เลียงชัย ลิ้มล้อมวงศ์ Ph.D.

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

กรณีศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

ได้รับพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

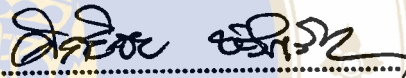
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี

วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2544

นายวีระชัย จารย์รัตน์

ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ ศศ.บ., ศศ.ม.

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์ กศ.บ., กศ.ม.,
ศศ.ม.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิลปชัย กงตาล กศ.บ., ศศ.ม.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรฆ จรรย์ยานนท์ ค.บ., M.M.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์เตียงชัย ลิ้มด้อมวงศ์ Ph.D.

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์สุกรี เจริญสุข กศ.บ., M.M.E.,
D.A. (MUSIC)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรฆ จรรย์านนท์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิลปชัย กงตาล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความรู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องตลอดจนให้กำลังใจในการทำงานมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุกรี เจริญสุข ผู้อำนวยการวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ เพิ่มขวัญและกำลังใจ ไม่ให้ย่อท้อต่อปัญหา

ขอขอบคุณอาจารย์บรรจง ชลวิโรจน์ และอาจารย์สุภารัตน์ ชาญเลขา ที่ได้ตรวจ และแนะนำแก้ไขแบบสอบถาม

ขอขอบคุณอาจารย์วรางคณา บรรณาลัย อาจารย์ 3 ระดับ 8 โรงเรียนพนมไพรวิทยาคาร ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และแก้ปัญหาในด้านคำสถิติ

ขอขอบคุณคณะอาจารย์โรงเรียนบ้านชาติ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนมไพร สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้ขวัญและกำลังใจ

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอรำลึกถึงคุณพ่อคำ คุณแม่ประสพศรี จารย์รัตน์ และสมาชิกในครอบครัวของผู้วิจัย ที่ได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จด้วยดี

วีระชัย จารย์รัตน์

3936590 MSMS/M : สาขาวิชา : ดนตรีศึกษา ; ศศ.ม.(ดนตรี)

คำสำคัญ : การสอนดนตรี/ประถมศึกษา/สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

วิระชัย จารยรัตน์ : การศึกษาการใช้หลักสูตรการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กรณีศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด (THE STUDY OF TEACHING AND LEARNING MUSIC EDUCATION IN PRIMARY SCHOOL IN ROI-ET PROVINCE, THAILAND) คณะ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ ศศ.บ., ศศ.ม. ณรงค์ชัย ปิฎกัรัชต์ กศ.บ., กศ.ม., ศศ.ม. อนรรฆ จรรย์ยานนท์ ก.บ., M.M. 269 หน้า. ISBN 974-04-0137-6

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้หลักสูตรการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด รวม 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านบุคลากร ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านค่านิยมและเจตคติ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หัวหน้าสถานศึกษา และครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 793 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 522 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบซี (Z - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (ANOVA) และการทดสอบของเซฟเฟ

ผลการวิจัย พบว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อสภาพการ ใช้หลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ด้านบุคลากรและด้านสื่อการสอนที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านค่านิยมและเจตคติมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนประเด็นปัญหาการใช้หลักสูตร พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงด้านบุคลากรและด้านสื่อการสอนที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่ ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะโรงเรียนขาด บุคลากรและสื่อการสอนด้านดนตรี จากการเปรียบเทียบพบว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการ ใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตาม ประสบการณ์การสอนและตามขนาดโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัย ทางสถิติ ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้

3936590 MSMS/M : MAJOR : MUSIC ; M.A. (MUSIC)

KEYWORDS : TEACHING / PRIMARY SCHOOL / ROI – ET PROVINCE

WEERACHAI CHARNRUT : THE STUDY OF TEACHING AND LEARNING
MUSIC EDUCATION IN PRIMARY SCHOOLS IN ROI – ET PROVINCE, THAILAND.

THESIS ADVISORS : SAKCHAI HIRUNRUX, B.A., M.A. NARONGCHAI PIDOKRAT,
B.Ed., M.A. ANAK CHARANYANANDA, B.Ed., M.M. 269 p. ISBN 974-04-0137-6

This study was aimed at investigating the use of a music education curriculum in the Music and Dramatics Course at primary schools in the Roi-et Province with 6 different aspects : curriculum and content, personnel, course, plan and class activities, music material, and attitudes and values.

The population used in the study was administrators and instructs from 793 schools under the Education Office of Roi-et Province. There were 522 samples. The data were collected from samples by using questionnaires. The questionnaire was divided into 2 parts : the first part was about the sample status and the second part consisted of a 5-degree evaluation questionnaire. The statistical analyses used in the study was percentage, mean, standard deviation, Z-test, ANOVA, and the Scheffe test.

The results of this study showed that most administrators and instructors have a moderate attitude toward curriculum usage. The attitude towards personnel and music materials was low, whereas, the responses towards attitudes and values were high and did not support the hypothesis. The problems concerning curriculum usage were of a moderate level whereas those concerning personnel and music material were of a high level. The latter findings did not support the hypothesis. It was also found that the difference of administrators and instructors' attitudes was not statistically significant. When taking teaching experience and school size into consideration, it was mainly found that the above concerned attitudes that were not statistically significant.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความสำคัญและที่มาของหัวข้อการวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตของการศึกษา	6
สมมติฐานของการศึกษา	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
2. ทบทวนวรรณกรรม.....	12
เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
3. วิธีการวิจัย.....	54
4. ผลการวิจัย	58
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา	
ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ตาม	
พรรณนะของหัวหน้าสถานศึกษา	59
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา	
ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ตาม	
พรรณนะของครูผู้สอน	67

	75
	81
	87
	96
	103
7.1 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาชีพเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ของ หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน	103
7.2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาชีพเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ของ หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	139
ตอนที่ 8 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาชีพเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ของ หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน	160
8.1 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาชีพเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ของ หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประเภทของการสอน.....	160
8.2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาชีพเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ของ หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	188

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณของกลุ่มหัวหน้าสถานศึกษาและ กลุ่มครูผู้สอนแต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการ ประถมศึกษากิ่งอำเภอ	8
ตาราง 2 – 7 ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้ หลักสูตร ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษา	59 – 66
ตาราง 8 – 13 ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้ หลักสูตร ตามทฤษฎีของครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา	67 – 74
ตาราง 14 – 19 ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในราย วิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้ หลักสูตร ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษา	75 – 80
ตาราง 20 – 25 ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในราย วิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้ หลักสูตร ตามทฤษฎีของครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา	81 – 86
ตาราง 26 – 31 ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในราย วิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้ หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน	87 – 95
ตาราง 32 – 37 ตอนที่ 6 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในราย วิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้ หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน	96 – 102
ตาราง 38 – 43 ตอนที่ 7.1.1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ปฏิบัติ สภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและ นาฏศิลป์ ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประเภทผลการสอน.....	104 – 122

สารบัญตาราง (ต่อ)	หน้า
ตาราง 44 – 54 ตอนที่ 7.1.2 การเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตร ในการสอนวิชา คณิตศึกษา ในรายวิชาคณิตและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสพ การณ์การสอน.....	122 – 136
ตาราง 55 – 60 ตอนที่ 7.2.1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ปฏิบัติ ในสภาพการใช้หลักสูตรวิชาคณิตศึกษา ในรายวิชาคณิตและ นาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถาน ศึกษากับครูผู้สอนโดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	138 – 150
ตาราง 61 – 67 ตอนที่ 7.2.2 การเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรวิชาคณิตศึกษา ในรายวิชาคณิตและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตร และเนื้อหา ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนก ตามขนาดโรงเรียน.....	152 – 159
ตาราง 68 – 73 ตอนที่ 8.1.1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาคณิตศึกษา ในรายวิชาคณิตและนาฏศิลป์ กลุ่ม วิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้ สอน โดยจำแนกตามประสพการณ์การสอน.....	161 – 173
ตาราง 74 – 85 ตอนที่ 8.1.2 การเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตร ในการสอน วิชาคณิตศึกษา ในรายวิชาคณิตและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสพ การณ์การสอน.....	175 – 187
ตาราง 86 - 91 ตอนที่ 8.2.1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาคณิตศึกษา ในรายวิชาคณิตและนาฏศิลป์ กลุ่ม วิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้ สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	189 – 200
ตาราง 92 – 101 ตอนที่ 8.2.2 การเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตร ในการสอน วิชาคณิตศึกษา ในรายวิชาคณิตและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรง เรียน.....	202 – 214
ตาราง 102 – 107 ตารางแสดงค่าสถิติและการเปรียบเทียบเป็นรายด้านโดยสรุป.....	215 - 219

ตารางแสดงค่าสถิติและการเปรียบเทียบเป็นรายด้าน โดยสรุป	215
5. สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	219
บรรณานุกรม.....	248
ภาคผนวก.....	256
ประวัติผู้วิจัย.....	269

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1 แผนภูมิโครงสร้างหลักสูตรกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6

หน้า

17

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของหัวข้อการวิจัย

หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 และฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 มีความมุ่งหวังให้นักเรียนได้เกิดการเปลี่ยนแปลง พัฒนา ค่านิยม เจตคติ และพฤติกรรมที่นำไปสู่การมีบุคลิกภาพที่ดี โดยมีเป้าหมายให้กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย(สลง.) ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมลักษณะนิสัย วิชาดนตรีศึกษาก็เป็นวิชาหนึ่งในกลุ่มวิชานี้ ที่มีความสำคัญในการสร้างเสริมลักษณะนิสัย รสนิยม ค่านิยมอันดี พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ยังมีอุปสรรคและปัญหามากมาย ที่ทำให้การสอนไม่สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนด ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาข้อเท็จจริงของสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร ในการสอนวิชาดนตรีศึกษา (สลง.) โดยแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา

หลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแม่บท มีความซับซ้อน ยากต่อบุคลากรผู้เกี่ยวข้องจะเข้าใจได้ง่าย เนื้อหาวิชามีความยาก และไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น(ยุพิน ศรีสุวรรณ, 2537: 24) ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของนักการศึกษาที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรว่า หลักสูตรมีเนื้อหาที่ครูผู้สอนทั่วไปทำความเข้าใจยาก(สุนน อมรวิวัฒน์และสมพงษ์ จิตระดับ, 2531: 72)

ตัวหลักสูตรเองยังจัดสาระทางดนตรีค่อนข้างไม่สมดุลนัก ทักษะดนตรีบางด้านมีการเน้นน้อยเกินไป เช่น การอ่าน และการสร้างสรรค์ ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากหลักสูตรนำเสนอเนื้อหาการสอนโดยขาดหลักสำคัญบางประการ(ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2539: 24) ประกอบกับการจัดโครงสร้างหลักสูตรวิชาดนตรีของกรมวิชาการ ขาดปรัชญา เป้าหมาย ความสัมฤทธิ์ของวิชาการดนตรีเพราะผู้เขียน โครงสร้างขาดความรู้ความเข้าใจในดนตรี แม้จะมีความรู้ความเข้าใจอยู่บ้างแต่ก็ไม่เพียงพอที่จะสร้างหลักสูตรแห่งชาติได้(สุกรี เจริญสุข, 2539: 65)

ด้านบุคลากร

บุคลากรในโรงเรียนขาดการวางแผนในการดำเนินการสอนร่วมกัน กล่าวคือหัวหน้าสถานศึกษาอาจสนใจเรื่องการจัดชั้นเรียน ฝ่ายครูผู้สอนก็คำนึงถึงวัสดุตำรา ประกอบกับนักเรียนก็สนใจกับ

การมีโอกาสนี้สูงขึ้น อีกทั้งผู้บริหารโรงเรียนยังไม่สามารถจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรภายในโรงเรียนได้อย่างครบถ้วนและเพียงพอ(สมบุญ สดยาชีวิน, 2513: 37) ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียนมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการบริหารโรงเรียน ทุกงานทั้งงานวิชาการ กิจกรรมนักเรียน บุคลากร ธุรการการเงินและพัสดุ อาคารสถานที่ ความสัมพันธ์กับชุมชน ก็เพื่อมุ่งหวังให้ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพนักเรียน อย่างไรก็ตามแม้ว่าผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่จะทราบและเข้าใจในประเด็นนี้ แต่ในทางปฏิบัติพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมักประสบปัญหา และข้อจำกัดจำนวนมาก จนทำให้คุณภาพนักเรียนที่ปรากฏยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541: 3) อีกทั้งผู้บริหารหลายคนขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักสูตร ไม่ได้ทำหน้าที่บริการการใช้หลักสูตรให้แก่ครู ผู้บริหารบางคน ยึดติดกับการทำงานตามระเบียบที่เคยทำกันมา ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับแนวทางการใช้หลักสูตร เช่น มุ่งพัฒนาอาคารสถานที่มากกว่างานวิชาการ ครูที่เก่งด้านการเรียนการสอนไม่ได้รับพิจารณาความดีความชอบพิเศษ อีกทั้งผู้บริหารไม่สนใจการประเมินผลระหว่างเรียน(สุนน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ, 2531: 65-66)

ครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษามักมีปัญหาในด้านต่อไปนี้

1. ครูไม่ได้เริ่มต้นศึกษาหลักสูตรแม่บทก่อน เพราะทำความเข้าใจได้ยาก จึงไปศึกษาที่แผนการสอนและคู่มือครู เมื่อไม่เข้าใจบางตอน ก็ไม่สามารถขอคำแนะนำจากผู้อื่นได้
2. การเตรียมการสอนของครู ก่อนสอนทุกครั้งครูต้องศึกษาคู่มือครู จัดทำโครงการสอน (Long-rang plan) ซึ่งได้แก่การกำหนด เวลา เนื้อหาวิชา(ณฤทธิ์ สุทธิจิตต์, 2538: 62) อีกทั้งครูประถมศึกษาส่วนมากทำการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ มีภารกิจด้านอื่นอีกมากจึงไม่สามารถเตรียมการสอนได้ครบทุกครั้งที่ทำการสอน
3. ครูยังไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาลักษณะนิสัยของนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังคงยึดตัวครูเป็นจุดศูนย์กลาง นักเรียนจึงขาดการฝึกฝนการทำงานเป็นกลุ่มและการมีส่วนร่วมในการเรียน(สุนน อมรวิวัฒน์และสมพงษ์ จิตระดับ, 2531: 72-76) กล่าวคือสอนเช่นเดียวกันกับที่ครูผู้สอนเคยเรียนในระดับประถมศึกษา

จากการติดตามผลการใช้หลักสูตร พบว่า เมื่อครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องดนตรี ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในกิจกรรมการเรียนการสอน บางครั้งก็ไม่สอนหรือสอนไม่ครบตามเนื้อหา ทำให้การเรียนการสอนไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ กรมวิชาการจึงพิจารณาว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยให้ครู มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่สอนอย่างลึกซึ้ง เมื่อหลักสูตรได้กำหนดให้มีการเรียนการสอนดนตรีในโรงเรียนประถมศึกษาทุกระดับชั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอน ต้องมีความสามารถ

ที่จะสอนวิชาดนตรีในชั้นที่ตนรับผิดชอบได้ หากชั้นที่ครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระทางดนตรีที่ดีพอ การเรียนการสอนในชั้นหรือห้องนั้นก็ต้องหยุดลงหรือหากมีการเรียนการสอนก็เพียงน้อยนิด เป็นผลให้การเรียนการสอนขาดความต่อเนื่อง(กรมวิชาการ, 2527: คำชี้แจง)

เหตุผลหนึ่งของการขาดครูผู้สอนดนตรีในโรงเรียน คือแหล่งผลิตครูดนตรีไม่มีความสัมพันธ์กันกับหน่วยงานที่ต้องการ ผู้มีความรู้ด้านดนตรีที่จบจากสถาบันการดนตรีมีจำนวนมาก แต่กระทรวงศึกษาธิการมีตำแหน่งรับครูดนตรีเข้าไปสอนดนตรีในโรงเรียนมีน้อย ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้หลายโรงเรียนไม่มีครูดนตรี(สุกรี เจริญสุข, 2539: 64) ในสภาพปัจจุบันครูประถมศึกษาส่วนมากต้องสอนทุกกลุ่มวิชา รวมทั้งวิชาดนตรีศึกษา(สตน.)ด้วย ขณะที่สถาบันการศึกษาที่มีส่วนในการผลิตครูประถมศึกษา นอกจากวิชาเอกดนตรีแล้ว ไม่ได้บรรจุวิชาดนตรีในโปรแกรมการเรียนหรือถ้ามีก็น้อยมาก เมื่อได้บรรจุเป็นครูผู้สอนดนตรีในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานคณะ กรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนมากจึงสอนวิชาดนตรีศึกษาตามเนื้อหาในหนังสือ คู่มือครู แนวทางการใช้หลักสูตรเท่านั้น โดยไม่ได้เข้าใจถึงเนื้อหาสาระทางดนตรีอย่างเพียงพอ

ส่วนปัญหาของนักเรียนที่มีผลกระทบต่อการใช้หลักสูตรพอจำแนกเป็น 2 ประเด็น คือ ปัญหาด้านพัฒนาการทางกายและทางสติปัญญา กล่าวคือ ปัญหาทางกาย พบว่านักเรียนประถมศึกษาในชนบท ห้องที่ทึบกันดารและห้องที่มีสภาพทางเศรษฐกิจสังคมล้าหลัง มีปัญหาด้านสุขภาพ โดยเฉพาะภาวะการขาดแคลนอาหาร ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้การเรียนรู้ขาดความต่อเนื่อง ส่วนปัญหาทางสติปัญญา นักเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในชนบท มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจตกต่ำ เป็นผลต่อพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กเป็นอย่างมาก (สุมน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ, 2531: 67- 69)

ผู้ปกครองก็ไม่เข้าใจโครงสร้างของหลักสูตร ยังยึดติดกับการเรียนการสอนตามรูปแบบเดิมที่เคยเรียนมา กล่าวคือ มักมีค่านิยมที่จะให้บุตรหลาน ได้เรียนแต่วิชาที่เพิ่มความรู้ทางวิชาการ เหมือนกับสมัยที่ตัวเองเรียนมาในอดีต จึงไม่ส่งเสริมการฝึกทักษะ และลักษณะนิสัยแก่เด็ก ประกอบกับการอบรมเลี้ยงดูไม่เป็นลักษณะประชาธิปไตย ดังนั้นนักเรียนบางส่วนจึงไม่ได้รับการฝึกกระบวนการหม่พวและขาดความคิดสร้างสรรค์(สุมน อมรวิวัฒน์, 2531: 70)

ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การวางแผนและการจัดกิจกรรมการสอนเป็นขั้นตอนของการใช้หลักสูตรโดยตรง ถ้าเปรียบกับการจัดระบบการเรียนก็เป็นกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งครูผู้สอนต้องใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการดำเนินกิจกรรมและให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเนื้อหา จุดประสงค์รวมทั้งภูมิหลังของผู้เรียน จากการรายงานผลของฝ่ายพัฒนาวิชาการ เรื่องสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้กับนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

ร้อยเอ็ด พบว่า ในส่วนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ โรงเรียนไม่ค่อยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในบางเรื่อง และไม่สามารถบันทึกการสอนได้(จันทร์เพ็ญ พงศ์ศิริแสน, 2540: 5)

ด้านสื่อการสอน

โรงเรียนส่วนใหญ่มีขนาดงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ช่วยสอน เช่น เทปเพลง เครื่องดนตรี จึงไม่ก่อให้เกิดความสนุกสนานการเรียนการสอน ไม่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ อยากเห็น ครูผู้สอนไม่สามารถจัดหา คัดแปลง ผลิตอุปกรณ์มาประกอบการสอน ประกอบทั้งเครื่องดนตรีที่กระทรวงศึกษาธิการจัดสรรมาให้ส่วนมากไม่มีคุณภาพ อีกทั้งครูไม่มีความรู้ ความสามารถในการบรรเลงและรักษาเครื่องดนตรี จากรายงานการนิเทศของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด (2536: 6) พบว่า ครูส่วนใหญ่สอนวิชาดนตรีศึกษาโดยไม่ใช้สื่อการสอน ไม่มีสื่อหรือไม่มีอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน คงใช้แต่หนังสือเรียนเท่านั้น

ด้านการวัดผลและประเมินผล

จากการศึกษาของสำนักงานโครงการรับความช่วยเหลือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2529) พบว่า ครูไม่สามารถสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลด้านลักษณะนิสัยของนักเรียน จึงใช้ข้อทดสอบเพื่อวัดความรู้ของนักเรียนเพียงประการเดียว อีกทั้งจากรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับจังหวัดของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2534 , 2535 และ 2536 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยภาคปฏิบัติ(แขนงดนตรีและนาฏศิลป์) และการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัยภาคปฏิบัติ(แขนงวิชาดนตรีและนาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั่วประเทศ พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง(กรมวิชาการ, 2536: 30)

ด้านค่านิยม และเจตคติ

เมื่อพิจารณาสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนระดับการประถมศึกษาในปัจจุบัน ทั้งทางส่วนที่เป็นตัวป้อน(input) กระบวนการ(process) และการผลิต(output) (พันทิพา อุทัยสุข, 2538: 12 - 13) ยังมีปัญหาที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของระบบการศึกษา ได้แก่ ปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม ค่านิยม และลักษณะวัฒนธรรม ในปัจจุบันยังมีความเชื่อเรื่องของคนตรีในทางลบกันอยู่มาก เช่น ในส่วนที่เกิดจากคำสอนของพุทธศาสนาและวรรณคดีไทยที่กล่าวถึงวิชาดนตรีเป็นวิชาชั้นต่ำ เป็นกิเลส เป็นสิ่งอกุศลมูล การเป็นครูสอนดนตรีนาฏศิลป์เป็นการทำบาปเป็นอาจิม(สุกรี เจริญสุข, 2539: 61-66) อีกทั้ง บุคคลในวงการศึกษาและบุคคลทั่วไปมักคิดว่า วิชาดนตรีและนาฏศิลป์เป็นการเรียนเพื่อนันทนาการที่สนับสนุนการเรียนในวิชาอื่นเท่านั้น ไม่ใช่วิชาการหลักเพราะมีคะแนนน้อย (เครือวัลย์ สุขเจริญ, 2537: 4)

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ ของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งผู้วิจัยถือว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษา เพื่อจะได้ทราบสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน ซึ่งเป็นประโยชน์ ต่อการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสามารถนำผลการศึกษาค้นคว้าเป็นสารสนเทศต่อการพัฒนาแผนการศึกษา หลักสูตร และเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในขั้นตอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา ดนตรีและนาฏศิลป์ (สตน.) ตามทรรศนะของหัวหน้าสถานศึกษา และครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรตามทรรศนะของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ให้ทราบสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) การสอนวิชาดนตรีศึกษา(สตน.) ตามทรรศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ในด้านต่อไปนี้ คือ
  - 1.1 ด้านหลักสูตรและเนื้อหา
  - 1.2 ด้านบุคลากร
  - 1.3 ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
  - 1.4 ด้านสื่อการสอน
  - 1.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล
  - 1.6 ด้านค่านิยม และเจตคติ

2. เพื่อเป็นสารสนเทศสำหรับผู้บริหารและครูผู้สอนในการวางแผน แก้ไขและปรับปรุงในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี
3. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการแก้ไข และปรับปรุงการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ในครั้งต่อไป
4. เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานการศึกษาได้หาทางปรับปรุง ส่งเสริม และปรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นของนักเรียน

ขอบเขตของการศึกษา

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร การสอนวิชาดนตรีศึกษาในรายวิชา ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ในประเด็นต่อไปนี้

- 1.1 หลักสูตรและเนื้อหา ได้แก่ กิจกรรมเน้นจังหวะ กิจกรรมเน้นการฟัง และกิจกรรมการร้องเพลง
- 1.2 บุคลากร
- 1.3 การวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.4 สื่อการสอน
- 1.5 การวัดผลและประเมินผล
- 1.6 ด้านค่านิยม และเจตคติ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ทำการวิจัย ได้แก่ หัวหน้าสถานศึกษา และครูผู้สอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 793 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ด้วยเหตุว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดมีจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัย ดังนี้ คือ หัวหน้าสถานศึกษา และครูผู้สอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

ร้อยเอ็ด รวมทั้งสิ้น 520 คน โดยแยกเป็นหัวหน้าสถานศึกษา จำนวน 260 คน และครูผู้สอน จำนวน 260 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2532: 40) ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมรายชื่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด มีทั้งหมด 793 โรงเรียน ต่อไปจึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การสุ่มตามตารางของ เครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จะได้กลุ่มตัวอย่างละ 260 คนจากจำนวนประชากร 793 โรงเรียน เมื่อรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูผู้สอนจะมีจำนวนทั้งสิ้น 520 คน

จำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละสำนักงานการศึกษาอำเภอและสำนักงานการศึกษา กิ่งอำเภอ ได้จากการเปรียบเทียบอัตราส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่หาได้จากจำนวนประชากร โดยใช้ อัตราส่วนจากตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งหาได้ดังนี้

$$\frac{260}{793} \times n = \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ของแต่ละสพอ./ก.}$$

กำหนดให้ n = จำนวนประชากรของแต่ละ สพอ./สปก.

$$260 = \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนในสังกัด สปจ. ร้อยเอ็ด}$$

$$793 = \text{จำนวนประชากร(จำนวนโรงเรียนในสังกัด สปจ.ร้อยเอ็ด)}$$

จากการคำนวณถ้าผลลัพธ์มีทศนิยมตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ให้ถือว่าเป็นจำนวนเต็ม

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณของกลุ่มหัวหน้าสถานศึกษา และกลุ่มครูผู้สอน
แต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอ

ที่	สพอ./สปก.	กลุ่มตัวอย่าง	
		หัวหน้า สถานศึกษา	ครู ผู้สอน
1	สพอ.เมืองร้อยเอ็ด	18	18
2	สพอ.เกษตรวิสัย	19	19
3	สพอ.จตุรพักตรพิมาน	16	16
4	สพอ.ธวัชบุรี	14	14
5	สพอ.ปทุมรัตต์	14	14
6	สพอ.พนมไพร	16	16
7	สพอ.โพนทอง	21	21
8	สพอ.สุวรรณภูมิ	26	26
9	สพอ.เสลภูมิ	25	25
10	สพอ.อาจสามารถ	11	11
11	สพอ.หนองพอก	19	19
12	สพอ.เมืองสรวง	6	6
13	สพอ.โพธิ์ชัย	10	10
14	สพอ.โพนทราย	7	7
15	สพอ.เมยวดี	4	4
16	สพอ.ศรีสมเด็จ	7	7
17	สพอ.จังหาร	10	10
18	สปก.เชียงขวัญ	7	7
19	สปก.หนองฮี	5	5
20	สปก.ทุ่งเขาหลวง	6	6

รายชื่อสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างของแต่ละ สพอ./สปก. หาได้โดยการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย(Sample Random Sampling) โดยใช้วิธีการจับสลากจากจำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ด้านสถานภาพตำแหน่งงาน ประสบการณ์การสอน และขนาดโรงเรียนของหัวหน้าสถานศึกษา และครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา(ดนตรีและนาฏศิลป์)

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทัศนคติเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย รวม 6 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านหลักสูตรและเนื้อหา

3.2.2 ด้านบุคลากร

3.2.3 ด้านการวางแผน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.2.4 ด้านสื่อการสอน

3.2.5 ด้านการวัดผลและการประเมินผล

3.2.6 ด้านค่านิยม และเจตคติ

สมมติฐานของการศึกษา

ในการศึกษานี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐาน การศึกษาค้นคว้า การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้

1. หัวหน้าสถานศึกษา และครูผู้สอน ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อสภาพการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับน้อย
2. หัวหน้าสถานศึกษา และครูผู้สอน ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมาก
3. หัวหน้าสถานศึกษา และครูผู้สอน ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการใช้หลักสูตรไม่แตกต่างกัน
4. หัวหน้าสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อสภาพการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับน้อย
5. หัวหน้าสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมาก
6. หัวหน้าสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7. หัวหน้าสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่อยู่โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ส่วนใหญ่มีผลกระทบต่อสภาพการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับน้อย

8. หัวหน้าสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่อยู่โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ส่วนใหญ่มีผลกระทบต่อปัญหาการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมาก

9. หัวหน้าสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่อยู่โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ส่วนใหญ่มีผลกระทบต่อการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นิยามศัพท์เฉพาะของการศึกษา

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง องค์ประกอบในการดำเนินการสอนของครู ให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ ได้แก่

1. หลักสูตรและเนื้อหา
  - 1.1 กิจกรรมเน้นจังหวะ
  - 1.2 กิจกรรมเน้นการฟัง
  - 1.3 กิจกรรมการร้องเพลง
2. วัตถุประสงค์
3. ความสนใจของกลุ่มผู้เรียน
4. ความแตกต่างระหว่างบุคคล
5. สภาพแวดล้อมของสังคมผู้เรียน
6. เวลาที่ใช้ในการสอน

การประเมินผล หมายถึง การได้ค่าจากการวัดผลนำไปประเมินค่าการวัดผลออกมาเป็นรูปของคุณภาพ

การวัดผล หมายถึง กระบวนการเพื่อจะทำได้มาซึ่งตัวเลข หรือสัญลักษณ์ที่มีความหมายแทนคุณภาพ หรือคุณลักษณะของสิ่งที่จะวัด โดยใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพอย่างมีกฎเกณฑ์

ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่หน้าที่สอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

บุคลากร หมายถึง บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เช่น หัวหน้าสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน นักการภารโรง ผู้ปกครอง ฯลฯ

ปัญหาการใช้หลักสูตร หมายถึง เหตุขัดข้องหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่ทำให้การใช้หลักสูตรไม่สอดคล้องหรือไม่บรรลุตามหลักการ จุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร

ผู้ใช้หลักสูตร หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ศิษยานุศิษย์ นักเรียน ผู้ปกครอง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มโรงเรียน

แผนการศึกษาแห่งชาติ หมายถึง แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535

สปก. หมายถึง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

สพจ. หมายถึง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

สปอ. หมายถึง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

สภาพการใช้หลักสูตร หมายถึง พฤติกรรมในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ในโรงเรียนตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน

สารสนเทศ หมายถึง เอกสารที่สรุปเรื่องราว เป็นข้อมูลทางการศึกษาที่เชื่อถือได้

สื่อการสอน หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ เอกสารประกอบหลักสูตร เครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เทคโนโลยีทางการศึกษา ตลอดจนวิทยากรที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

หัวหน้าสถานศึกษา หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้รักษาการในตำแหน่ง ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบในการศึกษา ค้นคว้า โดยแยกเป็น เอกสารและงานวิจัย ดังต่อไปนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยจำแนกไว้เป็นรายด้าน ดังนี้คือ

1. ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระทางดนตรี
2. ด้านบุคลากร
3. ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. ด้านสื่อการสอน
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล
6. ด้านค่านิยมและเจตคติ

ด้านหลักสูตรและเนื้อหาสาระทางดนตรี

จากการศึกษา มีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและเนื้อหาสาระทางดนตรีในระดับ ประถมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยพอจำแนกได้ดังนี้ดังนี้

ด้านหลักสูตร

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 เรื่องแนวการจัดการศึกษา ในมาตรา 22 ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (พระราชกฤษฎีกาเบญญา, 2542: 9) ใน หมวด 6 เรื่อง มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ได้กล่าวถึง ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบ การประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก และยังได้กล่าวถึง ระบบ หลัก

เกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (พระราชกฤษฎีกา, 2542: 18)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ได้กำหนดหลักการที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. การสร้างความเจริญงอกงามทางปัญญา ความคิด จิตใจ และคุณธรรมของบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นเป้าหมายสำคัญ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลระหว่างความเจริญทางจิตใจกับความเจริญทางวัตถุและความเติบโตทางเศรษฐกิจ

2. ในฐานะที่มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ และจะต้องดำรงอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติอย่างกลมกลืนและเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มนุษย์ต้องตระหนักถึงการใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสมโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

3. การก้าวทันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการสมัยใหม่ และการรับวัฒนธรรมจากต่างประเทศหรือจากภายนอกชุมชน จะต้องประสานควบคู่ไปกับความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญา ภาษา และวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของสังคมไทย เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

4. ความสมดุลระหว่างการพึ่งพาอาศัยกันกับการพึ่งตนเอง เป็นหลักการพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการประสานความร่วมมือร่วมใจกันทั้งในระดับบุคคล ชุมชน ท้องถิ่นและประเทศเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน อันจะช่วยส่งเสริมบทบาทของประเทศไทยให้โดดเด่นขึ้นในประชาคมโลก (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2535: 1)

กระบวนการเรียนการสอนต้องมีการจัดระบบการเรียนการสอนซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอน และผู้เรียน ซึ่งทั้ง 3 ส่วนนี้ มีความเกี่ยวพันกัน ในการจัดระบบการเรียนการสอน ซึ่งครูจะต้องรับผิดชอบ โดยมีขั้นตอนคือ จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหา การวินิจฉัยภูมิหลังของนักเรียน วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนต้องมีวางแผนในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้กิจกรรมที่จัดมีคุณค่าและเหมาะสมที่สุดสำหรับผู้เรียนในการวางแผนการสอนแต่ละครั้งครูผู้สอนต้องคำนึงถึง หลักสูตร วัตถุประสงค์ของบทเรียน ความสนใจของกลุ่มผู้เรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคล สภาพแวดล้อมทางสังคมและเวลา (พันทิพา อุทัยสุข, 2538: 11-15)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช., 2541: 1) ได้กล่าวถึงการประกันคุณภาพการศึกษาว่าเป็นหนึ่งในนโยบาย “สามประกัน” ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คือ **ประกันโอกาส** ที่มุ่งเน้นให้เด็กมีโอกาสนเรียนอย่างทั่วถึงและอยู่ในระบบจนจบชั้นประถมศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การ**ประกันประ**

สิทธิภาพ ที่มุ่งเน้นให้มีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยสร้างเครือข่ายการทำงานให้มีความโปร่งใส การประกันคุณภาพ ที่มุ่งเน้นให้สถานศึกษามีการพัฒนาเพื่อนำไปสู่ความมีมาตรฐานที่ทัดเทียมกัน

จากการค้นคว้ามีผู้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้หลายอย่างดังนี้

หลักสูตร คือ ข้อกำหนดเกี่ยวกับการเรียน

หลักสูตรประถมศึกษา คือ ข้อกำหนดเกี่ยวกับการให้การศึกษาแก่เด็กที่อยู่โรงเรียน
ประถมศึกษา(กระทรวงศึกษาธิการ, 2525 : 5)

ธีรบุรุษ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา (2538: 38) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรเป็น 2 นัย ไว้ว่า
หลักสูตรในทางแคบ หมายถึง เอกสารที่กำหนดโครงการศึกษาของผู้เรียน ประกอบด้วย ความมุ่งหมายการศึกษา เนื้อหาวิชาและอัตราเวลาเรียนกิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดให้กับผู้เรียน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

หลักสูตรในทางกว้าง หมายถึง ประมวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

พนัส หันนาคินทร์ (2521: 124) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งมวลที่นักเรียนจะได้รับ ภายใต้การนำของครูหรือโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังจะให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ แก่นักเรียน กล่าวคือ ด้านทางกาย ทางอารมณ์และทางสังคม

สุมิตร คุณานุกร (2523: 2-3) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ในสองระดับ คือ หลักสูตรระดับชาติและหลักสูตรระดับโรงเรียน หลักสูตรระดับชาติหมายถึง โครงการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้ ส่วนหลักสูตรระดับโรงเรียน หมายถึง โครงสร้างที่ประมวลความรู้และประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอกโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ภิญโญ สาร (2538: 38) กล่าวว่า หลักสูตรหมายถึง บรรดาประสบการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้แก่เรียนตามระดับชั้น ตามความต้องการของนักเรียน ตามวัยของนักเรียน ตามความสนใจของนักเรียนและตามความต้องการของสังคม

ธีรบุรุษ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา (2538: 38) ได้อ้างถึงการให้ความหมายของหลักสูตรของกู๊ด (Good) ไว้ 3 ประการด้วยกันคือ

ประการแรก คือ เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบ ให้นักเรียนได้ศึกษาเพื่อจบชั้นหรือรับประกาศนียบัตรในหมวดวิชาที่สำคัญ เช่น หลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรพลานามัย หลักสูตรศิลปศึกษา เป็นต้น

ประการที่สอง หลักสูตรคือ คำโครงทั่วไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่จะต้องสอนซึ่งโรงเรียนจัดให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กมีความรู้จนจบชั้นหรือได้รับประกาศนียบัตร เพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อในทางอาชีพต่อไป ความหมายในข้อนี้หมายถึง หลักสูตรทั้งฉบับรวมวิชาเข้าด้วยกัน

ประการสุดท้าย หลักสูตร คือ กลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งนักเรียนได้เล่าเรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียนหรือสถานศึกษา ความหมายข้อนี้หมายถึง หลักสูตรทั้งฉบับ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาวิชาส่วนหนึ่ง และการจัดประสบการณ์ให้อีกส่วนหนึ่ง

ยุพิน ศรีสุวรรณ (2537: 9) ได้กล่าวถึงความหมายของตามทฤษฎีของ ทาบา ไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนและครูผู้สอนจัดขึ้น เพื่อให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามลักษณะที่ต้องการและให้ถึงจุดหมาย

จึงสรุปได้ว่า หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้รับจากโรงเรียน เพื่อการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน

กระทรวงศึกษาธิการ(2533: 1 - 4) ได้กำหนดหลักการของหลักสูตรไว้ 3 ประการ จุดหมาย 8 ประการ และโครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยไว้ดังนี้

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชน
2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต
3. เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกภาพของชาติ โดยมีเป้าหมายหลักร่วมกัน แต่ให้ท้องถิ่นมีโอกาสพัฒนาหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการได้

จุดหมายของหลักสูตร

การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทนต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็น และครองชีวิตอย่างสงบสุข

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ จะต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ คงสภาพการอ่านออกเขียนได้และการคิดคำนวณได้
2. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงของสังคม
3. สามารถปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองและครอบครัว

4. สามารถวิเคราะห์สาเหตุและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง และครอบครัวได้อย่างมีเหตุผลด้วยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

5. มีความภูมิใจในความเป็นคนไทย มีนิสัยไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

6. มีนิสัยรักการอ่านและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ

7. มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

8. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมในบ้านและชุมชน สามารถปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของบ้านและชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมในชุมชนรอบ ๆ บ้าน

โครงสร้างของหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (ดนตรีและนาฏศิลป์)

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กำหนดให้วิชาดนตรีและนาฏศิลป์เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ประกอบไปด้วยวิชาอื่น ๆ อีก คือ จริยศึกษา ศิลปศึกษา และพลศึกษา กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยเป็นกลุ่มประสบการณ์ที่มุ่งให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงค่านิยม เจตคติและพฤติกรรม เพื่อนำไปสู่การมีบุคลิกภาพที่ดี

จุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาค่านิยม เจตคติ พฤติกรรม และบุคลิกภาพ เน้นการเป็นคนช่างคิด ช่างทำ และปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ โดยใช้กิจกรรม จริยศึกษา ศิลปศึกษา พลศึกษา ดนตรีและนาฏศิลป์ ลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ จึงต้องปลูกฝังให้มีคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการเกี่ยวกับความดีความงาม การรักษาสุขภาพกายและจิต

2. มีความสามารถในการวิเคราะห์ วิจัย แก้ปัญหา มีความสามารถในการแสดงออก และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3. มีความเสียสละ สามัคคี มีวินัย ประหยัด ซื่อสัตย์ กตัญญูกตเวที รักการทำงาน เห็นคุณค่าของการออกกำลังกาย

4. มีความสนใจแสวงหาความรู้ และรูปแบบการทำงานใหม่ ๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้ความรู้ในการตัดสินใจ และแก้ปัญหาเพื่อการทำงาน และการดำรงชีวิต

5. ปรับปรุงตนเองให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถนำความรู้ไปแก้ปัญหาและพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2535: 57)

การสอนดนตรีและนาฏศิลป์ตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521 มีเป้าหมาย เพื่อสร้างเสริมลักษณะนิสัยแก่ผู้เรียน และสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องดนตรีและนาฏศิลป์ เพื่อส่งเสริมรสนิยม และความรู้สึกรักอันดีต่อดนตรีและนาฏศิลป์ ดังจุดประสงค์ดังนี้

1. ให้รู้จักคุณค่าของประสบการณ์ทางดนตรีและนาฏศิลป์ ตลอดจนมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน
2. ให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์
3. ให้มีโอกาสพัฒนาตนเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์ ตามความถนัดและความสนใจของตน
4. ให้แสดงออกตามความคิดและจินตนาการของตน
5. ให้รู้จักดนตรีและนาฏศิลป์ของไทยและของชาติอื่น
6. ให้นำประสบการณ์ทางดนตรีและนาฏศิลป์ไปช่วยส่งเสริมและปรับปรุงบุคลิกภาพของตน

จุดประสงค์ส่วนใหญ่จะเน้นโน้ตของการสร้างเสริมลักษณะนิสัย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาในด้านอารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพของผู้เรียนทั้งสิ้น ความรู้และทักษะพื้นฐานเป็นส่วนที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ เกิดความเชื่อมั่นในการแสดงออกได้ดียิ่งขึ้น ฉะนั้นถึงแม้จะส่งเสริมด้านการพัฒนา แต่ความรู้และทักษะก็ยังคงมีความจำเป็นต่อการเรียนการสอน เพราะดนตรีและนาฏศิลป์ต้องอาศัยทักษะพื้นฐาน เพื่อนำมาแสดงออกในทางที่ถูกต้อง จึงควรต้องใช้การปฏิบัติจริงให้มากที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2525: 141)

กระทรวงศึกษาธิการ (2535: 89 – 90) ได้จุดประสงค์การสอนดนตรีและนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 มีดังนี้

กิจกรรมเน้นจังหวะ

สังเกตการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายและอุปกรณ์ต่าง ๆ ทำจังหวะ เน้นการเต้นรำ ร้องเพลง ให้เข้ากับจังหวะ การอ่านบทกลอนและการทำท่าทางประกอบให้เข้ากับจังหวะการแสดง การเล่นพื้นเมืองของแต่ละท้องถิ่น

อภิปรายผลของการปฏิบัติที่เกิดขึ้นด้วยความพร้อมเพียง สวยงาม ไพเราะสอดคล้อง ผสมกลมกลืนและความไม่พร้อมเพียง ไม่สวยงาม ไม่ไพเราะ ไม่สอดคล้องและไม่ผสมกลมกลืน

ฝึกปฏิบัติโดยเลียนแบบพฤติกรรมตามรูปแบบที่กำหนดให้และฝึกเปลี่ยนรูปแบบบอกความรู้สึที่เกิดขึ้นจากการเคลื่อนไหวตามรูปแบบและเปลี่ยนรูปแบบ เลือกกิจกรรมที่แสดงได้ดีไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

เพื่อให้เห็นความสำคัญของการเคลื่อนไหวที่สวยงามพร้อมเพรียง สอดคล้องผสมกลมกลืน เกิดความรู้สึกชื่นชมในความพร้อมเพรียง ตระหนักในความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอให้เกิดความพร้อมเพรียง สวยงาม ไพเราะ สามารถนำกิจกรรมที่สนใจและทำได้ดีไปใช้แสดงให้เกิดความเพลิดเพลินได้

กิจกรรมเน้นการฟังและการร้องเพลง

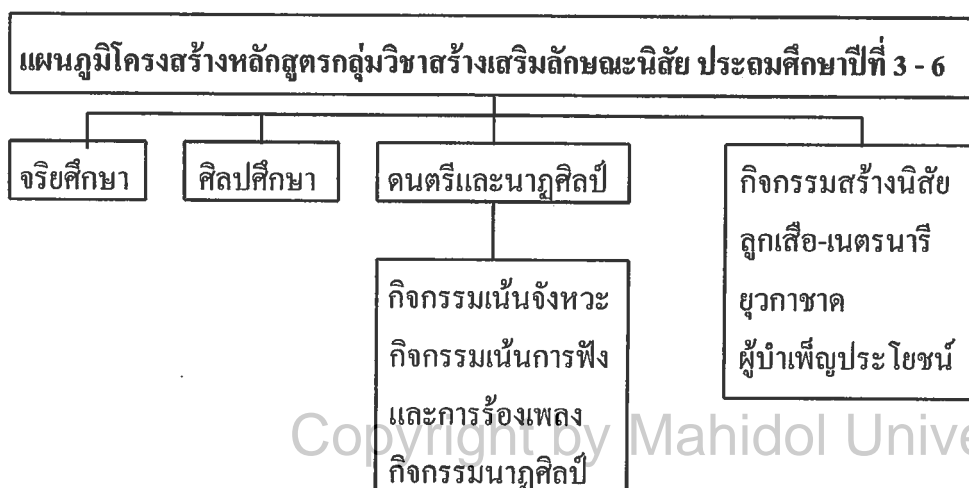
สังเกตจังหวะท่วงทำนองเพลงไทยสากล เพลงพระราชนิพนธ์ เพลงไทยเดิม เพลงนานาชาติ เพลงที่บรรเลงโดยเครื่องดนตรีล้วน ๆ และเพลงอื่น ๆ ที่นักเรียนสนใจ ให้เลือกร้องเพลงตามโน้ตสากล วิธีการร้องเพลงประสานเสียงอย่างง่าย ๆ

อภิปรายซักถามความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของเพลง ประวัติและเรื่องราว อารมณ์เพลง ความสำคัญของเพลงพระราชนิพนธ์ ฝึกปฏิบัติโดยเลียนแบบพฤติกรรมตามรูปแบบและเปลี่ยนรูปแบบ บอกความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติด้วยความพร้อมเพรียง ความไพเราะความสอดคล้องผสมกลมกลืนของจังหวะและการประสานเสียง

ศึกษาวิธีการแต่งนิทานและเพลงหรือหาเพลงประกอบละครง่าย ๆ เพื่อใช้ประกอบหุ่นหรือแสดงกันเอง อภิปรายซักถามและสรุปแนวปฏิบัติ

ฝึกแต่งนิทานและเพลงหรือบทละครง่าย ๆ โดยอาศัยรูปแบบที่กำหนดให้และเปลี่ยนรูปแบบบอกความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการแต่งนิทาน บทละคร และเลือกบทเพลง บทละคร ไปใช้ประกอบการแสดงได้

เพื่อให้เห็นความสำคัญและคุณค่าของเพลงไทยเดิม เพลงพระราชนิพนธ์ เข้าใจในอารมณ์เพลง สามารถแสดงความรู้สึกจากการรับรู้ความไพเราะของเพลง สามารถถ่ายทอดความรู้สึกออกมาเป็นนิทาน เรื่องราว บทเพลง ละคร เกิดความชื่นชมในการร้องเพลง ฟังเพลง แต่งนิทานประกอบเพลง นำกิจกรรมการฟังและการร้องเพลงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ในปัจจุบันหลักสูตรได้กำหนดระยะเวลาการเรียนรู้กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยไว้ดังนี้

ชั้น	เวลาเรียน		
	อัตราส่วนของเวลาเรียนทั้งหมด	จำนวนชั่วโมง	จำนวนคาบ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2	ร้อยละ 25	250	750
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4	ร้อยละ 25	250	750
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6	ร้อยละ 20	200	600

หมายเหตุ คาบละ 20 นาที

เนื้อหา สาระทางดนตรี(Music Content Areas)

ผู้วิจัยได้จำแนกวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านเนื้อหาสาระทางดนตรีไว้เป็น 2 ประเด็น คือ เนื้อหาดนตรีสากล และเนื้อหาดนตรีไทย ในระดับประถมศึกษาไว้ดังนี้

ดนตรีสากล

กระทรวงศึกษาธิการ(2524: 547 - 630) ได้กล่าวถึงความรู้สำหรับครูประถมศึกษาดังนี้ โน้ตสากลประเภทอัตราบรรดาศา 4 จังหวะ

1. โน้ตจังหวะประเภทอัตราบรรดาศา 4 จังหวะ ชนิด ลักษณะ และความหมายของมันที่แสดงได้ด้วยการปฏิบัติ การฟัง อ่าน เขียนหรือการทำจังหวะ

2. ความหมายร่วมกันของโน้ตจังหวะประเภทอัตราบรรดาศา 4 จังหวะ เส้นบรรทัด และเครื่องหมายทางดนตรีที่แสดงออกได้ด้วยการปฏิบัติ(การฟัง อ่านหรือร้อง เขียน และการทำจังหวะ)

2.1 “กุญแจ” คือเครื่องหมายกำกับเส้นบรรทัดดนตรี ทำให้เราทราบตำแหน่งต่าง ๆ “บนเส้น” หรือ “ในช่อง” (ระหว่างเส้น)ของบรรทัดดนตรีนั้น ๆ มีระดับเสียงและชื่อของเสียงดนตรีแต่ละระดับนั้น ๆ ว่าเป็นเสียงอะไร (แสดงได้ด้วยโน้ตจังหวะชนิดต่าง ๆ ที่เขียนไว้บนเส้นหรือในช่องต่าง ๆ เหล่านั้น)

กุญแจที่ควรรู้จักคือ กุญแจซอล มีลักษณะคล้ายตัว ไอ ในภาษาอังกฤษ

หัวของมันกำกับอยู่ที่เส้นที่ 2 ทำให้เส้น 2 มีระดับและชื่อของเสียงดนตรีว่า “ซอล” และเรียกทั้ง 5 เส้นว่า “บรรทัดซอล” ไปด้วย

2.2 เครื่องหมายกำหนดจังหวะ(Time Signature) คือ เครื่องหมายเป็นตัวเลขซ้อนกันเขียนไว้ข้างหลังคีย์(Clef) ที่หัวของโน้ตจังหวะหรือโน้ตเพลง บางครั้งก็เขียนด้วยเครื่องหมายอักษร “ c ” ในภาษาอังกฤษ เช่น 4 หรือ c เป็นต้น

2.3 เครื่องหมายวรรคตอนทางดนตรี บางชนิด

2.3.1 เส้นกั้นห้อง (Bar line) คือ เส้นเดี่ยวในแนวดิ่ง ที่ขีดไว้เป็นช่วง ๆ ในโน้ตจังหวะหรือโน้ตเพลง แต่ละช่วงเรียกว่า “ห้องเพลง” (Bar หรือ Measure) แต่ละห้องเพลงมีความความยาวหรือจำนวนครั้งในการเคาะจังหวะเท่ากันทุกห้องเพลง

2.3.2 เส้นบอกรวรรคหรือประโยคของเพลง คือ เส้นคู่ในแนวดิ่ง ที่ปรากฏเป็นระยะ ๆ ในโน้ตจังหวะหรือโน้ตเพลง แต่ละประโยคของโน้ตเพลง(ที่เรียกว่ากระสวนจังหวะ)

2.3.3 เครื่องหมายย้อนหรือซ้ำ คือ เส้นคู่ในแนวดิ่งแบบเส้นบอกรวรรค หรือประโยค แต่มีจุดสองจุดคู่กันอยู่ทางด้านในของเส้น เครื่องหมายย้อนนี้จะมีเป็น 2 แห่ง ต้นทางและปลายทางเสมอ การย้อนจะย้อนอยู่ภายในเส้นย้อน 2 แห่งนี้ ถ้าไม่บอกจำนวนเที่ยวกำกับไว้มักจะย้อนเพียง 2 จบเท่านั้น คือ

2.3.4 เครื่องหมายหรือคำสั่งทางดนตรี อื่น ๆ เช่น

2.3.4.1 เครื่องหมายเน้นเสียง > ใช้เขียน ข้างบน ของโน้ตที่ต้องการเน้นเสียง

2.3.4.2 คำสั่งเกี่ยวกับความดังค่อย ใช้เขียนข้างใต้บรรทัดตรงกับโน้ตที่ให้เริ่มปฏิบัติด้วยอักษรย่อ มาจากภาษาอิตาลี(Italian) เช่น

mf คือ เสียงดังปานกลาง

f คือ เสียงดัง

2.3.4.3 คำสั่งเกี่ยวกับความเร็ว มักเขียนด้วยอักษรภาษาอิตาลี มักเขียนไว้ข้างบนบรรทัดตรงกับโน้ตที่ให้เริ่มปฏิบัติ เช่น

Moderato	หมายถึง	จังหวะปานกลาง
Allegro	หมายถึง	จังหวะเร็ว
Andante	หมายถึง	จังหวะช้า
A tempo	หมายถึง	ตามจังหวะเดิม

โน้ตสากลประเภทอัตราธรรมดา 2 และ 3 จังหวะ

1. โน้ตจังหวะประเภทอัตราธรรมดา 2 จังหวะและ 3 จังหวะ ที่แสดงออกได้ด้วยการฟัง อ่าน เขียนและทำจังหวะ

2. ความหมายของเครื่องหมายและคำสั่งทางดนตรีที่เพิ่มขึ้น

2.1 เครื่องหมายกำหนดจังหวะประเภทอัตราธรรมดา เช่น

2   3   4
2   4   4   ฯลฯ

2.2 เครื่องหมายแปลงเสียงมี 3 ชนิด ใช้กำกับข้างหน้าตัวโน้ตในบทเพลงต่าง ๆ ทำให้ระดับเสียงของตัวโน้ตนั้น ๆ สูงขึ้นหรือต่ำกว่าปกติ ครึ่งเสียง เช่น

♭ แฟลต (Flat) ทำให้เสียงต่ำกว่าเดิม ครึ่งเสียง

♯ ชาร์พ (Sharp) ทำให้เสียงสูงกว่าเดิมครึ่งเสียง

♮ เนเจอร์ล (Natural) ทำให้อำนาจของ ♭ หรือ ♯ ที่มีอยู่เฉพาะโน้ตที่

มีเครื่องหมายเนเจอร์ลกำกับอยู่หมดไป มีระดับเสียงปกติเช่นเคย

2.3 เครื่องหมายย้อนกลับเป็นบางวรรค หรือที่เรียกว่า “ประทุนย้อน” ใช้ประโยชน์ทำให้ลดจำนวนการเขียนโน้ตวรรคที่มีเสียงซ้ำเหมือน ๆ กันไปได้ ช่วยประหยัดเวลาและแรงงานในการเขียนโน้ต

วรรคตอนทางดนตรี

บทเพลงต่าง ๆ มีโครงสร้างเหมือนกับบทความหรือเรียงความ แต่ละบทเพลงจะประกอบด้วย ประโยคเพลง เพลงร้องทั่วไปอาจมีตั้งแต่ 1 - 4 ประโยค ทางดนตรีมักเรียกชื่อประโยคด้วยตัวอักษร A B C และ D ประโยคที่มีแนวทำนองเหมือนกันใช้อักษรตัวเดียวกัน ถ้ามีแนวทำนองแตกต่างกันจึงจะเรียกด้วยตัวอักษรต่างกัน

ประโยคเพลง (Sentence หรือ Period) ประกอบด้วย 2 วรรคเพลง (Phrase) ความยาวของประโยคเพลงหรือวรรคเพลงวัดกันด้วยจำนวนห้องเพลง

ประโยคเพลง 1 ประโยค ประกอบด้วย 2 วรรคเพลง คือ วรรคหน้าและวรรคหลัง
วรรคเพลง 1 วรรค มีความยาวตั้งแต่ 1 - 8 ห้องเพลงเป็นส่วนใหญ่

ในการสอนตามแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ขนงดนตรีและนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อย่างน้อยผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านโน้ตสากลในเรื่องดังต่อไปนี้

1. บรรทัดเสียง และ เส้นน้อย _ บรรทัดเสียงและเส้นน้อย มีประโยชน์ในการ

บอกตำแหน่งของเสียงในระดับต่าง ๆ ถ้าระดับเสียงสูงหรือต่ำเกินกว่าบรรทัดและช่องที่มีอยู่ ก็จะต่อเส้นออกไปได้ทั้งด้านล่างและด้านบนด้วยเส้นน้อย

2. ลักษณะและอัตราจังหวะของโน้ตสากล (Note Value) นำมาใช้มากในระดับประถมศึกษา มี 4 ตัว คือ

● ตัวกลม   ตัวขาว   ตัวดำ   ตัวเข้ตหนึ่งซ้น รวมทั้งตัวหยุด

3. เครื่องหมายต่าง ๆ อันเป็นสัญลักษณ์ทางสากล เช่น ทุญแจซอล

| เส้นแบ่งห้องเพลง || เส้นคู่ปิดวรรคเพลง (.) ตัวประจุ (:) เครื่องหมายร้องซ้ำ

4. ลักษณะของ จังหวะ 2 จังหวะ 3 และจังหวะ 4 (เครื่องหมายกำหนดจังหวะ)

จังหวะ 2 ใช้ Time Signature $\frac{2}{4}$ คือ ลักษณะเพลงที่กำหนดให้มี 2 จังหวะ ใน 1 ห้องเพลง

จังหวะ 3 ใช้ Time Signature $\frac{3}{4}$ คือ ลักษณะเพลงที่กำหนดให้มี 3 จังหวะ ใน 1 ห้องเพลง

จังหวะ 4 ใช้ Time Signature $\frac{4}{4}$ คือ ลักษณะเพลงที่กำหนดให้มี 4 จังหวะ ใน 1 ห้องเพลง

ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ (ม.ป.ท.: 1) กล่าวว่า เนื้อหาสาระทางดนตรี หมายถึง องค์ความรู้ทางดนตรีที่ครูดนตรีจะต้องสอนให้กับนักเรียน โดยอาจจะสอนผ่านทักษะใดทักษะหนึ่งทางดนตรีได้แก่

1. ทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรี (Playing)
2. ทักษะการร้องเพลง (Singing)
3. การอ่านสัญลักษณ์ทางดนตรี (Reading)
4. การเคลื่อนไหวทางดนตรี (Movement)
5. การฟัง (Listening)
6. ความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี (Creative)

นอกจากนี้ ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงบทความของ โรเบิร์ต อี. ไนท์ และคณะ (Robert Evans Nye and other) ที่ได้แบ่งเนื้อหาสาระทางดนตรีเพิ่มขึ้นอีก คือ องค์ประกอบทางด้านสังคม วัฒนธรรม และรวมถึงการศึกษาดนตรีโลก ซึ่งแนวคิดและปรัชญาในการกำหนดเนื้อหาสาระทางดนตรีก็ยังมีแนวคิดเดิมก็คือ การศึกษาดนตรี หมายถึง การศึกษาสิ่งหรือแนวคิดทางดนตรี ที่นักประพันธ์ได้เสนอออกมาเป็นบทเพลง การที่จะเข้าใจ เข้าถึง เห็นคุณค่า รวมไปถึงจนถึงการสร้างสรรค์ใหม่ จะต้องให้นักเรียนได้เรียนรู้ในสาระทางดนตรี ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็นส่วน ๆ ดังนี้

1. องค์ประกอบพื้นฐานทางดนตรี (Elements of Music) ซึ่งแบ่งออกตามคุณสมบัติของดนตรีได้เป็น

1.1 ส่วนประกอบทางดนตรี (Constituent elements)

1.1.1 จังหวะและความสั้นยาวของเสียง (Rhythm/duration)

1.1.2 ระดับของเสียง (Pitch)

1.1.3 คุณลักษณะของเสียง (Tone quality)

1.1.4 ระดับความดังเบาของเสียง (Dynamic)

1.2 ส่วนประกอบทางด้านการแสดงอารมณ์ ความรู้สึกทางดนตรี

(Expression elements)

1.2.1 ความช้าเร็ว ของจังหวะ (Tempo)

1.2.2 ประโยคทางดนตรี (Phrasing)

1.2.5 สำเนียงทางดนตรี (Articulation)

2. โครงสร้างงานทางดนตรี (The Structure of Music) แบ่งออกเป็น

2.1 โครงสร้างพื้นฐานทางดนตรี (Standard forms of music composition)

2.1.1 แบบ 2 ส่วน (Binary)

2.1.2 แบบ 3 ส่วน (Ternary)

2.1.3 แบบรอนโด (Rondo)

2.1.4 การแปรทำนอง (Variation forms)

2.2 รูปแบบฉันทลักษณ์เฉพาะในงานดนตรี (Other organization patterns for composition) เช่น Fugue (การประพันธ์เพลงอีกชนิดหนึ่ง), Canon (แนวบรรเลงหรือแนวขับร้องเหมือนกัน เพียงแต่เริ่มในเวลาต่างกันเท่านั้น หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ราวนด์ (Round))

2.3 โครงสร้างย่อยในงานประพันธ์ด้านดนตรี (Structure device within a composition) แบ่งออกเป็น

2.3.1 โมทีฟ (Motif) วลี/ประโยค(Phrase) ท่อน/ตอน(Periods)

2.3.2 การซ้ำและการขัดแย้ง ในแนวคิดทางดนตรี(Repetition and Contrast)

3. อิทธิพลของวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อกระบวนการของดนตรี(The Culture Setting of Music) แบ่งออกเป็น

3.1 อิทธิพลของลักษณะ ประเภทของวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่ส่งผลต่อการพัฒนารูปแบบ โครงสร้างงานทางดนตรี

3.2 เครื่องดนตรีที่ใช้ในสังคม

3.3 อิทธิพลของประเพณี วัฒนธรรม ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติ การแสดงทางดนตรี

3.4 บทบาทหน้าที่ของดนตรี

โดยสรุป การกำหนดเนื้อหา จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจะขึ้นอยู่กับครูผู้สอน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสาระทางด้านองค์ประกอบพื้นฐานทางดนตรี ซึ่งได้แก่

1. จังหวะ(Rhythm)
2. ทำนอง(Melody)
3. การประสานเสียงและรูปแบบของการประสานเสียง(Harmony and Texture)
6. คุณลักษณะของเสียง(Tone Quality or Timbre)
5. โครงสร้างชั้นทลักษณ์ทางดนตรี(Form)
6. อัตราความเร็ว ช้า ของบทเพลง(Tempo)
7. ระดับความดัง เบา ของเสียง(Dynamic)

ดนตรีไทย

จากตำนานเสภา ทำให้ทราบว่า เราได้แบบแผนของ “เสภา” มาจากอินเดีย แม้แต่กรีกและโรมันก็นิยมกล่าวขับเป็นคำกลอน ในสมัยโบราณปรากฏว่าศิลปะแห่งการขับ(เสภา) ได้ดีเยี่ยมได้รับยกย่องเป็นอย่างสูง

เสภาของไทย วิวัฒนาการมาจากการเล่านิทานเป็นคำกลอน ผู้ขับ(เสภา) จะแต่งกลอนด้วยปฏิภาณของตนเอง เสภาที่รู้จักกันดี คือ เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ซึ่งเป็นบทประจำสำหรับขับเสภาที่เราใช้กันในสมัยนี้

การขับเสภาสมัยโบราณ มี “กรับ” เท่านั้นเป็นเครื่องดนตรีประกอบ มาในสมัยพระพุทธรูปล้านนาแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ทรงโปรดฯ ให้วงปี่พาทย์เป็นอุปกรณ์ประกอบการขับเสภาด้วยและถือเป็นแบบฉบับมาจนปัจจุบันนี้

อย่างไรก็ตาม “กรับ” ก็ยังเป็นสิ่งสำคัญในการขับเสภา กรับเสภาปกติทำด้วยไม้ชิงชัน รูปสี่เหลี่ยม แต่ขอบเหลี่ยมเล็กน้อย เพื่อไม่ให้บาดมือ ผู้ขับจะใช้กรับนี้ถือเรียงไว้ในฝ่ามือของตนข้างละ 1 คู่ มือทั้งสองก็ขับกรับไปให้กลองกระทบกันเข้ากับจังหวะของการขับเสภา

เพลงหน้าพาทย์ เป็นเพลงที่ใช้บรรเลงประกอบอาภักิริยาอารมณ์และการเปลี่ยนแปลงอื่น ๆ ของตัวละคร เพลงหน้าพาทย์นี้นอกจากใช้ในการแสดงละครแล้วยังใช้ในโอกาสอื่น ๆ เช่น พิธีทางศาสนา ฯลฯ

เพลงหน้าพาทย์เป็นเพลงที่มีทำนองและจังหวะกำหนดเป็นแบบแผน รวมทั้งโอกาสในการใช้ก็ได้มีกำหนดไว้อย่างแน่นอน เพลงประเภทนี้โดยทั่วไปไม่มีท่วงทำนองใช้บรรเลงแต่ทำนองดนตรีอย่างเดียว ในชั้นหลังได้มีการบรรจุท่วงเข้าไปบ้างเหมือนกัน เช่น บรรจุคำร้องในเพลงตระนิมิตร ที่อยู่ในเรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกพราหมณ์ เป็นต้น ส่วนที่เกี่ยวกับการร่ายรำทางนาฏศิลป์นั้น เพลงหน้าพาทย์ส่วนมากมีทำรำกำหนดไว้ โดยเฉพาะแต่ละเพลง และในเพลงหน้าพาทย์เดียวกันทำรำตัวละครไทย แต่ละตัวย่อมแตกต่างกันไป เพลงหน้าพาทย์แบ่งเป็น หน้าพาทย์ธรรมดาและหน้าพาทย์สูง

เพลงกราวรำ เป็นเพลงหน้าพาทย์ธรรมดา ที่ใช้ประกอบการรำเรียงบันเทิงใจหรือการเย้ายัย กับใช้บรรเลงในเวลาแสดงว่าหมดงาน เช่น เวลาเลิกการแสดงโขนละคร

ด้านบุคลากร

จากการศึกษา มีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านบุคลากร ดังนี้

ธีรพงศ์ เงินศรี (2528: 25) ได้กล่าวว่า บุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้ปัจเจกและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียนดีขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การใช้หลักสูตรสัมฤทธิ์ผล บุคลากรเหล่านี้ประกอบด้วยครูผู้สอนและผู้บริหาร โรงเรียน

กัญญา สาร (2526: 268) กล่าวถึง หน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน คือ การบริหารงานวิชาการ บริหารงานกิจการนักเรียน บริหารงานบุคลากร บริหารงานธุรการ งานอาคารสถานที่ งานความร่วมมือกับชุมชน และงานพิเศษอื่นที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช., 2541: 1) ได้กล่าวถึง บทบาทของครูผู้สอนไว้ว่า ครูผู้สอน เป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่สามารถทำให้หลักสูตรประสบผลสำเร็จ เพราะพฤติกรรมของครูในชั้นเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอน และส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาโดยตรง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ สามารถเลือกใช้วิธีสอนที่มีประสิทธิภาพที่สุด ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร อีกทั้งครูผู้นำทางวิชาการ ที่มีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องหลักสูตร คอยช่วยเหลือโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน ร่วมแก้ปัญหา จัดทำแผนการสอน ตารางสอน สื่อ เป็นต้น

มีแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งพัฒนางานเพื่อเข้าสู่มาตรฐานทั้ง 3 ด้าน คือ มาตรฐานการบริหารโรงเรียน มาตรฐานการเรียนการสอน และมาตรฐานคุณภาพนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องควรแสวงหาเทคนิค วิธีการ ที่ถูกต้องมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ตามสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น

ในระบบของการบริหารโรงเรียน ผู้บริหาร ถือกลไกสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้ ทั้งนี้เพราะผู้บริหาร เป็นผู้ที่มีอำนาจและหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และตัดสินใจในระดับโรงเรียนว่า ภายใต้งบของทรัพยากร (คน เงิน วัสดุ การจัดการ) ที่มีอยู่อย่างจำกัด โรงเรียนควรดำเนินการไปในทิศทางใด อย่างไร (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541: 3)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช., 2534: 267) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ไว้ว่า ศึกษานิเทศก์มีหน้าที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ แนะนำทางวิชาการให้แก่บุคคลในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน ในด้านการจัดทำแผนการสอน จัดประชุมสัมมนาชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำไปใช้

สนอง เครือมาก (2537: 371-373) กลุ่มโรงเรียน มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการพัฒนางานวิชาการ กระบวนการ เทคนิค วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน พัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ ประสานงานการใช้ทรัพยากรคน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนประเมินและรายงานผลการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกลุ่มโรงเรียน

ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานธุรการ จัดทำแผนงาน โครงการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา เสนอแนวทางการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา ประสานการดำเนินงานด้วยวิชาการและกิจกรรมอื่น ๆ ของโรงเรียนภายในกลุ่มและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนเสนอต่อคณะกรรมการกลุ่ม

หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่ม มีหน้าที่ รับผิดชอบการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วิชาการกลุ่มมีหน้าที่ ปฏิบัติการสอน และปฏิบัติงานตามหน้าที่และภารกิจของศูนย์วิชาการกลุ่ม

ครูวิชาการกลุ่ม มีหน้าที่ ปฏิบัติการสอนและพัฒนาการสอนในกลุ่มประสบการณ์ที่ตนรับผิดชอบให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูภายในกลุ่ม โรงเรียน และมีหน้าที่ในการวางแผนการเรียนการ

สอนของกลุ่มโรงเรียน ให้การปรึกษาแก่คณะกรรมการกลุ่มในการพิจารณาแนวทางพัฒนาทางวิชาการ เป็นวิทยากรด้านวิชาการในกลุ่มโรงเรียน และปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกลุ่มมอบหมาย บุคลากรในท้องถิ่น ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เท่าที่จะดำเนินการได้ เช่น วัสดุ อุปกรณ์ วิทยากร เป็นต้น

ด้านการวางแผนการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

จากการศึกษา มีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

วนิช บรรจง (2526: 116) กล่าวถึง การสอนที่แท้จริง คือ การจัดให้เด็กมีกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือให้เด็กได้คิดวางแผนโครงการด้วยตัวเอง นำเด็กให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอันจะเป็นประโยชน์ ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าในทุกวิถีทาง

ล่อ การุณยะวานิช และคนอื่น ๆ (2527: 40) ได้กล่าวว่า การสอน(Teaching) หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่จะทำหรือส่งเสริมหรืออำนวยความสะดวกให้บุคคลได้เจริญขึ้น โดยความหมายทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา สามารถปรับตัวเองให้มีความสุข

สมพงษ์ สอนสุภาพ (2532: 3) ได้ให้ความหมายของการสอนไว้ว่า การสอน คือการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับเด็กนักเรียนได้ปะทะ เพื่อที่จะให้เด็กเกิดการเรียนรู้ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น

สุกัญญา ธารวิวรรณ และคนอื่น ๆ (2528: 8) กล่าวว่า การสอน คือ การจัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดความเจริญงอกงาม ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสงบสุขในสังคม

ธีรยุทธ์ เสนิงส์ (2538: 53) กล่าวถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม หลักสูตร ประถมศึกษาพุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง 2533) เน้นกระบวนการเรียนการสอนเป็นพิเศษ โดยได้กำหนดแนวปฏิบัติในตัวบทของหลักสูตรอย่างกว้าง ๆ 4 ข้อ ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนเนื้อหาในแต่ละบทเรียน ควรยืดหยุ่นได้ตามเหตุการณ์ สภาพท้องถิ่น ความสนใจของผู้เรียนและให้มีความสัมพันธ์กลุ่มวิชามากที่สุดเท่าที่จะทำได้

2. ผู้สอนควรใช้วิธีสอนที่จะให้ผู้เรียนรู้ปัญหาและความต้องการของตนเองและท้องถิ่น ฝึกให้เป็นคนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และรู้จักนำความรู้ไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยพิจารณาวิธีสอน ที่เห็นว่าเหมาะสมกับจุดประสงค์และลักษณะเนื้อหาวิชา เช่น การสอนแบบแก้ปัญหา ค้นคว้า อภิปราย ทำงานกลุ่ม ฯลฯ

3. ครูผู้สอนควรคำนึงถึงการที่ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งมีผลส่งเสริมลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลและให้ผู้เรียนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. เวลาเรียนได้กำหนดไว้คาบละ 20 นาที ในการจัดสอนให้โรงเรียนจัดเป็นช่วงสั้นหรือยาวตามความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ลักษณะเนื้อหาและกิจกรรม

สมพงษ์ สอนสุภาพ (2532: 4) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายปลายทางของการสอนคือ การเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อมุ่งหวังให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ ครู นักเรียน และสิ่งที่สอน

1. ครู คือ องค์ประกอบที่สำคัญในการสอน ดังนั้น ครูควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ทันเหตุการณ์ และมีบุคลิกภาพที่ดี

2. นักเรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญเหมือนกับครูผู้สอน ทั้งครูและนักเรียนต้องร่วมมือกัน เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ

3. สิ่งที่จะสอน ได้แก่ เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ซึ่งครูจะต้องจัดเนื้อหาวิชา ให้มีความสัมพันธ์กัน น่าสนใจ เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น มีคุณค่าและประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ยั่ว และส่งเสริมให้อยากเรียน

สมพงษ์ สอนสุภาพ (2532: 14) กล่าวถึง ลักษณะการสอนที่ดีควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีการส่งเสริมนักเรียน ให้เรียนด้วยการกระทำ เป็นการเรียนที่นักเรียนต้องลงมือทำ จึงเป็นการเรียนที่ให้ประสบการณ์ที่มีความหมาย

2. มีการส่งเสริมให้นักเรียน ได้ทำงานเป็นกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น และยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทั้งยังฝึกให้รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3. มีการตอบสนองความต้องการของนักเรียน นักเรียนมีความสุขในการเรียน สนใจกระตือรือร้น ในการกระทำกิจกรรม

4. สอนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่นในหลักสูตรเป็นอย่างดี เช่น สังคมศึกษาสอนให้สัมพันธ์กับวิชาภาษาไทย เป็นต้น

5. มีการใช้สื่อการสอน เพื่อสร้างความสนใจของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น

6. มีกิจกรรมให้นักเรียนได้ทำหลายอย่าง เพื่อสร้างความสนใจของนักเรียน และช่วยให้นักเรียนสนุกสนานในการเรียน

7. มีการส่งเสริมให้นักเรียน ได้ใช้ความคิดอยู่เสมอ ๆ ด้วยการซักถาม ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ เด็กจะได้คิดหาเหตุผลและเปรียบเทียบ

8. มีการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้นักเรียนคิดหาสิ่งใหม่ ที่ดีมีประโยชน์

9. มีการใช้การจูงใจ ในระหว่างการเรียนการสอน เช่น การให้รางวัล การชมเชย การให้คะแนน การแข่งขัน เครื่องล่อเหล่านี้ จะกระตุ้นที่แนะแนวทางให้นักเรียนเกิดความสนใจ ขยันหมั่นเพียรในการเรียนและในกิจกรรมต่าง ๆ

10. มีการส่งเสริมการดำรงชีวิตแบบประชาธิปไตย และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีกิจกรรมร่วมกับครู

11. มีการเร้าความสนใจก่อนลงมือทำกิจกรรมก่อนเสมอ การเร้าความสนใจนับว่าเป็นสิ่งจำเป็น เพราะเมื่อเด็กสนใจเรียน การเรียนการสอนก็จะได้ผลดี

12. มีการประเมินผลตลอดเวลา โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น สังเกต ซักถาม ทดสอบ เพื่อให้แน่ใจว่า การสอนของครูตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการมากที่สุด

อบรม สนิทบาล (2524: 32) ได้กล่าวถึงลักษณะการสอนไว้ดังนี้

1. ต้องส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงมากที่สุด ด้วยการให้นักเรียนลงมือกระทำด้วยตนเอง

2. ต้องมีจุดประสงค์ของบทเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินผลการสอน

3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนประสบการณ์เดิมของเด็กมากกว่าที่จะเอาหลักสูตรเป็นเกณฑ์

4. ต้องมีการประเมินผลอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่า การสอนได้สอนตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่วางไว้

5. ต้องมีการเตรียมการสอนอย่างดี การเตรียมการสอนนับว่าเป็นเทคนิคอย่างหนึ่ง เพื่อที่ครูจะรู้ว่า จะสอนอย่างไร ใช้อุปกรณ์อะไรบ้าง

6. ต้องมีสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนสนใจ และเข้าในบทเรียน เช่น แผนภูมิ รูปภาพ ของจริง หุ่นจำลอง และสื่อทัศนอุปกรณ์อื่น ๆ

7. ต้องส่งเสริมให้นักเรียนทำงานเป็นหมู่คณะ โดยมีการปรึกษาหารือกัน

8. ต้องมุ่งให้นักเรียนได้ทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี พร้อมทั้งจะประพฤติเป็นคนดีของสิ่งที่เรียน

9. ต้องสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ ทั้งในแง่ของสิ่งแวดล้อมและอารมณ์ของเด็ก

10. ต้องส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น

11. ต้องสนใจให้เด็กใช้ประสาทสัมผัสให้มากที่สุด

12. สอนตามกฎแห่งการเรียนรู้ โดยจัดบทเรียนให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ประสบการณ์เดิมของเด็ก

13. ต้องส่งเสริมให้เด็กรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง ตามแนวทางวิทยาศาสตร์

14. ต้องสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของเด็ก ไม่ใช่การกดขี่หรือบีบบังคับให้เด็กเรียน

15. ต้องมีการเร้าความสนใจก่อนทำการสอนเสมอ จะเห็นว่าลักษณะการสอนที่ดี ต้องมีการเตรียมการสอน มีการนำเข้าสู่บทเรียน สอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ มีการใช้จิตวิทยาในการสอน มีเทคนิควิธีการสอนหลายวิธี มีการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และมีการประเมินผลการสอนอยู่เสมอ

กระทรวงศึกษาธิการ (2525: 141) ได้กล่าวถึงแนวการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ ไว้ดังนี้

1. สอนดนตรีและนาฏศิลป์ในส่วนที่สอดคล้องอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ควรคำนึงถึงจุดประสงค์ของดนตรีและนาฏศิลป์ด้วย

2. เพื่อให้การสอนดนตรีและนาฏศิลป์ได้ผลดียิ่งขึ้น ครูต้องใช้เอกสารหลักสูตร และวัสดุอุปกรณ์มาประกอบ โดยเฉพาะครูที่ขาดทักษะทางดนตรียังมีความจำเป็นมากที่สุด

3. ในการสอนครั้งหนึ่ง ๆ นั้น ควรจะประกอบด้วยกิจกรรมทั้ง 4 หัวข้อ ซึ่งได้กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยสอนให้สัมพันธ์กัน ถึงแม้แผนการสอนจะแยกไว้เป็นหน่วย ๆ เช่น กิจกรรมเน้นจังหวะ หรือหน่วยกิจกรรมสอนการร้องเพลง แต่ในการสอนก็ต้องสอนการร้องเพลง การทำท่าทางประกอบ จะสอนกิจกรรมนาฏศิลป์ก็ต้องทำจังหวะ และการร้องเพลงประกอบด้วย เป็นต้น แต่จะเน้นกิจกรรมใดมากน้อย ก็ขึ้นอยู่กับหน่วยกิจกรรมของแผนการสอนนั้น ๆ จะกำหนดให้เห็นจุดประสงค์

4. การสอนแบบสาธิต ในบางกิจกรรมครูจะเป็นผู้สาธิต แต่ในบางกิจกรรมอาจจะนำความคิดของผู้เรียนมาประกอบเป็นตัวอย่างก็ได้ หรืออาจจะหาสื่อการเรียนอย่างอื่นมาประกอบการสอน เช่น รูปภาพ วิทยากร เทปเพลง ให้ผู้เรียนแสดงตามหรือตัวผู้เรียนก็อาจจะเป็นผู้สาธิตเองได้

5. ขั้นตอนในการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ จำเป็นจะต้องมีระดับขั้น เพื่อจะสะดวกในการฝึกปฏิบัติ

การสอนดนตรีและนาฏศิลป์แต่ละครั้งนั้น จะต้องนำกิจกรรมมีอยู่ 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมเน้นจังหวะ กิจกรรมการร้องเพลงและกิจกรรมการฟัง กิจกรรมนาฏศิลป์ มาสอนให้สัมพันธ์กัน เช่น ให้ร้องเพลง ก่อนที่เด็กจะร้องเพลงก็ต้องฟังเพลงเสียก่อน ในระหว่างฟังเพลงก็ให้เด็กเกาะจังหวะประกอบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในจังหวะ อันเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยกำหนดการ

ร้องเพลงให้ช้า เร็ว ตามทำนองและจังหวะ แล้วจึงร้องและทำจังหวะไปพร้อม ๆ กัน การทำท่าทางประกอบเพลงหรือจังหวะมีความสำคัญกับเด็กมาก เพราะเด็กจะได้มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกาย ทำท่าทางอันเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่สำคัญของเด็ก เพื่อจะช่วยให้เด็กได้เกิดความเบิกบานใจในการแสดงออก และยังช่วยในการพัฒนาร่างกายของเด็กได้เป็นอย่างดี แต่จะเน้นกิจกรรมข้อใดมากน้อยเพียงไร ขึ้นอยู่กับเรื่องที่เรียนว่าจะเน้นกิจกรรมใด

การเรียนดนตรีและนาฏศิลป์ควรจัดให้มีการเรียนการสอนในลักษณะกระบวนการกลุ่มให้มากที่สุด เพื่อให้เด็กได้เรียนร่วมกัน คิดร่วมกัน ช่วยเหลือกัน ให้เด็กช่วยกันฝึก ช่วยหาข้อบกพร่อง ช่วยกันปรับปรุงแก้ไข อันเป็นการฝึกให้เด็กปฏิบัติตนในสังคมย่อย ๆ ของเด็กเพื่อนำไปสู่การพัฒนาลักษณะนิสัยในด้านต่าง ๆ การฝึกปฏิบัตินั้นเริ่มด้วยการดูรูปแบบที่กำหนดให้ โดยฝึกให้เด็กสังเกตท่าทาง จังหวะ ความสัมพันธ์ ความสอดคล้องผสมกลมกลืนและความพร้อมเพรียง เพื่อให้เห็นสิ่งที่ถูกต้องในเบื้องต้นเสียก่อน โดยให้ฝึกตามรูปแบบที่กำหนดให้ แล้วให้อภิปรายซักถาม ศึกษาค้นคว้าหาสาเหตุ ที่สามารถฝึกปฏิบัติได้ และการฝึกปฏิบัติไม่ได้ ทำอย่างไรจึงจะฝึกปฏิบัติได้ ช่วยกันให้ข้อเสนอแนะ หาวิธีแก้ไขและปรับปรุงการปฏิบัติให้ดีขึ้น การแบ่งกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมมีการสับเปลี่ยนบุคคลในกลุ่ม เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสอยู่ในกลุ่มย่อยกับเพื่อนทุก ๆ คนและให้เด็กได้มีโอกาสสังคมกับคนอื่น ๆ อย่างทั่วถึง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2535: 39 - 40)

สุพรรณิ เหลือบุญชู (2536: 8-9) ได้กล่าวถึงการสอนดนตรีไว้ว่า ครูควรคำนึงถึงหลักการพื้นฐานของปัจจัยทั่วไป ที่ทำให้นักเรียนแต่ละคน มีการเรียนดนตรีที่แตกต่างกันตามหลักสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. ความปรารถนาของมนุษย์(Human Desire) เนื่องจากมนุษย์มีความต้องการความสุขทางใจ ซึ่งได้แก่ สิ่งที่น่าพอใจ และไพเราะ ดนตรีเท่านั้นที่จะให้สิ่งเหล่านี้ได้มนุษย์จึงพยายามจัดหาสิ่งนี้ แม้แต่ในโรงเรียนก็ต้องจัดหาสิ่งเหล่านี้เช่นกัน เพื่อที่จะให้เด็กได้รับสิ่งนั้น
2. จากพรสวรรค์(Talent) ทุกคนมีพรสวรรค์เกี่ยวกับดนตรี เพียงแต่จะมีมากมีน้อยต่างกันเท่านั้น ครูจึงมีหน้าที่ส่งเสริมพรสวรรค์ทางดนตรีของเด็กให้พัฒนาได้เต็มที่
3. สิ่งแวดล้อม(Environment) ในปัจจุบันทุกหนทุกแห่งจะได้ยินเสียงดนตรี เพลงที่ฟังนั้น เนื้อหาของบางเพลงอาจเกี่ยวข้องกับชีวิตของเขาหรือมีความประทับใจในเนื้อเพลงหรือส่วนใดของเพลง สิ่งเหล่านี้ทำให้คนเราชอบดนตรีได้ ดนตรีหรือเพลงที่เด็กสนใจจะมีหลายประเภททั้งดีและไม่ดี ครูควรแนะนำให้ทราบถึงลักษณะของเพลงที่ควรฟัง เพื่อให้เด็กได้รับในสิ่งที่ถูกต้อง การใช้แผนการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

แผนการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคาบเวลาเรียนทั้งสิ้น 130 คาบ นำไปบูรณาการกับกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 10 คาบ เขียนเป็นแผนการสอนเฉพาะ

120 คาบ แผนการสอนสำหรับชั้นนี้ได้เขียนเพิ่มทักษะเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์ของไทยและสากลมากขึ้น เช่น การร้องเพลงและนาฏศิลป์ก็เพิ่มการร่ายรำที่เป็นแบบแผนมากขึ้น แต่ก็เป็นการเรียนซึ่งสืบเนื่องมาจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ทั้งสิ้น

เรื่องดนตรีและนาฏศิลป์มีจุดประสงค์ต้องการให้เด็กรู้จักชม รู้จักการแสดงออกและรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมของชาติและท้องถิ่น ฉะนั้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงมุ่งให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมแต่ละอย่างให้มากที่สุด เพื่อให้เด็กมีความกล้าในการแสดงออก มีความมั่นใจในตนเอง และเพื่อให้เด็กเกิดความสนุกสนานและผ่อนคลายความตึงเครียดในการเรียนมิได้เน้นความรู้ความสามารถ ที่จะแสดงได้อย่างนาฏศิลป์ แต่ต้องการให้รู้จักนำไปใช้ในชีวิตจริงของนักเรียนได้บ้างตามสมควร เช่น ฟังเพลงเป็น รู้ว่าทำนองเพลงเหล่านี้ใช้ในโอกาสอะไร หรือสามารถหาความเพลิดเพลินจากการร้องเพลง เล่นดนตรี ดูการแสดงต่าง ๆ เป็นต้น

แผนการสอนส่วนใหญ่จะเปิดโอกาสให้ครูได้เลือกสอนได้ตามความต้องการของครู และของท้องถิ่น โดยเฉพาะนาฏศิลป์ของท้องถิ่น ควรให้เด็กได้เข้าใจและสามารถแสดงออกได้ เพื่อให้เกิดความภูมิใจและรักท้องถิ่นของตนเอง เรื่องใดตอนใดที่ครูเห็นว่าไม่เหมาะสมกับเด็ก ไม่มีครูที่มีความรู้เรื่องนี้ก็ให้ใช้เรื่องอื่นมาสอนแทนได้ เช่น โน้ตสากล อาจจะยากสำหรับบางโรงเรียนที่ไม่มีครูมีความรู้เรื่องนี้ ก็อาจใช้เพลงหรือนาฏศิลป์ของท้องถิ่นสอนแทนได้โดยใช้คาบเวลาเท่ากัน เพลงที่ให้สอนในห้องเรียนส่วนมากจะเสนอแนะไว้หลาย ๆ เพลง ให้ครูเลือกสอนได้

เรื่องของดนตรีและนาฏศิลป์มีจุดประสงค์ดังกล่าวข้างต้น ถ้าจะให้บรรลุจุดประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ก็ต้องให้มีการนำไปใช้อย่างสม่ำเสมอ หรือพยายามส่งเสริมอยู่ตลอดเวลา ฉะนั้น เมื่อสิ้นภาคเรียนหนึ่ง ๆ หรือปีหนึ่ง หรือในวันสำคัญต่าง ๆ โรงเรียนควรจัดให้มีการแสดงทางดนตรี ละคร นาฏศิลป์ไทย เพื่อให้เด็กได้แสดงความสามารถและนำความรู้จากที่เรียนมาใช้ให้เป็นประโยชน์ให้ปรากฏแก่สายตาครูและเพื่อนฝูง ก็ยิ่งจะเพิ่มความมั่นใจ ความภาคภูมิใจในการเรียนรู้ให้แก่เด็กมากที่สุด นอกจากนี้ครูจะได้เห็นความสามารถของเด็กและผลสำเร็จจากการสอน ว่าได้ผลหรือไม่เพียงไร

เนื่องจากกิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์ จะมีทั้งกิจกรรมร้องเพลง ฟังเพลง ฯลฯ ผู้สอนอาจรับฟังจากวิทยุศึกษาได้ ซึ่ง ได้จัดรายการไว้สอดคล้องกับบทเรียนดนตรีและนาฏศิลป์ของกรมวิชาการ ซึ่งจะสามารถช่วยโรงเรียนได้มาก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2524: 514)

ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ (2538: 104) ได้กล่าวถึงหลักการสอนของ เพศดารอสซี ไว้ว่า

1. สอนให้รู้จักเสียงก่อนสัญลักษณ์ เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนการร้องก่อนเรียนเกี่ยวกับการเขียนโน้ต หรือชื่อของตัวโน้ต

2. แนะนำให้ผู้เรียนสังเกตและฟังเสียงตลอดจนลองเลียนแบบเสียงต่าง ๆ ที่ได้ยิน เพื่อให้เห็นถึงความเหมือนและความแตกต่าง และผลที่เกิดจากเสียงซึ่งทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงและมีส่วนในกิจกรรมด้วยตนเอง อันเป็นการดีกว่าการอธิบายสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ให้ผู้เรียนฟัง ซึ่งผู้เรียนไม่ได้รับประสบการณ์อย่างเต็มที่ และเป็นการเรียนที่ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม

3. สอนสิ่งต่าง ๆ ที่ละอย่าง ได้แก่ จังหวะ ทำนอง และลีลาของดนตรี โดยมีทั้งการสอนและการปฏิบัติควบคู่กันไป ก่อนที่ผู้เรียนจะเรียนรู้และปฏิบัติบทเรียนที่เป็นผลรวมขององค์ประกอบดนตรีในระดับที่มีความยากมากขึ้น

4. ในการฝึกปฏิบัติแต่ละขั้นตอน ผู้เรียนควรปฏิบัติได้เป็นอย่างดี ในแต่ละขั้นตอนก่อนก้าวไปสู่การฝึกปฏิบัติที่ยากขึ้นต่อไป

5. ควรใช้วิธีการอุปนัย(induction) ในการสอน คือการให้ตัวอย่างฝึกปฏิบัติ และค่อยสรุปเป็นหลักการและทฤษฎี

6. ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสคิดวิเคราะห์ และฝึกปฏิบัติในเรื่องของคุณภาพของเสียงและประยุกต์สิ่งที่ได้รับกับดนตรี

7. การสอนซื่อตัวโน้ตควรให้มีความสัมพันธ์กับบทเพลงที่ใช้ประกอบการเรียน หลักการสอนดนตรี

นอกจากนี้ ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2538: 125-126) ยังได้สรุปเทคนิคการสอนดนตรีโดยทั่วไปที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในดนตรี ของหลายคนไว้ดังนี้

1. วิธีการของหม่อมดุษฎี บริพัตร เน้นทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นหลักการเรียนรู้ดนตรี เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหว 3 ระดับ คือ ทักษะพื้นฐานเบื้องต้น ทักษะพื้นฐานชั้นกลาง และทักษะในระดับสูง การเรียนรู้เหล่านี้ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้สาระดนตรีไปด้วย

2. วิธีการของอรรณพ บรรจงศิลป์ เน้นการเรียนรู้สาระดนตรี โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหา ผู้เรียนได้รับปัญหาจากผู้สอนและจะช่วยกันแก้ปัญหา โดยการคิด วิเคราะห์ ทดลอง ในที่สุดจึงมีการเสนอผลการแก้ปัญหา ด้วยกระบวนการนี้ ผู้เรียนได้เรียนรู้แนวคิดและทักษะดนตรีควบคู่กันไป

3. วิธีการของวิมลศรี อุปรมัย นำหลักของการเรียนรู้ภาษามาใช้ คือ การฟัง พูด อ่าน เขียน ซึ่งเปรียบกับการเรียนดนตรีได้ คือ ผู้เรียนจะฟังก่อน จากนั้นจึงร้องและเล่นดนตรี ซึ่งเทียบกับการพูด ระยะต่อมาอ่าน และการเขียนซึ่งหมายถึงการสร้างสรรค์จะได้รับการเน้นด้วย

4. วิธีการของดาลโครซ(Emile Jaques-Dalcroze) เน้นการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นหลัก โดยยึดหลักการเรียนรู้เคลื่อนไหวร่างกายทำให้การเรียนรู้ดนตรีมีความหมายกับผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ดนตรีได้ถึงแก่น โดยเน้นเรื่องการสร้างสรรค์ควบคู่กันไปด้วย

5. วิธีการของออร์ฟ(Carl Orff) เน้นที่การสำรวจเกี่ยวกับเสียง ซึ่งเกี่ยวพันไปถึงเรื่องการสำรวจที่ว่างรอบ ๆ ตัว โดยการเคลื่อนไหว และเรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบโดยการสร้างสรรค์ ผู้เรียนเรียนรู้จากส่วนย่อยไปสู่ส่วนรวม โดยการเรียนแบบนำไปสู่การสร้างสรรค์ โดยมีกิจกรรมทั้งปฏิบัติเดี่ยวและการผสมวง จุดเด่นของวิธีการนี้คือใช้เครื่องดนตรีออร์ฟในการเรียนการสอน

6. วิธีการของโคดาไล(Zoltan Kodaly) เน้นการร้องเป็นหลัก โดยใช้วรรณคดีดนตรีพื้นบ้านซึ่งถือว่าเป็นดนตรีในลักษณะภาษาแม่ของผู้เรียน ในกระบวนการเรียนการสอนยึดหลักพัฒนาการของเด็กเป็นหลัก การเสนอเนื้อหาดนตรีมีการจัดเป็นขั้นตอนอย่างรัดกุม และมีการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีลักษณะเป็นรูปธรรม ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนรับรู้ดนตรีในลักษณะของเสียงง่ายขึ้น

7. วิธีการ Comprehensive Musicianship เน้นหลักของการจัดประสบการณ์ทางดนตรี ในลักษณะของการผสมผสานกลมกลืนขององค์ประกอบดนตรีทุกแง่มุม โดยผู้เรียนได้รับรู้วรรณคดีดนตรีจากทั่วโลก เพื่อประสบการณ์ที่กว้างไกลทางดนตรีและการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ทางดนตรีอย่างมีหลักเกณฑ์

เทคนิควิธีการแต่ละวิธีเมื่อนำไปใช้ควรมีการปรับปรุง ประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน การนำหลักการหนึ่งไปประยุกต์หรือการผสมผสานกันระหว่างเทคนิควิธีต่าง ๆ ย่อมสามารถทำได้ตามความเหมาะสมซึ่งอยู่ในดุลยพินิจของผู้สอน ไม่มีวิธีการใดดีที่สุด มีแต่วิธีการที่เหมาะสมที่สุดเท่านั้น

การพัฒนาการทางดนตรีของเด็กในระดับประถมศึกษา อายุประมาณ 9 - 11 ปี ว่า ส่วนใหญ่เด็กในวัยนี้มีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดในด้านจังหวะ ทำนองและรูปแบบของเพลงกลิ้งซึ่งขึ้นสามารถเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ที่ยากและสลับซับซ้อนขึ้นได้ ความละเอียดอ่อนของเพลงจะมีมากขึ้น เด็กในวัยนี้ควรมีโอกาสร้องเพลงประสานเสียงประเภทต่าง ๆ เพราะเป็นวัยที่พร้อมจะรับรู้และพัฒนาเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องเสียงประสาน

ด้านจังหวะ เด็กรับรู้และมีความจำเกี่ยวกับรูปแบบดีขึ้น ด้านทำนองเด็กสามารถร้องเพลงที่มีช่วงเสียงกว้าง ๆ ได้ มีแนวคิดเรื่องระดับเสียงดีขึ้นและมีความเพี้ยนน้อยลง

เด็กในวัยนี้เริ่มแสดงให้เห็นว่าตนชอบเพลงประเภทใด จึงเป็นการดีถ้าบิดามารดา สนับสนุนให้เด็กมีความเชื่อมั่น และเลือกประเภทของเพลงที่ตนชอบ พร้อมทั้งสนับสนุนให้เรียนดนตรีตามความสามารถทำได้ และตามที่เด็กชอบ

กิจกรรมที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองจัดหา และร่วมไปกับเด็กได้ควรเป็นการให้เด็กมีส่วนร่วมเลือกเพลงที่จะฟัง เลือกรายการดนตรีที่จะไปชมบ้าง

เด็กในวัยนี้สามารถอ่านได้ดีแล้ว ควรจัดหาหนังสือต่าง ๆ ทางดนตรี เช่น ประวัตินักดนตรี เพลงพื้นบ้าน ประวัติดนตรี ให้เด็กได้อ่าน เพื่อสร้างความสนใจและพัฒนาความรู้ของเด็กเกี่ยวกับดนตรีให้กว้างขวางออกไป

เด็กในวัยนี้สามารถฟังดนตรีได้นานขึ้น ควรพาเด็กไปชมการแสดงดนตรีที่เป็นเรื่องเป็นราวจริง ๆ ในบางครั้งบางคราว เพื่อให้เด็กเรียนรู้ถึงบรรยากาศที่แท้จริงในการฟังเพลง พร้อมทั้งเป็นการจูงใจให้เด็กสนใจดนตรีมากขึ้น

สำหรับเด็กที่เรียนดนตรีเป็นพิเศษ บิดามารดาหรือผู้ปกครองพูดคุยกับเด็กในความรู้สึกในการเรียนการสอนให้มากขึ้น เพราะถ้าเด็กได้ครูไม่ดีหรือไม่ชอบวิธีการเรียนการสอนของครูอาจทำให้เด็กมีเจตคติที่ไม่ดีต่อดนตรีและเลิกสนใจดนตรีได้ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2541: 29 - 31)

โดยสรุป เด็กในวัยนี้รู้สิ่งต่าง ๆ จากโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ บิดามารดาหรือผู้ปกครองควรมีการติดต่อกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อทราบถึงการเรียนการสอนดนตรี นอกจากนี้สภาพแวดล้อมทางบ้านก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมพัฒนาความสามารถทางดนตรีของเด็ก บิดามารดาควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในดนตรี มีโอกาสแสดงความคิดเห็นด้านดนตรี เพื่อช่วยพัฒนาแนวคิดทางดนตรีในด้านต่าง ๆ กับเด็ก เป็นการดีถ้าให้เด็กมีโอกาสเลือกเครื่องดนตรีที่จะเล่นด้วยตนเอง โดยมีบิดามารดาหรือผู้ปกครองให้การสนับสนุนและแนะนำ

พันทิพา อุทัยสุข (2538: 542-576) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนแผนการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. กำหนดหน่วยการสอน
  2. จัดลำดับก่อนหลังให้หน่วยการสอน
  3. กำหนดเวลาสอนโดยประมาณสำหรับแต่ละหน่วย
  4. ปรับปรุงการจัดลำดับเนื้อหาและเวลาที่ใช้อีกครั้งหนึ่ง โดยศึกษาจากแบบเรียนและคู่มือครูหลาย ๆ เล่ม
  5. ปรับปรุงครั้งสุดท้ายและเขียนแผนการเรียนการสอนระยะยาวเป็นลายลักษณ์อักษร
- ขั้นตอนการเขียนแผนการเรียนการสอนสำหรับหน่วยการสอน ควรมีหัวข้อดังต่อไปนี้

1. มโนคติ
2. วัตถุประสงค์
3. เนื้อหา
4. กิจกรรมการเรียนการสอน
  - 4.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
  - 4.2 ขั้นปฏิบัติ

4.3 ขั้นสรุป

5. สื่อการสอน

6. การประเมินผล

พันทิพา อุทัยสุข (2538: 576-579) ได้กล่าวถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคลและพฤติกรรม การสอนของครูเป็นเหตุผลหนึ่งที่มีผลต่อการพัฒนาความรู้ของนักเรียน ซึ่งอาจแยกความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ความแตกต่างที่มีมาแต่กำเนิด เช่น ด้านร่างกาย สติปัญญา และความสามารถทางภาษา
2. ความแตกต่างที่เกิดขึ้นภายหลัง หลังจากที่เกิดกำเนิดและเจริญเติบโต เด็กจะได้รับอิทธิพลจากสิ่งต่าง ๆ ทำให้มีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน ความสนใจ ประสบการณ์ การปรับตัว ทักษะ ความสำเร็จทางการเรียน ฯลฯ เด็กที่มีความสามารถแตกต่างกันบางส่วนมีผลมาจากครู บางส่วนก็มีผลมาจากสิ่งแวดล้อม วิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กอ่อนได้พัฒนาเท่าเทียมกับเด็กส่วนมาก คือ การสอนซ่อมเสริม เหตุผลที่ต้องจัดให้มีการสอนซ่อมเสริม

1. การแก้ไขข้อบกพร่องของเด็ก ตั้งแต่เริ่มต้นการฝึกใหม่ ๆ จะทำให้เด็กมีพื้นฐานที่ถูกต้อง ซึ่งจะช่วยให้การฝึกทักษะต่อ ๆ ไปได้ผลดี
2. เด็กอ่อนจำเป็นต้องช่วยเหลือให้ทันเพื่อน
3. เด็กเก่งควรสนับสนุนให้สามารถพัฒนาไปจนสุดความสามารถ

ประภาพรธรรม สุวรรณสุข (2538: 607-610) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเป็นส่วนเสริมการเรียนการสอนในหลักสูตร ทำให้หลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งอาจแยกได้เป็น 2 กิจกรรม คือ

1. กิจกรรมด้านปกครอง ได้แก่ สถานักเรียน คณะกรรมการสถานักเรียน หัวหน้าชั้น เป็นต้น
2. กิจกรรมด้านการเรียน อาจแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 แบ่งตามลักษณะกลุ่มวิชา เช่น กิจกรรมกลุ่มวิชาทักษะ กิจกรรมกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ฯลฯ

2.2 แบ่งตามลักษณะเนื้อหาวิชา เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมได้อาชีพ ฯลฯ

สุวิทย์ มูลคำ (2542: 30) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแฟ้มสะสมผลงานไว้ว่า แฟ้มสะสมงานมีประโยชน์ในการแสดงหรือนำเสนอผลงานของนักเรียนซึ่งมีลักษณะที่สอดคล้องกับความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน เพราะแฟ้มสะสมงานให้ข้อมูลที่ครบถ้วนกว่าผลการทดสอบด้วย

แบบทดสอบ ซึ่งการจัดทำเพิ่มต้องอาศัยความคิด ความรู้ ความอดทน วิจารณ์ญาณ ความอดสาหะทักษะต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุมลักษณะต่าง ๆ ทางสมอง(Cognitive) ทางจิตใจ(Psychological) รวมทั้งทักษะต่าง ๆ ของเจ้าของเพิ่ม ดังนั้นเพิ่มสะสมงานนั้นจึงสามารถใช้ประโยชน์ได้หลายประการคือ

1. สอนนักเรียนเป็นรายบุคคล ในเพิ่มสะสมงานควรให้นักเรียนจัดทำด้วยตนเอง ดังนั้นแต่ละคนจึงสามารถเลือกทำงานแต่ละชิ้นได้อย่างอิสระตามความสนใจและความสามารถของนักเรียนและนักเรียนสามารถนำผลงานมาปรับเปลี่ยนให้ดีขึ้นได้
2. ทำหน้าที่ให้สะท้อนความสามารถออกมาเป็นผลงานชิ้นสุดท้าย และทำหน้าที่ในการสะท้อนให้เห็นถึงวิธีการทำงานของเด็กได้ทุกขั้นตอน
3. ทำหน้าที่แตกต่างจากแบบทดสอบ ที่ส่วนมากเป็นการสอบเพื่อหาที่ผิดพลาด ทำให้นักเรียนไม่ชอบการสอบและพยายามหลีกเลี่ยงการสอบหรือทุจริตในการสอบ เพิ่มสะสมงาน จะทำให้ครูสามารถหาจุดเด่นของนักเรียนได้มากกว่าจุดด้อย และนักเรียนสามารถเลือกตัดสินใจว่าจะใช้งานชิ้นที่ดีที่สุดของตนในการประเมิน ดังนั้นนักเรียนจึงมีความสุขในการทำเพิ่มสะสมผลงานของตนมากกว่า
4. ทำหน้าที่สำคัญในการแจ้งผลสำเร็จของนักเรียนให้บุคคลที่เกี่ยวข้องทราบ รวมทั้งสามารถนำไปใช้อธิบายความก้าวหน้าของนักเรียนกับผู้ปกครองได้ การประเมินจากเพิ่มสะสมงานก็มีลักษณะเปิดเผยตรงไปตรงมา ซึ่งต่างจากการใช้แบบทดสอบที่ครูต้องปกปิดความลับอยู่เสมอ
5. การเก็บสะสมผลงาน งานทุกชิ้นที่พิจารณาคัดเลือกไว้แล้วต้องเขียนชื่อ วัน เดือน ปีแปะติดไว้ เพื่อให้สามารถประเมินความเจริญงอกงามหรือพัฒนาการของเด็กได้

ด้านสื่อการสอน

จากการศึกษา มีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านสื่อการสอน ดังนี้

จรรยา วงศ์สายัณห์ (2515: 31-35) กล่าวว่า เมื่อพูดถึงเทคโนโลยีคนส่วนใหญ่มักนึกถึงสัมภาระต่าง ๆ อันเป็นผลของความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการศึกษามีได้หมายความว่าเฉพาะแต่เพียงสัมภาระเพียงอย่างเดียว วิธีการหรือเทคนิคใหม่ ๆ ที่เพิ่มศักยภาพเป็นตัวช่วยนำมาใช้ปรับปรุงวิธีการสอนหรือวิธีการจัดการศึกษามีผลดีหรือมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ก็ถือว่าเป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาเหมือนกัน เทคโนโลยีทางการศึกษาที่แท้จริง จึงหมายถึงกรรมวิธีในการกำหนดจุดหมายปลายทางของการศึกษา การปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมและทันสมัย การทดลองใช้วิธีการและวัสดุต่าง ๆ การประเมินผลของระบบการศึกษาทั้งระบบ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523: 24) กล่าวถึงเทคโนโลยีการศึกษาไว้ว่า เทคโนโลยีเป็นระบบการประยุกต์ ผลผลิตทางวิทยาศาสตร์(วัสดุ) และผลิตผลทางวิศวกรรม(อุปกรณ์) โดยยึดหลักทางพฤติกรรมศาสตร์(วิธีการ) มาช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพทางการศึกษาทั้งในด้าน บริหาร ด้านวิชาการ และด้านบริการ หรืออีกนัยหนึ่ง เทคโนโลยีการศึกษาเป็นระบบ การนำวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการมาใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการศึกษาให้สูงขึ้น

วัสดุ(Materials) หมายถึง ผลิตผลทางวิทยาศาสตร์ สิ่งที่มีการผุพัง สิ้นเปลืองได้ง่าย เช่น ขอสึก ดินสอ กระดาษ ฟลิ้ม ฯลฯ

อุปกรณ์(Equipment) หมายถึง ผลิตผลทางวิศวกรรมที่เป็นเครื่องมือต่าง ๆ เช่น กระดาน โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องฉาย เครื่องเสียง เครื่องรับโทรทัศน์ ฯลฯ

วิธีการ(Techniques) หมายถึง ระบบ กระบวนการ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยา หลักสังคมวิทยา ภาษา ฯลฯ ที่นำมาใช้ในการศึกษา เช่น การสาธิต ทดลอง กลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2523: 15) ให้ความหมายว่า เทคโนโลยีทางการศึกษาคือ วิธีการนำเอาความรู้ แนวคิดและกระบวนการ ตลอดจนเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ อันเป็นผลิตผลทางวิทยาศาสตร์ มาใช้ร่วมกันอย่างมีระบบ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการศึกษาให้ก้าวหน้าต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสรุปว่า เทคโนโลยีการศึกษา หมายถึง การนำความรู้ ความคิด และวิทยาการทางวิทยาศาสตร์ มาประยุกต์ใช้อย่างมีระบบ เพื่อแก้ปัญหาในการเรียนการสอน ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด

เสาวนีย์ สิกขามัตติ (2528: 202) ได้อธิบายและให้ความหมายของสื่อการสอนดังนี้ คำว่า “สื่อการสอน” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Instructional Media” Instruct มีความหมายว่า Teach แปลว่า สอน Media เป็นคำพหูพจน์ มาจากคำเอกพจน์ว่า Medium แปลว่า สื่อ เมื่อรวม 2 คำนี้ เข้าด้วยกันเป็น Instruction Media จึงมีความหมายว่า สื่อการสอน บางท่านเรียกว่า เสียง เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์

อิทธิพร ศรียมก (2538: 285-286) ได้กล่าวถึงประโยชน์การใช้สื่อการสอน ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ด้วยเหตุผล 6 ประการ กล่าวคือ

1. สื่อการสอนจะกระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียน เกิดความรู้สึกรักอยากเรียน เพราะธรรมชาติของมนุษย์ ย่อมอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่าง ๆ อยู่แล้ว ผู้เรียนจะเกิดความสนใจ เกิดความในใจมากมาย

2. สื่อการสอน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น เพราะสื่อการสอนสามารถแปลงนามธรรมให้กลายเป็นรูปธรรม ทำให้ประหยัดเวลาของผู้สอนไปได้มาก

3. สื่อการสอนสามารถเอาชนะ เวลา สถานที่ และระยะทางได้ กล่าวคือ สื่อการสอนสามารถนำสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตเมื่อหลายสิบปีแล้ว กลับมาให้เราชมได้ในปัจจุบัน ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเกิดขึ้นในประเทศใด

4. สื่อการสอนสามารถย่อขนาดวัตถุที่ใหญ่เกินกว่าจะนำเอาจริงมาประกอบการสอนได้

5. สื่อการสอน ทำให้นักเรียนจดจำสิ่งที่ควรจำไว้ได้นานมาก ลองสังเกตจากตัวท่านเองก็ได้ ภาพยนตร์บางเรื่องที่ท่านประทับใจ จะสามารถจดจำได้นานแสนนาน

6. สื่อการสอนมีส่วนในการเสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียนอย่างยิ่ง นักเรียนแต่ละคน จะมีประสบการณ์หรือพื้นเพเดิมแตกต่างกันอยู่แล้ว การได้พบเห็นสื่อการสอนที่น่าสนใจใหม่ ๆ จะเสริมความคิดเดิมให้เกิดเป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี และยังได้กล่าวถึงลักษณะของสื่อการสอนที่ดี ไว้ดังนี้

1. สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและการเสนอเนื้อหา
2. เหมาะสมกับชั้นและวัยของเด็ก
3. เร้า ดึงดูดความสนใจของเด็ก
4. ราคาถูก
5. คุ่มค่า

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (139 - 148) ได้กล่าวถึง สื่อการสอนดนตรีว่า สื่อการสอนเป็นสิ่งสำคัญในการสอนดนตรี เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่องของเสียง ที่เป็นนามธรรม การใช้สื่อต่าง ๆ ทางด้านทัศนูปกรณ์มาช่วยในการสอนช่วยให้ลักษณะนามธรรมของดนตรีเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา สื่อการสอนจัดว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก นอกจากนี้สื่อประเภทเสียงจัดเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนดนตรี เพราะช่วยให้ผู้เรียนได้รับฟังดนตรีเพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง และสื่อประเภทเครื่องดนตรีช่วยให้ผู้เรียนได้สัมผัสและเล่นดนตรี ซึ่งเป็นสิ่งเราช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ดนตรีได้เป็นอย่างดี และได้จำแนกประเภทของสื่อดนตรี

1. บทเพลง ในการสอนดนตรี เพลงจัดเป็นสื่อที่ผู้สอนใช้เสมอ โดยเฉพาะเพลงประกอบการร้อง นอกจากนี้เพลงที่นำมาใช้ยังมีเพลงประกอบการสอนฟัง การสอนการเคลื่อนไหว การสอนการอ่าน ซึ่งมีลักษณะการเลือกเพลงดังนี้ คือ

1.1 ความยากง่ายของเพลง

1.2 ความยาวของบทเพลง

1.3 ประเภทของบทเพลง เช่น เพลงไทย เพลงขอลานิยม เพลงอมตะทั้งของไทยและของตะวันตก

2. แผนภูมิ และแผนภาพ การสอนดนตรีมักจะเกี่ยวข้องกับการอ่านโน้ตหรือการร้องเพลงเสมอ ดังนั้นแผนภูมิลักษณะต่าง ๆ ควรเป็นสื่อดนตรีที่ผู้สอนควรจัดทำไว้ใช้ในการสอน

2.1 แผนภูมิ สามารถแยกได้ดังนี้

2.1.1 แผนภูมิเพลง

2.1.2 แผนภูมิสัญลักษณ์ต่าง ๆ ทางดนตรี

2.1.3 แผนภูมิแสดงโครงสร้างหรือรูปแบบทางดนตรี

2.1.4 แผนภูมิแสดงลักษณะของเครื่องดนตรี

2.2 แผนภาพ แผนภาพที่ใช้ในการสอนเสมอ ได้แก่

2.2.1 แผนภาพเครื่องดนตรี

2.2.2 แผนภาพผู้ประพันธ์เพลง

2.2.3 แผนภาพแสดงลักษณะของวงดนตรีประเภทต่าง ๆ

2.2.4 แผนภาพต่าง ๆ ที่ประกอบการอธิบายเกี่ยวกับบทเพลง

เพื่อช่วยสร้างมโนภาพหรือความเข้าใจ

3. เครื่องดนตรี ไม่ว่าจะเป็นการสอนดนตรีศึกษาหรือดนตรีเชิงทักษะ สิ่งที่เขาไม่ได้คือเครื่องดนตรี เครื่องดนตรีที่ใช้สอนวิชาดนตรีศึกษา มักแยกออกเป็นประเภทได้ดังนี้

3.1 เครื่องตี เช่น กลองต่าง ๆ สามเหลี่ยม รำมะนา กรับ ฉิ่ง ระนาด เบด เป็นต้น

3.2 คีย์บอร์ด เช่น เปียโน(Piano) (เปียโนเป็นเครื่องดนตรีที่สำคัญที่สุดในการสอนดนตรีแนวตะวันตก) ออร์แกน(Organ) เป็นต้น

3.3 ขลุ่ย เครื่องดนตรีประเภทเป่า เช่น ขลุ่ย หรือรีคอร์ดเดอร์(Recorder) จัดเป็นเครื่องดนตรีที่มีราคาถูกและมีหลักเบื้องต้นในการเล่นไม่ยากจนเกินไป

3.4 เครื่องดนตรีประเภทอื่น ๆ มีเครื่องดนตรีอีกหลายประเภทที่สามารถนำมาประกอบการสอนและการเล่น ซึ่งขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของท้องถิ่นหรือความสามารถในการจัดหาของโรงเรียนและความสามารถจัดหาของผู้เรียน

3.5 เครื่องดนตรีออร์ฟ เครื่องดนตรีออร์ฟ เป็นเครื่องดนตรีประเภทประกอบจังหวะในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ ระนาดไม้ ระนาดเหล็กที่พัฒนามาจากระนาดของอาฟริกา

4. สื่อประเภทเสียง

4.1 วัสดุเสียง ได้แก่ แผ่นเสียง แอ็บเสียง หรือเทป และดิสก์(Disket)

4.2 วัสดุเสียง ได้แก่ เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องเล่นแถบเสียงและเครื่องเล่น
ดิสก์

5. สิ่งพิมพ์ ได้แก่ สื่อประเภทเอกสาร ตำรา หนังสือต่าง ๆ

6. สื่ออื่น ๆ ได้แก่ สื่อที่นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วเช่น ภาพนิ่ง แถบภาพ ภาพยนตร์
เครื่องดนตรีที่ผลิตขึ้นเอง เป็นต้น

โดยสรุป สื่อการสอนดนตรีเป็นสิ่งที่ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ จึงมีความ
จำเป็นในการสอนเป็นอย่างมาก ครูผู้สอนควรศึกษาค้นคว้าว่ามีสื่ออะไรบ้างที่ใช้ในการสอนดนตรี
ได้ สื่อการสอนในระดับประถมศึกษา ควรเริ่มต้นด้วยแผนภาพ และแผนภูมิลักษณะง่าย ๆ ที่ใช้
แทนสัญลักษณ์หรือแนวคิดขั้นต้นเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดี รวมทั้งระบบ
สัญญาณมือที่ใช้แทนระดับเสียง บทเพลงที่นำมาใช้สอนควรเริ่มต้นด้วยเพลงง่าย ๆ ในระดับ
ประถมศึกษาตอนต้นและยากขึ้นในระดับประถมศึกษาตอนปลาย เครื่องดนตรีที่ควรมีคือ เครื่อง
ดนตรีประกอบจังหวะ คีย์บอร์ด และเครื่องดนตรีของออร์ฟ

ด้านการวัดผลและประเมินผล

จากการศึกษา มีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและการประเมินผล ดังนี้

การวัดผลและประเมินผลการเรียนเป็นกระบวนการต่อเนื่องของกิจกรรมการเรียนการ
สอน ซึ่งมีความประสานสัมพันธ์อย่างแยกไม่ได้ เพราะเป็นกระบวนการที่ทำให้ทราบว่า หลักสูตร
และกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนความพยายามต่าง ๆ ในอันที่จะส่งเสริมการเรียนการสอน
ให้ได้ผลสมความมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดเพื่อเป็นแนวทางใน
การหาวิธีการแก้ไขปรับปรุงวิธีการต่าง ๆ ต่อไปนี้

กัญญา ลินทรัตนศิริกุล และอุษาวดี จันทรสนธิ (2534: 4) ได้กล่าวถึงว่า วัดผล หมายถึง
ถึง กระบวนการเพื่อจะให้ได้มาซึ่งตัวเลข หรือสัญลักษณ์ที่มีความหมายแทนคุณภาพ หรือคุณ
ลักษณะของสิ่งที่วัด โดยใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพอย่างมีกฎเกณฑ์

อนันต์ ศรีโสภณ (2522: 2) กล่าวว่า การวัด คือ การกำหนดตัวเลข หรือสัญลักษณ์ เข้ากับ
วัตถุ สิ่งของ เหตุการณ์ หรือพฤติกรรมที่เป็นไปตามกฎ

เอนก เพียรอนุกุลบุตร (2527: 3) กล่าวว่า การวัด คือ การกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์
ใด ๆ เข้ากับสิ่งของ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ใด ๆ ตามกฎเกณฑ์ เป็นกระบวนการกำหนดตัวเลข
สัญลักษณ์ ให้แก่สิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ เพื่อจะได้มาซึ่งข้อ
มูลทางการศึกษา

ชวาล แพรัตกุล (2516: 140-141) กล่าวว่า การวัดผลการศึกษา หมายถึง กระบวนการใด ๆ ที่จะได้มาซึ่งปริมาณจำนวนหนึ่ง อันมีความหมายแทนสมรรถภาพ นามธรรมที่นักเรียนผู้นั้นมีอยู่ในตน ส่วนการประเมินค่าการศึกษา(Evaluation) หมายถึง กระบวนการที่ครูนำทุก ๆ รายการ ที่ทราบจากการวัดผลไปใช้ ในการวินิจฉัยตีราคาและชี้ขาดลงไป เป็นผลสรุปว่า เด็กคนนั้นมีคุณภาพสูงหรือต่ำ ควรให้สอบได้หรือสอบตก การประเมินค่าที่ดีต้องอยู่บนรากฐานที่ดี

ประคิษฐ์ สวบนเจริญ และคนอื่น ๆ (2520: 85) ได้เสนอแนะเรื่องการวัดผลและประเมินผลไว้ดังนี้

1. งานนโยบายทั่วไปเกี่ยวกับการวัดผล ได้แก่ การกำหนดเรื่องต่าง ๆ คือ
  - 1.1 ประเภทของข้อสอบหรือเครื่องมืออื่น ๆ ที่ใช้
  - 1.2 ระยะเวลาที่จะใช้สอบ
  - 1.3 มาตรฐานอันจะพึงยึดถือในการสอบหรือการวัดผล
  - 1.4 การเตรียมแบบสำหรับรายงานผลการสอบแก่ผู้ปกครอง
2. การจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการสอบ
3. การจัดตารางสอบ กำหนดครูผู้ควบคุมสอบ เวลาที่ใช้ในการสอบ
4. การจัดห้องสอบ ที่นั่ง การสร้างบรรยากาศให้เหมาะแก่การสอบ
5. การส่งเสริมครูให้มีความสามารถในการวัดผลเพิ่มขึ้น ทั้งวิธีการออกข้อสอบ การให้คะแนน การประเมินผลข้อสอบ ตลอดจนการรายงานผลการสอบ
6. ปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการสอบ

พนัส หันนาคินทร์ (2529: 242) ได้กล่าวว่า การวัดผล หมายถึง การเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนกับมาตรฐานอันหนึ่งที่ยึดถืออยู่ ส่วนการประเมินผลเป็นการพิจารณากำหนดคุณค่าจากคะแนนที่เราได้จากการวัดผลนั้น ดังนั้นการวัดผลและประเมินผลการเรียน จึงต้องกระทำไปพร้อม ๆ กัน หากมีแต่การวัดผลไม่มีการประเมินผลก็ไม่มีควมหมาย และไม่เกิดประโยชน์อันใด และหากมีการประเมินผล แต่ไม่มีการวัดผลมาก่อนก็ถือได้ว่า เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง การประเมินผลนั้นเชื่อถือไม่ได้ ไม่มีข้อมูลยืนยัน ไม่เป็นวิทยาศาสตร์

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้การสอน มิได้เน้นการสอบไล่ปลายปีเป็นสำคัญ แต่ต้องการให้ผู้สอนประเมินผล เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนตลอดปี นั่นเอง ต้องการประเมินผล การเรียนเพื่อให้รู้ว่าผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีวินัยและนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่เพียงใดมากกว่าการสามารถตอบคำถามได้ และในการที่พยายามให้ผู้สอนเป็นผู้สอบเองก็เพื่อ จะให้ผู้สอนเห็นว่า ไม่จำเป็นต้องสอนเพื่อสอบ แต่จะสอนให้เรียนในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและสังคมนั้น ๆ (กรมวิชาการ, 2532: 13)

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2538: 161-164) ได้กล่าวถึง การวัดผลและการประเมินผลการเรียน การสอนดนตรี ควรคำนึงถึงโครงสร้างของสาระดนตรีร่วมกับยึดหลักการวัดผลและประเมินผล ในกรณีสาระดนตรี ควรมีการวัดผลทั้งทางด้านเกี่ยวกับเนื้อหาดนตรี ทักษะดนตรี รวมทั้งเจตคติผู้เรียน ต่อดนตรี ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับความซาบซึ้งในดนตรีด้วย ส่วนในด้านหลักการของการวัดผล และประเมินผล ควรคำนึงถึงหลักในการสร้างแบบทดสอบ วิธีการวัดผล ตลอดจนเกณฑ์การ ประเมินผล

หลักการวัดผลและประเมินผล

1. คุณสมบัติของการวัดผลและประเมินผล ซึ่งได้แก่ ความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้
2. วิธีการวัดผลและประเมินผล โดยทั่วไปการวัดผลและประเมินผลควรกระทำในสอง ลักษณะคือ วัดผลและประเมินผลเป็นระยะ ๆ และวัดผลและประเมินผลหลังจากเรียนแล้ว
3. ความครบถ้วน กล่าวคือ ควรวัดผลให้ครบตามเนื้อหาสาระของดนตรี ควรใช้วิธีการ หลายรูปแบบ
4. ความสะดวก ครูผู้สอนต้องคำนึงเสมอว่าการวัดผลควรใช้วิธีใดหรืออย่างไร เพื่อให้ ได้ข้อมูลนั้นมาประเมินผลอย่างครบถ้วนและไม่ลำบากต่อการปฏิบัติ

หลักการประเมินผลทางดนตรี

1. ประเมินเนื้อหาทางดนตรี ได้แก่ องค์ประกอบทางดนตรี(จังหวะ ทำนอง เสียง ประสาน รูปพรรณ รูปแบบ ลีลาและลักษณะของเสียง) และวรรณคดี(บทเพลง และประวัติดนตรี) ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีดนตรีสามารถประเมินผลโดยใช้การทดสอบในรูปของข้อสอบลักษณะ ต่าง ๆ ได้

2. ประเมินผลทักษะดนตรี การประเมินทักษะทางดนตรีเกี่ยวข้องโดยตรงกับการ ปฏิบัติ ซึ่งได้แก่การปฏิบัติเดี่ยวและเป็นกลุ่ม ส่วนมากมักมุ่งเน้นในประเมินปฏิบัติเดี่ยว เช่น จังหวะ ทำนอง เนื้อร้อง ลีลา ความไพเราะ

3. การประเมินเจตคติทางดนตรี เป็นการประเมินที่เกี่ยวข้องกับรสนิยม ความชอบ ความมีสุนทรีย์ และความซาบซึ้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ อารมณ์ เช่น ความตั้งใจเรียน การเข้าร่วมกิจกรรม การฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การอ่าน การสร้างสรรค์ ความสนใจในดนตรี

ด้านค่านิยม และเจตคติ

จากการศึกษา มีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านค่านิยมและเจตคติ ดังนี้

สมศักดิ์ สร้อยระย้า (2539: คำนำ) กล่าวถึง ดนตรีมีคุณประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน เมื่อ มีความรู้สึกเคร่งเครียด ดนตรีจะช่วยผ่อนคลายอารมณ์ ชโลมใจให้เย็นลง และเป็นเพื่อนในยามเหงา

กระตุ้นให้รู้สึกตึกตัก กล้าหาญ ในยามที่หวาดกลัวภัย เมื่อได้ฟังดนตรีเราจะรู้สึกซาบซึ้ง กระหม่อม อิ่มอกอิ่มใจ คนตรีเป็นอาหารทางใจ ให้ชีวิตมีความสดชื่นภิรมย์ยิ่งขึ้น

สมัย สุทธิธรรม (2534: 79-81) กล่าวถึง คุณค่าของคนตรีในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อทหารญี่ปุ่น จับทหารฝ่ายพันธมิตรเป็นเชลยที่เขาช่องไก่ จังหวัดกาญจนบุรี ร่างกายทหารฝ่าย พันธมิตรที่ตกเป็นเชลยมีสภาพคล้ายซากศพที่เดินได้ บ้างก็เป็นไข้ป่าล้มตายกันมาก บางคนถูก ทารุณอย่างโหดร้ายถึงกับเป็นบ้า ต่อมาให้มีผู้นุญาจัดตั้งวงดนตรีและสร้างเครื่องดนตรีจากไม้ไผ่ ขึ้นหลายชิ้น มีการชักซ้อมและออกแสดงให้เพื่อนเชลยศึกได้พักผ่อนคลายใจกัน นับเป็นปรากฏ การณ์ครั้งสำคัญที่มีการแสดงดนตรีเป็นครั้งแรก ณ ดินแดนแห่งความตายนี้ หลายคนเดินโขกเขยอก บ้างก็ใส่ซาเทียม แม้กระทั่งคนเจ็บป่วยก็ยังอุตส่าห์เดินทางมาดูการแสดง ซึ่งกำลังจะเริ่มขึ้นอย่างฉับ หลาม

เสียงเพลงซิมโฟนีหมายเลข 5 ของเบโธเฟนเริ่มดังขึ้นเป็นเพลงแรก แล้วต่อด้วยเพลง ของชูเบิร์ต ตรึงผู้คนนับหมื่นให้อยู่กับที่ ทุกคนขยับตัวโยกร่างอันพอมแห่ง ดบมือไปตามจังหวะ เพลงอย่างสนุกสนาน เมื่อจบเพลงก็ได้รับการปรบมืออย่างกึกก้องทุกครั้งไป ทุกคนมีความสุขและ พอใจกับการแสดงเป็นอย่างมาก ทุกชีวิตในค่าย ลืมความเจ็บปวดและความตายไปชั่วขณะ

นิพทความตอนหนึ่งที่กล่าวถึงคุณค่าของคนตรีว่า “ยังมีผู้ป่วยอีกมาก ที่ยังต้องการผู้คอย เฝ้าเยียวารักษา นอกจากยารักษาโรค และอาหารที่เสริมสร้างร่างกายแล้ว คนป่วยเหล่านี้ยังมีเสียง เพลง และดนตรีมาคอยเป็นยารักษาทางจิตใจแก่พวกเขาด้วย จึงทำให้อาการเจ็บป่วยดีขึ้นเรื่อย ๆ นับได้ว่าดนตรีและเสียงเพลงคืออาหารทางจิตใจของผู้ป่วยอีกขนานหนึ่งเช่นกัน”

ณรุทธ์ สุทธิจิตต์ (2538 :73) ได้กล่าวถึง เจตคติ ค่านิยม และความซาบซึ้งในดนตรี โดย แยกเป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. ดนตรีไทย เป็นวัฒนธรรมประจำชาติซึ่งทุกคนควรเรียนรู้และช่วยกันอนุรักษ์ไว้
2. ดนตรีไทยเป็นโสตศิลป์ที่มีความไพเราะลึกซึ้ง ควรค่าแก่การศึกษา และฟังเพื่อความ ซาบซึ้งในสุนทริยรสแห่งดนตรี
3. เพลงเขมรไพรโยก เป็นตัวอย่างของเพลงไทยที่แสดงถึงความเป็น โสตศิลป์ที่สมบูรณ์
4. ซอสามสายเป็นเครื่องดนตรีที่มีเสียงไพเราะไม่มีใครเหมือน
5. ดนตรีทุกประเภทมีคุณค่าในตัวเอง
6. ดนตรีตะวันตกมีโครงสร้างลึกซึ้งสลับซับซ้อน จึงทำให้ดนตรีประเภทนี้เป็น

สุนทริยวัตถุทางโสตศิลป์

7. การฟังดนตรีที่มีคุณค่า ช่วยให้ผู้ฟังเกิดการพัฒนาการในด้านความเข้าใจ และความ ซาบซึ้งในบทเพลงนั้น ๆ

8. ดนตรีพื้นบ้านเป็นวัฒนธรรมที่มีคุณค่าของชาติ เพราะเป็นผลรวมของศิลปะหลายสาขานอกเหนือไปจากดนตรี

9. ดนตรีพื้นบ้านมักมีโครงสร้างไม่สลับซับซ้อน แต่มีคุณค่าควรแก่การศึกษาเพราะมีลักษณะ

10. ดนตรีสามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกได้โดยไม่มีสื่อภาษาใดสามารถใช้สื่อแทนได้

11. ทักษะการเคลื่อนไหวช่วยให้เรียนรู้องค์ประกอบต่าง ๆ ของดนตรีได้ อีกทั้งยังใช้เป็นสื่อ

12. ความซาบซึ้งในดนตรีเกิดขึ้นจากการรับรู้เกิดขึ้นจากการรับรู้ใน สุนทริยรสของดนตรี ซึ่งเป็นเรื่องเฉพาะบุคคลไม่สามารถสอนกันได้ แต่สามารถชี้แนะเพื่อให้เกิดความซาบซึ้งได้ด้วยตัวของตัวเอง

13. ดนตรีเป็นโสตศิลป์มีลักษณะแตกต่างเฉพาะไปจากศิลปะด้านอื่น ๆ การเรียนรู้ศึกษาเพื่อให้เกิดความซาบซึ้งในดนตรีจึงมีกระบวนการเฉพาะเป็นของตนเอง

14. ความซาบซึ้งในดนตรีเป็นเรื่องที่ช่วยให้มนุษย์เข้าใจในตนเองอย่างสมบูรณ์ ในด้านความรู้สึกซึ่งไม่มีสิ่งใดมาทดแทนได้

สุกรี เจริญสุข (2530 : 1) กล่าวถึง ดนตรีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมที่มีอยู่ทั่วโลก ทุกชาติ ทุกภาษา ดนตรีจึงเข้าไปมีบทบาทอันสำคัญ ดนตรีจึงมีบทบาทอันสำคัญต่อสังคมมนุษย์ และจะแทรกอยู่ทุกหนทุกแห่ง จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่รับใช้สังคมพร้อม ๆ กับปัจจัยอื่น โบราณใช้ดนตรีในการแสดงออกถึงอารมณ์ของมนุษย์ เช่น ความสำเร็จในการล่าสัตว์ การแสดงออกถึงความรัก ความอ่อนโยนต่อผู้ที่เขารัก นอกจากนั้น ดนตรียังรับใช้สังคมมนุษย์ในลักษณะสัญญาณต่าง ๆ เช่น ด้านทหาร จะมีสัญญาณในการรวมพล สัญญาณรบ การเข้าสู่สมรภูมิ ก็ต้องอาศัยดนตรีเป็นเครื่องปลุกใจ ให้ทหารเกิดความคึกคัก ฮึกเหิม ใช้เพลงเป็นเครื่องปลุกใจให้ประชาชนรักบ้านเกิดเมืองนอน ในพิธีกรรมความเชื่อและศาสนาพิธี ดนตรีกลายเป็นสัญลักษณ์ในพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์ เช่น ความเชื่อจากเทพนิยายกรีกเชื่อว่า ดนตรีสามารถรักษาความเจ็บป่วยทั้งทางกายและจิตใจให้หายได้อย่างธรรมชาติ

วัชรินทร์ สายสาระ (2530: 1-2) ในทางสังคมไทย ดนตรีมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตของคนไทย ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน ถ้าพิจารณาวันสำคัญต่าง ๆ ของไทย ก็จะพบว่างานเหล่านั้นมักจะมีดนตรีเข้าไปเกี่ยวข้องทั้งสิ้น เช่น งานวันเกิด งานบวช งานแต่งงาน งานศพ ฯลฯ จนสามารถกล่าวได้ว่า ที่ไหนมีงานต้องมีดนตรี ดนตรีมีบทบาททำให้งานครึกครื้น ดนตรีมีบทบาทต่อชีวิตมนุษย์ และมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เรา

สุกรี เจริญสุข (2539: 61 - 66) ได้กล่าวถึง มุมมองของนักการศึกษาไทยในอดีตต่อวิชาดนตรีว่า ดนตรีเป็นวิชาที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษาแต่อย่างใด ดนตรีเป็นหน้าที่ของทาสและไพร่ คอยบำรุงบำเรอเจ้าขุนมูลนาย ดนตรีไม่ได้เป็นอาชีพ แต่เป็นหน้าที่ที่ต้องทำ ต้องปฏิบัติ แต่เก๋าก่อน นักดนตรีเป็นช่าง ช่างคิด ช่างขับ ช่างพ่อน เป็นต้น

มีวรรณคดีจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับดนตรี ส่วนใหญ่กล่าวถึงดนตรีในทางลบ เช่น จากวรรณคดีเรื่อง นางนพมาศ ที่กล่าวถึงความประพฤติดของนางสนม ว่า การเป็นครูสอนดนตรีและนาฏศิลป์นั้นเป็นการทำบาปเป็นอาชิต์ ทั้งประจำและต่อเนื่อง ตายไปแล้วจะตกนรกไม่ได้พูดได้เกิด

จากเรื่องพระอภัยมณี ได้กล่าวถึง ท้าวสุทัศน์ได้ตรัสปรึกษาพระอภัยมณีและศรีสุวรรณ เมื่อทรงทราบว่าทั้ง 2 พระองค์ได้ไปศึกษาวิชาดนตรีและวิชากระบี่กระบองซึ่งเป็นวิชาชั้นต่ำ นอกจากไม่สามารถใช้ปกครองบ้านเมืองได้แล้ว ยังต้องรับโทษถึงถูกเนรเทศออกนอกเมือง

ชาวบ้านสอนลูกหลานไว้ว่า “อย่าร้องเพลงในครัวได้ผ้าแค้น” ซึ่งในชนบทปัจจุบันก็ยังสืบทอดความคิดเหล่านี้อยู่ ยังมีคนชาวบ้านที่เกี่ยวข้องกับดนตรีที่เป็นกิเลสและเป็นบาปในกลอนบทดอกสร้อย ที่ชาวบ้านเชื่อว่า ดนตรีเป็นเพียงความสนุก เล่นดนตรีแล้วทำให้ขาดความสำรวม หน้าด้านขาดซึ่งความละอาย ไม่ควรที่จะอบรมสั่งสอนหรือสืบทอดไปยังลูกหลาน

อุโบสถศีลข้อที่ 7 ในพุทธศาสนา “นัจจ คิต วาทิต วิสุททิสสนา” ให้ละเว้นการฟ้อนรำ ขับร้องและประโคมดนตรี เพราะเป็นข้าศึกแห่งกุศล ในที่นี้หมายความว่าดนตรีเป็นบาป ดนตรีเป็นกิเลส ดนตรีเป็นสิ่งอกุศล

จากวรรณคดีเรื่อง ระเด่นลันได ของพระมหามนตรี(ทรัพย์) กล่าวถึงดนตรีว่า ดนตรีเป็นวิชาข้างถนนเดินกินรำกิน พระเอกระเด่นลันไดมีอาชีพเป็นขอทาน อาศัยความสามารถในการลีลขอเป็นอุปกรณ์ในการขอทาน แถมยังดัดยาเสพติดอีกด้วย

นอกจากนี้ ปรัชญาของการจัดหลักสูตรวิชาดนตรีในโรงเรียน ดนตรีถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มกิจกรรมเช่นเดียวกับวิชาลูกเสือ ยุวกาชาด กล่าวคือ ดนตรีไม่ได้เป็นวิชาที่มีเนื้อหาทางวิชาการมีไว้เพื่อที่จะเล่นประกอบการเรียน กรมวิชาการจึงจัดนักการศึกษาให้เป็นคนสร้างหลักสูตร และโรงเรียนจัดครูกิจกรรมทั่วไปให้สอนวิชาดนตรี

ผลที่ออกมาในสภาพปัจจุบัน เด็กไม่อยากเรียนดนตรี สภาพวิชาดนตรีตกต่ำ ครูผู้สอนไม่รู้ ครูที่รู้ไม่ได้สอน นักเรียนจึงขาดความรู้ ขาดทักษะดนตรี ทุกฝ่าย(กรมวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียน เด็กและผู้ปกครอง) มองเห็นวิชาดนตรีเป็นเพียงกิจกรรมหนึ่งที่ทำให้หมดเวลาไปเท่านั้น นักเรียนไทยปัจจุบันต้องเรียนวิชาดนตรีตั้งแต่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษา ผลที่ออกมาเด็กไทยไม่รู้เรื่องดนตรี การเรียนการสอนดนตรีอยู่ในสภาพที่ล้มเหลว

วิชา เชาวศิลป์ (2539: 68) ได้กล่าวว่า เมื่อพิจารณาองย้อนถึงโครงสร้างทางสังคมไทย ที่มีพื้นฐานทางสังคมพุทธศาสนา กฎและคำสอนทางศาสนาดังกล่าว น่าจะเป็นเหตุผลข้อหนึ่งที่ทำให้ เป็น “กรอบ” ของการกำหนดสิ่งที่คนในชาติจะต้องปฏิบัติและยึดถือ และนั่นก็ย่อมหมายถึงการ ให้การศึกษาอันเป็นปัจจัยในการพัฒนาสังคมด้วย

ดังนั้นวิวัฒนาการของหลักสูตรวิชาดนตรีในสถานศึกษาไทยที่เริ่มต้นจากการให้ความสำคัญ ของดนตรีว่า “เป็นเครื่องแก้รำคาญสำหรับบ้านเรือนในเวลาว่างเปล่า หรือเป็นเครื่องล้าง ความขุ่นมัวใจ”(หลักสูตร ร.ศ. 126) จนกระทั่งถึงกาลปัจจุบันที่ถูกบรรจุลงในหลักสูตรที่มุ่งพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญทัดเทียมอารยะประเทศ ก็ถือได้ว่า นี่คือการเปลี่ยนแปลงในระดับหนึ่งของการให้การศึกษาเรื่องดนตรี แม้ว่าในภาวะที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ยังเชื่องช้า มีคมนและพิกลพิการดังที่ปรากฏ

เกรียวลัย สุขเจริญ (2537: 4) ได้กล่าวถึง ความเข้าใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนดนตรี และนาฏศิลป์ของบุคคลทั้งในวงการศึกษานักดนตรีและบุคคลทั่วไป คิดว่าเป็นการเรียนที่จัดเพื่อนันทนาการ และเพื่อเป็นกิจกรรมเสริมและสนับสนุนการเรียนวิชาต่าง ๆ เท่านั้น มิใช่เป็นวิชาที่ส่งเสริมความรู้ ของผู้เรียน บุคคลทั่วไป(ผู้ปกครอง นักเรียน ประชาชนทั่วไป) เห็นว่าการจัดให้มีการเรียนการสอน ดนตรีและนาฏศิลป์ เป็นการเสียเวลาเรียนของบุตรหลาน จะสนับสนุนก็ต่อเมื่อมีการแสดงเป็นครั้ง คราวเท่านั้น

สมพงษ์ จิตระดับ (2524: 69) ได้กล่าวว่า พ่อแม่ ผู้ปกครอง นิยมการอบรมเลี้ยงดูเด็ก แบบรักมาก หรือมีจะนั้นก็เข้มงวดกับระเบียบเกินไป เด็กขาดความคิดสร้างสรรค์ ขาดทักษะ การทำงานแบบประชาธิปไตย เป็นผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางที่หลักสูตร ประถมศึกษาต้องการ

นอกจากนั้นผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังคงมีค่านิยมที่จะให้บุตรหลานได้เรียนแต่วิชาที่เพิ่ม ความรู้ทางวิชาการ เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ เช่นสมัยที่ตนเคยเรียนมาในอดีต จึง ไม่สนับสนุนการสอนกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการค้นคว้ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสภาพและปัญหาการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา ที่งานนั้น ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

วัชรินทร์ สายสาระ (2529) งานวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มสร้าง เสริมลักษณะนิสัย(ดนตรี) ของโรงเรียนประถมศึกษาเขตจังหวัดเลย พบว่า มีปัญหาอยู่หลายอย่าง

เช่น ครูและบุคลากรมีความรู้ไม่เพียงพอที่จะทำการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดอุปกรณ์การสอนที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ที่มีปัญหามากที่สุดคือ การอ่านโน้ตสากลและเพลงไทย ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของวิชานี้เท่าที่ควร คู่มือครูไม่เพียงพอต่อความต้องการ

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า การบริหารหลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกเป็นรายได้การปฏิบัติได้ดังนี้

การประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารโรงเรียนได้ประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่บุคลากรในโรงเรียน โดยการมอบหมายคณะทำงานรับผิดชอบและศึกษาเอกสารหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนมากกำหนดกลุ่มเป้าหมาย วิธีการและขั้นตอนประชาสัมพันธ์ การจัดทำเอกสาร สื่อ อุปกรณ์การประชาสัมพันธ์หลักสูตร และการดำเนินการประชาสัมพันธ์หลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง

การจัดวัสดุ อุปกรณ์และความต้องการที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในเรื่องการสำรวจความต้องการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเอกสารต่าง ๆ รองลงมาตามลำดับและมีการจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เอกสารต่าง ๆ อย่างเพียงพอกับปัจจัย และสอดคล้องกับความต้องการ

ด้านบุคลากร ผู้บริหารได้มีการดำเนินการให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การจัดให้มีการจัดสรรงานและบุคลากรล่วงหน้าให้เหมาะสมและเพียงพอ และมีการประสานงานระหว่างโรงเรียนและบุคลากรล่วงหน้า ให้เหมาะสมและเพียงพอ

ด้านวิชาการ ผู้บริหารได้กระตุ้นให้ครูใช้กระบวนการเรียนการสอน ตามแนวทางของหลักสูตร จัดให้มีแผนงานโครงการจัดหา จัดทำ และใช้สิ่งอำนวยความสะดวกด้านวิชาการให้ครูอย่างเหมาะสม จัดให้มีแผนงานโครงการส่งเสริมให้มีการสร้างเครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ ได้มาตรฐานตามจุดประสงค์ และมีจำนวนมากพอกับความต้องการของครู ตลอดจนส่งเสริมใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับเรื่องงานนิเทศติดตามผลนั้น ผู้บริหารปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ปัญหาในการบริหารหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาคือ การจัดหาบุคลากรที่จะช่วยให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาการเรียนการสอน การจัดหาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรที่จัดเป็นแหล่งให้ครูได้ค้นคว้า การปรับเนื้อหา กิจกรรม และสื่อการสอนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การบริหารและพัฒนาการเรียนการสอนให้เป็นไปตามแนวทางของหลักสูตร

ความต้องการในการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารต้องการบริหารหลักสูตรในเรื่องความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรด้านการวัดผลและประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม แนวทางของหลักสูตร การประเมินผล การนิเทศ การติดตามผลการใช้หลักสูตร

จากการศึกษางานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยพอสรุปปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรเป็นหัวข้อได้ ดังนี้

1. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร
2. แนวดำเนินการตามแนวทางของหลักสูตร
3. งบประมาณการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ
4. การให้ความร่วมมือจากแหล่งวิทยาการในท้องถิ่นมีน้อยมาก

ยุพิน ศรีสุวรรณ (2537 : 24) ได้กล่าวถึงผลการศึกษาของสำนักงานโครงการรับความช่วยเหลือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ตั้งคณะทำงานขึ้นศึกษาเอกสาร งานวิจัย ส่องแบบสำรวจและสัมภาษณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น จากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษา ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา ซึ่งพอสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านการนำหลักสูตรไปใช้

1.1 ปัญหาที่เกิดจากหลักสูตรแม่บท หลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร แม่บท มีความซับซ้อนยากต่อการที่บุคลากรผู้เกี่ยวข้องจะเข้าใจได้ง่าย เนื้อหาที่มีความยาก และไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ยากแก่การปฏิบัติของครูและผู้บริหาร โรงเรียน

1.2 ปัญหาที่เกิดขึ้นจากเอกสารประกอบหลักสูตร การจัดส่งเอกสาร ประกอบหลักสูตรถึงโรงเรียนล่าช้า ไม่ทันเปิดภาคการศึกษา จำนวนที่จัดส่งไม่เพียงพอกับการใช้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีน้อยเล่ม และแต่ละเล่มแจกเป็นจำนวนน้อย ไม่พอเพียง เนื้อหาและกิจกรรม ในแผนการสอนและคู่มือไม่ชัดเจนและซับซ้อนยากต่อการปฏิบัติจริง

1.3 ปัญหาที่เกิดจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร

1.3.1 ผู้บริหารโรงเรียนบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในการ ใช้หลักสูตร ไม่ได้ทำหน้าที่บริการการใช้หลักสูตรแก่ครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวัดผลและการ ประเมินผลระหว่างเรียนอย่างเหมาะสม ไม่ส่งเสริมการพิจารณาความดีความชอบพิเศษแก่ครูที่จัด การเรียนการสอนได้ดี

1.3.2 ครูผู้สอนขาดความพร้อมต่อการใช้หลักสูตร ส่วนหนึ่ง ไม่เข้าใจวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้งครูไม่ถนัดการสอนบางกลุ่มประสบการณ์ จึงไม่สามารถดัดแปลงหรือยืดหยุ่นกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

1.3.3 นักเรียน นักเรียนในชนบทและถิ่นทุรกันดาร มีปัญหา การขาดสารอาหาร ขาดโอกาสที่จะได้รับการเตรียมความพร้อมในชั้นก่อนประถมศึกษา และมี ปัญหาทางด้าน ค่านิยมที่ไม่ดีต่อการเรียน ตลอดจนการใช้ภาษาถิ่น เป็นผลทำให้การใช้หลักสูตร ประสบปัญหา

1.3.4 ผู้ปกครองไม่เข้าใจ โครงสร้างของหลักสูตร ยังยึดติดกับ การเรียนการสอนตามวิธีที่เคยเรียนมา จึงไม่ส่งเสริมการฝึกทักษะ และลักษณะนิสัยแก่เด็ก ประกอบกับการอบรมเลี้ยงดูไม่เป็นลักษณะประชาธิปไตย ดังนั้นนักเรียนบางส่วนจึงไม่ได้รับการ ฝึกกระบวนการหมู่พวกและขาดความคิดสร้างสรรค์

2. ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู

2.1 ปัญหาที่เกี่ยวกับการศึกษาหลักสูตรแม่บทและเอกสารหลักสูตร พบว่า ครูไม่ได้เริ่มต้นศึกษาที่หลักสูตรแม่บทก่อน เพราะทำความเข้าใจได้ยาก จึงไปศึกษาที่แผนการสอน และคู่มือครู เมื่อไม่เข้าใจบางตอนก็ไม่สามารถขอคำแนะนำจากผู้อื่นได้

2.4 ปัญหาที่เกี่ยวกับการเตรียมการสอนของครู พบว่า ครูมีภารกิจด้าน อื่น ๆ อีกมาก จึงไม่สามารถเตรียมการสอน ได้ครบทุกครั้งที่ทำการสอน

2.3 ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน พบว่า ครูยังไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาลักษณะนิสัยของนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ยังคงยึดตัวครูเป็นศูนย์กลาง การให้นักเรียนทำกิจกรรมนั้น นักเรียนขาดการฝึกฝนเรื่องการทำงาน เป็นกลุ่ม และมีส่วนร่วมในการเรียน

3. ปัญหาด้านการนิเทศและติดตามผล

3.1 ศึกษาเทคนิคที่ไม่สามารถติดตามผลการเรียนการสอนได้ทั่วถึงครบถ้วน และสม่ำเสมอ

3.2 วิธีการนิเทศ ติดตามผล ยังไม่สามารถจัดได้หลายวิธี

4. ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

4.1 ครูยังขาดการเสริมแรงนักเรียนที่ถูกต้อง

4.2 ครูยังไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนา ลักษณะ นิสัยของนักเรียน เช่น กิจกรรมเน้นกระบวนการกลุ่ม การค้นคว้าอภิปราย และการฝึกปฏิบัติจริง เป็นต้น

4.3 จำนวนนักเรียนในห้องเรียนมีมาก ไม่สามารถแบ่งกลุ่มนักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

5. ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน

5.1 ครูเห็นว่าการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอนทำให้ยุ่งยาก เสียเวลา สอนเนื้อหาไม่ทัน

5.2 งบประมาณในการจัดซื้อวัสดุสิ้นเปลือง เพื่อจัดทำสื่อการเรียนการสอนไม่พอเพียง

5.3 โรงเรียนขาดสถานที่จัดเก็บรวบรวมสื่อการเรียนการสอน ถึงมีสถานที่ก็ขาดผู้ดูแลควบคุมสื่อการเรียนการสอน

5.4 ครูขาดทักษะในการใช้สื่อการเรียนการสอน

6. ปัญหาเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน

6.1 ด้านเจตคติของครูต่อระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน พบว่าครูเกิดเจตคติไม่ดีต่อวิธีการวัดผลและประเมินผล เพราะยุ่งยากเสียเวลามากในการดำเนินการ

6.2 ด้านความรู้ความเข้าใจของครูต่อการวัดผลและประเมินผลการเรียน พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจลักษณะการวัดผลและประเมินผลจึงไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง ครบถ้วน ขาดการสนับสนุนบริการจัดทำเครื่องมือวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ บางจุดประสงค์จึงให้นักเรียนผ่านไปโดยไม่มีการประเมิน

6.3 วิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียน พบว่า ครูไม่สามารถสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลด้านลักษณะนิสัยของนักเรียน จึงใช้ข้อทดสอบเพื่อวัดความรู้ของนักเรียนเพียงประการเดียว

6.4 การบริการเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลการเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจ วิธีการวัดผลและประเมินผล จึงไม่สามารถให้บริการโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมแบบวัดผลและประเมินผลให้ครู

ปิยพันธ์ แสนทวีสุข (2526: 112-117) ได้กล่าวถึงผลการวิจัยของนภดล พูลสวัสดิ์ ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถภาพของครูดนตรีที่โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งพบว่า สมรรถภาพของครูดนตรีตามความต้องการของครูและนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดศรีสะเกษ ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ครูและนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเช่นเดียวกันว่า สมรรถภาพด้านต่าง ๆ ทุกด้านเป็นสมรรถภาพที่จำเป็นสำหรับครูดนตรีและโดยเฉพาะสมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นสมรรถภาพที่จำเป็นอย่างยิ่ง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมรรถภาพของครูดนตรีด้านมนุษยสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบอีกด้วยว่า สมรรถภาพของครูดนตรีด้านวิชาการ คือ รู้

จักบำรุงรักษาเครื่องดนตรีทั้งของดนตรีไทยและดนตรีสากล เป็นสิ่งจำเป็นที่ครูและนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดศรีสะเกษ ต้องการมากที่สุด

ประทีป นกปี(2530: 144-150) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 วิชาดนตรีศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครูผู้สอนดนตรี ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 7 พบว่า ในด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องการสอนดนตรีภายในโรงเรียน โรงเรียนอำนวยความสะดวกในเรื่องการใช้สถานที่ในการจัดเก็บอุปกรณ์ในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ส่วนครูผู้สอนดนตรีมีทักษะเกี่ยวกับสภาพโดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ในด้านการสอนของครูดนตรี ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทักษะอยู่ในระดับมาก ในเรื่องการใช้วิธีสอนโดยครูสาธิตและให้นักเรียนปฏิบัติตาม ครูดนตรีส่วนใหญ่มีทักษะเกี่ยวกับวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาดนตรีอยู่ในระดับมาก

ฉันทนา อุดมสิน และเกื้อจิตต์ ฉิมทิม(2533: 65 - 67) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการสอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ ระดับประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น พบว่า

1. ปัญหาด้านหลักสูตร โรงเรียนขาดเอกสารหลักสูตร คู่มือ ตำรา หนังสืออ้างอิง สำหรับให้ครูศึกษาและครูสอนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ข้อเสนอแนะคือ การแจกหนังสือหลักสูตร คู่มือการสอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ทุกชั้น ให้แก่ครูผู้สอนวิชานี้อย่างทั่วถึง และจัดศึกษานิเทศก์หรือผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีและนาฏศิลป์ไปให้คำแนะนำหรือสาธิตท่ารำ การปฏิบัติเครื่องดนตรีตามหลักสูตร จะเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนดนตรีมีความรู้ ความมั่นใจในการใช้หลักสูตรดียิ่งขึ้น

2. ปัญหาด้านการเรียนการสอน ครูผู้สอนดนตรีและนาฏศิลป์ส่วนใหญ่ ไม่ได้รับการศึกษา ฝึกอบรมด้านนี้โดยตรง ครูผู้สอนไม่มีความถนัด ขาดทักษะในการสอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ ถึงแม้ว่าครูผู้สอนเห็นความสำคัญวิชาดนตรีและนาฏศิลป์เท่ากับวิชาการอื่น ๆ ทั่วไป แต่ลักษณะการสอนมีลักษณะพิเศษ ต้องสาธิตแสดงท่าทางให้นักเรียนดู ทำให้เกิดปัญหากับครูบางคนที่ไม่ชอบ ไม่สันทัด และการสอนวิชานี้คงไม่สัมฤทธิ์ผล ตามจุดประสงค์ที่ระบุไว้ในหลักสูตร

3. แนวทางแก้ไขระยะสั้น คือ การจัดอบรม สัมมนาให้กับครูดนตรีและนาฏศิลป์ และการอบรมสัมมนาควรทำอย่างจริงจัง มีทั้งเนื้อหาและภาคปฏิบัติ มีเป้าหมายชัดเจนระบุและวัดผลได้ โดยกำหนดระยะเวลาให้เพียงพอ เพื่อให้ครูผู้เข้าอบรมได้รับความรู้และความสามารถนำเอาความรู้ นั้นไปถ่ายทอดให้นักเรียน ได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

4. แนวทางการแก้ไขระยะยาว คือ ควรพิจารณาความเป็นไปได้ ในการจัดให้ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา มีความถนัด ความชำนาญเฉพาะด้านเฉพาะกลุ่มวิชา ซึ่งเป็นการปฏิบัติในโรงเรียนขนาดใหญ่อยู่แล้ว แต่ยังไม่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก เพราะจำนวนครูในโรงเรียน

น้อย การแบ่งหน้าที่สอนตามกลุ่มวิชา ทำให้ภาระงานของครูแต่ละคนต่างกันไปมาก จากแบบสอบถามปลายเปิดพบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่เห็นว่าแต่ละโรงเรียน ควรมีครูดนตรีและนาฏศิลป์ประจำ และคาดว่า การที่ให้ครูในโรงเรียนขนาดเล็กเป็นครูประจำชั้น สอนทุกวิชายังคงมีความจำเป็น แต่ควรให้การสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ความถนัดเฉพาะด้าน เฉพาะกลุ่มวิชาให้มากขึ้น

5. ปัญหาด้านสื่อการสอน พบว่า สื่อการสอนเป็นปัญหาสูงสุด และครูผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นพ้องกันมากที่สุด คือ ขาดเครื่องดนตรี ขาดเครื่องแต่งกาย ขาดห้องฝึกและห้องเก็บเครื่องดนตรีและห้องแต่งกาย ขาดสื่อการสอน ขาดงบประมาณ ขาดคนจะซ่อมสร้างอุปกรณ์ และผู้สอนขาดทักษะในการใช้สื่อการสอน ถึงแม้ว่าความจริงส่วนหนึ่งของปัญหาด้านสื่อการสอนเป็นผลมาจากปัญหาอื่น เช่น ปัญหาด้านตัวครูผู้สอน ปัญหาด้านหลักสูตร ฯลฯ

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ หัวหน้าสถานศึกษา และครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษาในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 793 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้แยกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ หัวหน้าสถานศึกษา จำนวน 261 คน และครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 261 คน รวมทั้งสิ้น 522 คน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยได้รวบรวมรายชื่อโรงเรียนประถมศึกษาของแต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ ซึ่งมีทั้งสิ้น 793 โรงเรียน
2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การสุ่มตามตารางของ เกรจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จะได้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 260 คน
3. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของแต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอ ทั้งกลุ่มหัวหน้าสถานศึกษาและกลุ่มครูผู้สอนโดยใช้การสุ่มตามตารางของ เกรจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) อีกครั้งหนึ่ง จากการคำนวณด้วยผลลัพธ์มีทศนิยมตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ให้ถือว่าเป็นจำนวนเต็ม จึงได้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 261 คน

รายชื่อสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างของแต่ละ สปอ./สปก. หาได้โดยการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) โดยใช้วิธีการจับสลากรายชื่อโรงเรียนของแต่ละ สปอ./สปก. ให้ได้เท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า สอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการใช้หลักสูตร วิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย รวม 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านค่านิยมและเจตคติ

แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีระดับของสภาพและปัญหาให้เลือก 5 ระดับ คือ

5 หมายความว่า มีสภาพหรือปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ได้ปฏิบัติงานเป็นประจำสม่ำเสมอมากที่สุด หรือ มีปัญหามากที่สุด ยากต่อการแก้ไข

4 หมายความว่า มีสภาพหรือปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ ได้ปฏิบัติงานเป็นประจำสม่ำเสมอ หรือ มีปัญหามาก มีโอกาสในการแก้ไข

3 หมายความว่า มีสภาพหรือปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ได้ปฏิบัติงานในระดับปานกลาง หรือ มีปัญหาในระดับปานกลาง สามารถแก้ไขด้วยตัวเองได้

2 หมายความว่า มีสภาพหรือปัญหาอยู่ในระดับน้อย คือ มีการปฏิบัติงานน้อย หรือ มีปัญหาในระดับน้อย สามารถแก้ไขได้ง่าย

1 หมายความว่า มีสภาพหรือปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด หรือ ไม่มีปัญหา

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร แล้วสรุปเป็นประเด็นที่ต้องการศึกษา

2. นำประเด็นที่ศึกษามากำหนดสมมติฐานตามตัวแปร เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยแยกเป็นรายด้านได้ 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านบุคลากร ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านค่านิยมและเจตคติ

3. สร้างแบบสอบถามตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยให้สอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหาในเอกสารและงานวิจัยที่ศึกษา

4. นำร่างแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ

4.1 ผศ.ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

4.2 อ.บรรจง ชลวิโรจน์ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

4.3 อ.สุดารัตน์ ชาญเลขา สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

5. นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

6. ปรับปรุงแบบสอบถามที่ไม่ผ่านเกณฑ์ให้สมบูรณ์ แล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอรับความคิดเห็น

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงและผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล แล้วส่งถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขออนุญาตดำเนินการเก็บข้อมูล
2. นำหนังสืออนุญาตให้ใช้แบบสอบถามจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ส่งถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอ
3. ขอความอนุเคราะห์จากหน่วยศึกษานิเทศก์ของแต่ละ สปอ./สปก. เป็นผู้ส่ง หนังสือขอความร่วมมือในการใช้แบบสอบถาม หนังสือแนะนำตัว และแบบสอบถาม ถึงหัวหน้าสถานศึกษา ครูผู้สอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
4. ขอความอนุเคราะห์จากหน่วยศึกษานิเทศก์ของแต่ละ สปอ./สปก. เป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเสร็จแล้ว และผู้วิจัยเป็นผู้เก็บแบบสอบถามจากหน่วยศึกษานิเทศก์ของแต่ละ สปอ./สปก. นั้น

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สูตรคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สูตรคำนวณค่าที่ z - test โดยใช้สูตร

$$z = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{S_1^2 / n_1 + S_2^2 / n_2}}$$

เมื่อ z = แทนค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจงแบบ Z เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

$\bar{X}_1$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

S_1^2 = ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1

S_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2

n_1 = จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 = จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3. ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

MS_b = ค่าเฉลี่ยของค่าเบี่ยงเบนกำลังสองระหว่างกลุ่ม(Mean of square Between group)

MS_w = ค่าเฉลี่ยของค่าเบี่ยงเบนกำลังสองภายในกลุ่ม(Mean of square within group)

4. คำนัยสำคัญทางสถิติตรวจสอบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ(Scheffe’s Method or S-method)

สูตร $S = \sqrt{(k-1)F_{\alpha(k-1),N-k}} \sqrt{MS_w (\sum \frac{1}{n_j})}$

เมื่อ $F_{\alpha(k-1),N-k}$ คือ ค่าสถิติที่ได้จากการเปิดตาราง F ณ α ที่กำหนด และ df เท่ากับ k-1 กับ N-k

k คือ จำนวนกลุ่มทดลองหรือจำนวนค่าเฉลี่ยที่นำมาเปรียบเทียบกัน

MS_w คือ ค่าที่ได้จากตาราง One way ANOVA

n_j คือ จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มที่นำมาเปรียบเทียบกัน

N คือ จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

เกณฑ์ที่ใช้แปลความหมาย

ผู้วิจัยใช้ค่าตัวกลางเลขคณิต (Arithmetic Mean) มาแปลความหมายกับเกณฑ์ดังนี้	
4.21 - 5.00	หมายถึง มากที่สุด
3.41 - 4.20	หมายถึง มาก
2.61 - 3.40	หมายถึง ปานกลาง
1.81 - 2.60	หมายถึง น้อย
1.00 - 1.80	หมายถึง น้อยที่สุด (กัจจกร เสนจันทร์พิไชย, 2539: 112 – 113)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ตามทฤษฎีของครูผู้สอน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษา

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ตามทฤษฎีของครูผู้สอน

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน

ตอนที่ 6 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตาม

7.1 ประสบการณ์การสอน

7.2 ขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 8 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตาม

8.1 ประสิทธิภาพการสอน

8.2 ขนาดโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษา ดังปรากฏในตาราง 2 – 7

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษา

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	โรงเรียนมีหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือครู และตำราด้านดนตรีเพื่อศึกษาค้นคว้า	2.64	0.93	ปานกลาง
2	เนื้อหาในหลักสูตร มีความเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ วัย และสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนและชุมชน	2.92	0.83	ปานกลาง
3	เอกสารประกอบหลักสูตร มีเนื้อหาสาระทางดนตรีที่น่าสนใจและเหมาะสมต่อการศึกษาค้นคว้า	2.87	0.77	ปานกลาง

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4	หลักสูตรได้อธิบายและเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านดนตรีที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ต่อไปนี้			
	4.1 กิจกรรมเน้นจังหวะ	3.2	0.86	ปานกลาง
	4.2 กิจกรรมเน้นการฟัง	3.16	0.82	ปานกลาง
	4.3 กิจกรรมการร้องเพลง	3.24	0.79	ปานกลาง
5	แนวทางการใช้หลักสูตร มีความสอดคล้องและสะดวกต่อการจัดหาสื่อการสอน	2.97	0.79	ปานกลาง
6	หลักสูตรได้กำหนดระยะเวลาการจัดกิจกรรมวิชาดนตรีศึกษาได้เหมาะสม	2.94	0.71	ปานกลาง
7	หลักสูตรเสนอแนวทางการวัดผลด้านดนตรีได้เหมาะสม	3.04	0.75	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.00	0.83	ปานกลาง

จากตาราง 2 แสดงว่า สภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษา พบว่า โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลากรตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษา

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
8	โรงเรียนของท่านมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรี	1.95	0.93	น้อย
9	ครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา เป็นผู้ที่มีความสนใจ ใฝ่ศึกษาในวิชาการด้านดนตรี	2.48	1.03	น้อย
10	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ครูที่มีความรู้ความถนัดด้านดนตรีสอนในหลายระดับ	2.81	1.03	ปานกลาง
11	โรงเรียนของท่านส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านดนตรี เช่น จัดครูเข้ารับการอบรม ศึกษา ดูงานนอกสถานที่	2.81	1.02	ปานกลาง
12	โรงเรียนของท่านได้สำรวจข้อมูล แหล่งความรู้บุคลากรด้านดนตรีในท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลที่สะดวกต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	2.67	0.89	ปานกลาง
13	โรงเรียนของท่านได้เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านดนตรีมาให้ความรู้แก่คณะครูและนักเรียน	2.22	0.96	น้อย
14	ครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีด้วยความสนุกสนาน	3.27	0.92	ปานกลาง
15	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง หรือนักเรียน มีส่วนในการวางแผน และร่วมกิจกรรมด้านดนตรี	2.46	0.93	น้อย
16	มีการนิเทศภายในโรงเรียนหรือได้รับการนิเทศจากบุคลากรที่มีความถนัดด้านดนตรี	2.18	0.82	น้อย

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
17	ครูวิชาการกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยในกลุ่มโรงเรียนของท่าน ได้ประสานงาน และคอยให้ความช่วยเหลือด้านดนตรี	2.14	0.91	น้อย
	รวมเฉลี่ย	2.50	1.02	น้อย

จากตาราง 3 แสดงว่า สภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลากร ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษา โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยเป็นส่วนมาก ยกเว้น ข้อ 10 โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ครูที่มีความรู้ความถนัด ด้านดนตรีสอนในหลายระดับ ($\bar{x}=2.81$) ข้อ 11 โรงเรียนของท่านส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านดนตรี เช่น จัดครูเข้ารับการอบรม ศึกษา ดูงานนอกสถานที่ ($\bar{x}=2.81$) ข้อ 12 โรงเรียนของท่านได้สำรวจข้อมูล แหล่งความรู้ บุคลากรด้านดนตรีในท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลที่จะสะดวกต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ($\bar{x}=2.67$) ข้อ 14 ครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีด้วยความสนุกสนาน ($\bar{x}=3.27$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษา

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
18	กลุ่มโรงเรียนได้จัดประชุมเพื่อปรึกษา และวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา	2.07	0.84	น้อย

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
19	ครูผู้สอนได้ศึกษาการปฏิรูปการศึกษา และแนวทางการเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ	3.11	0.91	ปานกลาง
20	ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ดังนี้			
	20.1 จัดทำแผนการสอนระยะยาว	2.53	0.91	น้อย
	20.2 จัดทำแผนการสอนสำหรับหน่วยการสอน	2.65	0.85	ปานกลาง
	20.3 เขียนแผนการสอนระดับบทเรียน	2.66	0.82	ปานกลาง
21	ครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา สอนตามแผนการสอนระดับบทเรียน	3.01	0.8	ปานกลาง
22	ครูผู้สอนนำเอาเพลงและวรรณกรรมพื้นบ้านมาประกอบกิจกรรม	2.93	0.81	ปานกลาง
23	ครูผู้สอนปรับและยืดหยุ่นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม	3.02	0.78	ปานกลาง
24	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษาให้มีความสัมพันธ์กับวิชาอื่น	3.12	0.83	ปานกลาง
25	ครูผู้สอนได้จัดทำแฟ้มสะสมผลงาน(Portfolio)ของตัวเองและของนักเรียน	2.81	0.88	ปานกลาง
26	โรงเรียนของท่านจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี เช่น ชุมนุม นิทรรศการ ฯลฯ	2.68	0.84	ปานกลาง
27	โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงดนตรีในวันสำคัญ เช่น วันประณมศึกษาแห่งชาติ กิจกรรมแข่งขันกีฬา วันปิดภาคเรียน ฯลฯ	2.96	1.01	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	2.80	0.90	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า สภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ตามทรงสนะของหัวหน้าสถานศึกษา โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.80$) ยกเว้นข้อ 18 กลุ่มโรงเรียนได้จัดประชุมเพื่อปรึกษา และวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาดนตรีศึกษา ($\bar{x} = 2.07$) ข้อ 20.1 ครูผู้สอนวางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษาโดยได้จัดทำแผน การสอนระยะยาว ($\bar{x} = 2.53$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้ หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการใช้ สื่อการสอน ตามทรงสนะของหัวหน้าสถานศึกษา

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
28	โรงเรียนของท่านได้สำรวจความต้องการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ การเรียนการสอน และแหล่งความรู้ด้านดนตรีจากครูผู้สอน	2.85	0.98	ปานกลาง
29	โรงเรียนของท่านมีห้องเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี	2.45	0.93	น้อย
30	โรงเรียนของท่านร่วมปรึกษาในการจัดหาหรือเลือกซื้อเครื่องดนตรี ตำรา และสื่อการสอนด้านดนตรี	2.49	0.92	น้อย
31	โรงเรียนของท่านมีสื่อการสอนด้านดนตรี ตรงตามเนื้อหา และจุดประสงค์ในหลักสูตร	2.35	0.76	น้อย
32	บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อด้านดนตรี	2.14	0.86	น้อย
33	ครูผู้สอนมีความสามารถใช้และเก็บรักษาสื่อการสอนด้านดนตรีอย่างถูกวิธี	2.53	0.85	น้อย
34	โรงเรียนได้เชิญวิทยากรให้ความรู้การผลิต การใช้และการเก็บรักษาสื่อการสอนด้านดนตรี	2.12	0.78	น้อย
	รวมเฉลี่ย	2.42	0.90	น้อย

จากตาราง 5 แสดงว่า สภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการใช้สื่อการสอน ตามทฤษฎีของหัวน้ำสถานศึกษา โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}$ = 2.42) ยกเว้นข้อ 28 โรงเรียนของท่านได้สำรวจความต้องการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และแหล่งความรู้ด้านดนตรีจากครูผู้สอน ($\bar{x}$ = 2.85) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล ตามทฤษฎีของหัวน้ำสถานศึกษา

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
35	ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีศึกษาในด้านต่อไปนี้			
	35.1 ด้านเนื้อหาทางดนตรี	2.76	0.78	ปานกลาง
	35.2 ด้านทักษะทางดนตรี	2.73	0.83	ปานกลาง
	35.3 ด้านเจตคติทางดนตรี	2.89	0.86	ปานกลาง
36	ครูผู้สอนทำการประเมินผลในชั่วโมงสอนดังนี้			
	36.1 ก่อนการเรียนการสอน	2.73	0.84	ปานกลาง
	36.2 ขณะทำการสอน	2.77	0.81	ปานกลาง
	36.3 หลังการเรียนการสอน	2.95	0.81	ปานกลาง
37	ครูผู้สอนเปรียบเทียบผลการประเมินครั้งปัจจุบันกับครั้งก่อนเพื่อหาความก้าวหน้าและจัดทำสถิติผลการเรียนรู้วิชาดนตรีศึกษาทุกภาคเรียน	2.69	0.89	ปานกลาง
38	ครูผู้สอนมีความสามารถสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลทางดนตรี	2.68	0.92	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	2.77	0.85	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า สภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษา โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.77$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติทางดนตรี ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษา

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
39	วิชาดนตรี มีความสำคัญเช่นเดียวกับวิชาอื่น ๆ	3.36	0.86	ปานกลาง
40	นักเรียนมีความกระตือรือร้น และประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี	3.46	1.13	มาก
41	ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในกิจกรรมด้านดนตรี	3.14	0.80	ปานกลาง
42	โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาวิชาดนตรีในระดับสูงขึ้น	3.20	0.89	ปานกลาง
43	วิชาดนตรีศึกษา มีส่วนสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้กับนักเรียน	3.62	0.82	มาก
44	ดนตรีมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์	3.78	0.78	มาก
45	ท่านเห็นด้วยกับคำว่า “ดนตรีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมที่มีอยู่ทั่วโลก”	4.19	0.85	มาก
	รวมเฉลี่ย	3.53	0.90	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า สภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษา โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$) ยกเว้นข้อ 39 วิชาดนตรี มีความสำคัญเช่นเดียวกับวิชาอื่น ๆ ($\bar{x} = 3.36$) ข้อ 41 ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในกิจกรรม

ด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.14$) ข้อ 42 โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาวิชาดนตรีในระดับสูง
ขึ้น ($\bar{x} = 3.20$) ซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์
กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ตามทฤษฎีของครูผู้สอนวิชาดนตรี
ศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ดังปรากฏในตาราง 8 - 13

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตร
วิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อ
หา ตามทฤษฎีของครูผู้สอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	โรงเรียนมีหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือครู และตำราด้านดนตรีเพื่อศึกษาค้นคว้า	2.59	0.97	น้อย
2	เนื้อหาในหลักสูตร มีความเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ วย และสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนและชุมชน	2.99	0.74	ปานกลาง
3	เอกสารประกอบหลักสูตร มีเนื้อหาสาระทางดนตรีที่น่าสนใจและเหมาะสมต่อการศึกษาค้นคว้า	2.65	0.95	ปานกลาง
4	หลักสูตรได้อธิบายและเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านดนตรีที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ต่อไปนี้			
	4.1 กิจกรรมเน้นจังหวะ	3.22	0.81	ปานกลาง
	4.2 กิจกรรมเน้นการฟัง	3.16	0.79	ปานกลาง
	4.3 กิจกรรมการร้องเพลง	3.31	0.86	ปานกลาง
5	แนวทางการใช้หลักสูตร มีความสอดคล้องและสะดวกต่อการจัดหาสื่อการสอน	2.90	0.76	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6	หลักสูตรได้กำหนดระยะเวลาการจัดกิจกรรมวิชาดนตรีศึกษาได้เหมาะสม	3.02	0.80	ปานกลาง
7	หลักสูตรเสนอแนวทางการวัดผลด้านดนตรีได้เหมาะสม	3.09	0.86	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	2.99	0.87	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่า สภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ตามพรรณนะของครูผู้สอนพบว่าโดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.99) ยกเว้น ข้อ 1 โรงเรียนมีหลักสูตรเอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือครู และตำราด้านดนตรีเพื่อศึกษาค้นคว้า ($\bar{X}$ = 2.59) ซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลากรตามพรรณนะของครูผู้สอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
8	โรงเรียนของท่านมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถด้านดนตรี	2.18	1.11	น้อย
9	ครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา เป็นผู้ที่มีความสนใจใฝ่ศึกษาในวิชาการด้านดนตรี	2.53	1.08	น้อย
10	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ครูที่มีความรู้ความถนัดด้านดนตรีสอนในหลายระดับ	2.45	1.07	น้อย

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
11	โรงเรียนของท่านส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านดนตรี เช่น จัดครูเข้ารับการอบรม ศึกษา ดูงานนอกสถานที่	2.5	1.08	น้อย
12	โรงเรียนของท่านได้สำรวจข้อมูล : แหล่งความรู้ บุคลากร ด้านดนตรีในท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลที่สะดวกต่อการ พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	2.47	0.95	น้อย
13	โรงเรียนของท่าน ได้เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญ ด้านดนตรีมาให้ความรู้แก่คณะครูและนักเรียน	2.12	0.95	น้อย
14	ครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรี ด้วยความสนุกสนาน	3.17	1.05	ปานกลาง
15	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง หรือ นักเรียน มีส่วนในการวางแผน และร่วมกิจกรรมด้าน ดนตรี	2.44	1.05	น้อย
16	มีการนิเทศภายในโรงเรียนหรือได้รับการนิเทศจาก บุคลากรที่มีความถนัดด้านดนตรี	3.06	1.07	ปานกลาง
17	ครูวิชาการกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยในกลุ่มโรงเรียน ของท่าน ได้ประสานงาน และคอยให้ความช่วยเหลือ ด้านดนตรี	2.00	0.88	น้อย
	รวมเฉลี่ย	2.49	1.09	น้อย

จากตาราง 9 แสดงว่า สภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและ นาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลากร ตามธรรมชาติของครูผู้สอน โดยส่วนรวมมี การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เป็นส่วนมาก ยกเว้น ข้อ 14 ครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีด้วยความสนุก สนาน($\bar{X}$ = 3.17) และ ข้อ 16 มีการนิเทศภายในโรงเรียนหรือได้รับการนิเทศจากบุคลากรที่มีความ ถนัดด้านดนตรี($\bar{X}$ = 3.06) ซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามทฤษฎีของครูผู้สอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
18	กลุ่มโรงเรียนได้จัดประชุมเพื่อปรึกษา และวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา	3.74	1.08	มาก
19	ครูผู้สอนได้ศึกษาการปฏิรูปการศึกษา และแนวทางการเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ	3.16	1.03	ปานกลาง
20	ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ดังนี้			
	20.1 จัดทำแผนการสอนระยะยาว	2.54	0.91	น้อย
	20.2 จัดทำแผนการสอนสำหรับหน่วยการสอน	2.65	0.92	ปานกลาง
	20.3 เขียนแผนการสอนระดับบทเรียน	2.89	0.88	ปานกลาง
21	ครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา สอนตามแผนการสอนระดับบทเรียน	3.09	0.87	ปานกลาง
22	ครูผู้สอนนำเอาเพลงและวรรณกรรมพื้นบ้านมาประกอบกิจกรรม	2.88	0.95	ปานกลาง
23	ครูผู้สอนปรับและยืดหยุ่นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม	3.25	0.86	ปานกลาง
24	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ให้มีความสัมพันธ์กับวิชาอื่น	3.20	0.83	ปานกลาง
25	ครูผู้สอนได้จัดทำแฟ้มสะสมผลงาน(Portfolio) ของตัวเองและของนักเรียน	2.94	0.93	ปานกลาง
26	โรงเรียนของท่านจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี เช่น ชุมนุม นิทรรศการ ฯลฯ	2.47	0.98	น้อย

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
27	โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงดนตรีในวันสำคัญ เช่น วันประณตศึกษาแห่งชาติ กิจกรรมแข่งขันกีฬา วันปิดภาคเรียน ฯลฯ	2.92	1.29	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	2.98	1.02	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่า สภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามทฤษฎีของครูผู้สอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.98$) ยกเว้นข้อ 18 กลุ่มโรงเรียนได้จัดประชุมเพื่อปรึกษา และวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ($\bar{x} = 3.74$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อ 20.1 ครูผู้สอนวางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษาโดยได้จัดทำแผนการสอนระยะยาว ($\bar{x} = 2.54$) ข้อ 26 โรงเรียนของท่านจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี เช่น ชุมนุม นิทรรศการ ฯลฯ ($\bar{x} = 2.47$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการใช้สื่อการสอน ตามทฤษฎีของครูผู้สอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
28	โรงเรียนของท่านได้สำรวจความต้องการวัสดุ อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน และแหล่งความรู้ด้าน	2.71	0.97	ปานกลาง
29	โรงเรียนของท่านมีห้องเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี	3.01	1.02	ปานกลาง

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
30	โรงเรียนของท่านร่วมปรึกษาในการจัดหาหรือเลือกซื้อเครื่องดนตรี ตำรา และสื่อการสอนด้านดนตรี	2.61	0.96	ปานกลาง
31	โรงเรียนของท่านมีสื่อการสอนด้านดนตรี ตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์ในหลักสูตร	2.5	1.11	น้อย
32	บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อด้านดนตรี	2.56	1.20	น้อย
33	ครูผู้สอนมีความสามารถใช้และเก็บรักษาสื่อการสอนด้านดนตรีอย่างถูกวิธี	2.62	0.96	ปานกลาง
34	โรงเรียนได้เชิญวิทยากรให้ความรู้การผลิต การใช้และการเก็บรักษาสื่อการสอนด้านดนตรี	2.81	1.01	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	2.69	1.05	ปานกลาง

จากตาราง 11 แสดงว่า สภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการใช้สื่อการสอน ตามทฤษฎะของครูผู้สอนโดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.67$) ยกเว้นข้อ 31 โรงเรียนของท่านมีสื่อการสอนด้านดนตรี ตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์ในหลักสูตร ($\bar{x} = 2.5$) ข้อ 32 บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อด้านดนตรี ($\bar{x} = 2.56$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผล และประเมินผล ตามทฤษฎีของครูผู้สอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
35	ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีศึกษาในด้านต่อไปนี้ .			
	35.1 ด้านเนื้อหาทางดนตรี	2.96	0.98	ปานกลาง
	35.2 ด้านทักษะทางดนตรี	2.83	1.28	ปานกลาง
	35.3 ด้านเจตคติทางดนตรี	3.02	1.14	ปานกลาง
36	ครูผู้สอนทำการประเมินผลในชั่วโมงสอนดังนี้			
	36.1 ก่อนการเรียนการสอน	2.78	0.87	ปานกลาง
	36.2 ขณะทำการสอน	2.68	1.20	ปานกลาง
	36.3 หลังการเรียนการสอน	3.07	0.93	ปานกลาง
37	ครูผู้สอนเปรียบเทียบผลการประเมินครั้งปัจจุบันกับครั้งก่อนเพื่อหาความก้าวหน้าและจัดทำสถิติผลการเรียนรู้วิชาดนตรีศึกษาทุกภาคเรียน	2.80	0.94	ปานกลาง
38	ครูผู้สอนมีความสามารถสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลทางดนตรี	2.61	0.92	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	2.84	1.05	ปานกลาง

จากตาราง 12 แสดงว่า สภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล ตามทฤษฎีของครูผู้สอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตร วิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและ เจตคติทางดนตรี ตามทฤษฎีของครูผู้สอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
39	วิชาดนตรี มีความสำคัญเช่นเดียวกับวิชาอื่น ๆ	3.42	0.89	มาก
40	นักเรียนมีความกระตือรือร้น และประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี	3.5	0.90	มาก
41	ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในกิจกรรมด้านดนตรี	3.16	0.84	ปานกลาง
42	โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาวิชาดนตรีในระดับสูงขึ้น	3.02	0.95	ปานกลาง
43	วิชาดนตรีศึกษา มีส่วนสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้กับนักเรียน	3.02	1.19	ปานกลาง
44	ดนตรีมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์	3.77	0.95	มาก
45	ท่านเห็นด้วยกับคำว่า “ดนตรีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมที่มีอยู่ทั่วโลก”	4.21	0.88	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	3.44	1.03	มาก

จากตาราง 13 แสดงว่า สภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ ตามทฤษฎีของครูผู้สอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.44$) ยกเว้นข้อ 41 ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในกิจกรรมด้านดนตรี($\bar{x} = 3.16$) ข้อ 42 โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาวิชาดนตรีในระดับสูงขึ้น ($\bar{x} = 3.02$) ข้อ 43 วิชาดนตรีศึกษา มีส่วนสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้กับนักเรียน ($\bar{x} = 3.02$)ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ข้อ 45 ท่านเห็นด้วยกับคำว่า “ดนตรีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมที่มีอยู่ทั่วโลก” ($\bar{x} = 4.21$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์
กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษา
ดังปรากฏในตาราง 14 – 19

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษา

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ระดับปัญหา		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	โรงเรียนขาดเอกสารประกอบหลักสูตร และตำราด้านดนตรี	3.64	0.92	มาก
2	เนื้อหาวิชาในหลักสูตร ไม่เหมาะสมกับพื้นฐาน ความรู้วัย และสภาพสังคมของนักเรียน	3.22	0.83	ปานกลาง
3	เนื้อหาวิชาดนตรีมีความยากต่อการศึกษา ของครูผู้สอน	3.33	0.84	ปานกลาง
4	ระยะเวลาที่กำหนดในหลักสูตร ไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี	3.19	0.80	ปานกลาง
5	หลักสูตรขาดการแนะนำการเตรียมตัวของครูและการเตรียมเด็กก่อนทำการสอน	3.30	0.81	ปานกลาง
6	หลักสูตรขาดเนื้อหาวิชาดนตรีด้านความคิดสร้างสรรค์	3.04	0.78	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.28	0.85	ปานกลาง

จากตาราง 14 แสดงว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษา พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 1 โรงเรียนขาดเอกสารประกอบหลักสูตร และตำราด้านดนตรี ($\bar{x}$ = 3.64) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลิกภาพ ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษา

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ระดับปัญหา		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
7	ครูผู้สอนขาดความรู้และขาดทักษะด้านดนตรี	3.84	1.03	มาก
8	ขาดการจัดอบรม ประชุม สัมมนาวิชาการด้านดนตรี	3.86	1.05	มาก
9	ขาดบุคลากรแนะนำการใช้หลักสูตรและเนื้อหาวิชาด้านดนตรี	3.89	1.04	มาก
10	โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ และขาดการประสานงานด้านดนตรีกับบุคลากรในท้องถิ่น	3.35	1.03	ปานกลาง
11	ขาดการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมด้านดนตรี	3.26	1.01	ปานกลาง
12	ครูผู้สอนขาดโอกาสจัดกิจกรรมด้านดนตรีอย่างเต็มที่	3.32	1.01	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.59	1.07	มาก

จากตาราง 15 แสดงว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลิกภาพ ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษา พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางอยู่ 3 ข้อ คือ ข้อ 10 โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ และขาดการประสานงานด้านดนตรีกับบุคลากรในท้องถิ่น($\bar{x} = 3.35$) ข้อ 11 ขาดการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมด้านดนตรี($\bar{x} = 3.26$) ข้อ 12 ครูผู้สอนขาดโอกาสจัดกิจกรรมด้านดนตรีอย่างเต็มที่ ($\bar{x} = 3.32$) ส่วนข้ออื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษา

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ระดับปัญหา		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
13	ครูผู้สอนศึกษาเฉพาะคู่มือครูและเอกสารประกอบหลักสูตร ไม่ศึกษาหลักสูตรแม่บท	3.25	0.90	ปานกลาง
14	ครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนระยะยาว และแผนการสอนสำหรับหน่วยการสอน	3.28	0.86	ปานกลาง
15	ครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนระดับบทเรียน (บันทึกการสอน)	3.01	0.89	ปานกลาง
16	ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน	2.90	0.91	ปานกลาง
17	ครูผู้สอนไม่ใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.89	0.97	ปานกลาง
18	ครูผู้สอนต้องสอนหลายวิชา จึงไม่มีเวลาจัดกิจกรรมดนตรีได้เต็มที่	3.68	1.01	มาก
19	ครูผู้สอนไม่เข้าใจการจัดกิจกรรมด้านดนตรีให้มีความสัมพันธ์ กับวิชาการด้านอื่น	3.31	1.03	ปานกลาง
20	ครูผู้สอนไม่เข้าใจการดัดแปลงหรือยืดหยุ่นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.07	0.94	ปานกลาง
21	ครูผู้สอนไม่ยึดแนวการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาสู่เกณฑ์มาตรฐาน	3.00	0.95	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.16	0.97	ปานกลาง

จากตาราง 16 แสดงว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตาม

พรรณนะของหัวหน้าสถานศึกษา พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 18 ครูผู้สอนต้องสอนหลายวิชา จึงไม่มีเวลาจัดกิจกรรมดนตรีได้เต็มที่ ($\bar{x} = 3.68$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสื่อการสอน ตามพรรณนะของหัวหน้าสถานศึกษา

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ระดับปัญหา		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
22	สภาพห้องเรียนและห้องปฏิบัติการด้านดนตรีไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม	3.42	1.11	มาก
23	ขาดการเตรียมการใช้สื่อการสอนและการใช้เครื่องดนตรี	3.49	0.99	มาก
24	โรงเรียนขาดแคลนสื่อการสอนด้านดนตรี	3.77	1.04	มาก
25	ครูผู้สอนขาดทักษะในการใช้สื่อด้านดนตรี	3.53	1.02	มาก
26	โรงเรียนไม่สามารถสร้างหรือซ่อมแซมสื่อการสอนด้านดนตรี	3.59	1.03	มาก
27	โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรี แต่ใช้ไม่เต็มที่ โดยเก็บรักษาไว้เกรงว่าจะชำรุด	3.06	1.13	ปานกลาง
28	เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ	3.06	1.03	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.42	1.09	มาก

จากตาราง 17 แสดงว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสื่อการสอน ตามพรรณนะของหัวหน้าสถานศึกษา พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก($\bar{x} = 3.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 27 โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรี แต่ใช้ไม่เต็มที่ โดยเก็บรักษาไว้เกรงว่าจะชำรุด ($\bar{x} = 3.06$) ข้อ 28 เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ ($\bar{x} = 3.06$) ที่มีปัญหาในระดับปานกลาง

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหา ในการใช้หลักสูตรวิชา
ดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและ
ประเมินผล ตามทรรชนะของหัวหน้าสถานศึกษา

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ระดับปัญหา		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
29	ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาการวัดผลและประเมินผลด้านดนตรี ในเอกสารประกอบหลักสูตร	3.09	0.92	ปานกลาง
30	ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการออกแบบทดสอบ ในด้านต่อไปนี้			
	30.1 ด้านเนื้อหาสาระทางดนตรี	3.19	0.94	ปานกลาง
	30.2 ด้านทักษะด้านดนตรี	3.32	1	ปานกลาง
	30.3 เจตคติด้านดนตรี	3.10	0.93	ปานกลาง
31	เครื่องมือวัดผลมีเฉพาะแบบทดสอบที่วัดผลด้านเนื้อหา สาระทางดนตรีเท่านั้น	3.32	0.87	ปานกลาง
32	ครูผู้สอนไม่วัดผลวิชาดนตรีศึกษาด้านต่อไปนี้			
	32.1 ด้านทักษะทางดนตรี	3.18	1.01	ปานกลาง
	32.2 ด้านความคิดสร้างสรรค์	3.23	0.94	ปานกลาง
33	ครูผู้สอนไม่ทำสถิติการวัดผลและประเมินผลการเรียน	3.31	0.89	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.22	0.94	ปานกลาง

จากตาราง 18 แสดงว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและ
นาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล ตามทรรชนะของหัวหน้า
สถานศึกษา พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ ตามทรรชนะของหัวหน้าสถานศึกษา

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ระดับปัญหา		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
34	นักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับวิชาดนตรี เพราะมีคะแนนน้อย	3.07	0.97	ปานกลาง
35	ครูผู้สอนไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมด้านดนตรี เพราะเชื่อว่า			
	35.1 นักเรียนนำวิชาดนตรีไปใช้ในชีวิตประจำวันน้อย	3.01	0.92	ปานกลาง
	35.2 วิชาดนตรีเป็นวิชาที่เสริมวิชาอื่น เท่านั้น	3.18	0.97	ปานกลาง
	35.3 ดนตรีเป็นเรื่องของความสามารถเฉพาะตัว จะฝึกปฏิบัติได้ก็ต่อเมื่อมีพรสวรรค์เท่านั้น	2.94	1.06	ปานกลาง
36	ผู้ปกครองไม่ส่งเสริมให้บุตรหลานเรียนวิชาดนตรี	3.07	1.01	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.04	0.99	ปานกลาง

จากตาราง 19 แสดงว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ ตามทรรชนะของหัวหน้าสถานศึกษา พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง($\bar{x} = 3.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์
กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ตามทฤษฎีของครูผู้สอน ดังปรากฏ
ในตาราง 20 - 25

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาดนตรี
ศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ตาม
ทฤษฎีของครูผู้สอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ระดับปัญหา		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	โรงเรียนขาดเอกสารประกอบหลักสูตร และตำราด้านดนตรี	3.47	1.11	มาก
2	เนื้อหาวิชาในหลักสูตร ไม่เหมาะสมกับพื้นฐาน ความรู้ วัย และสภาพสังคมของนักเรียน	3.05	0.79	ปานกลาง
3	เนื้อหาวิชาดนตรีมีความยากต่อการศึกษา ของครูผู้สอน	3.27	0.88	ปานกลาง
4	ระยะเวลาที่กำหนดในหลักสูตร ไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี	3.09	0.89	ปานกลาง
5	หลักสูตรขาดการแนะนำการเตรียมตัวของครูและการเตรียมเด็กก่อนทำการสอน	3.33	0.90	ปานกลาง
6	หลักสูตรขาดเนื้อหาวิชาดนตรีด้านความคิดสร้างสรรค์	3.10	0.838	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.22	0.92	ปานกลาง

จากตาราง 20 แสดงว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและ
นาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ตามทฤษฎีของครูผู้สอน พบว่า
มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ใน
ระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 1 โรงเรียนขาดเอกสารประกอบหลักสูตร และตำราด้านดนตรี
($\bar{x} = 3.47$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลิกภาพ ตามพรรณนาของครูผู้สอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ระดับปัญหา		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
7	ครูผู้สอนขาดความรู้และขาดทักษะด้านดนตรี	3.79	1.12	มาก
8	ขาดการจัดอบรม ประชุม สัมมนาวิชาการด้านดนตรี	3.99	1.13	มาก
9	ขาดบุคลากรแนะนำการใช้หลักสูตรและเนื้อหาวิชาด้านดนตรี	3.93	1.10	มาก
10	โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ และขาดการประสานงานด้านดนตรีกับบุคลากรในท้องถิ่น	3.64	1.98	มาก
11	ขาดการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมด้านดนตรี	3.40	1.09	ปานกลาง
12	ครูผู้สอนขาดโอกาสจัดกิจกรรมด้านดนตรีอย่างเต็มที่	3.53	1.98	มาก
	รวมเฉลี่ย	3.71	1.08	มาก

จากตาราง 21 แสดงว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลิกภาพ ตามพรรณนาครูผู้สอน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นข้อ 11 ขาดการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.40$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามทฤษฎีของครูผู้สอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ระดับปัญหา		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
13	ครูผู้สอนศึกษาเฉพาะคู่มือครูและเอกสารประกอบหลักสูตร ไม่ศึกษาหลักสูตรแม่บท	2.29	0.89	น้อย
14	ครูผู้สอน ไม่จัดทำแผนการสอนระยะยาว และแผนการสอนสำหรับหน่วยการสอน	3.15	1.25	ปานกลาง
15	ครูผู้สอน ไม่จัดทำแผนการสอนระดับบทเรียน (บันทึกการสอน)	3.12	1.00	ปานกลาง
16	ครูผู้สอน ไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน	2.06	0.94	น้อย
17	ครูผู้สอน ไม่ใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.72	1.04	ปานกลาง
18	ครูผู้สอนต้องสอนหลายวิชา จึงไม่มีเวลาจัดกิจกรรมดนตรีได้เต็มที่	2.04	0.86	น้อย
19	ครูผู้สอน ไม่เข้าใจการจัดกิจกรรมด้านดนตรีให้มีความสัมพันธ์ กับวิชาการด้านอื่น	3.16	0.96	ปานกลาง
20	ครูผู้สอน ไม่เข้าใจการดัดแปลงหรือยืดหยุ่นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.07	0.99	ปานกลาง
21	ครูผู้สอน ไม่ยึดแนวการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาสู่เกณฑ์มาตรฐาน	2.91	0.97	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	2.83	1.09	ปานกลาง

จากตาราง 22 แสดงว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามทฤษฎีของครูผู้สอน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 13 ครูผู้สอนศึกษาเฉพาะคู่มือครูและเอกสารประกอบหลักสูตร ไม่ศึกษาหลักสูตรแม่บท ($\bar{x} = 3.68$) ข้อ 16 ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน ($\bar{x} = 2.06$) ข้อ 18 ครูผู้สอนต้องสอนหลายวิชา จึงไม่มีเวลาจัดกิจกรรมดนตรีได้เต็มที่ ($\bar{x} = 2.04$) ที่มีปัญหาในระดับน้อย

ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสื่อการสอน ตามธรรมชาติของครูผู้สอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ระดับปัญหา		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
22	สภาพห้องเรียนและห้องปฏิบัติการด้านดนตรีไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม	3.57	1.08	มาก
23	ขาดการเตรียมการใช้สื่อการสอนและการใช้เครื่องดนตรี	3.51	0.94	มาก
24	โรงเรียนขาดแคลนสื่อการสอนด้านดนตรี	3.94	1.01	มาก
25	ครูผู้สอนขาดทักษะในการใช้สื่อด้านดนตรี	3.92	1.02	มาก
26	โรงเรียนไม่สามารถสร้างหรือซ่อมแซมสื่อการสอนด้านดนตรี	3.74	1.97	มาก
27	โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรี แต่ใช้ไม่เต็มที่ โดยเก็บรักษาไว้เกรงว่าจะชำรุด	3.07	1.19	ปานกลาง
28	เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ	3.26	1.07	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.57	1.08	มาก

จากตาราง 23 แสดงว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสื่อการสอน ตามธรรมชาติของครูผู้สอน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก($\bar{x} = 3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 27 โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรี แต่ใช้ไม่เต็มที่ โดยเก็บรักษาไว้เกรงว่าจะชำรุด

($\bar{x} = 3.07$) ข้อ 28 เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ($\bar{x} = 3.26$) ที่มีปัญหาในระดับปานกลาง

ตาราง 24 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล ตามทรรชนะของครูผู้สอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ระดับปัญหา		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
29	ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาการวัดผลและประเมินผลด้านดนตรีในเอกสารประกอบหลักสูตร	2.41	1.08	น้อย
30	ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการออกแบบทดสอบในด้านต่อไปนี้			
	30.1 ด้านเนื้อหาสาระทางดนตรี	3.10	0.97	ปานกลาง
	30.2 ด้านทักษะด้านดนตรี	3.24	0.99	ปานกลาง
	30.3 เจตคติด้านดนตรี	3.14	1.06	ปานกลาง
31	เครื่องมือวัดผลมีเฉพาะแบบทดสอบที่วัดผลด้านเนื้อหาสาระทางดนตรีเท่านั้น	3.20	0.94	ปานกลาง
32	ครูผู้สอนไม่วัดผลวิชาดนตรีศึกษาด้านต่อไปนี้			
	32.1 ด้านทักษะทางดนตรี	3.15	0.99	ปานกลาง
	32.2 ด้านความคิดสร้างสรรค์	3.18	1.02	ปานกลาง
33	ครูผู้สอนไม่ทำสถิติการวัดผลและประเมินผลการเรียน	3.19	1.02	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.08	1.04	ปานกลาง

จากตาราง 24 แสดงว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล ตามทรรชนะของครูผู้สอนพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา

อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 24 ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาการวัดผลและประเมินผลด้านดนตรีในเอกสารประกอบหลักสูตร ($\bar{x} = 2.41$) ที่มีปัญหาในระดับน้อย

ตาราง 25 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ ตามพรรณนาของครูผู้สอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
34	นักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับวิชาดนตรี เพราะมีคะแนนน้อย	2.34	1.06	น้อย
35	ครูผู้สอนไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมด้านดนตรี เพราะเชื่อว่า			
	35.1 นักเรียนนำวิชาดนตรีไปใช้ในชีวิตประจำวันน้อย	2.84	1.03	ปานกลาง
	35.2 วิชาดนตรีเป็นวิชาที่เสริมวิชาอื่น เท่านั้น	2.82	1.05	ปานกลาง
	35.3 ดนตรีเป็นเรื่องของความสามารถเฉพาะตัว จะฝึกปฏิบัติได้ก็ต่อเมื่อมีพรสวรรค์เท่านั้น	2.93	1.12	ปานกลาง
36	ผู้ปกครองไม่ส่งเสริมให้บุตรหลานเรียนวิชาดนตรี	2.95	1.15	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	2.77	1.10	ปานกลาง

จากตาราง 25 แสดงว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ ตามพรรณนาของครูผู้สอน พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 34 นักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับวิชาดนตรี เพราะมีคะแนนน้อย ($\bar{x} = 2.34$) ที่มีปัญหาในระดับน้อย

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน ดังปรากฏในตาราง 26 – 31

ตาราง 26 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	หัวหน้าสถานศึกษา		ครูผู้สอน		Z
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1	โรงเรียนมีหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือครู และตำราด้านดนตรีเพื่อศึกษาค้นคว้า	2.64	0.93	2.59	0.97	-0.53
2	เนื้อหาในหลักสูตร มีความเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ วัย และสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนและชุมชน	2.92	0.83	2.99	0.74	0.89
3	เอกสารประกอบหลักสูตร มีเนื้อหาสาระทางดนตรีที่น่าสนใจและเหมาะสมต่อการศึกษาค้นคว้า	2.87	0.77	2.65	0.95	2.68*
4	หลักสูตรได้อธิบายและเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านดนตรีที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ต่อไปนี้					
	4.1 กิจกรรมเน้นจังหวะ	3.22	0.86	3.22	0.81	0.06
	4.2 กิจกรรมเน้นการฟัง	3.16	0.82	3.16	0.79	0.06
	4.3 กิจกรรมการร้องเพลง	3.24	0.79	3.31	0.86	-0.85
5	แนวทางการใช้หลักสูตรมีความสอดคล้องและสะดวกต่อการจัดหาสื่อการสอน					
	หลักสูตรได้กำหนดระยะเวลาการจัดกิจกรรมวิชาดนตรีศึกษาได้เหมาะสม	2.97	0.79	2.90	0.76	0.91
6		2.94	0.71	3.02	0.80	-1.06

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	หัวหน้าสถานศึกษา		ครูผู้สอน		Z
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
7	หลักสูตรเสนอแนวทางการวัดผลด้าน ดนตรีได้เหมาะสม	3.04	0.75	3.09	0.86	-0.62
	รวมเฉลี่ย	3.00	0.83	2.99	0.87	0.11

$Z(.05) = \pm 1.96$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($Z = 0.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 3 เอกสารประกอบหลักสูตร มีเนื้อหาสาระทางดนตรีที่น่าสนใจและเหมาะสมต่อการศึกษาค้นคว้า($Z = 2.68$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 27 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลิกภาพ ตามทัศนคติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	หัวหน้าสถานศึกษา		ครูผู้สอน		Z
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
8	โรงเรียนของท่านมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรี	1.95	0.93	2.18	1.11	-2.26*
9	ครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา เป็นผู้ที่มีความสนใจ ใฝ่ศึกษาในวิชาการด้านดนตรี	2.48	1.03	2.53	1.08	-0.47
10	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ครูที่มีความรู้ความถนัดด้านดนตรีสอนในหลายระดับ	2.81	1.03	2.45	1.07	3.46*

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	หัวหน้าสถานศึกษา		ครูผู้สอน		Z
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
11	โรงเรียนของท่านส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านดนตรี เช่น จัดครูเข้ารับการอบรม ศึกษา ดูงานนอกสถานที่	2.81	1.02	2.5	1.08	2.98*
12	โรงเรียนของท่านได้สำรวจข้อมูลแหล่งความรู้ บุคลากรด้านดนตรีในท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลที่สะดวกต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	2.67	0.89	2.47	0.95	2.19*
13	โรงเรียนของท่านได้เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านดนตรีมาให้ความรู้แก่คณะครูและนักเรียน	2.22	0.96	2.12	0.95	1.05
14	ครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีด้วยความสนุกสนาน	3.26	0.92	3.17	1.05	1.02
15	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง หรือนักเรียน มีส่วนในการวางแผน และร่วมกิจกรรมด้านดนตรี	2.46	0.93	2.44	1.05	0.20
16	มีการนิเทศภายในโรงเรียนหรือได้รับการนิเทศจากบุคลากรที่มีความถนัดด้านดนตรี	2.18	0.87	3.06	1.07	-9.11*
17	ครูวิชาการกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยในกลุ่มโรงเรียนของท่าน ได้ประสานงาน และคอยให้ความช่วยเหลือด้านดนตรี	2.14	0.91	2.00	0.88	1.57
	รวมเฉลี่ย	2.50	1.02	2.49	1.09	0.95

$Z(.05) = \pm 1.96$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 27 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลิกภาพ โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($Z = 0.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 8 โรงเรียนของท่านมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถด้านดนตรี ($Z = -2.26$) ข้อ 10 โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ครูที่มีความรู้ความถนัดด้านดนตรีสอนในหลายระดับ($Z = 3.46$) ข้อ 11 โรงเรียนของท่านส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านดนตรี เช่น จัดครูเข้ารับการอบรม ศึกษา ดูงานนอกสถานที่ ($Z = 2.98$) ข้อ 12 โรงเรียนของท่านได้สำรวจข้อมูล แหล่งความรู้ บุคลากรด้านดนตรีในท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลที่สะดวกต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ($Z = 2.19$) ข้อ16 มีการนิเทศภายในโรงเรียนหรือได้รับการนิเทศจากบุคลากรที่มีความถนัดด้านดนตรี ($Z = -9.11$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 28 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามทัศนคติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	หัวหน้าสถานศึกษา		ครูผู้สอน		Z
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
18	กลุ่มโรงเรียนได้จัดประชุมเพื่อปรึกษาและวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา	2.07	0.84	3.74	1.08	-17.43*
19	ครูผู้สอนได้ศึกษาการปฏิรูปการศึกษาและแนวทางการเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ	3.11	0.91	3.16	1.03	-0.59
20	ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ดังนี้					
	20.1 จัดทำแผนการสอนระยะยาว	2.53	0.91	2.54	0.91	-0.09
	20.2 จัดทำแผนการสอนสำหรับหน่วยการสอน	2.65	0.86	2.65	0.92	0
	20.3 เขียนแผนการสอนระดับบทเรียน	2.66	0.82	2.89	0.88	-2.64*

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	หัวหน้าสถานศึกษา		ครูผู้สอน		Z
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
21	ครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา สอนตามแผนการสอนระดับบทเรียน	3.01	0.80	3.09	0.87	-0.96
22	ครูผู้สอนนำเอาเพลงและวรรณกรรมพื้นบ้านมาประกอบกิจกรรม	2.93	0.81	2.88	0.95	0.57
23	ครูผู้สอนปรับและยืดหยุ่นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม	3.02	0.78	3.25	0.86	2.88*
24	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ให้มีความสัมพันธ์กับวิชาอื่น	3.12	0.83	3.20	0.83	-0.88
25	ครูผู้สอนได้จัดทำแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ของตัวเองและของนักเรียน	2.81	0.88	2.94	0.93	-1.41
26	โรงเรียนของท่านจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี เช่น ชุมนุม นิทรรศการ ฯลฯ	2.68	0.84	2.47	0.98	2.36*
27	โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงดนตรีในวันสำคัญ เช่น วันประณมศึกษาแห่งชาติ กิจกรรมแข่งขันกีฬา วันปิดภาคเรียน ฯลฯ	2.96	1.01	2.92	1.29	0.34
	รวมเฉลี่ย	2.80	0.90	2.98	1.02	-1.88

Z (.05) = ± 1.96

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรม โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Z = -1.88) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 18 กลุ่มโรงเรียนได้จัดประชุมเพื่อปรึกษา และวางแผน การจัดกิจกรรมการ

เรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ($Z = -17.43$) ข้อ 20.3 ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนโดย เขียนแผน การสอนระดับบทเรียน ($Z = -2.64$) ข้อ 23 ครูผู้สอนปรับและยืดหยุ่นการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนได้เหมาะสม ($Z = 2.88$) ข้อ 26 โรงเรียนของท่านจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี เช่น ชุมนุม นิทรรศการ ฯลฯ ($Z = 2.36$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ

ตาราง 29 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและ นาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสื่อการสอน ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครู ผู้สอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	หัวหน้าสถานศึกษา		ครูผู้สอน		Z
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
28	โรงเรียนของท่านได้สำรวจความ ต้องการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียน การ สอน และแหล่งความรู้ด้านดนตรีจากครู ผู้สอน	2.85	0.89	2.71	0.97	1.46
29	โรงเรียนของท่านมีห้องเรียนที่เหมาะสม กับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี	2.45	0.94	3.01	1.02	-5.69*
30	โรงเรียนของท่านร่วมปรึกษาในการจัด หาหรือเลือกซื้อเครื่องดนตรี ตำรา และ สื่อการสอนด้านดนตรี	2.49	0.92	2.61	0.96	-1.31
31	โรงเรียนของท่านมีสื่อการสอนด้าน ดนตรี ตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์ ในหลักสูตร	2.35	0.76	2.50	1.11	-1.55
32	บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความ สามารถในการผลิตสื่อด้านดนตรี	2.14	0.86	2.56	1.20	-4.07*
33	ครูผู้สอนมีความสามารถใช้และเก็บ รักษาสื่อการสอนด้านดนตรีอย่างถูกวิธี	2.53	0.85	2.62	0.96	-0.937

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	หัวหน้าสถานศึกษา		ครูผู้สอน		Z
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
34	โรงเรียนได้เชิญวิทยากรให้ความรู้การผลิต การใช้และการเก็บรักษาสื่อการสอนด้านดนตรี	2.12	0.78	2.81	1.02	-7.67*
	รวมเฉลี่ย	2.42	0.90	2.69	1.05	-2.78*

$$Z (.05) = \pm 1.96$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีทรรศนะเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสื่อการสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($Z = -2.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 29 โรงเรียนของท่านมีห้องเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี ($Z = -5.69$) ข้อ 32 บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อด้านดนตรี ($Z = -4.37$) ข้อ 34 โรงเรียนได้เชิญวิทยากรให้ความรู้การผลิต การใช้และการเก็บรักษาสื่อการสอนด้านดนตรี ($Z = -4.37$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า แตกต่างกันโดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 30 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	หัวหน้าสถานศึกษา		ครูผู้สอน		Z
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
35	ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีศึกษาในด้านต่อไปนี้					
	35.1 ด้านเนื้อหาทางดนตรี	2.76	0.78	2.96	0.98	-2.34*
	35.2 ด้านทักษะทางดนตรี	2.73	0.83	2.83	1.28	-1.00
	35.3 ด้านเจตคติทางดนตรี	2.89	0.86	3.02	1.14	-1.36
36	ครูผู้สอนทำการประเมินผลในชั่วโมงสอนดังนี้					
	36.1 ก่อนการเรียนการสอน	2.76	0.84	2.78	0.87	-0.63
	36.2 ขณะทำการสอน	2.75	0.81	2.68	1.20	0.92
	36.3 หลังการเรียนการสอน	2.95	0.81	3.07	0.93	-1.41
37	ครูผู้สอนเปรียบเทียบผลการประเมินครั้งปัจจุบันกับครั้งก่อนเพื่อหาความก้าวหน้าและจัดทำสถิติผลการเรียนรู้วิชาดนตรีศึกษาทุกภาคเรียน	2.69	0.89	2.80	0.94	-1.18
38	ครูผู้สอนมีความสามารถสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลทางดนตรี	2.68	0.92	2.61	0.92	0.80
	รวมเฉลี่ย	2.77	0.85	2.84	1.05	-0.74

$Z (.05) = \pm 1.96$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 30 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

($Z = -0.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 35.1 ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีศึกษาในด้านเนื้อหาทางดนตรี($Z = -2.34$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 31 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	หัวหน้าสถานศึกษา		ครูผู้สอน		Z
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
39	วิชาดนตรี มีความสำคัญเช่นเดียวกับวิชาอื่น ๆ	3.68	0.86	3.42	0.89	-0.66
40	นักเรียนมีความกระตือรือร้น และประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี	3.46	1.13	3.50	0.90	-0.39
41	ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในกิจกรรมด้านดนตรี	3.14	0.80	3.16	0.84	-0.30
42	โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาวิชาดนตรีในระดับสูงขึ้น	3.20	0.89	3.02	0.95	1.93
43	วิชาดนตรีศึกษา มีส่วนสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้กับนักเรียน	3.62	0.82	3.02	1.19	5.95*
44	ดนตรีมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์	3.78	0.78	3.77	0.95	0.10
45	ท่านเห็นด้วยกับคำว่า “ดนตรีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมที่มีอยู่ทั่วโลก”	4.19	0.85	4.21	0.88	-0.29
	รวมเฉลี่ย	3.53	0.90	3.44	1.03	0.93

จากตาราง 31 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

($Z = -0.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 43 วิชาดนตรีศึกษา มีส่วนสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้กับนักเรียน ($Z = 5.95$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 6 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษาในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน ดังปรากฏในตาราง 32 - 37

ตาราง 32 เปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	หัวหน้าสถานศึกษา		ครูผู้สอน		Z
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1	โรงเรียนขาดเอกสารประกอบหลักสูตรและตำราด้านดนตรี	3.61	0.92	3.47	1.11	1.45
2	เนื้อหาวิชาในหลักสูตร ไม่เหมาะสมกับพื้นฐาน ความรู้ วัย และสภาพสังคมของนักเรียน	3.22	0.83	3.05	0.79	1.99*
3	เนื้อหาวิชาดนตรีมีความยากต่อการศึกษา ของครูผู้สอน	3.33	0.84	3.27	0.88	0.63
4	ระยะเวลาที่กำหนดในหลักสูตร ไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี	3.19	0.80	3.09	0.89	1.10
5	หลักสูตรขาดการแนะนำการเตรียมตัวของครูและการเตรียมเด็กก่อนทำการสอน	3.30	0.81	3.33	0.90	-0.41
6	หลักสูตรขาดเนื้อหาวิชาดนตรีด้านความคิดสร้างสรรค์	3.04	0.78	3.10	0.83	-0.69
	รวมเฉลี่ย	3.28	0.85	3.22	0.92	0.68

$Z (.05) = \pm 1.96$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 32 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($Z = 0.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 2 เนื้อหาวิชาในหลักสูตร ไม่เหมาะสมกับพื้นฐาน ความรู้ วย และสภาพสังคม ของนักเรียน ($Z = 1.99$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 33 เปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลากร ตามทัศนคติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	หัวหน้าสถานศึกษา		ครูผู้สอน		Z
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
7	ครูผู้สอนขาดความรู้และขาดทักษะด้านดนตรี	3.84	1.03	3.79	1.12	0.45
8	ขาดการจัดอบรม ประชุม สัมมนาวิชาการด้านดนตรี	3.86	1.05	3.99	1.13	-1.18
9	ขาดบุคลากรแนะนำการใช้หลักสูตรและเนื้อหาวิชาด้านดนตรี	3.89	1.04	3.93	1.10	-0.31
10	โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ และขาดการประสานงานด้านดนตรีกับบุคลากรในท้องถิ่น	3.35	1.03	3.64	0.98	-2.88*
11	ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมด้านดนตรี	3.26	1.01	3.40	1.09	-1.31
12	ครูผู้สอนขาดโอกาสจัดกิจกรรมด้านดนตรีอย่างเต็มที่	3.32	1.01	3.53	0.98	-2.12*
	รวมเฉลี่ย	3.59	1.07	3.71	1.08	-1.12

$Z (.05) = \pm 1.96$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 33 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา ในรายวิชาคณิตและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลิกภาพ โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($Z = -1.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 10 โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ และขาดการประสานงานด้านดนตรีกับบุคลากรในท้องถิ่น ($Z = -2.88$) ข้อ 12 ครูผู้สอนขาดโอกาสจัดกิจกรรมด้านดนตรีอย่างเต็มที่ ($Z = -2.12$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 34 เปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา ในรายวิชาคณิตและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามทัศนคติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	หัวหน้าสถานศึกษา		ครูผู้สอน		Z
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
13	ครูผู้สอนศึกษาเฉพาะคู่มือครูและเอกสาร ประกอบหลักสูตร ไม่ศึกษาหลักสูตรแม่บท	3.25	0.90	3.29	0.89	-0.39
14	ครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนระยะยาว และแผนการสอนสำหรับหน่วยการเรียน	3.28	0.86	3.15	1.25	1.19
15	ครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนระดับบทเรียน(บันทึกการสอน)	3.01	0.89	3.12	1.00	-1.19
16	ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน	2.90	0.91	2.06	0.94	9.15*
17	ครูผู้สอนไม่ใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.89	0.97	2.72	1.04	1.76
18	ครูผู้สอนต้องสอนหลายวิชา จึงไม่มีเวลาจัดกิจกรรมดนตรีได้เต็มที่	3.68	1.00	2.04	0.86	17.64*

ตาราง 34 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	หัวหน้าสถานศึกษา		ครูผู้สอน		Z
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
19	ครูผู้สอนไม่เข้าใจการจัดกิจกรรมด้านดนตรีให้มีความสัมพันธ์ กับวิชาการด้านอื่น	3.31	1.03	3.16	0.96	1.48
20	ครูผู้สอนไม่เข้าใจการคิดแปลงหรือยืดหยุ่นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.07	0.94	3.07	0.99	0.00
21	ครูผู้สอนไม่ยืดหยุ่นการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาสู่เกณฑ์มาตรฐาน	3.00	0.95	2.91	0.97	0.87
	รวมเฉลี่ย	3.16	0.97	2.83	1.09	3.23*

$Z (.05) = \pm 1.96$ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 34 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทรรศนะเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($Z = 3.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 16 ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน ($Z = 9.15$) ข้อ 18 ครูผู้สอนต้องสอนหลายวิชาจึงไม่มีเวลาจัดกิจกรรมดนตรีได้เต็มที่ ($Z = 17.64$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 35 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสื่อการสอน ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	หัวหน้าสถานศึกษา		ครูผู้สอน		Z
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
22	สภาพห้องเรียนและห้องปฏิบัติการด้านดนตรีไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม	3.42	1.11	3.57	1.08	-1.39
23	ขาดการเตรียมการใช้สื่อการสอนและการใช้เครื่องดนตรี	3.49	0.99	3.51	0.94	-0.19
24	โรงเรียนขาดแคลนสื่อการสอนด้านดนตรี	3.77	1.04	3.94	1.01	-1.68
25	ครูผู้สอนขาดทักษะในการใช้สื่อด้านดนตรี	3.53	1.02	3.92	1.02	-3.85*
26	โรงเรียนไม่สามารถสร้างหรือซ่อมแซมสื่อการสอนด้านดนตรี	3.59	1.03	3.74	0.97	-1.42
27	โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรี แต่ใช้ไม่เต็มที่ โดยเก็บรักษาไว้เกรงว่าจะชำรุด	3.06	1.13	3.07	1.19	-0.12
28	เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ	3.06	1.10	3.26	1.07	-1.81
	รวมเฉลี่ย	3.42	1.09	3.57	1.08	-1.39

$Z (.05) = \pm 1.96$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 35 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทฤษฎีเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสื่อการสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($Z = -1.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 25 ครูผู้สอนขาดทักษะในการใช้สื่อด้านดนตรี ($Z = -3.85$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 36 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	หัวหน้าสถานศึกษา		ครูผู้สอน		Z
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
29	ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาการวัดผลและประเมินผลด้านดนตรีในเอกสารประกอบหลักสูตร	3.09	0.92	2.41	1.08	6.84*
30	ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการออกแบบทดสอบในด้านต่อไปนี้					
30.1	ด้านเนื้อหาสาระทางดนตรี	3.19	0.94	3.10	0.97	0.92
30.2	ด้านทักษะด้านดนตรี	3.32	1.00	3.24	0.99	0.83
30.3	เจตคติด้านดนตรี	3.10	0.93	3.14	1.06	-0.39
31	เครื่องมือวัดผลมีเฉพาะแบบทดสอบที่วัดผลด้านเนื้อหาสาระทางดนตรีเท่านั้น	3.32	0.87	3.20	0.94	1.36
32	ครูผู้สอนไม่วัดผลวิชาดนตรีศึกษาด้านต่อไปนี้					
32.1	ด้านทักษะทางดนตรี	3.18	1.01	3.15	0.99	0.34
32.2	ด้านความคิดสร้างสรรค์	3.23	0.94	3.18	1.02	0.44
33	ครูผู้สอนไม่ทำสถิติการวัดผลและประเมินผลการเรียน	3.31	0.89	3.19	1.02	1.34
	รวมเฉลี่ย	3.22	0.94	3.08	1.04	1.42

$Z (.05) = \pm 1.96$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 36 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทฤษฎีเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($Z = 1.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 ในข้อ 29 ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาการวัดผลและประเมินผลด้านดนตรีในเอกสารประกอบหลักสูตรครูผู้สอน($Z = 6.84$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 37 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ ตามพรรณนะของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนจำแนกตามตำแหน่ง

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	หัวหน้าสถานศึกษา		ครูผู้สอน		Z
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
34	นักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับวิชาดนตรี เพราะมีคะแนนน้อย	3.07	0.97	2.34	1.06	7.22*
35	ครูผู้สอนไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมด้านดนตรี เพราะ เชื่อว่า					
	35.1 นักเรียนนำวิชาดนตรีไปใช้ในชีวิตประจำวันน้อย	3.01	0.92	2.82	1.03	1.91
	35.2 วิชาดนตรีเป็นวิชาที่เสริมวิชาอื่นเท่านั้น	3.11	0.97	2.82	1.05	2.86*
	35.3 ดนตรีเป็นเรื่องของความสามารถเฉพาะตัว จะฝึกปฏิบัติได้ก็ต่อเมื่อมีพรสวรรค์เท่านั้น	2.99	1.06	2.93	1.12	0.09
36	ผู้ปกครองไม่ส่งเสริมให้บุตรหลานเรียนวิชาดนตรี	3.07	1.01	2.95	1.15	1.13
	รวมเฉลี่ย	3.04	0.99	2.77	1.10	2.60*

$Z (.05) = \pm 1.96$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 37 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีพรรณนะเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($Z = 2.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 34 นักเรียนไม่ให้ความสำคัญ

สำคัญกับวิชาดนตรี เพราะมีคะแนนน้อย ($Z = 7.22$) ข้อ 35.2 วิชาดนตรีเป็นวิชาที่เสริมวิชาอื่น เท่านั้น ($Z = 2.86$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตาม

7.1 ประสิทธิภาพการสอน

7.2 ขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 7.1 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสิทธิภาพการสอน

ตอนที่ 7.1.1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน ดังปรากฏในตาราง 38 - 43

ตาราง 38 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ประสบการณ์การสอน											
		ไม่เคย			0 – 5 ปี			5 – 10 ปี			10 ปีขึ้นไป		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
5	แนวทางการใช้หลักสูตร มีความสอดคล้องและสะดวกต่อการจัดหาสื่อการสอน	3.07	0.79	ปานกลาง	3.28	0.89	ปานกลาง	3.21	0.82	ปานกลาง	3.04	0.85	ปานกลาง
6	หลักสูตรได้กำหนดระยะเวลาการจัดกิจกรรมวิชาดนตรีศึกษาได้เหมาะสม	2.94	0.54	ปานกลาง	3.09	0.71	ปานกลาง	2.92	0.79	ปานกลาง	2.99	0.76	ปานกลาง
7	หลักสูตรเสนอแนวทางการวัดผลด้านดนตรีได้เหมาะสม	2.94	0.68	ปานกลาง	3.12	0.84	ปานกลาง	3.08	0.87	ปานกลาง	3.05	0.79	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	2.95	0.85	ปานกลาง	3.06	0.86	ปานกลาง	3.01	0.80	ปานกลาง	2.98	0.88	ปานกลาง

จากตาราง 38 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน พบว่า โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 1 โรงเรียนมีหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือครู และตำราด้านดนตรีเพื่อศึกษาค้นคว้า ($\bar{x} = 2.56$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0 – 5 ปี พบว่า โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 4.3 กิจกรรมการเรียนรู้ด้านดนตรีที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ในส่วนของกิจกรรมการร้องเพลง ($\bar{x} = 3.43$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 - 10 ปี พบว่า โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป พบว่า โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 39 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการให้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีศึกษา และนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริม
ลักษณะนิสัย ด้านบุคลิก ตามทฤษฎีของหัวน้ำสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ประสบการณ์การสอน											
		ไม่เคย			0 – 5 ปี			5 – 10 ปี			10 ปี ขึ้นไป		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
8	โรงเรียนของท่านมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถด้านดนตรี	2.04	0.97	น้อย	2.16	1.08	น้อย	2.06	1.05	น้อย	2.04	1.14	น้อย
9	ครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา เป็นผู้ที่มีความสนใจ ไม่ศึกษาในวิชาการด้านดนตรี	2.42	0.98	น้อย	2.57	0.97	น้อย	2.53	1.06	น้อย	2.54	1.16	น้อย
10	โรงเรียนของท่านเปิด โอกาสให้ครูที่มีความรู้ ความถนัดด้านดนตรีสอนในหลายระดับ	2.77	1.05	ปานกลาง	2.67	1.02	ปานกลาง	2.58	1.03	น้อย	2.55	1.25	น้อย
11	โรงเรียนของท่านส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านดนตรี เช่น จัดครูเข้ารับการอบรม ศึกษา ดูงานนอกสถานที่	2.60	1.02	น้อย	2.64	1.03	ปานกลาง	2.66	0.97	ปานกลาง	2.57	1.20	น้อย
12	โรงเรียนของท่าน ได้สำรวจข้อมูล แหล่งความรู้ บุคลากรด้านดนตรี ในท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลที่จะสะดวกต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	2.57	0.92	น้อย	2.53	0.86	น้อย	2.56	0.95	น้อย	2.60	1.03	น้อย

ตาราง 39 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ประสบการณ์การสอน											
		ไม่เคย			0-5 ปี			5-10 ปี			10 ปีขึ้นไป		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
13	โรงเรียนของท่านได้เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านดนตรีมาให้ความรู้แก่คณะครูและนักเรียน	2.03	0.92	น้อย	2.21	1.08	น้อย	2.21	0.92	น้อย	2.04	1.02	น้อย
14	ครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีด้วย	3.22	1.07	ปานกลาง	3.04	0.97	ปานกลาง	3.06	0.91	ปานกลาง	2.54	1.09	น้อย
15	ความสนุกสนาน	2.32	0.92	น้อย	2.44	1.02	น้อย	2.72	1.02	ปานกลาง	2.55	1.01	น้อย
16	มีส่วนร่วมในการวางแผน และร่วมกิจกรรมด้านดนตรี	2.40	1.10	น้อย	2.60	1.03	น้อย	2.83	1.06	ปานกลาง	2.57	1.08	น้อย
17	มีการนิเทศภายใน โรงเรียนหรือได้รับการนิเทศจากบุคลากรที่มีความถนัดด้านดนตรี	2.04	0.87	น้อย	2.21	0.86	น้อย	2.04	0.93	น้อย	2.60	0.88	น้อย
	รวมเฉลี่ย	2.44	1.04	น้อย	2.50	1.02	น้อย	2.52	1.03	น้อย	2.46	1.10	น้อย

จากตาราง 39 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลิกภาพ ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนกลุ่มที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ข้อ 10 โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ครูที่มีความรู้ ความถนัดด้านดนตรีสอนในหลายระดับ ($\bar{x} = 2.77$) ข้อ 14 ครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีด้วยความสนุกสนาน ($\bar{x} = 3.22$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0 – 5 ปี โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ข้อ 10 โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ครูที่มีความรู้ความถนัดด้านดนตรีสอนในหลายระดับ ($\bar{x} = 2.67$) ข้อ 11 โรงเรียนของท่านส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพด้านดนตรี เช่น จัดครูเข้ารับการอบรม ศึกษา ดูงานนอกสถานที่ ($\bar{x} = 2.64$) ข้อ 14 ครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีด้วยความสนุกสนาน ($\bar{x} = 3.04$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 - 10 ปี โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นข้อ 11 โรงเรียนของท่านส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพด้านดนตรี เช่น จัดครูเข้ารับการอบรม ศึกษา ดูงานนอกสถานที่ ($\bar{x} = 2.66$) ข้อ 14 ครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีด้วยความสนุกสนาน ($\bar{x} = 3.06$) ข้อ 15 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง หรือนักเรียน มีส่วนในการวางแผน และร่วมกิจกรรมด้านดนตรี ($\bar{x} = 2.72$) ข้อ 16 มีการนิเทศภายในโรงเรียนหรือได้รับการนิเทศจากบุคลากรที่มีความถนัดด้านดนตรี ($\bar{x} = 2.83$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 40 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามพรตระของหัวหน้าสถานศึกษาที่ปรึกษาครูผู้สอน โดยจำแนกตามประเภทของการสอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ประเภทการเรียนการสอน									
		ไม่เคย		0 - 5 ปี			5 - 10 ปี			10 ปีขึ้นไป	
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ
18	กลุ่มโรงเรียนได้จัดประชุมเพื่อปรึกษา และ วางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา	2.52	1.31	น้อย	2.79	1.30	ปานกลาง	3.28	1.22	ปานกลาง	ปานกลาง
19	ครูผู้สอนได้ศึกษาการปฏิรูปการศึกษา และแนวทางการเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ	3.18	1.31	ปานกลาง	3.12	1.30	ปานกลาง	3.04	1.22	ปานกลาง	ปานกลาง
20	ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ดังนี้ 20.1 จัดทำแผนการสอนระยะยาว 20.2 จัดทำแผนการสอนสำหรับหน่วยการสอน 20.3 เขียนแผนการสอนระดับบทเรียน	2.46	0.91	น้อย	2.56	0.91	น้อย	2.57	0.92	น้อย	น้อย
21	ครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา สอนตามแผนการสอนระดับบทเรียน	2.59	0.85	น้อย	2.67	0.84	ปานกลาง	2.52	0.91	น้อย	ปานกลาง
22	ครูผู้สอนนำเอาเพลงและวรรณกรรมที่นำมาประกอบกิจกรรม	2.75	0.95	ปานกลาง	2.61	0.88	ปานกลาง	2.91	0.81	ปานกลาง	ปานกลาง
		2.90	0.79	ปานกลาง	3.17	0.62	ปานกลาง	3.18	0.89	ปานกลาง	ปานกลาง
		2.93	0.93	ปานกลาง	2.87	0.86	ปานกลาง	2.92	0.92	ปานกลาง	ปานกลาง

ตาราง 40 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ประสบการณ์การสอน											
		ไม่เคย			0 – 5 ปี			5 – 10 ปี			10 ปีขึ้นไป		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
23	ครูผู้สอนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสม	3.13	0.88	ปานกลาง	3.15	0.80	ปานกลาง	3.19	0.81	ปานกลาง	3.12	0.91	ปานกลาง
24	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ให้ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น	3.06	0.84	ปานกลาง	3.07	0.77	ปานกลาง	3.22	0.85	ปานกลาง	3.26	0.84	ปานกลาง
25	ครูผู้สอน ได้จัดทำแฟ้มสะสมผลงาน(Portfolio) ของตัวเองและของนักเรียน	2.80	0.87	ปานกลาง	3.00	0.97	ปานกลาง	2.89	0.93	ปานกลาง	2.86	0.86	ปานกลาง
26	โรงเรียนของท่านจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี เช่น ขุมนุม นิทรรศการ ฯลฯ	2.48	0.84	น้อย	2.41	0.89	น้อย	2.66	0.99	ปานกลาง	2.70	0.91	ปานกลาง
27	โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงดนตรีในวันสำคัญ เช่น วันประณมศึกษาแห่งชาติ กิจกรรมแข่งขันกีฬา วันปิดภาคเรียน ฯลฯ	2.91	1.17	ปานกลาง	2.99	1.11	ปานกลาง	2.89	1.24	ปานกลาง	3.03	1.19	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	2.80	0.98	ปานกลาง	2.86	0.95	ปานกลาง	2.94	0.99	ปานกลาง	2.94	0.96	ปานกลาง

จากตาราง 40 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนกลุ่มที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 18 กลุ่มโรงเรียนได้จัดประชุมเพื่อปรึกษา และ วางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ($\bar{x} = 2.52$) ข้อ 20.1 ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษาด้วยการจัดทำแผนการสอนระยะยาว ($\bar{x} = 2.46$) ข้อ 20.2 ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษาด้วยการจัดทำแผนการสอนสำหรับหน่วยการสอน ($\bar{x} = 2.59$) ข้อ 26 โรงเรียนของท่านจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี เช่น ชุมนุม นิทรรศการ ฯลฯ ($\bar{x} = 2.48$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0 – 5 ปี โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 20.1 ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษาและได้จัดทำแผนการสอนระยะยาว ($\bar{x} = 2.56$) ข้อ 26 โรงเรียนของท่านจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี ($\bar{x} = 2.41$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 - 10 ปี โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นข้อ ข้อ 20.1 ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษาด้วยการจัดทำแผนการสอนระยะยาว ($\bar{x} = 2.57$) ข้อ 20.2 ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษาด้วยการจัดทำแผนการสอนสำหรับหน่วยการสอน ($\bar{x} = 2.52$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 20.1 ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษาด้วยการจัดทำแผนการสอนระยะยาว ($\bar{x} = 2.57$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 41 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมทักษะ
นิสัย ด้านสื่อการสอน ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ประสบการณ์การสอน											
		ไม่เคย			0 – 5 ปี			5 – 10 ปี			10 ปีขึ้นไป		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
28	โรงเรียนของท่านได้สำรวจความต้องการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และแหล่งความรู้ด้านดนตรีจากครูผู้สอน	2.83	0.99	ปานกลาง	2.67	0.86	ปานกลาง	2.78	1.04	ปานกลาง	2.85	1.01	ปานกลาง
29	โรงเรียนของท่านมีห้องเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี	2.65	1.05	ปานกลาง	2.76	1.11	ปานกลาง	2.97	0.99	ปานกลาง	2.65	0.94	ปานกลาง
30	โรงเรียนของท่านร่วมปรึกษาในการจัดหาหรือเลือกซื้อเครื่องดนตรี ดำรา และสื่อการสอนด้านดนตรี	2.44	0.96	น้อย	2.65	0.96	ปานกลาง	2.60	0.97	น้อย	2.61	0.95	ปานกลาง
31	โรงเรียนของท่านมีสื่อการสอนด้านดนตรี ตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์ในหลักสูตร	2.36	0.92	น้อย	2.43	0.89	น้อย	2.63	1.06	ปานกลาง	2.37	0.95	น้อย
32	บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อด้านดนตรี	2.17	0.98	น้อย	2.27	1.15	น้อย	2.48	1.11	น้อย	2.53	1.00	น้อย

ตาราง 41 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ประสบการณ์การสอน											
		ไม่เคย			0 – 5 ปี			5 – 10 ปี			10 ปี ขึ้นไป		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
33	ครูผู้สอนมีความสามารถและเก็บรักษาสื่อการสอนด้านดนตรีอย่างถูกต้อง	2.39	0.89	น้อย	2.47	0.84	น้อย	2.71	0.84	ปานกลาง	2.72	0.96	ปานกลาง
34	โรงเรียนได้เชิญวิทยากรให้ความรู้การผลิต การใช้และการเก็บรักษาสื่อการสอนด้านดนตรี	2.23	0.96	น้อย	2.47	0.96	น้อย	2.69	0.91	ปานกลาง	2.50	0.96	น้อย
	รวมเฉลี่ย	2.43	0.98	น้อย	2.52	0.98	น้อย	2.69	0.99	ปานกลาง	2.60	0.97	น้อย

จากตาราง 41 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสื่อการสอน ตามทรงสนะของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนกลุ่มที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ข้อ 28 โรงเรียนของท่านได้สำรวจความต้องการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และแหล่งความรู้ด้านดนตรีจากครูผู้สอน ($\bar{x} = 2.83$) ข้อ 29 โรงเรียนของท่านมีห้องเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี ($\bar{x} = 2.65$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0 – 5 ปี โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ข้อ 28 โรงเรียนของท่านได้สำรวจความต้องการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และแหล่งความรู้ด้านดนตรีจากครูผู้สอน ($\bar{x} = 2.67$) ข้อ 29 โรงเรียนของท่านมีห้องเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี ($\bar{x} = 2.76$) ข้อ 30 โรงเรียนของท่านร่วมปรึกษาในการจัดหาหรือเลือกซื้อเครื่องดนตรี ดำรา และสื่อการสอนด้านดนตรี ($\bar{x} = 2.65$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 - 10 ปี โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 30 โรงเรียนของท่านร่วมปรึกษาในการจัดหาหรือเลือกซื้อเครื่องดนตรี ดำรา และสื่อการสอนด้านดนตรี ($\bar{x} = 2.60$) ข้อ 32 บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อด้านดนตรี ($\bar{x} = 2.48$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 31 โรงเรียนของท่านมีสื่อการสอนด้านดนตรี ตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์ในหลักสูตร ($\bar{x} = 2.37$) ข้อ 32 บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อด้านดนตรี ($\bar{x} = 2.53$) ข้อ 34 โรงเรียนได้เชิญวิทยากรให้ความรู้การผลิต การใช้และการเก็บรักษาสื่อการสอนด้านดนตรี ($\bar{x} = 2.50$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 42 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล ตามพรทศนะของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสิทธิภาพการสอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ประสิทธิภาพการสอน									
		ไม่เคย		0 – 5 ปี			5 – 10 ปี			10 ปี ขึ้นไป	
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	S.D.
35	ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีศึกษาในด้านต่อไปนี้										
	35.1 ด้านเนื้อหาทางดนตรี	2.78	0.88	ปานกลาง	2.77	0.95	ปานกลาง	2.71	0.84	ปานกลาง	0.91
	35.2 ด้านทักษะทางดนตรี	2.76	1.02	ปานกลาง	2.69	0.96	ปานกลาง	2.74	1.09	ปานกลาง	1.18
	35.3 ด้านเจตคติทางดนตรี	2.89	0.93	ปานกลาง	2.88	1.06	ปานกลาง	3.10	1.01	ปานกลาง	1.00
36	ครูผู้สอนทำการประเมินผลในชั่วโมงสอนดังนี้										
	36.1 ก่อนการเรียนการสอน	2.55	0.88	น้อย	2.68	0.75	ปานกลาง	2.89	0.73	ปานกลาง	0.89
	36.2 ขณะทำการสอน	2.73	0.89	ปานกลาง	2.57	1.00	น้อย	2.67	1.10	ปานกลาง	1.11
	36.3 หลังการเรียนการสอน	2.98	0.83	ปานกลาง	2.89	0.81	ปานกลาง	3.21	0.87	ปานกลาง	0.94

ตาราง 42 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ประสบการณ์การสอน											
		ไม่เคย			0 – 5 ปี			5 – 10 ปี			10 ปีขึ้นไป		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
37	ครูผู้สอนเปรียบเทียบผลการประเมินครั้งปัจจุบันกับครั้งก่อน เพื่อ หาความก้าวหน้าและจัดทำสถิติผลการเรียนรู้วิชาดนตรี ศึกษาทุก ภาคเรียน	2.53	0.92	น้อย	2.64	0.92	ปานกลาง	2.83	0.91	ปานกลาง	2.93	0.87	ปานกลาง
38	ครูผู้สอนมีความสามารถสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลทาง ดนตรี	2.60	0.94	น้อย	2.60	0.96	น้อย	2.56	0.89	น้อย	2.77	0.91	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	2.73	0.93	ปานกลาง	2.71	0.93	ปานกลาง	2.85	0.95	ปานกลาง	2.90	0.98	ปานกลาง

จากตาราง 42 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนกลุ่มที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 36.1 ครูผู้สอนทำการประเมินผลในชั่วโมงสอนก่อนการเรียนการสอน ($\bar{x} = 2.55$) ข้อ 37 ครูผู้สอนเปรียบเทียบผลการประเมินครั้งปัจจุบันกับครั้งก่อนเพื่อหาความก้าวหน้าและจัดทำสถิติผลการเรียนรู้วิชาดนตรีศึกษาทุกภาคเรียน ($\bar{x} = 2.53$) ข้อ 38 ครูผู้สอนมีความสามารถสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลทางดนตรี ($\bar{x} = 2.60$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0 - 5 ปี โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 36.2 ครูผู้สอนทำการประเมินผลในชั่วโมงสอนขณะทำการสอน ($\bar{x} = 2.57$) ข้อ 38 ครูผู้สอนมีความสามารถสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลทาง ดนตรี ($\bar{x} = 2.60$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 - 10 ปี โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 38 ครูผู้สอนมีความสามารถสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลทางดนตรี ($\bar{x} = 2.56$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 43 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริม
ลักษณะนิสัย ด้านด้านนิยมนและเจตคติ ตามพรรณระของหัวหน้าสถานศึกษากับผู้สอน โดยจำแนกตามประเภทการการสอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ประเภทการสอน											
		ไม่เคย			0 – 5 ปี			5 – 10 ปี			10 ปี ขึ้นไป		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
39	วิชาดนตรี มีความสำคัญเช่นเดียวกับวิชาอื่น ๆ	3.38	0.86	มาก	3.36	0.88	ปานกลาง	3.37	0.79	ปานกลาง	3.55	0.92	มาก
40	นักเรียนมีความกระตือรือร้น และประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี	3.29	0.89	ปานกลาง	3.56	0.81	มาก	3.40	0.90	ปานกลาง	3.68	0.83	มาก
41	ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในกิจกรรมด้านดนตรี	3.03	0.83	ปานกลาง	3.12	0.82	ปานกลาง	3.24	0.84	ปานกลาง	3.22	0.80	ปานกลาง
42	โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียน ได้ศึกษาวิชาดนตรีในระดับสูงขึ้น	3.15	0.92	ปานกลาง	3.27	0.91	ปานกลาง	2.96	0.94	ปานกลาง	3.11	0.93	ปานกลาง
43	วิชาดนตรีศึกษา มีส่วนสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้นักเรียน	3.32	1.06	ปานกลาง	3.48	1.06	มาก	3.15	1.13	ปานกลาง	3.32	1.07	ปานกลาง

ตาราง 43 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ประสบการณ์การสอน											
		ไม่เคย			0-5 ปี			5-10 ปี			10 ปีขึ้นไป		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
44	คนตรึ่มีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์	3.68	0.75	มาก	3.76	0.88	มาก	3.74	0.92	มาก	3.90	0.93	มาก
45	ท่านเห็นด้วยกับคำว่า "คนตรึ่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมที่มีอยู่ทั่วโลก"	4.33	0.77	มากที่สุด	4.09	0.90	มาก	4.18	0.85	มาก	4.20	0.98	มาก
	รวมเฉลี่ย	3.44	0.95	มาก	3.52	0.94	มาก	3.43	0.98	มาก	3.56	0.99	มาก

จากตาราง 43 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนกลุ่มที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 39 วิชาดนตรี มีความสำคัญเช่นเดียวกับวิชาอื่น ๆ ($\bar{x} = 3.38$) ข้อ 44 คนตรีมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ($\bar{x} = 3.68$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อ 45 ท่านเห็นด้วยกับคำว่า “ดนตรีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมที่มีอยู่ทั่วโลก” ($\bar{x} = 4.33$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0 - 5 ปี โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 39 วิชาดนตรี มีความสำคัญเช่นเดียวกับวิชาอื่น ๆ ($\bar{x} = 3.36$) ข้อ 41 ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในกิจกรรมด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.12$) ข้อ 42 โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาวิชาดนตรีในระดับสูงขึ้น ($\bar{x} = 3.27$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 - 10 ปี โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 44 คนตรีมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ($\bar{x} = 3.74$) ข้อ 45 ท่านเห็นด้วยกับคำว่า “ดนตรีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมที่มีอยู่ทั่วโลก” ($\bar{x} = 4.18$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนมากมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 39 วิชาดนตรี มีความสำคัญเช่นเดียวกับวิชาอื่น ๆ ($\bar{x} = 3.55$) ข้อ 41 ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในกิจกรรมด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.22$) ข้อ 42 โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาวิชาดนตรีในระดับสูงขึ้น ($\bar{x} = 3.11$) ข้อ 43 วิชาดนตรีศึกษา มีส่วนสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้กับนักเรียน ($\bar{x} = 3.32$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 7.1.2 การเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสิทธิภาพการสอน ดังปรากฏในตาราง 44 – 54

ตาราง 44 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสิทธิภาพการสอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	F
1	โรงเรียนมีหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือครู และตำราด้านดนตรีเพื่อศึกษาค้นคว้า	0.19
2	เนื้อหาในหลักสูตร มีความเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ วัย และสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนและชุมชน	0.50
3	เอกสารประกอบหลักสูตร มีเนื้อหาสาระทางดนตรีที่น่าสนใจและเหมาะสมต่อการศึกษาค้นคว้า	0.12
4	หลักสูตรได้อธิบายและเสนอแนะทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านดนตรีที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ต่อไปนี้	
	4.1 กิจกรรมเน้นจังหวะ	1.16
	4.2 กิจกรรมเน้นการฟัง	0.73
	4.3 กิจกรรมการร้องเพลง	1.26
5	แนวทางการใช้หลักสูตร มีความสอดคล้องและสะดวกต่อการจัดหาสื่อการสอน	1.73
6	หลักสูตรได้กำหนดระยะเวลาการจัดกิจกรรมวิชาดนตรีศึกษาได้เหมาะสม	1.28
7	หลักสูตรเสนอแนะแนวทางการวัดผลด้านดนตรีได้เหมาะสม	0.95
	รวมเฉลี่ย	0.37

$F.05(3,404) = 2.600$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 44 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสิทธิภาพการสอนต่างกัน มีทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษาในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่าง

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 0.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกคู่มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 45 แสดงการเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลากร ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประเภทการการสอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	F
8	โรงเรียนของท่านมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรี	0.25
9	ครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา เป็นผู้ที่มีความสนใจ ใฝ่ศึกษาในวิชาการด้านดนตรี	0.44
10	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ครูที่มีความรู้ความถนัดด้านดนตรีสอนในหลายระดับ	0.91
11	โรงเรียนของท่านส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านดนตรี เช่น จัดครูเข้ารับการอบรม ศึกษา ดูงานนอกสถานที่	0.16
12	โรงเรียนของท่านได้สำรวจข้อมูล แหล่งความรู้ บุคลากรด้านดนตรีในท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลที่จะสะดวกต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	0.07
13	โรงเรียนของท่านได้เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านดนตรีมาให้ความรู้แก่ คณะครูและนักเรียน	1.01
14	ครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีด้วยความสนุกสนาน	0.89
15	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง หรือนักเรียน มีส่วนในการวางแผน และร่วมกิจกรรมด้านดนตรี	2.79*
16	มีการนิเทศภายในโรงเรียนหรือได้รับการนิเทศจากบุคลากรที่มีความถนัดด้านดนตรี	2.78*
17	ครูวิชาการกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยในกลุ่มโรงเรียนของท่าน ได้ประสานงาน และคอยให้ความช่วยเหลือด้านดนตรี	0.67
	รวมเฉลี่ย	0.13

F.05(3,404) = 2.600

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 45 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีผลกระทบต่อสภาพการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษาในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลิกภาพ โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 0.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 15 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง หรือนักเรียน มีส่วนในการวางแผน และร่วมกิจกรรมด้านดนตรี ($F = 2.79$) ข้อ 16 มีการนิเทศภายในโรงเรียนหรือได้รับการนิเทศจากบุคลากรที่มีความถนัดด้านดนตรี ($F = 2.78$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อที่จะได้ทราบว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน คู่ใดมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ ดังปรากฏในตาราง 46

ตาราง 46 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันเป็นรายคู่ เกี่ยวกับสภาพการณ์การใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีศึกษา กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลากร

ข้อ	สภาพการณ์ปฏิบัติ	ผลต่างค่าเฉลี่ย				
		ไม่เคย กับ 0-5 ปี	ไม่เคย กับ 5-10 ปี	ไม่เคย กับ 10 ปีขึ้นไป	0-5 ปี กับ 5-10 ปี	0-5 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป
15	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง หรือนักเรียน มีส่วนในการวางแผน และร่วมกิจกรรมด้านดนตรี	-0.12	-0.40	-0.09	-0.28	0.03
16	มีการนิเทศภายในโรงเรียนหรือได้รับการนิเทศจากบุคลากรที่มีความถนัดด้านดนตรี	-0.20	-0.43	-0.26	-0.23	-0.05
	รวมเฉลี่ย	-0.07	-0.09	-0.03	-0.02	0.04

* P < .05

จากตาราง 46 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทัศนคติเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลากร พบว่า โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกคู่มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 47 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสิทธิภาพการสอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	F
18	กลุ่ม โรงเรียนได้จัดประชุมเพื่อปรึกษา และวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา	6.89*
19	ครูผู้สอนได้ศึกษาการปฏิรูปการศึกษา และแนวทางการเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ	0.57
20	ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ดังนี้	
20.1	จัดทำแผนการสอนระยะยาว	0.35
20.2	จัดทำแผนการสอนสำหรับหน่วยการสอน	2.10
20.3	เขียนแผนการสอนระดับบทเรียน	1.80
21	ครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา สอนตามแผนการสอนระดับบทเรียน	2.48
22	ครูผู้สอนนำเอาเพลงและวรรณกรรมพื้นบ้านมาประกอบกิจกรรม	0.13
23	ครูผู้สอนปรับและยืดหยุ่นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม	0.14
24	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ให้มีความสัมพันธ์กับวิชาอื่น	1.67
25	ครูผู้สอนได้จัดทำแฟ้มสะสมผลงาน(Portfolio) ของตัวเองและของนักเรียน	0.75
26	โรงเรียนของท่านจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี เช่น ชุมนุม นิทรรศการ ฯลฯ	2.17
27	โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงดนตรีในวันสำคัญ เช่น วันประณมศึกษาแห่งชาติ กิจกรรมแข่งขันกีฬา วันปิดภาคเรียน ฯลฯ	0.35
	รวมเฉลี่ย	0.49

$F_{.05}(3,404) = 2.600$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 47 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสิทธิภาพการสอนต่างกัน มีทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษาในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่วนรวมมี

การปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 0.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 18 กลุ่มโรงเรียนได้จัดประชุมเพื่อปรึกษา และวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ($F = 6.89$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อที่จะได้ทราบว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน ใดมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ คังปรากฏในตาราง 48

ตาราง 48 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันเป็นรายคู่ เกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา ในรายวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา ในรายวิชาคณิตศาสตร์และนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน

สอน

ชื่อ	สภาพการปฏิบัติ	ผลต่างค่าเฉลี่ย				
		ไม่เคย กับ 0-5 ปี	ไม่เคย กับ 5-10 ปี	ไม่เคย กับ 10 ปีขึ้นไป	0-5 ปี กับ 5-10 ปี	0-5 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป
		0-5 ปี	5-10 ปี	10 ปีขึ้นไป	5-10 ปี	10 ปีขึ้นไป
18	กลุ่มโรงเรียนได้จัดประชุมเพื่อปรึกษา และวางแผน การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา	0.27	-0.76*	-0.50	-0.49	-0.26
	รวมเฉลี่ย	-0.06	0.13	-0.14	-0.07	-0.08

* P < .05

จากตาราง 48 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา ในรายวิชาคณิตศาสตร์และนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หัวหน้าสถานศึกษาที่ปรึกษากับครูผู้สอนที่ไม่เคยสอนกันเคยสอนตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี ในข้อ 18 กลุ่มโรงเรียนได้จัดประชุมเพื่อปรึกษาและวางแผน การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อที่จะได้ทราบว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน
 คูใดมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธี
 การของเซฟเฟ่ ดังปรากฏในตาราง 50

ตาราง 50 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ตามพรรณณะของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันเป็นรายคู่ เกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสื่อการสอน

ข้อ	สภาพการปฏิบัติ	ผลต่างค่าเฉลี่ย				
		ไม่เคย กับ 0-5 ปี	ไม่เคย กับ 5-10 ปี	ไม่เคย กับ 10 ปีขึ้นไป	0-5 ปี กับ 5-10 ปี	0-5 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป
32	บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อด้านดนตรี	-0.1	-0.31	-0.36	-0.21	-0.06
33	ครูผู้สอนมีความสามารถใช้และเก็บรักษาสื่อการสอนด้านดนตรีอย่างถูกต้อง	-0.08	-0.32	-0.33	-0.24	-0.01
34	โรงเรียนได้เชิญวิทยากรให้ความรู้การผลิต การใช้และการเก็บรักษาสื่อการสอนด้านดนตรี	-0.24	-0.45	-0.27	-0.22	0.19
	รวมเฉลี่ย	-0.06	-0.23	-0.17	-0.14	-0.13

* P < .05

จากตาราง 50 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสื่อการสอน พบว่า โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกคู่มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 51 แสดงการเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประเภทการการสอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	F
35	ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีศึกษาในด้านต่อไปนี้	
	35.1 ด้านเนื้อหาทางดนตรี	1.42
	35.2 ด้านทักษะทางดนตรี	0.73
	35.3 ด้านเจตคติทางดนตรี	0.95
36	ครูผู้สอนทำการประเมินผลในชั่วโมงสอนดังนี้	
	36.1 ก่อนการเรียนการสอน	3.61*
	36.2 ขณะทำการสอน	1.72
	36.3 หลังการเรียนการสอน	2.22
37	ครูผู้สอนเปรียบเทียบผลการประเมินครั้งปัจจุบันกับครั้งก่อนเพื่อหาความก้าวหน้าและจัดทำสถิติผลการเรียนรู้วิชาดนตรีศึกษาทุกภาคเรียน	4.51*
38	ครูผู้สอนมีความสามารถสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลทางดนตรี	1.23
	รวมเฉลี่ย	1

$F_{.05}(3,404) = 2.600$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 51 พบว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F - 1$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในข้อ 36.1 ครูผู้สอนทำการประเมินผลในชั่วโมงสอนก่อนการเรียนการสอน ($F = 3.61$) ข้อ 37 ครูผู้สอนเปรียบเทียบผลการประเมินครั้งปัจจุบันกับครั้งก่อนเพื่อหาความก้าวหน้าและจัดทำสถิติผลการเรียนรู้วิชาดนตรีศึกษาทุกภาคเรียน ($F = 4.51$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อที่จะได้ทราบว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกันหรือไม่มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ ดังปรากฏในตาราง 52

ตาราง 52 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ตามพรตระของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันเป็นรายคู่ เกี่ยวกับสภาพการณ์การใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการสอน

ข้อ	สภาพการณ์ปฏิบัติ	ผลต่างค่าเฉลี่ย				
		ไม่เคย กับ 0-5 ปี	ไม่เคย กับ 5-10 ปี	ไม่เคย กับ 10 ปีขึ้นไป	0-5 ปี กับ 5-10 ปี	0-5 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป
		0-5 ปี	5-10 ปี	10 ปีขึ้นไป	5-10 ปี	5-10 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป
36.1	ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีศึกษา	-0.13	-0.34	-0.30	-0.21	-0.17
37	ในด้านเนื้อหาทางดนตรี ครูผู้สอนเปรียบเทียบผลการประเมินครั้งปัจจุบันกับครั้งก่อนเพื่อหาความ ก้าวหน้าและจัดทำสถิติผลการเรียนรู้วิชาดนตรีศึกษาทุกภาคเรียน	-0.11	0.34	-0.4	-0.19	-0.10
	รวมเฉลี่ย	0.01	-0.13	-0.17	-0.14	-0.04

* P < .05

จากตาราง 52 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีพรตระเกี่ยวกับสภาพการณ์การใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญสำคัญทางสถิติ

ตาราง 53 แสดงการเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	F
39	วิชาดนตรี มีความสำคัญเช่นเดียวกับวิชาอื่น ๆ	1.30
40	นักเรียนมีความกระตือรือร้น และประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี	4.57*
41	ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในกิจกรรมด้านดนตรี	1.48
42	โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาวิชาดนตรีในระดับสูงขึ้น	1.59
43	วิชาดนตรีศึกษา มีส่วนสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้กับนักเรียน	1.32
44	ดนตรีมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์	1.39
45	ท่านเห็นด้วยกับคำว่า “ดนตรีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมที่มีอยู่ทั่วโลก”	0.89
	รวมเฉลี่ย	0.47

$F_{0.5}(3,404) = 2.600$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

จากตาราง 53 พบว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ($F = 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในข้อ 40 นักเรียนมีความกระตือรือร้น และประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี ($F = 4.57$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

เพื่อที่จะได้ทราบว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน ใดมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 จึงทำการทดสอบเป็นรายข้อ โดยวิธีการของเซฟเฟ่ ดังปรากฏในตาราง 54

ตาราง 54 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ตามพรศนะของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันเป็นรายคู่ เกี่ยวกับสภาพการการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมทักษะนิสัย ด้านสื่อการสอน

ข้อ	สภาพการปฏิบัติ	ผลต่างค่าเฉลี่ย					
		ไม่เคย กับ 0-5 ปี	ไม่เคย กับ 5-10 ปี	ไม่เคย กับ 10 ปีขึ้นไป	0-5 ปี กับ 5-10 ปี	0-5 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป	5-10 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป
40	นักเรียนมีความกระตือรือร้น และประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี	-0.27	-0.12	-0.39	0.16	-0.12	-0.27
	รวมเฉลี่ย	-0.07	0.02	-0.12	0.09	-0.05	-0.13

* P < .05

จากตาราง 54 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีพรศนะเกี่ยวกับสภาพการให้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมทักษะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ พบว่า โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกคู่มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 7.2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 7.2.1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน ดังปรากฏในตาราง 55 - 60

ตาราง 55 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการให้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ตามทรรศนะของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	สภาพการให้หลักสูตร	ขนาดโรงเรียน							
		เล็ก				กลาง			
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.
1	โรงเรียนมีหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือครู และตำราด้านดนตรีเพื่อศึกษาค้นคว้า	2.61	0.91	ปานกลาง	2.60	1.00	น้อย	2.67	0.89
2	เนื้อหาในหลักสูตร มีความเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ และสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนและชุมชน	2.97	0.94	ปานกลาง	2.97	0.82	ปานกลาง	2.91	0.76
3	เอกสารประกอบหลักสูตร มีเนื้อหาสาระทางดนตรีที่น่าสนใจและเหมาะสมต่อการศึกษาค้นคว้า	2.71	0.76	ปานกลาง	2.75	0.93	ปานกลาง	2.80	0.89
4	หลักสูตรได้อธิบายและเสนอแนวทางการจัดการการเรียนรู้ด้านดนตรีที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ต่อไปนี้ 4.1 กิจกรรมเน้นจังหวะ 4.2 กิจกรรมเน้นการฟัง 4.3 กิจกรรมการร้องเพลง	3.25	0.83	ปานกลาง	3.25	0.84	ปานกลาง	3.14	0.85
		3.26	0.77	ปานกลาง	3.19	0.79	ปานกลาง	3.05	0.86
		3.34	0.79	ปานกลาง	3.31	0.80	ปานกลาง	3.19	0.92
	รวมเฉลี่ย	3.00	0.80	ปานกลาง	3.01	0.87	ปานกลาง	2.96	0.85

จากตาราง 55 แสดงว่า สภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

โรงเรียนขนาดกลาง โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 1 โรงเรียนมีหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือครู และตำราด้านดนตรีเพื่อศึกษาค้นคว้า ($\bar{x} = 2.60$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 56 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริม
ลักษณะนิสัย ด้านบุคลิก ตามพรพรสนะของหัวหน้าสถานศึกษาที่ศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ขนาดโรงเรียน							
		เล็ก				กลาง			
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D. ระดับ ปฏิบัติ
8	โรงเรียนของท่านมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถด้านดนตรี	2.01	0.98	น้อย	2.06	1.06	น้อย	2.13	1.04
9	ครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา เป็นผู้ที่มีความสนใจ ไม่ศึกษาในวิชาทางด้านดนตรี	2.36	1.09	น้อย	2.53	1.07	น้อย	2.57	1.03
10	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ครูที่มีความรู้ ความถนัดด้านดนตรีสอนในหลาย ระดับ	2.57	1.06	น้อย	2.64	1.06	ปานกลาง	2.66	1.12
11	โรงเรียนของท่านส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านดนตรี เช่น จัดครูเข้ารับการ อบรม ศึกษา ดูงานนอกสถานที่	2.57	0.99	น้อย	2.70	1.08	ปานกลาง	2.44	1.11
12	โรงเรียนของท่านได้สำรวจข้อมูล แหล่งความรู้ บุคลากรด้านดนตรีในท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลที่จะควบคุมต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	2.62	0.89	ปานกลาง	2.58	2.95	น้อย	2.53	1.01
13	โรงเรียนของท่านได้เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านดนตรีมาให้ความรู้ แก่คณะครูและนักเรียน	2.12	0.87	น้อย	2.20	0.98	น้อย	2.14	0.96
14	ครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีด้วยความสนุกสนาน	3.30	0.89	ปานกลาง	3.15	1.05	ปานกลาง	3.30	0.94

ตาราง 56 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ขนาดโรงเรียน									
		เล็ก		กลาง			ใหญ่			ระดับปฏิบัติ	
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.		
15	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง หรือนักเรียน มีส่วนในการวางแผน และร่วมกิจกรรมด้านดนตรี	2.31	0.92	น้อย	2.49	1.01	น้อย	2.49	1.02	น้อย	
16	มีการนิเทศภายในโรงเรียนหรือได้รับการ นิเทศจากบุคลากรที่มีความถนัดด้านดนตรี	2.69	1.08	ปานกลาง	2.58	1.09	น้อย	2.66	1.03	น้อย	
17	ครูวิชาการกลุ่มสร้างเสริมทักษะนิสัยในกลุ่ม โรงเรียนของท่าน ได้ประสานงาน และคอยให้ความช่วยเหลือด้านดนตรี	2.01	0.88	น้อย	2.07	0.89	น้อย	2.13	0.95	น้อย	
	รวมเฉลี่ย	2.45	1.03	น้อย	2.50	1.06	น้อย	2.50	1.06	น้อย	

จากตาราง 56 แสดงว่า สภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลิกภาพ ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ข้อ 12 โรงเรียนของท่านได้สำรวจข้อมูล แหล่งความรู้ บุคลากรด้านดนตรีในท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลที่สะดวกต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ($\bar{x} = 2.62$) ข้อ 14 ครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีด้วยความสนุกสนาน ($\bar{x} = 3.30$) ข้อ 16 มีการนิเทศภายในโรงเรียนหรือได้รับการ นิเทศจากบุคลากรที่มีความถนัดด้านดนตรี ($\bar{x} = 2.69$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

โรงเรียนขนาดกลาง โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ข้อ 10 โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ครูที่มีความรู้ ความถนัดด้านดนตรีสอนในหลายระดับ ($\bar{x} = 2.64$) ข้อ 11 โรงเรียนของท่านส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านดนตรี เช่น จัดครูเข้ารับการอบรม ศึกษา ดูงานนอกสถานที่ ($\bar{x} = 2.70$) ข้อ 14 ครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีด้วยความสนุกสนาน ($\bar{x} = 3.15$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 10 โรงเรียนของท่านเปิด โอกาสให้ครูที่มีความรู้ ความถนัดด้านดนตรีสอนในหลายระดับ ($\bar{x} = 2.66$) ข้อ 14 ครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีด้วยความสนุกสนาน ($\bar{x} = 3.30$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 57 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษาเกี่ยวกับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ขนาดโรงเรียน							
		เล็ก				กลาง			
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	ระดับปฏิบัติ
18	กลุ่มโรงเรียนได้จัดประชุมเพื่อปรึกษาและวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา	3.00	1.26	ปานกลาง	2.99	1.32	ปานกลาง	2.84	ปานกลาง
19	ครูผู้สอนได้ศึกษาการปฏิรูปการศึกษาและแนวทางการเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ	3.25	0.91	ปานกลาง	3.11	1.01	ปานกลาง	3.13	ปานกลาง
20	ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ดังนี้ 20.1 จัดทำแผนการสอนระยะยาว 20.2 จัดทำแผนการสอนสำหรับหน่วยการสอน 20.3 เขียนแผนการสอนระดับบทเรียน	2.44	0.91	น้อย	2.60	0.94	น้อย	2.51	น้อย
		2.56	0.87	น้อย	2.68	0.90	ปานกลาง	2.68	ปานกลาง
		2.68	0.84	ปานกลาง	2.84	0.85	ปานกลาง	2.75	ปานกลาง
21	ครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา สอนตามแผนการสอนระดับบทเรียน	3.00	0.79	ปานกลาง	3.05	0.86	ปานกลาง	3.07	ปานกลาง
22	ครูผู้สอนนำเอาเพลงและวรรณกรรมพื้นบ้านมาประกอบกิจกรรม	2.84	0.93	ปานกลาง	2.92	0.87	ปานกลาง	2.93	ปานกลาง
23	ครูผู้สอนปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม	3.13	0.88	ปานกลาง	3.15	0.81	ปานกลาง	3.13	ปานกลาง

ตาราง 57 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ขนาดโรงเรียน								
		เล็ก			กลาง			ใหญ่		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
24	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ให้ความสัมพันธ์กับวิชาอื่น ครูผู้สอนได้จัดทำแฟ้มสะสมผลงาน(Portfolio) ของตัวเองและของนักเรียน โรงเรียนของท่านจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี เช่น ชุมนุม นิทรรศการ ฯลฯ โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงดนตรีในวันสำคัญ เช่น วันประณมศึกษาแห่งชาติ กิจกรรมแข่งขันกีฬา วันปิดภาคเรียน ฯลฯ	3.27	0.84	ปานกลาง	3.16	0.84	ปานกลาง	3.10	0.81	ปานกลาง
25		2.97	0.79	ปานกลาง	2.96	0.93	ปานกลาง	2.66	0.92	ปานกลาง
26		2.40	0.92	น้อย	2.60	0.93	น้อย	2.67	0.89	ปานกลาง
27		2.95	1.10	ปานกลาง	2.96	1.19	ปานกลาง	2.92	1.16	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	2.87	0.96	ปานกลาง	2.91	0.98	ปานกลาง	2.86	0.95	ปานกลาง

จากตาราง 57 แสดงสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น 20.1 ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษา โดยจัดทำแผนการสอนระยะยาว ($\bar{x} = 2.44$) ข้อ 20.2 ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษา โดยจัดทำแผนการสอนสำหรับหน่วยการสอน ($\bar{x} = 2.56$)

ข้อ 26 โรงเรียนของท่านจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี เช่น ชุมนุม นิทรรศการ ฯลฯ ($\bar{x} = 2.40$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

โรงเรียนขนาดกลาง โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น 20.1 ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษา โดยจัดทำแผนการสอนระยะยาว ($\bar{x} = 2.60$) ข้อ 26 โรงเรียนของท่านจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี เช่น ชุมนุม นิทรรศการ ฯลฯ ($\bar{x} = 2.60$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น 20.1 ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษา โดยจัดทำแผนการสอนระยะยาว ($\bar{x} = 2.51$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 58 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการสอน ตามพรพรรณของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ขนาดโรงเรียน								
		เล็ก			กลาง			ใหญ่		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
28	โรงเรียนของท่านได้สำรวจความต้องการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และแหล่งความรู้ด้านดนตรีจากครูผู้สอน	2.77	0.96	ปานกลาง	2.83	1.01	ปานกลาง	2.70	0.95	ปานกลาง
29	โรงเรียนของท่านมีห้องเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี	2.71	0.76	ปานกลาง	2.75	0.93	ปานกลาง	2.80	0.89	ปานกลาง
30	โรงเรียนของท่านร่วมปรึกษาในการจัดหาหรือเลือกซื้อเครื่องดนตรี ดำรา และสื่อการสอนด้านดนตรี	2.53	0.99	น้อย	2.56	0.93	น้อย	2.57	0.95	น้อย
31	โรงเรียนของท่านมีสื่อการสอนด้านดนตรี ตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์ ใน หลักสูตร	2.34	0.80	น้อย	2.47	1.01	น้อย	2.41	0.96	น้อย
32	บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อด้านดนตรี	2.40	1.15	น้อย	2.32	1.06	น้อย	2.40	1.02	น้อย
33	ครูผู้สอนมีความสามารถใช้และเก็บรักษาสื่อการสอนด้านดนตรีอย่างถูกวิธี	2.48	0.91	น้อย	2.61	0.91	ปานกลาง	2.59	0.91	น้อย
34	โรงเรียนได้เชิญวิทยากรให้ความรู้การผลิต การ ใช้และการเก็บรักษาสื่อการสอนด้านดนตรี	2.39	0.83	น้อย	2.54	1.00	น้อย	2.39	1.00	น้อย
	รวมเฉลี่ย	2.52	0.96	น้อย	2.58	0.99	น้อย	2.54	0.99	น้อย

จากตาราง 58 แสดง สภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสื่อการสอน ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ข้อ 28 โรงเรียนของท่านได้สำรวจความต้องการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และแหล่งความรู้ด้านดนตรีจากครูผู้สอน ($\bar{x} = 2.77$) ข้อ 29 โรงเรียนของท่านมีห้องเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี ($\bar{x} = 2.71$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

โรงเรียนขนาดกลาง โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ข้อ 28 โรงเรียนของท่านได้สำรวจความต้องการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และแหล่งความรู้ด้านดนตรีจากครูผู้สอน ($\bar{x} = 2.83$) ข้อ 29 โรงเรียนของท่านมีห้องเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี ($\bar{x} = 2.75$) ข้อ 33 ครูผู้สอนมีความสามารถใช้และเก็บรักษาสื่อการสอนด้านดนตรีอย่างถูกวิธี ($\bar{x} = 2.61$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ข้อ 28 โรงเรียนของท่านได้สำรวจความต้องการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และแหล่งความรู้ด้านดนตรีจากครูผู้สอน ($\bar{x} = 2.70$) ข้อ 29 โรงเรียนของท่านมีห้องเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี ($\bar{x} = 2.80$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 59 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล ตามพรสวรรค์ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ขนาดโรงเรียน								
		เล็ก		กลาง		ใหญ่				
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
35	ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีศึกษาด้านต่อไปนี้									
	35.1 ด้านเนื้อหาทางดนตรี	2.74	0.77	ปานกลาง	2.92	0.90	ปานกลาง	2.83	0.96	ปานกลาง
	35.2 ด้านทักษะทางดนตรี	2.78	1.06	ปานกลาง	2.81	1.08	ปานกลาง	2.74	1.11	ปานกลาง
	35.3 ด้านเจตคติทางดนตรี	2.99	0.79	ปานกลาง	2.95	1.12	ปานกลาง	2.96	0.94	ปานกลาง
36	ครูผู้สอนทำการประเมินผลในชั่วโมงสอนดังนี้									
	36.1 ก่อนการเรียนการสอน	2.60	0.89	น้อย	2.78	0.85	ปานกลาง	2.84	0.85	ปานกลาง
	36.2 ขณะทำการสอน	2.88	0.95	ปานกลาง	2.69	1.04	ปานกลาง	2.69	1.05	ปานกลาง
	36.3 หลังการเรียนการสอน	2.90	0.80	ปานกลาง	3.04	0.91	ปานกลาง	3.04	0.81	ปานกลาง
37	ครูผู้สอนเปรียบเทียบผลการประเมินครั้งปัจจุบันกับครั้งก่อนเพื่อหาความก้าวหน้าและจัดทำสถิติผลการเรียนรู้วิชาดนตรีศึกษาทุกภาคเรียน	2.75	0.91	ปานกลาง	2.70	0.92	ปานกลาง	2.84	0.94	ปานกลาง
38	ครูผู้สอนมีความสามารถสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลทางดนตรี	2.73	0.88	ปานกลาง	2.68	0.86	ปานกลาง	2.68	0.98	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	2.79	0.88	ปานกลาง	2.81	0.97	ปานกลาง	2.82	0.97	ปานกลาง

จากตาราง 59 แสดงสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษา กับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ยกเว้น ข้อ 36.1 ครูผู้สอนทำการประเมินผลในชั่วโมงสอนก่อนการเรียนการสอน ($\bar{x} = 2.60$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

โรงเรียนขนาดกลาง โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 60 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ขนาดโรงเรียน							
		เล็ก		กลาง		ใหญ่		ระดับปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.
39	วิชาดนตรี มีความสำคัญเช่นเดียวกับวิชาอื่น ๆ	3.35	0.90	ปานกลาง	3.40	0.92	ปานกลาง	3.42	0.30
40	นักเรียนมีความกระตือรือร้น และประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี	3.53	0.90	มาก	3.44	0.84	มาก	3.52	0.92
41	ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในกิจกรรมด้านดนตรี	3.23	0.83	ปานกลาง	3.13	0.85	ปานกลาง	3.14	0.76
42	โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาวิชาดนตรีในระดับสูงขึ้น	3.21	0.88	ปานกลาง	3.08	1.00	ปานกลาง	3.13	0.81
43	วิชาดนตรีศึกษา มีส่วนสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้กับนักเรียน	3.32	1.11	ปานกลาง	3.27	1.10	ปานกลาง	3.42	0.98
44	ดนตรีมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์	3.73	0.87	มาก	3.71	0.95	มาก	3.95	0.70
45	ท่านเห็นด้วยกับคำว่า “ดนตรีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมที่มีอยู่ทั่วโลก	4.17	0.91	มาก	4.15	0.91	มาก	4.34	0.76
รวมเฉลี่ย		3.50	0.96	มาก	3.45	1.00	มาก	3.56	0.91

จากตาราง 60 แสดงว่า สภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ยกเว้น ข้อ 40 นักเรียนมีความกระตือรือร้น และประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.53$) ข้อ 44 คนตรามีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ($\bar{x} = 3.73$) ข้อ 45 ท่านเห็นด้วยกับคำว่า “ดนตรีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมที่มีอยู่ทั่วโลก” ($\bar{x} = 4.17$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

โรงเรียนขนาดกลาง โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ยกเว้น ข้อ 40 นักเรียนมีความกระตือรือร้น และประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.44$) ข้อ 44 คนตรามีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ($\bar{x} = 3.71$) ข้อ 45 ท่านเห็นด้วยกับคำว่า “ดนตรีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมที่มีอยู่ทั่วโลก” ($\bar{x} = 4.15$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 41 ผู้ปกครองเห็นความสำคัญ และให้ความร่วมมือในกิจกรรมด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.14$) ข้อ 42 โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาวิชาดนตรีในระดับสูงขึ้น ($\bar{x} = 3.13$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ข้อ 45 ท่านเห็นด้วยกับคำว่า “ดนตรีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมที่มีอยู่ทั่วโลก” ($\bar{x} = 4.34$) ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 7.2.2 การเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน ดังปรากฏในตาราง 61 - 67

ตาราง 61 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	F
1	โรงเรียนมีหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือครู และตำราด้านดนตรีเพื่อศึกษาค้นคว้า	0.20
2	เนื้อหาในหลักสูตร มีความเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ วัย และสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนและชุมชน	0.25
3	เอกสารประกอบหลักสูตร มีเนื้อหาสาระทางดนตรีที่น่าสนใจและเหมาะสมต่อการศึกษาค้นคว้า	0.22
4	หลักสูตร ได้อธิบายและเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านดนตรีที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ต่อไปนี้	
	4.1 กิจกรรมเน้นจังหวะ	0.67
	4.2 กิจกรรมเน้นการฟัง	1.65
	4.3 กิจกรรมการร้องเพลง	0.98
5	แนวทางการใช้หลักสูตร มีความสอดคล้องและสะดวกต่อการจัดหาสื่อการสอน	0.61
6	หลักสูตร ได้กำหนดระยะเวลาการจัดกิจกรรมวิชาดนตรีศึกษาได้เหมาะสม	0.99
7	หลักสูตรเสนอแนวทางการวัดผลด้านดนตรีได้เหมาะสม	0.26
	รวมเฉลี่ย	0.14

$F_{.05}(2,405) = 3.00$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 61 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนทุกขนาดโรงเรียน มีธรรมชาติเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษาในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่าง

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 0.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

ตาราง 62 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลากร ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	F
8	โรงเรียนของท่านมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรี	0.29
9	ครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา เป็นผู้ที่มีความสนใจ ใฝ่ศึกษาในวิชาการด้านดนตรี	0.92
10	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ครูที่มีความรู้ความถนัดด้านดนตรีสอนในหลายระดับ	0.16
11	โรงเรียนของท่านส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านดนตรี เช่น จัดครูเข้ารับการอบรม ศึกษา ศึกษานอกสถานที่	2.10
12	โรงเรียนของท่านได้สำรวจข้อมูล แหล่งความรู้ บุคลากรด้านดนตรีในท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลที่สะดวกต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	0.21
13	โรงเรียนของท่านได้เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านดนตรีมาให้ความรู้แก่คณะครูและนักเรียน	0.30
14	ครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีด้วยความสนุกสนาน	1.05
15	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง หรือนักเรียน มีส่วนในการวางแผน และร่วมกิจกรรมด้านดนตรี	0.99
16	มีการนิเทศภายในโรงเรียนหรือได้รับการนิเทศจากบุคลากรที่มีความถนัดด้านดนตรี	0.36
17	ครูวิชาการกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยในกลุ่มโรงเรียนของท่าน ได้ประสานงาน และคอยให้ความช่วยเหลือด้านดนตรี	0.36
	รวมเฉลี่ย	0.09

$F_{.05}(2,405) = 3.00$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 62 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนทุกขนาดโรงเรียน มี ทัศนคติเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษาในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลิกภาพ โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 0.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

ตาราง 63 แสดงการเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตาม ทัศนคติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	F
18	กลุ่มโรงเรียนได้จัดประชุมเพื่อปรึกษา และวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา	0.36
19	ครูผู้สอนได้ศึกษาการปฏิรูปการศึกษา และแนวทางการเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ	0.54
20	ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ดังนี้	
	20.1 จัดทำแผนการสอนระยะยาว	0.90
	20.2 จัดทำแผนการสอนสำหรับหน่วยการสอน	0.57
	20.3 เขียนแผนการสอนระดับบทเรียน	1.34
21	ครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา สอนตามแผนการสอนระดับบทเรียน	0.17
22	ครูผู้สอนนำเอาเพลงและวรรณกรรมพื้นบ้านมาประกอบกิจกรรม	0.24
23	ครูผู้สอนปรับและยืดหยุ่นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม	0.02
24	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ให้มีความสัมพันธ์กับวิชาอื่น	0.99
25	ครูผู้สอนได้จัดทำแฟ้มสะสมผลงาน(Portfolio) ของตัวเองและของนักเรียน	4.74*
26	โรงเรียนของท่านจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี เช่น ชุมนุม นิทรรศการ ฯลฯ	1.95

ตาราง 63 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	F
27	โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงดนตรีในวันสำคัญ เช่น วันประณมศึกษาแห่งชาติ กิจกรรมแข่งขันกีฬา วันปิดภาคเรียน ฯลฯ	0.04
	รวมเฉลี่ย	0.11

$F_{.05}(2,405) = 3.00$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 63 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนทุกขนาดโรงเรียน มี ทัศนนะเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษาในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่วนรวมมี การปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 0.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในข้อ 25 ครูผู้สอนได้จัดทำแฟ้มสะสมผล งาน(Portfolio) ของตัวเองและของนักเรียน ($F = 4.74$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อที่จะได้ทราบว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน คุใดมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธี การของเชฟเฟ่ ดังปรากฏในตาราง 64

ตาราง 64 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ตามพรรณนาของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันเป็นรายตัว เกี่ยวกับสภาพการณ์การใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ชื่อ	สภาพการณ์ปฏิบัติ	ขนาดโรงเรียน		
		เล็กกับกลาง	เล็กกับใหญ่	กลางกับใหญ่
25	ครูผู้สอน ได้จัดทำแฟ้มสะสมผลงาน(Portfolio) ของตัวเองและของนักเรียน	0.01	0.32	0.31
	รวมเฉลี่ย	-0.04	0.01	0.50

* P < .05

จากตาราง 64 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพการณ์การใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 65 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา
ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสื่อการสอน ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถาน
ศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	F
28	โรงเรียนของท่านได้สำรวจความต้องการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และแหล่งความรู้ด้านดนตรีจากครูผู้สอน	0.60
29	โรงเรียนของท่านมีห้องเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี	0.00
30	โรงเรียนของท่านร่วมปรึกษาในการจัดหาหรือเลือกซื้อเครื่องดนตรี ตำรา และ สื่อการสอนด้านดนตรี	0.03
31	โรงเรียนของท่านมีสื่อการสอนด้านดนตรี ตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์ใน หลักสูตร	0.56
32	บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อด้านดนตรี	0.25
33	ครูผู้สอนมีความสามารถใช้และเก็บรักษาสื่อการสอนด้านดนตรีอย่างถูกวิธี	0.58
34	โรงเรียนได้เชิญวิทยากรให้ความรู้การผลิต การใช้และการเก็บรักษาสื่อการสอน ด้านดนตรี	1.25
	รวมเฉลี่ย	0.12

$F_{.05}(2,405) = 3.00$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 65 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนทุกขนาดโรงเรียน มี
ทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษาในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์
กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสื่อการสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 0.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

ตาราง 66 แสดงการเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	F
35	ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีศึกษาในด้านต่อไปนี้	
	35.1 ด้านเนื้อหาทางดนตรี	1.29
	35.2 ด้านทักษะทางดนตรี	0.15
	35.3 ด้านเจตคติทางดนตรี	0.03
36	ครูผู้สอนทำการประเมินผลในชั่วโมงสอนดังนี้	
	36.1 ก่อนการเรียนการสอน	1.91
	36.2 ขณะทำการสอน	1.08
	36.3 หลังการเรียนการสอน	0.82
37	ครูผู้สอนเปรียบเทียบผลการประเมินครั้งปัจจุบันกับครั้งก่อนเพื่อหาความก้าวหน้าและจัดทำสถิติผลการเรียนวิชาดนตรีศึกษาทุกภาคเรียน	0.77
38	ครูผู้สอนมีความสามารถสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลทางดนตรี	0.08
	รวมเฉลี่ย	0.03

$F_{.05}(2,405) = 3.00$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 66 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนทุกขนาดโรงเรียน มีทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษาในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 0.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

ตาราง 67 แสดงการเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	F
39	วิชาดนตรี มีความสำคัญเช่นเดียวกับวิชาอื่น ๆ	0.15
40	นักเรียนมีความกระตือรือร้น และประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี	0.48
41	ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในกิจกรรมด้านดนตรี	0.44
42	โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาวิชาดนตรีในระดับสูงขึ้น	0.50
43	วิชาดนตรีศึกษา มีส่วนสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้กับนักเรียน	0.77
44	ดนตรีมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์	2.78
45	ท่านเห็นด้วยกับคำว่า “ดนตรีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมที่มีอยู่ทั่วโลก”	1.96
	รวมเฉลี่ย	0.34

$F_{.05}(2,405) = 3.00$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 67 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนทุกขนาดโรงเรียน มีธรรมชาติเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษาในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 0.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

ตอนที่ 8 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตาม

8.1 ประสิทธิภาพการสอน

8.2 ขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 8.1 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสิทธิภาพการสอน

ตอนที่ 8.1.1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสิทธิภาพการสอน ดังปรากฏในตาราง 68 - 73

ตาราง 68 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ตามทรรศนะของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ประสบการณ์การสอน											
		ไม่เคย			0 – 5 ปี			5 – 10 ปี			10 ปีขึ้นไป		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา
1	โรงเรียนขาดเอกสารประกอบหลักสูตร และตำราด้านดนตรี	3.65	0.90	มาก	3.71	1.09	มาก	3.49	0.97	มาก	3.40	1.10	ปานกลาง
2	เนื้อหาวิชาในหลักสูตร ไม่เหมาะสมกับพื้นฐาน ความรู้วัย และสภาพสังคมของนักเรียน	3.21	0.83	ปานกลาง	3.04	0.91	ปานกลาง	3.15	0.78	ปานกลาง	3.13	0.79	ปานกลาง
3	เนื้อหาวิชาดนตรีมีความยากต่อการศึกษา ของครูผู้สอน	3.32	0.78	ปานกลาง	3.43	0.90	มาก	3.24	0.89	ปานกลาง	3.26	0.86	ปานกลาง
4	ระยะเวลาที่กำหนดในหลักสูตร ไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี	3.30	3.88	ปานกลาง	3.16	0.87	ปานกลาง	3.04	0.89	ปานกลาง	3.08	0.81	ปานกลาง
5	หลักสูตรขาดการแนะนำการเตรียมตัวของครูและการเตรียมเด็กก่อนทำการสอน	3.42	0.83	ปานกลาง	3.51	0.91	มาก	3.30	0.77	ปานกลาง	3.16	0.89	ปานกลาง
6	หลักสูตรขาดเนื้อหาวิชาดนตรีด้านความคิดสร้างสรรค์	3.02	0.86	ปานกลาง	3.16	0.82	ปานกลาง	3.16	0.78	ปานกลาง	2.99	0.80	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.31	0.86	ปานกลาง	3.33	0.94	ปานกลาง	3.25	0.84	ปานกลาง	3.17	0.89	ปานกลาง

จากตาราง 68 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 1 โรงเรียนมีหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือครู และตำราด้านดนตรีเพื่อศึกษาค้นคว้า ($\bar{x} = 3.65$) ที่มียุทธศาสตร์อยู่ในระดับมาก

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0-5 ปี พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มียุทธศาสตร์อยู่ในระดับมากในข้อ 1 โรงเรียนขาดเอกสารประกอบหลักสูตร และตำราด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.71$) ข้อ 3 เนื้อหาวิชาดนตรีมีความยากต่อการศึกษา ของครูผู้สอน ($\bar{x} = 3.43$) ข้อ 5 หลักสูตรขาดการแนะนำการเตรียมตัวของครูและการเตรียมเด็กก่อนทำการสอน ($\bar{x} = 3.51$) ส่วนข้ออื่น ๆ มียุทธศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5-10 ปี พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนมากมียุทธศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 1 โรงเรียนขาดเอกสารประกอบหลักสูตร และตำราด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.49$) ที่มียุทธศาสตร์อยู่ในระดับมาก

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมียุทธศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 69 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลิกภาพ ตามพรพรรณของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ประสบการณ์การสอน											
		ไม่เคย			0 – 5 ปี			5 – 10 ปี			10 ปี ขึ้นไป		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา
7	ครูผู้สอนขาดความรู้และขาดทักษะด้านดนตรี	4.12	0.98	มาก	3.99	1.03	มาก	3.75	1.17	มาก	3.86	1.08	มาก
8	ขาดการจัดอบรม ประชุม สัมมนาวิชาการด้านดนตรี	4.19	0.96	มาก	4.11	1.10	มาก	3.71	1.16	มาก	3.82	1.09	มาก
9	ขาดบุคลากรแนะนำการใช้หลักสูตรและเนื้อหาวิชาด้านดนตรี	4.12	0.94	มาก	4.15	0.97	มาก	3.71	1.20	มาก	3.75	1.12	มาก
10	โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ และขาดการประสานงาน ด้านดนตรีกับบุคลากรในท้องถิ่น	3.58	1.08	มาก	3.63	1.06	มาก	3.49	0.84	มาก	3.38	1.00	ปานกลาง
11	ขาดการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการจัด กิจกรรมด้านดนตรี	3.43	1.08	มาก	3.61	1.01	มาก	3.29	1.05	ปานกลาง	3.24	1.01	ปานกลาง
12	ครูผู้สอนขาดโอกาสจัดกิจกรรมด้านดนตรีอย่างเต็มที่	3.40	1.01	ปานกลาง	3.56	1.04	มาก	3.54	0.94	มาก	3.33	1.00	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.78	1.05	มาก	3.81	1.05	มาก	3.59	1.06	มาก	3.51	1.08	มาก

จากตาราง 69 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลากร ตามพรรณนะของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 12 ครูผู้สอนขาดโอกาสจัดกิจกรรมด้านดนตรีอย่างเต็มที่ ($\bar{x} = 3.40$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0 – 5 ปี พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกข้อ

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 - 10 ปี พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 11 ขาดการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.29$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ คือ ข้อ 10 โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ และขาดการประสานงานด้านดนตรีกับบุคลากรในท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.38$) ข้อ 11 ขาดการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.24$) ข้อ 12 ครูผู้สอนขาดโอกาสจัดกิจกรรมด้านดนตรีอย่างเต็มที่ ($\bar{x} = 3.33$) ส่วนข้ออื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ตาราง 70 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ประสบการณ์การสอน											
		ไม่เคย		0 – 5 ปี			5 – 10 ปี			10 ปีขึ้นไป			
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา
13	ครูผู้สอนศึกษาเฉพาะคู่มือครูและเอกสารประกอบหลักสูตร ไม่ศึกษาหลักสูตรแม่บท	3.45	1.01	มาก	3.27	0.91	ปานกลาง	3.21	0.79	ปานกลาง	3.15	0.89	ปานกลาง
14	ครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนระยะยาว และแผนการสอน สำหรับหน่วยการสอน	3.35	1.10	ปานกลาง	3.37	1.02	ปานกลาง	3.16	1.20	ปานกลาง	3.05	1.01	ปานกลาง
15	ครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนระดับปบทเรียน(บันทึกการ สอน)	3.22	0.97	ปานกลาง	3.04	0.99	ปานกลาง	3.10	1.00	ปานกลาง	2.85	0.90	ปานกลาง
16	ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแผนการสอน	2.77	1.09	ปานกลาง	2.59	0.99	น้อย	2.38	0.98	น้อย	2.31	1.02	น้อย
17	ครูผู้สอนไม่ใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบยึดผู้ เรียนเป็นสำคัญ	2.88	1.06	ปานกลาง	2.83	0.92	ปานกลาง	2.72	1.04	ปานกลาง	2.79	1.01	ปานกลาง
18	ครูผู้สอนต้องสอนหลายวิชา จึงไม่มีเวลาจัดกิจกรรมดนตรีได้ เต็มที่	3.24	1.03	ปานกลาง	3.16	1.24	ปานกลาง	2.38	1.12	น้อย	2.72	1.17	ปานกลาง

ตาราง 70 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ประสบการณ์การสอน											
		ไม่เคย			0 – 5 ปี			5 – 10 ปี			10 ปี ขึ้นไป		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา
19	ครูผู้สอนไม่เข้าใจการจัดกิจกรรมด้านดนตรีให้มีความสัมพันธ์กับวิชาการด้านอื่น	3.56	1.02	มาก	3.31	0.93	ปานกลาง	3.15	0.92	ปานกลาง	3.03	1.02	ปานกลาง
20	ครูผู้สอนไม่เข้าใจการดัดแปลงหรือยืดหยุ่นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน	3.19	0.91	ปานกลาง	3.09	0.96	ปานกลาง	2.92	0.93	ปานกลาง	3.06	1.02	ปานกลาง
21	ครูผู้สอนไม่ยึดแนวการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาสู่เกณฑ์มาตรฐาน	3.04	0.95	ปานกลาง	3.04	0.99	ปานกลาง	2.80	0.95	ปานกลาง	2.97	0.95	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.19	1.07	ปานกลาง	3.08	1.02	ปานกลาง	2.87	1.04	ปานกลาง	2.88	1.03	ปานกลาง

จากตาราง 70 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 13 ครูผู้สอนศึกษาเฉพาะคู่มือครูและเอกสารประกอบหลักสูตร ไม่ศึกษาหลักสูตรแม่บท ($\bar{x} = 3.45$) ข้อ 19 ครูผู้สอนไม่เข้าใจการจัดกิจกรรมด้านดนตรีให้มีความสัมพันธ์ กับวิชาการด้านอื่น ($\bar{x} = 3.56$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0-5 ปี พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 16 ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน ($\bar{x} = 2.59$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5-10 ปี พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 16 ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน ($\bar{x} = 2.38$) ข้อ 18 ครูผู้สอนต้องสอนหลายวิชา จึงไม่มีเวลาจัดกิจกรรมดนตรีได้เต็มที่ ($\bar{x} = 2.38$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป พบว่า โดยส่วนรวมมีการปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 16 ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน ($\bar{x} = 2.31$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 71 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสื่อการสอน ตามพรศนะของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประเภทการการสอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ประเภทการสอน											
		ไม่แยก			0 – 5 ปี			5 – 10 ปี			10 ปีขึ้นไป		
		$\bar{x}$	S.D	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา
22	สภาพห้องเรียนและห้องปฏิบัติการด้านดนตรีไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม	3.44	1.14	มาก	3.81	1.02	มาก	3.55	1.11	มาก	3.31	1.09	ปานกลาง
23	ขาดการเตรียมการใช้สื่อการสอนและการใช้เครื่องดนตรี	3.66	0.99	มาก	3.68	0.93	มาก	3.47	0.94	มาก	3.36	0.96	ปานกลาง
24	โรงเรียนขาดแคลนสื่อการสอนด้านดนตรี	3.94	0.96	มาก	4.11	0.88	มาก	3.81	1.09	มาก	3.77	1.07	มาก
25	ครูผู้สอนขาดทักษะในการใช้สื่อด้านดนตรี	3.74	1.04	มาก	3.91	1.03	มาก	3.73	1.10	มาก	3.67	1.04	มาก
26	โรงเรียนไม่สามารถสร้างหรือซ่อมแซมสื่อการสอนด้านดนตรี	3.83	1.05	มาก	3.64	0.88	มาก	3.81	0.96	มาก	3.60	1.09	มาก
27	โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรี แต่ใช้ไม่เต็มที่ โดยเก็บรักษาไว้เกรงว่าจะชำรุด	3.00	1.20	ปานกลาง	3.04	1.22	ปานกลาง	3.12	1.16	ปานกลาง	3.12	1.14	ปานกลาง
28	เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ	3.18	1.11	ปานกลาง	3.35	1.03	ปานกลาง	3.37	1.02	ปานกลาง	2.93	1.13	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.54	1.11	มาก	3.58	1.05	มาก	3.55	1.08	มาก	3.38	1.11	ปานกลาง

จากตาราง 71 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสื่อการสอน ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถาน ศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน พบว่า โดยส่วนรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับ มาก ยกเว้น ข้อ 27 โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรี แต่ใช้ไม่เต็มที่ โดยเก็บรักษาไว้เกรงว่าจะ ชำรุด ($\bar{x} = 3.00$) ข้อ 28 เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ ($\bar{x} = 3.18$) ที่มีปัญหาอยู่ใน ระดับปานกลาง

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0–5 ปี พบว่า โดย ส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ใน ระดับมาก ยกเว้น ข้อ 27 โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรี แต่ใช้ไม่เต็มที่ โดยเก็บรักษาไว้เกรงว่าจะชำรุด ($\bar{x} = 3.04$) ข้อ 28 เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ ($\bar{x} = 3.35$) ที่มีปัญหาอยู่ใน ระดับปานกลาง

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 - 10 ปี พบว่า โดย ส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ใน ระดับมาก ยกเว้น ข้อ 27 โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรี แต่ใช้ไม่เต็มที่ โดยเก็บรักษาไว้เกรงว่าจะชำรุด ($\bar{x} = 3.12$) ข้อ 28 เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ ($\bar{x} = 3.37$) ที่มีปัญหาอยู่ใน ระดับปานกลาง

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มี ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 24 โรงเรียนขาดแคลนสื่อการสอนด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.77$) ข้อ 25 ครูผู้สอนขาดทักษะในการใช้สื่อด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.67$) ข้อ 26 โรงเรียนไม่สามารถสร้าง หรือซ่อมแซมสื่อการสอนด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.60$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ตาราง 72 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ประสบการณ์การสอน											
		ไม่เคย			0 – 5 ปี			5 – 10 ปี			10 ปีขึ้นไป		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ปัญหา
	32.2 ด้านความคิดสร้างสรรค์	3.42	0.95	มาก	3.45	1.06	มาก	3.06	0.92	ปานกลาง	3.04	1.01	ปานกลาง
33	ครูผู้สอนไม่ทำสถิติการวัดผลและประเมินผลการเรียน	3.32	1.01	ปานกลาง	3.41	0.95	มาก	3.17	0.89	ปานกลาง	3.17	0.99	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.28	0.98	ปานกลาง	3.28	0.97	ปานกลาง	3.08	0.99	ปานกลาง	3.05	1.02	ปานกลาง

จากตาราง 72 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 30.2 ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการออกแบบทดสอบในด้านทักษะด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.43$) ข้อ 31 เครื่องมือวัดผลมีเฉพาะแบบทดสอบที่วัดผลด้านเนื้อหาสาระทางดนตรีเท่านั้น ($\bar{x} = 3.44$) ข้อ 32.2 ครูผู้สอนไม่วัดผลวิชาดนตรีศึกษาด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 3.42$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0 – 5 ปี พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 30.2 ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการออกแบบทดสอบในด้านทักษะด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.45$) ข้อ 32.2 ครูผู้สอนไม่วัดผลวิชาดนตรีศึกษาด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 3.45$) ข้อ 33 ครูผู้สอนไม่ทำสถิติการวัดผลและประเมินผลการเรียน ($\bar{x} = 3.41$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 – 10 ปี พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 29 ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาการวัดผลและประเมินผลด้านดนตรีในเอกสารประกอบหลักสูตร ($\bar{x} = 2.55$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 73 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ ตามพรรณนะของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ประสบการณ์การสอน											
		ไม่เคย		0 – 5 ปี			5 – 10 ปี			10 ปีขึ้นไป			
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา
34	นักเรียน ไม่ให้ความสำคัญกับวิชาดนตรี เพราะมีคะแนนน้อย ครูผู้สอน ไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมด้านดนตรี เพราะ เชื่อว่า 35.1 นักเรียนนำวิชาดนตรีไปใช้ในชีวิตประจำวันน้อย 35.2 วิชาดนตรีเป็นวิชาที่เสริมวิชาอื่น เท่านั้น 35.3 ดนตรีเป็นเรื่องของความสามารถเฉพาะตัว จะฝึกปฏิบัติ ได้ก็ต่อเมื่อมีพรสวรรค์เท่านั้น	2.90	1.00	ปานกลาง	2.79	1.02	ปานกลาง	2.51	1.17	น้อย	2.64	1.05	ปานกลาง
35		2.94	0.94	ปานกลาง	2.97	1.09	ปานกลาง	2.92	0.96	ปานกลาง	2.88	0.98	ปานกลาง
		2.95	0.93	ปานกลาง	3.00	1.00	ปานกลาง	2.93	1.03	ปานกลาง	2.94	1.08	ปานกลาง
36	36 ผู้ปกครอง ไม่ส่งเสริมให้บุตรหลานเรียนวิชาดนตรี	3.06	1.09	ปานกลาง	2.77	1.01	ปานกลาง	3.07	1.01	ปานกลาง	2.83	1.11	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	2.97	1.13	ปานกลาง	3.39	1.04	ปานกลาง	3.06	1.05	ปานกลาง	2.80	1.03	ปานกลาง
		2.96	1.03	ปานกลาง	2.97	1.09	ปานกลาง	2.9	1.07	ปานกลาง	2.82	1.05	ปานกลาง

จากตาราง 73 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0 – 5 ปี โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 - 10 ปี โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 34 นักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับวิชาดนตรีเพราะมีคะแนนน้อย ($\bar{x} = 2.51$) ที่มีความสำคัญกับวิชาดนตรีในระดับน้อย

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 8.1.2 การเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาคนตรีศึกษา ในรายวิชาคนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามทรรชนะของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน ดังปรากฏในตาราง 74 - 85

ตาราง 74 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาคนตรีศึกษา ในรายวิชาคนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ตามทรรชนะของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	F
1	โรงเรียนขาดเอกสารประกอบหลักสูตร และตำราด้านคนตรี	1.92
2	เนื้อหาวิชาในหลักสูตร ไม่เหมาะสมกับพื้นฐาน ความรู้ วัย และสภาพสังคมของนักเรียน	0.66
3	เนื้อหาวิชาคนตรีมีความยากต่อการศีกษา ของครูผู้สอน	0.81
4	ระยะเวลาที่กำหนดในหลักสูตร ไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านคนตรี	1.87
5	หลักสูตรขาดการแนะนำการเตรียมตัวของครูและการเตรียมเด็กก่อนทำการสอน	3.22*
6	หลักสูตรขาดเนื้อหาวิชาคนตรีด้านความคิดสร้างสรรค์	1.18
	รวมเฉลี่ย	0.8

F.05(3,404) = 2.600

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 74 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีทรรชนะเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาคนตรีศึกษาในรายวิชาคนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 0.8) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 5 หลักสูตรขาดการแนะนำการเตรียมตัวของครูและการเตรียมเด็กก่อนทำการสอน (F = 3.22) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อที่จะได้ทราบว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน คูใดมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ ดังปรากฏในตาราง 75

ตาราง 75 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ตามพรรณณะของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันเป็นรายคู่ เกี่ยวกับ
ปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ผลต่างค่าเฉลี่ย					
		ไม่เคย กับ 0 – 5 ปี	ไม่เคย กับ 5-10 ปี	ไม่เคย กับ 10 ปี ขึ้นไป	0 – 5 ปี กับ 5 – 10 ปี	0 – 5 ปี กับ 10 ปี ขึ้นไป	5 – 10 ปี กับ 10 ปี ขึ้นไป
5	หลักสูตรขาดการแนะนำการเตรียมตัวของครูและการเตรียมเด็กก่อนทำการสอน	-0.09	0.11	0.25	0.2	0.34	0.14
	รวมเฉลี่ย	-0.01	0.09	0.15	0.10	0.16	0.06

* P < .05

จากตาราง 75 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีพรรณณะเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและ
นาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน มีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทุกคู่

ตาราง 76 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลิกภาพ ตามพรรณนะของหัวหน้าสถาน ศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	F
7	ครูผู้สอนขาดความรู้และขาดทักษะด้านดนตรี	2.23
8	ขาดการจัดอบรม ประชุม สัมมนาวิชาการด้านดนตรี	4.52*
9	ขาดบุคลากรแนะนำการใช้หลักสูตรและเนื้อหาวิชาด้านดนตรี	4.70*
10	โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ และขาดการประสานงานด้านดนตรีกับบุคลากรในท้องถิ่น	1.26
11	ขาดการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมด้านดนตรี	2.40
12	ครูผู้สอนขาดโอกาสจัดกิจกรรมด้านดนตรีอย่างเต็มที่	1.25
	รวมเฉลี่ย	1.84

$F_{.05}(3,404) = 2.600$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 76 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 1.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 8 ขาดการจัดอบรม ประชุม สัมมนาวิชาการด้านดนตรี ($F = 4.52$) ข้อ 9 ขาดบุคลากรแนะนำการใช้หลักสูตรและเนื้อหาวิชาด้านดนตรี ($F = 4.70$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อที่จะได้ทราบว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่โรงเรียนที่มีประสบการณ์การสอนคู่ใดมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ ดังปรากฏในตาราง 77

ตาราง 77 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ตามทัศนคติของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันเป็นรายคู่ เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลิกภาพ

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ผลต่างค่าเฉลี่ย				
		ไม่เคย กับ 0-5 ปี	ไม่เคย กับ 5-10 ปี	ไม่เคย กับ 10 ปีขึ้นไป	0-5 ปี กับ 5-10 ปี	0-5 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป
		0.08	0.48	0.37	0.4	5-10 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป
8	การจัดการจัดอบรม ประชุม สัมมนาวิชาการด้านดนตรี	-0.03	0.41	0.37	0.44	-0.11
9	ขาดบุคลากรแนะนำการใช้หลักสูตรและเนื้อหาวิชาด้านดนตรี	-0.03	0.22	0.24	0.26	-0.04
	รวมเฉลี่ย					0.02

* P < .05

จากตาราง 77 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลิกภาพ โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน มีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทุกข้อ

ตาราง 78 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามพรรณนะของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสพการณ์การสอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	F
13	ครูผู้สอนศึกษาเฉพาะคู่มือครูและเอกสารประกอบหลักสูตร ไม่ศึกษาหลักสูตรแม่บท	2.32
14	ครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนระยะยาว และแผนการสอนสำหรับหน่วยการสอน	2.25
15	ครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนระดับบทเรียน(บันทึกการสอน)	3.28*
16	ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน	4.60*
17	ครูผู้สอนไม่ใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	0.43
18	ครูผู้สอนต้องสอนหลายวิชา จึงไม่มีเวลาจัดกิจกรรมดนตรีได้เต็มที่	10.38*
19	ครูผู้สอนไม่เข้าใจการจัดกิจกรรมด้านดนตรีให้มีความสัมพันธ์ กับวิชาการด้านอื่น	6.40*
20	ครูผู้สอนไม่เข้าใจการดัดแปลงหรือยืดหยุ่นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	1.32
21	ครูผู้สอนไม่ยึดแนวการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาสู่เกณฑ์มาตรฐาน	1.24
	รวมเฉลี่ย	1.36

$F_{.05}(3,404) = 2.600$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 78 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนกลุ่มที่มีประสพการณ์การสอนต่างกัน มีพรรณนะเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตร โดยส่วนรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 1.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 15 ครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนระดับบทเรียน(บันทึกการสอน) ($F = 3.28$) ข้อ 16 ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน ($F = 4.60$) ข้อ 18 ครูผู้สอนต้องสอนหลายวิชา จึงไม่มีเวลาจัดกิจกรรมดนตรีได้เต็มที่ ($F = 10.38$) ข้อ 19 ครูผู้สอนไม่

เข้าใจการจัดกิจกรรมด้านดนตรีให้มีความสัมพันธ์ กับวิชาการด้านอื่น ($F = 6.40$) ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อที่จะได้ทราบว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่โรงเรียนที่มีประสบการณ์การสอนรู้ใดมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ ดังปรากฏในตาราง 79

ตาราง 79 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ตามพรรณนาของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันเป็นรายคู่ เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดการเรียนการสอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ผลต่างค่าเฉลี่ย					
		ไม่เคย กับ 0-5 ปี	ไม่เคย กับ 5-10 ปี	ไม่เคย กับ 10 ปีขึ้นไป	0-5 ปี กับ 5-10 ปี	0-5 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป	5-10 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป
15	ครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนระดับปเรียน(บันทึกการสอน)	0.18	0.12	0.38	-0.06	0.19	0.26
16	ครูผู้สอนไม่จัดการเรียนการสอนตามแผนการสอน	0.18	0.39	0.46	0.20	0.28	0.07
18	ครูผู้สอนต้องสอนหลายวิชา จึงไม่มีเวลาจัดการกิจกรรมดนตรีได้เต็มที่	0.08	0.86*	0.52	0.78*	0.44	-0.34
19	ครูผู้สอนไม่เข้าใจการจัดการกิจกรรมด้านดนตรีให้มีความสัมพันธ์ กับวิชาการ ด้านอื่น	0.26	0.82	0.54	0.16	0.28	0.12
	รวมเฉลี่ย	0.09	0.22	0.24	0.13	0.15	0.02

* P < .05

จากตาราง 79 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดการเรียนการสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มไม่เคยกับกลุ่ม 5-10 ปี และกลุ่ม 0-5 ปี กับ 5-10 ปี มีปัญหาในข้อ 18 ครูผู้สอนต้องสอนหลายวิชา จึงไม่มีเวลาจัดการกิจกรรมดนตรีได้เต็มที่ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 81 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ตามพรรณณะของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันเป็นรายตัว เกี่ยวกับ
ปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการสอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ผลต่างค่าเฉลี่ย				
		ไม่เคย กับ	ไม่เคย กับ	ไม่เคย กับ	0-5 ปี กับ	5-10 ปี กับ
		0-5 ปี	5-10 ปี	10 ปีขึ้นไป	5-10 ปี	10 ปีขึ้นไป
22	สภาพห้องเรียนและห้องปฏิบัติการด้านดนตรีไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม	-0.38	-0.12	0.13	0.26	0.24
23	ขาดการเตรียมการใช้สื่อการสอนและการใช้เครื่องดนตรี	-0.01	0.19	0.30	0.21	0.11
28	เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ	-0.17	-0.19	0.24	-0.02	0.44
	รวมเฉลี่ย	-0.11	-0.01	0.15	0.10	0.16

* P < .05

จากตาราง 81 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีพรรณณะเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการสอน พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทุกข้อ

ตาราง 82 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประเภทการสอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	F
29	ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาการวัดผลและประเมินผลด้านดนตรีในเอกสารประกอบหลักสูตร	3.16*
30	ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการออกแบบทดสอบในด้านต่อไปนี้	
30.1	ด้านเนื้อหาสาระทางดนตรี	0.90
30.2	ด้านทักษะด้านดนตรี	3.04*
30.3	เจตคติด้านดนตรี	0.53
31	เครื่องมือวัดผลมีเฉพาะแบบทดสอบที่วัดผลด้านเนื้อหาสาระทางดนตรีเท่านั้น	4.33*
32	ครูผู้สอนไม่วัดผลวิชาดนตรีศึกษาด้านต่อไปนี้	
32.1	ด้านทักษะทางดนตรี	1.39
32.2	ด้านความคิดสร้างสรรค์	5.22*
33	ครูผู้สอนไม่ทำสถิติการวัดผลและประเมินผลการเรียน	1.42
	รวมเฉลี่ย	1.6

$F_{.05}(3,404) = 2.600$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 82 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน โดยส่วนรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 1.6$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน ข้อ 29 ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาการวัดผลและประเมินผลด้านดนตรีในเอกสารประกอบหลักสูตร ($F = 3.16$) ข้อ 30.2 ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการออกแบบทดสอบในด้านทักษะด้านดนตรี ($F = 3.04$) ข้อ 31 เครื่องมือวัดผลมีเฉพาะแบบทดสอบที่วัดผลด้านเนื้อหาสาระทางดนตรีเท่านั้น ($F = 4.33$) ข้อ 32.2 ครูผู้สอนไม่วัดผลวิชาดนตรีศึกษาด้านความคิดสร้างสรรค์($F = 5.22$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อที่จะได้ทราบว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกันคู่ใดมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ ดังปรากฏในตาราง 83

ตาราง 83 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ตามพรศนะของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันเป็นรายคู่ เกี่ยวกับ
ปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ผลต่างค่าเฉลี่ย					
		ไม่เคย กับ	ไม่เคย กับ	ไม่เคย กับ	ไม่เคย กับ	ไม่เคย กับ	ไม่เคย กับ
		0-5 ปี	5-10 ปี	10 ปีขึ้นไป	0-5 ปี	5-10 ปี	10 ปีขึ้นไป
29	ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาการวัดผลและประเมินผลด้านดนตรีในเอกสารประกอบหลักสูตร	0.27	0.45	0.29	0.18	0.03	-0.15
30.2	ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการออกแบบทดสอบในด้านทักษะด้านดนตรี	-0.03	-0.23	-0.31	0.26	0.34	0.07
31	เครื่องมือวัดผลมีเฉพาะแบบทดสอบที่วัดผลด้านเนื้อหาสาระทางดนตรีเท่านั้น	0.10	0.14	0.40	0.40	0.30	0.26
32.2	ครูผู้สอนไม่วัดผลวิชาดนตรีศึกษาด้านความคิดสร้างสรรค์	-0.04	0.36	0.38	0.40	0.42	0.02
รวมเฉลี่ย		0.00	0.20	0.23	0.20	0.23	0.03

* P < .05

จากตาราง 83 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีพรศนะเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีปัญหาแตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทุกคู่

ตาราง 84 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา
ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ ตามทฤษฎีของหัวหน้า
สถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	F
34	นักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับวิชาดนตรี เพราะมีคะแนนน้อย	2.44
35	ครูผู้สอนไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมด้านดนตรี เพราะ เชื่อว่า	
35.1	นักเรียนนำวิชาดนตรีไปใช้ในชีวิตประจำวันน้อย	0.17
35.2	วิชาดนตรีเป็นวิชาที่เสริมวิชาอื่น เท่านั้น	0.07
35.3	ดนตรีเป็นเรื่องของความสามารถเฉพาะตัว จะฝึกปฏิบัติได้ก็ต่อเมื่อมีพรสวรรค์เท่านั้น	1.93
36	ผู้ปกครองไม่ส่งเสริมให้บุตรหลานเรียนวิชาดนตรี	4.97*
	รวมเฉลี่ย	1.04

$F.05(3,404) = 2.600$ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 84 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน โดยส่วนรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 1.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน ข้อ 36 ผู้ปกครองไม่ส่งเสริมให้บุตรหลานเรียนวิชาดนตรี ($F = 4.97$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อที่จะได้ทราบว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันคู่ใด มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ่ ดังปรากฏในตาราง 85

ตาราง 85 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ตามพรรณนาของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันเป็นรายคู่ เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ผลต่างค่าเฉลี่ย					
		ไม่เคย กับ 0-5 ปี	ไม่เคย กับ 5-10 ปี	ไม่เคย กับ 10 ปีขึ้นไป	0-5 ปี กับ 5-10 ปี	0-5 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป	5-10 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป
36	ผู้ปกครองไม่ส่งเสริมให้บุตรหลานเรียนวิชาดนตรี	-0.41	-0.08	0.17	0.33	0.59	0.25
	รวมเฉลี่ย	-0.03	0.09	0.20	0.11	0.22	0.11

* P < .05

จากตาราง 85 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ พบว่า โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ ทุกข้อ

ตอนที่ 8.2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 8.2.1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน ดังปรากฏในตาราง 86 - 91

ตาราง 86 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาคนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ตามพรทศนะของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ขนาดโรงเรียน							
		เล็ก			กลาง			ใหญ่	
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D. ระดับ ปัญหา
1	โรงเรียนขาดเอกสารประกอบหลักสูตร และตำราด้านดนตรี	3.55	0.93	มาก	3.53	1.04	มาก	3.58	1.07
2	เนื้อหาวิชาในหลักสูตร "ไม่เหมาะสมกับพื้นฐาน ความรู้ วย และสภาพสังคมของนักเรียน	3.23	0.78	ปานกลาง	3.05	0.85	ปานกลาง	3.24	0.78
3	เนื้อหาวิชาคนตรีมีความยากต่อการศีกษา ของครูผู้สอน	3.17	0.85	ปานกลาง	3.04	1.06	ปานกลาง	3.28	0.96
4	ระยะเวลาที่กำหนดในหลักสูตร "ไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านคนตรี	3.21	0.85	ปานกลาง	3.12	0.86	ปานกลาง	3.14	0.84
5	หลักสูตรขาดการแนะนำการเตรียมตัวของครูและการเตรียมเด็กก่อนทำการสอน	3.39	0.76	ปานกลาง	3.30	0.88	ปานกลาง	3.31	0.89
6	หลักสูตรขาดเนื้อหาวิชาคนตรีด้านความคิดสร้างสรรค์	3.06	0.80	ปานกลาง	3.06	0.83	ปานกลาง	3.11	0.79
	รวมเฉลี่ย	3.27	0.87	ปานกลาง	3.22	0.9	ปานกลาง	3.29	0.89

จากตาราง 86 แสดงปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 1 โรงเรียนขาดเอกสารประกอบหลักสูตร และตำราด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.55$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

โรงเรียนขนาดกลาง โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 1 โรงเรียนขาด เอกสารประกอบหลักสูตร และตำราด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.53$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 1 โรงเรียนขาด เอกสารประกอบหลักสูตร และตำราด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.58$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ตาราง 87 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลิกภาพ ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ขนาดโรงเรียน							
		เล็ก		กลาง		ใหญ่		ระดับ ปัญหา	ระดับ ปัญหา
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.
7	ครูผู้สอนขาดความรู้และขาดทักษะด้านดนตรี	3.92	1.04	มาก	3.76	1.10	มาก	3.88	1.07
8	ขาดการจัดอบรม ประชุม สัมมนาวิชาการด้านดนตรี	3.99	1.07	มาก	3.89	1.12	มาก	3.98	1.07
9	ขาดบุคลากรแนะนำการใช้หลักสูตรและเนื้อหาวิชาด้านดนตรี	3.88	1.00	มาก	3.94	1.10	มาก	3.89	1.09
10	โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ และขาดการประสานงานด้านดนตรีกับบุคลากร ในท้องถิ่น	3.65	0.91	มาก	3.48	1.06	มาก	3.45	1.05
11	ขาดการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมด้านดนตรี	3.36	1.13	ปานกลาง	3.32	1.06	ปานกลาง	3.35	1.01
12	ครูผู้สอนขาดโอกาสจัดกิจกรรมด้านดนตรีอย่างเต็มที่	3.47	0.95	มาก	3.45	1.06	มาก	3.38	0.94
	รวมเฉลี่ย	3.71	1.04	มาก	3.64	1.11	มาก	3.67	1.07

จากตาราง 87 แสดงปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลิกภาพ ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 11 ขาดการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.36$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

โรงเรียนขนาดกลาง โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 11 ขาดการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.32$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 11 ขาดการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.35$) ข้อ 12 ครูผู้สอนขาดโอกาสจัดกิจกรรมด้านดนตรีอย่างเต็มที่ ($\bar{x} = 3.38$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 88 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษาที่ครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ขนาดโรงเรียน							
		เล็ก			กลาง			ใหญ่	
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D. ระดับ ปัญหา
13	ครูผู้สอนศึกษาเฉพาะคู่มือครูและเอกสารประกอบหลักสูตร ไม่ศึกษาหลักสูตร แม่บท	3.43	0.89	มาก	3.13	0.91	ปานกลาง	3.46	0.85
14	ครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนระยะยาว และแผนการสอนสำหรับหน่วยการ สอน	3.39	1.10	ปานกลาง	3.25	1.05	ปานกลาง	3.05	1.11
15	ครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนระดับเตรียม(บันทึกการสอน)	2.61	1.14	ปานกลาง	2.53	0.99	ปานกลาง	2.51	1.05
16	ครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนตามแผนการสอน	2.51	1.12	น้อย	2.49	0.99	น้อย	2.42	1.02
14	ครูผู้สอนไม่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.99	0.88	ปานกลาง	2.65	1.04	ปานกลาง	3.00	1.01
18	ครูผู้สอนต้องสอนหลายวิชา จึงไม่มีเวลาจัดการกิจกรรมดนตรีได้เต็มที่	2.81	1.31	ปานกลาง	2.82	1.21	ปานกลาง	2.99	1.28
19	ครูผู้สอนไม่เข้าใจการจัดการกิจกรรมด้านดนตรีที่มีความสัมพันธ์ กับวิชาการด้าน อื่น	3.42	0.99	มาก	3.08	1.02	ปานกลาง	3.28	1.03
20	ครูผู้สอนไม่เข้าใจการเปลี่ยนแปลงหรือยืดหยุ่นการจัดการจัดการเรียนการสอน	3.18	0.81	ปานกลาง	2.97	1.01	ปานกลาง	3.21	0.94

ตาราง 88 (ต่อ)

ชื่อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ขนาดโรงเรียน									
		เล็ก			กลาง			ใหญ่			
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	
21	ครูผู้สอนไม่ยึดแนวการสอนตามแนวปฏิบัติการศึกษา เพื่อพัฒนาสู่เกณฑ์มาตรฐาน	3.10	0.82	ปานกลาง	2.83	1.01	ปานกลาง	3.12	0.93	ปานกลาง	
	รวมเฉลี่ย	3.10	1.02	ปานกลาง	2.93	1.05	ปานกลาง	2.94	1.07	ปานกลาง	

จากตาราง 88 แสดงว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 16 ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน ($\bar{x} = 2.51$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ข้อ 13 ครูผู้สอนศึกษาเฉพาะคู่มือครูและเอกสารประกอบหลักสูตร ไม่ศึกษาหลักสูตรแม่บท ($\bar{x} = 3.43$) ข้อ 19 ครูผู้สอนไม่เข้าใจการจัดกิจกรรมด้านดนตรีให้มีความสัมพันธ์ กับวิชาการด้านอื่น ($\bar{x} = 3.42$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

โรงเรียนขนาดกลาง โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 16 ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน ($\bar{x} = 2.49$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 13 ครูผู้สอนศึกษาเฉพาะคู่มือครูและเอกสารประกอบหลักสูตร ไม่ศึกษาหลักสูตรแม่บท ($\bar{x} = 3.46$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ข้อ 15 ครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนระดับบทเรียน(บันทึกการสอน) ($\bar{x} = 2.51$) ข้อ 16 ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน ($\bar{x} = 2.42$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 89 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริม
ลักษณะนิสัย ด้านสื่อการสอน ตามพรรณนาของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ขนาดโรงเรียน							
		เล็ก			กลาง			ใหญ่	
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D. ระดับ ปัญหา
22	สภาพห้องเรียนและห้องปฏิบัติการด้านดนตรีไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม	3.66	0.95	มาก	3.43	1.15	มาก	3.51	1.10
23	ขาดการเตรียมการใช้สื่อการสอนและการใช้เครื่องดนตรี	3.78	0.75	มาก	3.37	1.04	มาก	3.59	0.89
24	โรงเรียนขาดแคลนสื่อการสอนด้านดนตรี	3.91	0.88	มาก	3.79	1.10	มาก	3.97	1.00
25	ครูผู้สอนขาดทักษะในการใช้สื่อด้านดนตรี	3.88	0.93	มาก	3.63	1.08	มาก	3.83	1.04
26	โรงเรียนไม่สามารถสร้างหรือซ่อมแซมสื่อการสอนด้านดนตรี	3.69	0.95	มาก	3.66	1.08	มาก	3.72	0.95
27	โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรี แต่ใช้ไม่เต็มที่ โดยเก็บรักษาไว้เกรงว่าจะ ชำรุด	3.10	1.11	ปานกลาง	3.05	1.20	ปานกลาง	3.10	1.13
28	เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ	2.70	1.00	ปานกลาง	2.77	1.07	ปานกลาง	2.77	1.10
	รวมเฉลี่ย	3.61	0.97	มาก	3.44	1.13	มาก	3.54	1.07

จากตาราง 89 แสดงปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสื่อการสอน ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 27 โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรี แต่ใช้ไม่เต็มที่ โดยเก็บรักษาไว้เกรงว่าจะชำรุด ($\bar{x} = 3.10$) ข้อ 28 เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ ($\bar{x} = 2.70$) ที่มมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

โรงเรียนขนาดกลาง โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 27 โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรี แต่ใช้ไม่เต็มที่ โดยเก็บรักษาไว้เกรงว่าจะชำรุด ($\bar{x} = 3.05$) ข้อ 28 เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ ($\bar{x} = 2.77$) ที่มมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อ 27 โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรี แต่ใช้ไม่เต็มที่ โดยเก็บรักษาไว้เกรงว่าจะชำรุด ($\bar{x} = 3.10$) ข้อ 28 เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ ($\bar{x} = 2.77$) ที่มมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 90 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยด้านการวัดผลและประเมินผล ตามทฤษฎีของของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ขนาดโรงเรียน							
		เล็ก		กลาง		ใหญ่		ระดับ ปัญหา	ระดับ ปัญหา
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.
29	ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาการวัดผลและประเมินผลด้านดนตรีในเอกสารประกอบหลักสูตร	3.32	0.83	ปานกลาง	3.28	0.87	ปานกลาง	3.35	0.88
30	ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการออกแบบทดสอบในด้านต่อไปนี้ 30.1 ด้านเนื้อหาสาระทางดนตรี 30.2 ด้านทักษะด้านดนตรี 30.3 เจตคติด้านดนตรี	3.27	0.84	ปานกลาง	3.12	1.01	ปานกลาง	3.12	0.93
31	เครื่องมือวัดผลมีเฉพาะแบบทดสอบที่วัดผลด้านเนื้อหาสาระทางดนตรีเท่านั้น	3.51	0.88	มาก	3.17	1.07	ปานกลาง	3.36	0.88
32	ครูผู้สอนไม่วัดผลวิชาดนตรีศึกษาในด้านต่อไปนี้ 32.1 ด้านทักษะทางดนตรี 32.2 ด้านความคิดสร้างสรรค์	3.17	0.85	ปานกลาง	3.04	1.06	ปานกลาง	3.28	0.96
33	ครูผู้สอนไม่ทำสถิติการวัดผลและประเมินผลการเรียน	3.38	0.83	ปานกลาง	3.19	0.96	ปานกลาง	3.32	0.87
		3.27	0.90	ปานกลาง	3.07	1.09	ปานกลาง	3.30	0.90
		3.42	0.78	มาก	3.03	1.04	ปานกลาง	3.41	0.94
		3.26	0.89	ปานกลาง	3.16	0.97	ปานกลาง	3.44	0.96
	รวมเฉลี่ย	3.24	0.89	ปานกลาง	3.06	1.04	ปานกลาง	3.25	0.96

จากตาราง 90 แสดงปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 30.2 ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการออกแบบสอบถามด้านทักษะทางดนตรี ($\bar{X} = 3.51$) ข้อ 32.2 ครูผู้สอนไม่วัดผลวิชาดนตรีศึกษาด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.42$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

โรงเรียนขนาดกลาง โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ 32.2 ครูผู้สอนไม่วัดผลวิชาดนตรีศึกษาด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.41$) ข้อ 33 ครูผู้สอนไม่ทำสถิติการวัดผลและประเมินผลการเรียน ($\bar{X} = 3.44$) ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ตาราง 91 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมทักษะ
นิสัย ด้านต้านภัยและเจตคติ ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษาที่ครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ขนาดโรงเรียน								
		เล็ก			กลาง			ใหญ่		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปัญหา	$\bar{x}$	S.D. ปัญหา	
34	นักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับวิชาดนตรี เพราะมีคะแนนน้อย	2.97	1.09	ปานกลาง	2.62	1.10	ปานกลาง	2.70	1.02	ปานกลาง
35	ครูผู้สอนไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมด้านดนตรี เพราะเชื่อว่า 35.1 นักเรียนนำวิชาดนตรีไปใช้ในชีวิตประจำวันน้อย 35.2 วิชาดนตรีเป็นวิชาที่เสริมวิชาอื่น เท่านั้น 35.3 คนตรีเป็นเรื่องของความสามารถเฉพาะตัว จะฝึกปฏิบัติได้ก็ต่อเมื่อมี พรสวรรค์เท่านั้น	3.10	0.91	ปานกลาง	2.90	1.00	ปานกลาง	2.83	0.98	ปานกลาง
36	ผู้ปกครองไม่ส่งเสริมให้บุตรหลานเรียนวิชาดนตรี	3.04	0.91	ปานกลาง	2.95	1.06	ปานกลาง	2.96	1.05	ปานกลาง
		3.05	1.20	ปานกลาง	2.87	1.05	ปานกลาง	2.99	1.08	ปานกลาง
		3.10	1.03	ปานกลาง	3.01	1.13	ปานกลาง	2.97	1.04	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย		3.05	1.03	ปานกลาง	2.86	1.07	ปานกลาง	2.89	1.04	ปานกลาง

จากตาราง 91 แสดงปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

โรงเรียนขนาดกลาง โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตอนที่ 8.2.2 การเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา
ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามพรรณนะของผู้บริหารและครูผู้
สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน ดังปรากฏในตาราง 92 - 101

ตาราง 92 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา
ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ตามทฤษฎีของหัว
หน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	F
1	โรงเรียนขาดเอกสารประกอบหลักสูตร และตำราด้านดนตรี	0.08
2	เนื้อหาวิชาในหลักสูตร ไม่เหมาะสมกับพื้นฐาน ความรู้ วัย และสภาพสังคมของนักเรียน	2.60
3	เนื้อหาวิชาดนตรีมีความยากต่อการศึกษา ของครูผู้สอน	0.29
4	ระยะเวลาที่กำหนดในหลักสูตร ไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี	0.28
5	หลักสูตรขาดการแนะนำการเตรียมตัวของครูและการเตรียมเด็กก่อนทำการสอน	0.30
6	หลักสูตรขาดเนื้อหาวิชาดนตรีด้านความคิดสร้างสรรค์	0.13
	รวมเฉลี่ย	0.28

$$F_{.05}(2,405) = 3.00$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 92 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มี
 ธรรมชาติเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์
 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านหลักสูตรและเนื้อหา พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาแตกต่างกัน
 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 0.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาแตกต่าง
 กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

ตาราง 93 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลากร ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	F
7	ครูผู้สอนขาดความรู้และขาดทักษะด้านดนตรี	0.88
8	ขาดการจัดอบรม ประชุม สัมมนาวิชาการด้านดนตรี	0.40
9	ขาดบุคลากรแนะนำการใช้หลักสูตรและเนื้อหาวิชาด้านดนตรี	0.10
10	โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ และขาดการประสานงานด้านดนตรีกับบุคลากรในท้องถิ่น	1.00
11	ขาดการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมด้านดนตรี	0.05
12	ครูผู้สอนขาดโอกาสจัดกิจกรรมด้านดนตรีอย่างเต็มที่	0.23
	รวมเฉลี่ย	0.13

$F_{.05}(2,405) = 3.00$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 93 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีทฤษฎีเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านบุคลากร โดยส่วนรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 0.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

ตาราง 94 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	F
13	ครูผู้สอนศึกษาเฉพาะคู่มือครูและเอกสารประกอบหลักสูตร ไม่ศึกษาหลักสูตรแม่บท	6.36*
14	ครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนระยะยาว และแผนการสอนสำหรับหน่วยการสอน	2.51
15	ครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนระดับบทเรียน(บันทึกการสอน)	0.23
16	ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน	0.47
17	ครูผู้สอนไม่ใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	5.99*
18	ครูผู้สอนต้องสอนหลายวิชา จึงไม่มีเวลาจัดกิจกรรมดนตรีได้เต็มที่	0.77
19	ครูผู้สอนไม่เข้าใจการจัดกิจกรรมด้านดนตรีให้มีความสัมพันธ์ กับวิชาการด้านอื่น	3.68*
20	ครูผู้สอนไม่เข้าใจการดัดแปลงหรือยืดหยุ่นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.62
21	ครูผู้สอนไม่ยึดแนวการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาสู่เกณฑ์มาตรฐาน	4.49*
	รวมเฉลี่ย	1.25

$F_{.05}(2,405) = 3.00$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 94 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีธรรมชาติเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษาในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่วนรวมมีการปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 1.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใน ข้อ 13 ครูผู้สอนศึกษาเฉพาะคู่มือครูและเอกสารประกอบหลักสูตร ไม่ศึกษาหลักสูตรแม่บท ($F = 6.36$) ข้อ 17 ครูผู้สอนไม่ใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ($F = 5.99$) ข้อ 19 ครูผู้สอนไม่เข้าใจการจัดกิจกรรมด้านดนตรีให้มีความสัมพันธ์ กับวิชาการด้านอื่น ($F = 3.68$) ข้อ 21 ครูผู้สอน ไม่ยึดแนวการสอน

ตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาสู่เกณฑ์มาตรฐาน ($F = 4.49$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อที่จะได้ทราบว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันคู่ใดมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ่ ดังปรากฏในตาราง 95

ตาราง 95 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ตามพรรณนาของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันเป็นรายตัว เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดการเรียนการสอน

ข้อ	สภาพการปฏิบัติ	ขนาดโรงเรียน		
		เล็กกับกลาง	เล็กกับใหญ่	กลางกับใหญ่
13	ครูผู้สอนศึกษาเฉพาะกลุ่มครูและเอกสารประกอบหลักสูตร ไม่ศึกษาหลักสูตรแบบบท	0.3	-0.3	-0.33
17	ครูผู้สอนไม่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบยี่สิบผู้เรียนเป็นสำคัญ	0.34	-0.1	-0.35
19	ครูผู้สอนไม่เข้าใจการจัดกิจกรรมด้านดนตรีให้มีความสัมพันธ์ กับวิชาการด้านอื่น	0.34	0.14	-0.20
21	ครูผู้สอนไม่ยึดแนวการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาสู่เกณฑ์มาตรฐาน	0.28	-0.01	-0.29
	รวมเฉลี่ย	0.19	0.05	-0.14

* P < .05

จากตาราง 95 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวางแผนและการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่วนรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 96 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสื่อการสอน ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	F
22	สภาพห้องเรียนและห้องปฏิบัติการด้านดนตรีไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม	1.26
23	ขาดการเตรียมการใช้สื่อการสอนและการใช้เครื่องดนตรี	5.98*
24	โรงเรียนขาดแคลนสื่อการสอนด้านดนตรี	1.31
25	ครูผู้สอนขาดทักษะในการใช้สื่อด้านดนตรี	2.40
26	โรงเรียนไม่สามารถสร้างหรือซ่อมแซมสื่อการสอนด้านดนตรี	0.11
27	โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรี แต่ใช้ไม่เต็มที่ โดยเก็บรักษาไว้เกรงว่าจะชำรุด	0.11
28	เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ	0.79
	รวมเฉลี่ย	0.83

$F_{.05}(2,405) = 3.00$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 96 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทฤษฎีเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษาในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสื่อการสอน โดยส่วนรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 0.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใน ข้อ 23 ขาดการเตรียมการใช้สื่อการสอนและการใช้เครื่องดนตรี ($F = 5.98$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อที่จะได้ทราบว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันคู่ใดมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ ดังปรากฏในตาราง 97

ตาราง 97 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ตามพรศนะของหวัหน้าสถานศึษาและครูผู้สอนท็อยู่โรงเรียนท็ม่จขนาดแตกต่างกันเป็นรายดู่ เกัยวกับปัญหการให้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศึดาปี กลุ่มสร้างเสริมลัษณะณิสัย์ ดัานถึอการสอน

ชื้อ	สภาพการปฏิบัติ	ขนาดโรงเรียน		
		เด็กกับกลาง	เล็กกับใหญ่	กลางกับใหญ่
23	ขาดการเตรียมการใช้สื่อการสอนและการใช้เครื่องดนตรี	0.41*	0.18	-0.23
	รวมเฉลี่ย	0.17	0.07	-0.10

* P < .05

จากตาราง 97 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีทรรศนะเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสื่อการสอน โดยส่วนรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดเล็กกับขนาดกลางมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 23 ขาดการเตรียมการใช้สื่อการสอนและการใช้เครื่องดนตรี ส่วนคู่อื่น ๆ มีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 98 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	F
29	ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาการวัดผลและประเมินผลด้านดนตรีในเอกสารประกอบหลักสูตร	0.13
30	ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการออกแบบทดสอบในด้านต่อไปนี้	
30.1	ด้านเนื้อหาสาระทางดนตรี	0.81
30.2	ด้านทักษะด้านดนตรี	3.79*
30.3	เจตคติด้านดนตรี	2.28
31	เครื่องมือวัดผลมีเฉพาะแบบทดสอบที่วัดผลด้านเนื้อหาสาระทางดนตรีเท่านั้น	1.53
32	ครูผู้สอนไม่วัดผลวิชาดนตรีศึกษาด้านต่อไปนี้	
32.1	ด้านทักษะทางดนตรี	2.42
32.2	ด้านความคิดสร้างสรรค์	7.87*
33	ครูผู้สอนไม่ทำสถิติการวัดผลและประเมินผลการเรียน	3.22*
	รวมเฉลี่ย	1.66

$F_{.05} (2,405) = 3.00$ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 98 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทฤษฎีเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษาในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยส่วนรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 1.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในข้อ 30.2 ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการออกแบบทดสอบทักษะด้านดนตรี ($F = 3.79$) ข้อ 32.2 ครูผู้สอนไม่วัดผลวิชาดนตรีศึกษาด้านความคิดสร้างสรรค์ ($F = 7.87$) ข้อ 33 ครูผู้สอนไม่ทำสถิติการวัดผลและประเมินผลการเรียน ($F = 3.22$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีปัญหาความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อที่จะได้ทราบว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันคู่
ใดมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการ
ของเซฟเฟ ดังปรากฏในตาราง 99

ตาราง 99 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ตามพรรณนาของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันเป็นรายตัว เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านวัดผลและประเมินผล

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ขนาดโรงเรียน		
		เล็กกับกลาง	เล็กกับใหญ่	กลางกับใหญ่
30.2	ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการออกแบบทดสอบในด้านทักษะด้านดนตรี	0.34	0.15	-0.19
32.2	ครูผู้สอนไม่วัดผลวิชาดนตรีศึกษาด้านความคิดสร้างสรรค์	0.38	0.00	-0.38
33	ครูผู้สอนไม่ทำสถิติการวัดผลและประเมินผลการเรียน	0.10	-0.18	-0.28
	รวมเฉลี่ย	0.18	0.00	-0.18

* P < .05

จากตาราง 99 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีพรรณนาเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยส่วนรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีปัญหาดังกล่าวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

ตาราง 100 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา
ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ ตามพรรณนะของหัวหน้า
สถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	F
34	นักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับวิชาดนตรี เพราะมีคะแนนน้อย	3.10*
35	ครูผู้สอนไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมด้านดนตรี เพราะ เชื่อว่า	
35.1	นักเรียนนำวิชาดนตรีไปใช้ในชีวิตประจำวันน้อย	1.90
35.2	วิชาดนตรีเป็นวิชาที่เสริมวิชาอื่นเท่านั้น	0.23
35.3	ดนตรีเป็นเรื่องของความสามารถเฉพาะตัว จะฝึกปฏิบัติได้ก็ต่อเมื่อมี พรสวรรค์เท่านั้น	1.00
36	ผู้ปกครองไม่ส่งเสริมให้บุตรหลานเรียนวิชาดนตรี	0.34
	รวมเฉลี่ย	0.91

$F_{.05}(2,405) = 3.00$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 100 แสดงว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีพรรณนะเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษาในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ โดยส่วนรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 0.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในข้อ 34 นักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับวิชาดนตรี เพราะมีคะแนนน้อย ($F = 3.10$) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อที่จะได้ทราบว่าหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่โรงเรียนขนาดแตกต่างกันคู่ใดมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ่ ดังปรากฏในตาราง 101

ตาราง 101 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ตามพรศนะของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันเป็นรายตัว เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ขนาดโรงเรียน		
		เล็กกับกลาง	เล็กกับใหญ่	กลางกับใหญ่
34	นักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับวิชาดนตรี เพราะมีคะแนนน้อย	0.36	0.07	-0.28
	รวมเฉลี่ย	0.09	0.16	-0.02

* P < .05

จากตาราง 101 แสดงว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีพรศนะเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านค่านิยมและเจตคติ พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางแสดงค่าสถิติและการเปรียบเทียบเป็นรายด้านโดยสรุป

ตาราง 102 แสดงสรุปค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่า Z – test ตามพรรณนะของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยจำแนกตามตำแหน่งงาน ด้านสภาพการใช้หลักสูตร

ด้านที่ศึกษา	หัวหน้าสถานศึกษา		ครูผู้สอน		Z - test
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านหลักสูตรและเนื้อหา	3.00	0.83	2.99	0.87	0.11
2. ด้านบุคลากร	2.50	1.02	2.49	1.09	0.99
3. ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.80	0.90	2.98	1.02	-1.88
4. ด้านสื่อการสอน	2.42	0.90	2.69	1.05	-2.78*
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล	2.77	0.85	2.84	1.05	-0.74
6. ด้านค่านิยมและเจตคติ	3.53	0.90	3.44	1.03	0.93

$$Z (.05) = \pm 1.96$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 102 แสดงว่าส่วนใหญ่มีพรรณนะต่อสภาพการใช้หลักสูตรไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสื่อการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 103 แสดงสรุปค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่า Z – test ตามพรรณนะของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยจำแนกตามตำแหน่งงาน ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร

ด้านที่ศึกษา	หัวหน้าสถานศึกษา		ครูผู้สอน		Z - test
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านหลักสูตรและเนื้อหา	3.28	0.85	3.22	0.92	0.68
2. ด้านบุคลากร	3.59	1.07	3.71	1.08	-1.12
3. ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.16	0.97	2.83	1.09	3.23*
4. ด้านสื่อการสอน	3.42	1.09	3.57	1.08	-1.39
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.22	0.94	3.08	1.04	1.42
6. ด้านค่านิยมและเจตคติ	3.04	0.99	2.77	1.10	2.60*

$$Z (.05) = \pm 1.96$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 103 แสดงว่า ส่วนใหญ่มีพรรณนะต่อปัญหาการใช้หลักสูตรไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านค่านิยมและเจตคติ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 104 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F - test ด้านสภาพการใช้หลักสูตร โดยจำแนกตามประเภทของการสอน

ประเภทของการสอน	ไม่เคย		0 - 5 ปี		5 - 10 ปี		10 ปี ขึ้นไป		F - test
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. ด้านหลักสูตรและเนื้อหา	2.95	0.85	3.06	0.86	3.01	0.80	2.98	0.88	0.37
2. ด้านบุคลากร	2.44	1.04	2.50	1.02	2.52	1.03	2.46	1.10	0.13
3. ด้านการวางแผนและการจัดการเรียนการสอน	2.80	0.98	2.86	0.95	2.94	0.99	2.94	0.96	0.49
4. ด้านสื่อการสอน	2.43	0.98	2.52	0.98	2.69	0.99	2.60	0.97	1.02
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล	2.73	0.93	2.71	0.93	2.85	0.95	2.90	0.98	1.00
6. ด้านตำราและเอกสาร	3.44	0.95	3.52	0.94	3.43	0.98	3.56	0.99	0.47

F.05(3,404) = 2.60

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 104 แสดงทรงธรรมะเป็นรายด้านของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน และพบว่า มีพรรณณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 105 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F – test ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน

ประสบการณ์การสอน		ไม่เคย		0 – 5 ปี		5 – 10 ปี		10 ปี ขึ้นไป		F - test
ด้านที่ศึกษา		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. ด้านหลักสูตรและเนื้อหา		3.31	0.86	3.33	0.94	3.25	0.84	3.17	0.89	0.80
2. ด้านบุคลากร		3.78	1.05	3.81	1.05	3.59	1.06	3.51	1.08	1.84
3. ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน		3.19	1.07	3.08	1.02	2.87	1.04	2.88	1.03	1.36
4. ด้านสื่อการสอน		3.54	1.11	3.58	1.05	3.55	1.08	3.38	1.11	0.97
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล		3.28	0.98	3.28	0.97	3.08	0.99	3.05	1.02	1.60
6. ด้านค่านิยมและเจตคติ		2.96	1.03	2.97	1.09	2.90	1.07	2.82	1.05	1.04

F.05(3,404) = 2.60

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 105 แสดงทรงธรรมะเป็นรายด้านของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน และพบว่า มีทรงธรรมะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 106 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F - test ด้านสภาพการใช้หลักสูตร โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		F - test
	x	S.D.	x	S.D.	x	S.D.	
1. ด้านหลักสูตรและเนื้อหา	3.00	0.80	3.01	0.87	2.96	0.85	0.14
2. ด้านบุคลากร	2.45	1.03	2.50	1.06	2.50	1.06	0.09
3. ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.87	0.96	2.91	0.98	2.86	0.95	0.11
4. ด้านสื่อการสอน	2.52	0.96	2.58	0.99	2.54	0.99	0.12
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล	2.79	0.88	2.81	0.97	2.82	0.97	0.03
6. ด้านค่านิยมและเจตคติ	3.50	0.96	3.45	1.00	3.56	0.91	0.34
F.05(2,405) = 3.00							

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 106 แสดงพรรณนาของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน และพบว่า มีพรรณนาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักสูตรการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กรณีศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชา ดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ หัวหน้าสถานศึกษา และครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษาในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 793 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้แยกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษา จำนวน 261 คน และครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 261 คน รวมทั้งสิ้น 522 คน การวิจัยในครั้งนี้มีผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มละ 204 คน รวมทั้งสิ้น 408 คน คิดเป็นจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 78.16

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า สอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการใช้หลักสูตร วิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย มี 6 ด้านคือ ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ด้านสื่อการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านค่านิยมและเจตคติ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีระดับให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์หำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2 เปรียบเทียบทรรสนะของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร ในการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ ตามตำแหน่งงานโดยการทดสอบค่า Z - test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ถ้าพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method or S- method)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยโดยแยกเป็นตอน ได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ตามทรรสนะของหัวหน้าสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ตามทรรสนะของครูผู้สอน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ตามทรรสนะของหัวหน้าสถานศึกษา

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ตามทรรสนะของครูผู้สอน

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน

ตอนที่ 6 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน

7.1 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน

7.2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา ในรายวิชาคณิตและ
นาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับ
ครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 8 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน

8.1 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน

8.2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 9 ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน

ตอนที่ 9.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรการสอนวิชาดนตรี
ศึกษา ตามทฤษฎีของหัวน้ำสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประเภทการการสอน

ตอนที่ 9.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรการสอนวิชาดนตรี
ศึกษา ตามทฤษฎีของหัวน้ำสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 10 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานและครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน

ตอนที่ 10.1 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรการสอนวิชาดนตรี
ศึกษา ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประเภทการการสอน

ตอนที่ 10.2 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรการสอนวิชาดนตรีศึกษา ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษา พบว่า

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X} = 3.00$)

ด้านบุคลากร โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย($\bar{X} = 2.50$) ส่วนประเด็นโรงเรียนได้เปิดโอกาสครูที่มีความรู้ความถนัดด้านดนตรีได้สอนในหลายระดับ มีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านดนตรี เช่น จัดครูเข้ารับการอบรม ศึกษา ดูงานนอกสถาน สํารวจข้อมูลที่สะดวกต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ครูผู้สอนและนักเรียนก็สนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีด้วยความสนุกสนาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการวางแผนและการจัดการเรียนการสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ระดับปานกลาง($\bar{X} = 2.80$) ส่วนประเด็นครูผู้สอนได้จัดทำแผนการสอนระยะยาวมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ด้านสื่อการสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย($\bar{X} = 2.42$) ส่วนประเด็นการสำรวจความต้องการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และแหล่งความรู้ด้านดนตรีจากครูผู้สอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X} = 2.77$)

ด้านค่านิยมและเจตคติ โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 3.53$) ส่วนประเด็นวิชาการด้านดนตรีมีความสำคัญเช่นเดียวกับวิชาอื่น ๆ ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมด้านดนตรี และโรงเรียนก็ได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาวิชาดนตรีในระดับสูงขึ้น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

จากการศึกษา พบว่า หัวหน้าสถานศึกษาส่วนใหญ่มีทฤษฎีต่อสภาพการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านบุคลากรกับด้านสื่อการสอน ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านค่านิยมและเจตคติ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษาในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชา
สร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ตามทฤษฎีของครูผู้สอน พบว่า

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$)

ด้านบุคลากร โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.49$) ส่วนประเด็นครูผู้
สอนและนักเรียนสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนาน มีการนิเทศภายในโรงเรียนหรือได้รับ
การนิเทศจากบุคลากรที่มีความถนัดด้านดนตรีมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ใน
ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$) ส่วนประเด็นกลุ่มโรงเรียนได้จัดประชุมเพื่อปรึกษาและวางแผนในการ
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ครูผู้สอนได้วางแผนการ
สอนวิชาดนตรีศึกษาโดยจัดทำแผนการสอนระยะยาวและโรงเรียนได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
ด้านดนตรี เช่น ชุมนุม นิทรรศการ ฯลฯ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ด้านสื่อการสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.69$) ส่วน
ประเด็นโรงเรียนมีสื่อการสอนด้านดนตรีที่ตรงตามเนื้อหาและโรงเรียนสามารถผลิตสื่อการสอน
ด้านดนตรี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} =$
2.84)

ด้านค่านิยมและเจตคติ โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.44$) ส่วน
ประเด็นผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในกิจกรรมด้านดนตรี โรงเรียนมีนโยบาย
ส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาต่อด้านดนตรีและวิชาดนตรีศึกษามีส่วนสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้กับ
นักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทฤษฎีต่อคำว่า ดนตรีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของ
สังคม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

จากการศึกษา พบว่า ครูผู้สอน ส่วนใหญ่มีทฤษฎีต่อสภาพการใช้หลักสูตรอยู่ใน
ระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านบุคลากรกับด้านสื่อการสอน ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนด้าน
ค่านิยมและเจตคติ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชา
สร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษา พบว่า

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$) ส่วน
ประเด็น ขาดเอกสารประกอบหลักสูตรและตำราด้านดนตรี มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ด้านบุคลากร โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) ส่วนประเด็น โรงเรียน
ขาดการประชาสัมพันธ์และขาดการประสานงานกับบุคลากรด้านดนตรีในท้องถิ่น ขาดความร่วมมือ
จากบุคลากรในโรงเรียน และครูผู้สอนขาดโอกาสจัดกิจกรรมด้านดนตรีอย่างเต็มที่ มีปัญหาอยู่
ในระดับปานกลาง

ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ใน
ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) ส่วนประเด็นครูผู้สอนต้องสอนหลายวิชา จึงไม่มีเวลาจัดกิจกรรมด้าน
ดนตรีได้อย่างเต็มที่ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ด้านสื่อการสอน โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.42$) ส่วนประเด็น โรง
เรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรีแต่เก็บไว้เพราะเกรงว่าจะชำรุดและเครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมี
คุณภาพต่ำ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$)

ด้านค่านิยมและเจตคติ โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$)

จากการศึกษา พบว่า หัวหน้าสถานศึกษา ส่วนใหญ่มีทฤษฎีต่อปัญหาการใช้หลักสูตร
อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านบุคลากรกับด้านสื่อการสอน ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชา
สร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ตามทฤษฎีของครูผู้สอน พบว่า

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$)

ด้านบุคลากร โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) ส่วนประเด็น
โรงเรียนขาดการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมด้านดนตรี ที่มี
ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ใน
ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.83$) ส่วนประเด็นครูผู้สอนศึกษาเฉพาะคู่มือครูและเอกสารประกอบหลัก
สูตร ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมตามแผนการสอน ครูผู้สอนต้องสอนหลายวิชาจึงไม่มีเวลาจัดก
ิจกรรมได้อย่างเต็มที่ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ด้านสื่อการสอน โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) ในประเด็นโรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรีแต่เก็บไว้เพราะเกรงว่าจะชำรุดและเครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) ในประเด็นครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาการวัดผลและประเมินผลด้านดนตรีในเอกสารประกอบหลักสูตรมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ด้านค่านิยมและเจตคติ โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.77$) ในประเด็นนักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับวิชาดนตรี เพราะมีคะแนนน้อย มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยจากการศึกษา พบว่า ครูผู้สอน ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านบุคลากรกับด้านสื่อการสอน ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ตามทฤษฎีของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน พบว่า

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($Z = 0.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ เอกสารประกอบหลักสูตรมีเนื้อหาสาระทางทางดนตรีที่น่าสนใจและเหมาะสมต่อการศึกษาค้นคว้า

ด้านบุคลากร โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($Z = 0.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง โรงเรียนมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรี โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูที่มีความรู้ความถนัดด้านดนตรีสอนในหลายระดับ โรงเรียนได้ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านดนตรี การสำรวจข้อมูลความรู้ บุคลากรด้านดนตรีในท้องถิ่นเพื่อสะดวกต่อการพัฒนา และมีการนิเทศภายในโรงเรียนหรือได้รับการนิเทศจากบุคลากรที่มีความถนัดด้านดนตรี

ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($Z = -1.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง กลุ่มโรงเรียนได้จัดประชุมเพื่อปรึกษาและวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษา โดยได้จัดทำแผนการสอนระดับบทเรียน ครูผู้สอนปรับและยืดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม โรงเรียนได้จัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี เช่น ชุมนุม นิทรรศการ

ด้านสื่อการสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($Z = -2.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง โรงเรียนมีห้องเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อด้านดนตรี

ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ($Z = -0.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีศึกษา ในด้านเนื้อหาสาระทางดนตรี

ด้านค่านิยมและเจตคติ โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ($Z = 0.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง วิชาดนตรีศึกษา มีส่วนสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้กับนักเรียน

จากการศึกษา พบว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านสื่อการสอน ที่มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 6 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษาในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ตามทัศนะของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา โดยส่วนรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($Z = 0.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องเนื้อหาวิชาในหลักสูตรไม่เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ วัย และสภาพสังคมของนักเรียน

ด้านบุคลากร โดยส่วนรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ($Z = -1.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์และขาดการประสานงานด้านดนตรีกับบุคลากรในท้องถิ่น และครูผู้สอนขาดโอกาสจัดกิจกรรมด้านดนตรีอย่างเต็มที่

ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่วนรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05($Z = 3.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผน ครูผู้สอนต้องสอนหลายวิชาจึงไม่มีเวลาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มที่

ด้านสื่อการสอน โดยส่วนรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($Z = -1.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง ครูผู้สอนขาดทักษะขาดทักษะการใช้สื่อการสอนด้านดนตรี

ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยส่วนรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($Z = 1.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง นักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับวิชาดนตรีเพราะมีคะแนนน้อย และวิชาดนตรีเป็นวิชาที่เสริมวิชาอื่นเท่านั้น

ด้านค่านิยมและเจตคติ โดยส่วนรวมมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($Z = 2.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องนักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับวิชาดนตรีเพราะมีคะแนนน้อย และนักเรียนนำวิชาดนตรีไปใช้ในชีวิตประจำวันได้น้อย

จากการศึกษา พบว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กับด้านค่านิยมและเจตคติ ที่มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านสภาพการใช้หลักสูตร ตามทัศนคติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน

7.1 ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ตามทัศนคติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$) ส่วนประเด็นโรงเรียนมีหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือครู และตำราด้านดนตรีเพื่อศึกษาค้นคว้า ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0 – 5 ปี โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$) ส่วนประเด็นหลักสูตร ได้อธิบายและเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านดนตรีที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงเกี่ยวกับการร้องเพลง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.43$)

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 – 10 ปี โดยส่วน

รวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X} = 3.01$)

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X} = 2.98$)

ด้านบุคลากร

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย($\bar{X} = 2.44$) ส่วนประเด็นโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ครูที่มีความรู้ ความถนัด ด้านดนตรีสอนในหลายระดับ กับประเด็น ครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรี ด้วยความสนุกสนาน ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0 – 5 ปี โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย($\bar{X} = 2.50$) ส่วนประเด็นโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ครูที่มีความรู้ ความถนัดด้านดนตรีสอนในหลายระดับ เรื่อง โรงเรียนได้ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านดนตรี และประเด็น ครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีด้วยความสนุกสนาน ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 – 10 ปี โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย($\bar{X} = 2.52$) ส่วนประเด็นโรงเรียนได้ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านดนตรี เรื่องครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีด้วยความสนุกสนาน เรื่อง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน มีส่วนร่วมวางแผน และร่วมกิจกรรมด้านดนตรี และเรื่องมีการนิเทศภายในโรงเรียนหรือได้รับการนิเทศจากบุคลากรที่มีความถนัดด้านดนตรี ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย($\bar{X} = 2.46$)

ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X} = 2.80$) ส่วนประเด็น กลุ่มโรงเรียนได้จัดปรึกษาและวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษา โดยจัดทำแผนการสอนระยะยาวและจัดทำแผนการสอนสำหรับหน่วยการสอน และประเด็นโรงเรียนของท่านจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี เช่น ขุมนุม นิทรรศการ ฯลฯ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0 – 5 ปี โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X} = 2.86$) ส่วนประเด็นครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรี

ศึกษา โดยจัดทำแผนการสอนระยะยาว และประเด็นโรงเรียนของท่านจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี เช่น ซอ มโหรี นิทรรศการ ฯลฯ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 – 10 ปี โดยส่วนรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) ส่วนประเด็นครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษา โดยจัดทำแผนการสอนระยะยาวและจัดทำแผนการสอนสำหรับหน่วยการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) ส่วนประเด็นครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษา โดยจัดทำแผนการสอนระยะยาว มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ด้านสื่อการสอน

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.43$) ส่วนประเด็น โรงเรียนของท่านได้สำรวจความต้องการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และแหล่งความรู้ด้านดนตรีจากครูผู้สอน และประเด็นโรงเรียนของท่านมีห้องเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0 – 5 ปี โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.52$) ส่วนประเด็นโรงเรียนของท่านได้สำรวจความต้องการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และแหล่งความรู้ด้านดนตรีจากครูผู้สอน โรงเรียนของท่านมีห้องเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี และประเด็นโรงเรียนของท่านร่วมปรึกษาในการจัดหาหรือเลือกซื้อเครื่องดนตรี ตำรา และสื่อการสอนด้านดนตรี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 – 10 ปี โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.69$) ส่วนประเด็น โรงเรียนของท่านร่วมปรึกษาในการจัดหา เลือกซื้อเครื่องดนตรี ตำรา และสื่อการสอนด้านดนตรี บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อด้านดนตรี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.60$) ส่วนประเด็น โรงเรียนของท่านได้สำรวจความต้องการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และแหล่งความรู้ด้านดนตรีจากครูผู้สอน โรงเรียนของท่านมีห้องเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี โรงเรียนของท่านร่วมปรึกษาในการจัดหาหรือเลือกซื้อเครื่องดนตรี ตำรา และสื่อการสอนด้านดนตรี และประเด็นครูผู้สอนมีความสามารถใช้และเก็บรักษาสื่อการสอนด้านดนตรีอย่างถูกต้อง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการวัดผลและประเมินผล

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.73$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนทำการประเมินผลในชั่วโมงสอนก่อนการเรียนการสอน ครูผู้สอนเปรียบเทียบผลการประเมินครั้งปัจจุบันกับครั้งก่อนเพื่อหาความก้าวหน้าและจัดทำสถิติผลการเรียนรู้อาจารย์ศึกษาศาสตร์ศึกษาทุกภาคเรียน และประเด็น ครูผู้สอนมีความสามารถสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลทางดนตรี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0 – 5 ปี โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.71$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนทำการประเมินผลในชั่วโมงสอนขณะทำการสอน และประเด็นครูผู้สอนมีความสามารถสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลทางดนตรี ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 - 10 ปี โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.85$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนมีความสามารถสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลทางดนตรี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.90$) ทุกประเด็น

ด้านค่านิยมและเจตคติ

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.44$) ส่วนประเด็น วิชาดนตรี มีความสำคัญเช่นเดียวกับวิชาอื่น ๆ ดนตรีมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนประเด็น ท่านเห็นด้วยกับคำว่า “ดนตรีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมที่มีอยู่ทั่วโลก” มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0 - 5 ปี โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$) ส่วนประเด็น วิชาดนตรี มีความสำคัญเช่นเดียวกับวิชาอื่น ๆ ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในกิจกรรมด้านดนตรี โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาวิชาดนตรีในระดับสูงขึ้น ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 - 10 ปี โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.43$) ส่วนประเด็น นักเรียนมีความกระตือรือร้น และประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในกิจกรรมด้านดนตรี โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาวิชาดนตรีในระดับสูงขึ้น และประเด็น วิชาดนตรีศึกษา มีส่วนสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้กับนักเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.56$) ส่วนประเด็น ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในกิจกรรมด้านดนตรี โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาวิชาดนตรีในระดับสูงขึ้น และประเด็น วิชาดนตรีศึกษา มีส่วนสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้กับนักเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

จากการศึกษาพบว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน โดยส่วนรวมมีทัศนคติต่อสภาพการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง

7.2 ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ตามทัศนคติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา

หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.00$, $\bar{x} = 3.01$, $\bar{x} = 2.96$)

ด้านบุคลากร

หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.45$) ส่วนประเด็น โรงเรียนของท่านได้สำรวจข้อมูล แหล่งความรู้ บุคลากรด้านดนตรีในท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลที่สะดวกต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีด้วยความสนุกสนาน และประเด็น มีการนิเทศภายในโรงเรียนหรือได้รับการ นิเทศจากบุคลากรที่มีความถนัดด้านดนตรี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.50$) ส่วนประเด็น โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ครูที่มีความรู้ ความถนัดด้านดนตรีสอนในหลายระดับ โรงเรียนของท่านส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านดนตรี เช่น จัดครูเข้ารับการอบรม ศึกษา ดูงานนอกสถานที่ และประเด็น ครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีด้วยความสนุกสนาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.50$) ส่วนประเด็น โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ครูที่มีความรู้ ความถนัดด้านดนตรีสอนในหลายระดับ ครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีด้วยความสนุกสนาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กโดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.87$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษา โดยจัดทำแผนการสอนระยะยาว ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษา โดยจัดทำแผนการสอนสำหรับหน่วยการสอน และประเด็น โรงเรียนของท่านจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี เช่น ชุมนุม นิทรรศการ ฯลฯ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.91$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษา โดยจัดทำแผนการสอนระยะยาว โรงเรียนของท่านจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี เช่น ชุมนุม นิทรรศการ ฯลฯ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.86$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษา โดยจัดทำแผนการสอนระยะยาว มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ด้านสื่อการสอน

หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.52$) ส่วนประเด็น โรงเรียนของท่านได้สำรวจความต้องการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และแหล่งความรู้ด้านดนตรีจากครูผู้สอน และประเด็น โรงเรียนของท่านมีห้องเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.58$) ส่วนประเด็น โรงเรียนของท่านได้สำรวจความต้องการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และแหล่งความรู้ด้านดนตรีจากครูผู้สอน โรงเรียนของท่านมีห้องเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี และประเด็น ครูผู้สอนมีความสามารถใช้และเก็บรักษาสื่อการสอนด้านดนตรีอย่างถูกต้อง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.54$) ส่วนประเด็น โรงเรียนของท่านได้สำรวจความต้องการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และแหล่งความรู้ด้านดนตรีจากครูผู้สอน และประเด็น โรงเรียนของท่านมีห้องเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการวัดผลและประเมินผล

หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.79$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนทำการประเมินผลในชั่วโมงสอนก่อนการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.81$) ทุกข้อ

หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.82$) ทุกข้อ

ด้านค่านิยมและเจตคติ

หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.50$) ส่วนประเด็น นักเรียนมีความกระตือรือร้น และประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี ดนตรีมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ และประเด็น ท่านเห็นด้วยกับคำว่า “ดนตรีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมที่มีอยู่ทั่วโลก มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.45$) ส่วนประเด็น นักเรียนมีความกระตือรือร้น และประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี ดนตรีมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ และประเด็น ท่านเห็นด้วยกับคำว่า “ดนตรีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมที่มีอยู่ทั่วโลก มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.56$) ส่วนประเด็น ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในกิจกรรมด้านดนตรี และโรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาวิชาดนตรีในระดับสูงขึ้น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประเด็น ท่านเห็นด้วยกับคำว่า “ดนตรีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมที่มีอยู่ทั่วโลก มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

จากการศึกษาพบว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อสภาพการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่ตรงกับสมมุติฐานของผู้วิจัยที่ตั้งไว้ว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อสภาพการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 8 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชา
สร้างเสริมลักษณะนิสัย ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน

8.1 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร ตาม ธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา

หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน ส่วนใหญ่มีปัญหา
อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.31$) ส่วนประเด็น โรงเรียนมีหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือครู และตำราด้านดนตรีเพื่อศึกษาค้นคว้า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0 – 5 ปี ส่วนใหญ่มี
ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.33$) ส่วนประเด็น โรงเรียนขาดเอกสารประกอบหลักสูตร
และตำราด้านดนตรี เนื้อหาวิชาดนตรีมีความยากต่อการเรียนของครูผู้สอน และประเด็น หลักสูตร
ขาดการแนะนำการเตรียมตัวของครูและการเตรียมเด็กก่อนทำการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 - 10 ปี ส่วนใหญ่
มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.25$) ส่วนประเด็น โรงเรียนขาดเอกสารประกอบหลักสูตร
และตำราด้านดนตรี มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป มี
ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.17$)

ด้านบุคลากร

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่
ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนขาดโอกาสจัดกิจกรรมด้านดนตรีอย่างเต็มที่
($\bar{x} = 3.40$) มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0 – 5 ปี มีปัญหา
อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$)

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 - 10 ปี ส่วนใหญ่
มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.59$) ส่วนประเด็น ขาดการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรง
เรียนในการจัดกิจกรรมด้านดนตรี มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป ส่วน
ใหญ่ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.51$) ส่วนประเด็น โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ และขาด
การประสานงานด้านดนตรีกับบุคลากรในท้องถิ่น ขาดการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรง
เรียนในการจัดกิจกรรมด้านดนตรี และประเด็นครูผู้สอนขาดโอกาสจัดกิจกรรมด้านดนตรีอย่างเต็ม
ที่ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.19$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนศึกษาเฉพาะคู่มือครูและเอกสารประกอบหลักสูตร ไม่ศึกษาหลักสูตรแม่บท และประเด็น ครูผู้สอนไม่เข้าใจการจัดกิจกรรมด้านดนตรีให้มีความสัมพันธ์ กับวิชาการด้านอื่น มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0 – 5 ปี ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.08$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 - 10 ปี ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.87$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน และประเด็น ครูผู้สอนต้องสอนหลายวิชา จึงไม่มีเวลาจัดกิจกรรมดนตรีได้เต็มที่ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.88$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ด้านสื่อการสอน

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$) ส่วนประเด็น โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรี แต่ใช้ไม่เต็มที่ โดยเก็บรักษาไว้เกรงว่าจะชำรุด และประเด็นเครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0 – 5 ปี ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.58$) ส่วนประเด็น โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรี แต่ใช้ไม่เต็มที่ โดยเก็บรักษาไว้เกรงว่าจะชำรุด และประเด็น เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 - 10 ปี ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.55$) ส่วนประเด็น โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรี แต่ใช้ไม่เต็มที่ โดยเก็บรักษาไว้เกรงว่าจะชำรุด และประเด็น เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$) ส่วนประเด็น โรงเรียนขาดแคลนสื่อการสอนด้านดนตรี

ครูผู้สอนขาดทักษะในการใช้สื่อด้านดนตรี และประเด็น โรงเรียนไม่สามารถสร้างหรือซ่อมแซม สื่อการสอนด้านดนตรี มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ด้านการวัดผลและประเมินผล

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.28$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการออกแบบ ทดสอบในด้านทักษะด้านดนตรี เครื่องมือวัดผลมีเฉพาะแบบทดสอบที่วัดผลด้านเนื้อหาสาระทาง ดนตรีเท่านั้น และประเด็น ครูผู้สอนไม่วัดผลวิชาดนตรีศึกษาด้านความคิดสร้างสรรค์ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0 – 5 ปี ส่วนใหญ่มี ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.28$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการออก แบบทดสอบในด้านทักษะด้านดนตรี ครูผู้สอนไม่วัดผลวิชาดนตรีศึกษาด้านความคิดสร้างสรรค์ และประเด็น ครูผู้สอนไม่ทำสถิติการวัดผลและประเมินผลการเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 - 10 ปี ส่วนใหญ่มี ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.08$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาการวัดผลและประเมิน ผลด้านดนตรีในเอกสารประกอบหลักสูตร มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.05$)

ด้านค่านิยมและเจตคติ

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การสอน มีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 2.96$)

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 0 – 5 ปี มีปัญหาอยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.97$)

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 5 - 10 ปี ส่วนใหญ่มี ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 2.90$) ส่วนประเด็น นักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับวิชาดนตรี เพราะมีคะแนนน้อย มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

หัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนจาก 10 ปี ขึ้นไป มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.82$)

จากการศึกษาพบว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับ ปานกลาง

ตอนที่ 8.2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ด้านปัญหาการใช้หลักสูตรตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา

โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.27$) ส่วนประเด็นโรงเรียนขาดเอกสารประกอบหลักสูตร และตำราด้านดนตรี มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$) ส่วนประเด็นโรงเรียนขาด เอกสารประกอบหลักสูตร และตำราด้านดนตรี มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.29$) ส่วนประเด็นโรงเรียนขาด เอกสารประกอบหลักสูตร และตำราด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.58$) มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ด้านบุคลากร

โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) ส่วนประเด็น ขาดการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมด้านดนตรี มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$) ส่วนประเด็น ขาดการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมด้านดนตรี ($\bar{x} = 3.32$) มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$) ส่วนประเด็น ขาดการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมด้านดนตรี และประเด็น ครูผู้สอนขาดโอกาสจัดกิจกรรมด้านดนตรีอย่างเต็มที่ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.10$) ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนประเด็น ครูผู้สอนศึกษาเฉพาะคู่มือครูและเอกสารประกอบหลักสูตร ไม่ศึกษาหลักสูตรแม่บท ครูผู้สอนไม่เข้าใจการจัดกิจกรรมด้านดนตรีให้มีความสัมพันธ์ กับวิชาการด้านอื่น มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.93$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.94$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนศึกษาเฉพาะคู่มือครูและเอกสารประกอบหลักสูตร ไม่ศึกษาหลักสูตรแม่บท มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ประเด็น ครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนระดับบทเรียน(บันทึกการสอน) และประเด็น ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ด้านสื่อการสอน

โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$) ส่วนประเด็น โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรี แต่ใช้ไม่เต็มที่ โดยเก็บรักษาไว้เกรงว่าจะชำรุด เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.44$) ส่วนประเด็น โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรี แต่ใช้ไม่เต็มที่ โดยเก็บรักษาไว้เกรงว่าจะชำรุด เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$) ส่วนประเด็น โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรี แต่ใช้ไม่เต็มที่ โดยเก็บรักษาไว้เกรงว่าจะชำรุด เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการวัดผลและประเมินผล

โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.54$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการออกแบบทดสอบด้านทักษะทางดนตรี และครูผู้สอนไม่วัดผลวิชาดนตรีศึกษาด้านความคิดสร้างสรรค์ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.06$)

โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.25$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนไม่วัดผลวิชาดนตรีศึกษาด้านความคิดสร้างสรรค์ และประเด็นครูผู้สอนไม่ทำสถิติการวัดผลและประเมินผล มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ด้านค่านิยมและเจตคติ

โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.05$, $\bar{x} = 2.86$, $\bar{x} = 3.25$)

จากการศึกษาพบว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับ ปานกลาง

ตอนที่ 9 ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน

ตอนที่ 9.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรการสอนวิชาดนตรีศึกษา ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 0.37$) ทุกข้อ

ด้านบุคลากร หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 0.13$) ส่วนประเด็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองหรือนักเรียน มีส่วนร่วมในการวางแผนและร่วมกิจกรรมด้านดนตรี กับประเด็นมีการนิเทศภายในโรงเรียนหรือได้รับการนิเทศจากบุคลากรที่มีความถนัดด้านดนตรี มีธรรมชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 0.49$)

ด้านสื่อการสอน หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 1.02$)

ด้านการวัดผลและประเมินผล หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 1.00$)

ด้านค่านิยมและเจตคติ หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 0.47$)

จากผลการวิจัย พบว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน ส่วนใหญ่มีธรรมชาติต่อสภาพการใช้หลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 9.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรการสอนวิชาดนตรีศึกษา ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 0.14$) ทุกข้อ

ด้านบุคลากร หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 0.09$) ทุกข้อ

ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 0.11$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนได้จัดทำแฟ้มสะสมผลงาน(Portfolio) ของตัวเองและของนักเรียน ที่มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านสื่อการสอน หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ($F = 0.12$) ทุกข้อ

ด้านการวัดผลและประเมินผล หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ($F = 0.03$) ทุกข้อ

ด้านค่านิยมและเจตคติ หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอน มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ($F = 0.34$) ทุกข้อ

จากผลการวิจัย พบว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อสภาพการใช้หลักสูตรแตกต่างกัน

ตอนที่ 10 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรการสอนวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานและครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน

ตอนที่ 10.1 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรการสอนวิชาดนตรีศึกษา ตามธรรมชาติของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ส่วนใหญ่มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 0.80$) ส่วนประเด็น หลักสูตรขาดการแนะนำการเตรียมตัวของครูและการเตรียมเด็กก่อนทำการสอน มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านบุคลากร ส่วนใหญ่มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 1.84$) ส่วนประเด็น ขาดการอบรมประชุมสัมมนาวิชาการด้านดนตรี และประเด็น ขาดบุคลากรแนะนำการใช้หลักสูตรและเนื้อหาวิชาด้านดนตรี มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ($F = 1.36$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนระดับบทเรียน(บันทึกการสอน) ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน ครูผู้สอนต้องสอนหลายวิชา จึงไม่มีเวลาจัดกิจกรรมดนตรีได้เต็มที่ และประเด็นครูผู้สอนไม่เข้าใจการจัดกิจกรรมด้านดนตรีให้มีความสัมพันธ์ กับวิชาการด้านอื่น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านสื่อการสอน ส่วนใหญ่มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

($F = 0.97$) ส่วนประเด็น สภาพห้องเรียนและห้องปฏิบัติการด้านดนตรีไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม ขาดการเตรียมการใช้สื่อการสอนและการใช้เครื่องดนตรี และประเด็น เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการวัดผลและประเมินผล ส่วนใหญ่มีพรรณณะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ($F = 1.60$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาการวัดผลและประเมินผลด้านดนตรีในเอกสารประกอบหลักสูตร ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการออกแบบทดสอบในด้านทักษะด้านดนตรี เครื่องมือวัดผลมีเฉพาะแบบทดสอบที่วัดผลด้านเนื้อหาสาระทางดนตรีเท่านั้น และประเด็น ครูผู้สอนไม่วัดผลวิชาดนตรีศึกษาด้านความคิดสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านค่านิยมและเจตคติ ส่วนใหญ่มีพรรณณะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ($F = 1.04$) ส่วนประเด็น ผู้ปกครองไม่ส่งเสริมให้บุตรหลานเรียนวิชาดนตรี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิจัย พบว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน ส่วนใหญ่มีพรรณณะต่อปัญหาการใช้หลักสูตรไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 10.2 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรการสอนวิชาดนตรีศึกษา ตามพรรณณะของหัวหน้าสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา มีพรรณณะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ($F = 0.28$)

ด้านบุคลากร มีพรรณณะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ($F = 0.13$)

ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ($F = 0.25$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนศึกษาเฉพาะคู่มือและเอกสารประกอบหลักสูตร ไม่ศึกษาหลักสูตรแม่บท ครูผู้สอนไม่ใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และประเด็น ครูผู้สอนไม่เข้าใจการจัดกิจกรรมด้านดนตรีให้มีความสัมพันธ์กับวิชาการด้านอื่น มีพรรณณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านสื่อการสอน ส่วนใหญ่มีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ($F = 0.83$) ส่วนประเด็น ขาดการเตรียมการใช้สื่อการสอนและการใช้เครื่องดนตรี มีพรรณณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการวัดผลและประเมินผล ส่วนใหญ่มีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ($F = 1.66$) ส่วนประเด็น ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการออกแบบทดสอบด้านทักษะทางดนตรี ครูผู้สอนไม่วัดผลวิชาดนตรีศึกษาด้านความคิดสร้างสรรค์ และประเด็น ครูผู้สอนไม่ทำสถิติการวัดผลและประเมินผลการเรียน มีพรรณณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านค่านิยมและเจตคติ ส่วนใหญ่มีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 0.91$) ส่วนประเด็น นักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับวิชาดนตรี เพราะมีคะแนนน้อย มีพรรณนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาพบว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ส่วนใหญ่มีพรรณนาต่อปัญหาการใช้หลักสูตรไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการเปรียบเทียบพรรณนาของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามตำแหน่งงาน ประสิทธิภาพการสอน และขนาดโรงเรียน ปรากฏว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนมีพรรณนาต่อการใช้หลักสูตรส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้เสนอการอภิปรายผลการวิจัยเป็นภาพรวม โดยแยกผลการวิจัยไว้เป็น 2 ประเด็น ดังนี้คือ

1. ผลการวิจัยด้านสภาพการใช้หลักสูตร
2. ผลการวิจัยด้านปัญหาการใช้หลักสูตร

1. ผลการวิจัยสภาพการใช้หลักสูตร

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา

โดยส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีพรรณนาต่อสภาพการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้เข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก (พระราชกฤษฎีกาเบกษา, 2542: 18) การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหนึ่งในนโยบาย “สามประกัน” ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คือ ประกันโอกาส ที่มุ่งเน้นให้เด็กมีโอกาสดูเรียนอย่างทั่วถึงและอยู่ในระบบจนจบชั้นประถมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541: 1)

ด้านบุคลากร

โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะ บุคลากรในโรงเรียนขาดการวางแผนในการดำเนินการสอนร่วมกัน กล่าวคือ หัวหน้าสถานศึกษาอาจสนใจเรื่องการจัดชั้นเรียน ฝ่ายครูผู้สอนก็คำนึงถึงวัสดุตำรา ประกอบกับนักเรียนก็สนใจกับการมีโอกาสดูเรียนขึ้น อีกทั้งผู้บริหาร โรงเรียนยังไม่สามารถจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการ

บริหารหลักสูตรภายในโรงเรียน ได้อย่างครบถ้วนและเพียงพอ(สมบูรณ์ ศาลาชีวิน, 2513: 37) จากการติดตามผลการใช้หลักสูตร(กรมวิชาการ, 2527: คำชี้แจง) พบว่า เมื่อครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องดนตรี ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในกิจกรรมการเรียนการสอน บางครั้งก็ไม่สอนหรือสอนไม่ครบตามเนื้อหา เหตุผลหนึ่งของการขาดครูผู้สอนดนตรีในโรงเรียน คือแหล่งผลิตครูดนตรีไม่มีความสัมพันธ์กันกับหน่วยงานที่ต้องการ ผู้มีความรู้ด้านดนตรีที่จบจากสถาบันการดนตรีมีจำนวนมาก แต่กระทรวงศึกษาธิการมีตำแหน่งรับครูดนตรีเข้าไปสอนดนตรีในโรงเรียนมีน้อย ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้หลายโรงเรียนไม่มีครูดนตรี(สุกรี เจริญสุข, 2539: 64)

ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อสภาพการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้จะเป็นเพราะ หัวหน้าสถานศึกษาได้ทำความเข้าใจในจุดหมายของหลักสูตร มีการวางแผนและเตรียมพร้อมในเรื่องการจัดการเรียนการสอนก่อนเปิดเรียนในแต่ละภาคเรียน มีการสำรวจครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษาในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ เกี่ยวกับการสอนและแหล่งวิทยากรในท้องถิ่น ครูผู้สอนสามารถปรับและยืดหยุ่นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของลักษณะ สมเชื้อ (2524) พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยเป็นครูประจำชั้น และต้องสอนหลายวิชา จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนตระหนักถึงการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณ สอนจันทร์ (2532) พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ครูมีความพร้อมและประสบการณ์เพียงบางงาน ผู้สอนเป็นครูประจำชั้นด้านกิจกรรม การเรียนการสอนเน้นในเนื้อหาหลักสูตรมากกว่าการปฏิบัติในด้านการจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอนของครู

ด้านสื่อการสอน

โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ ทั้งนี้จะเป็นเพราะ ครูผู้สอนไม่สามารถจัดหา คัดแปลง ผลิตอุปกรณ์มาประกอบการสอน ประกอบทั้งเครื่องดนตรีที่กระทรวงศึกษาธิการจัดสรรมาให้ส่วนมากไม่มีคุณภาพ อีกทั้งครูไม่มีความรู้ความสามารถในการบรรเลงและการรักษาเครื่องดนตรี ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานการนิเทศของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด(2536: 6) พบว่า ครูส่วนใหญ่สอนวิชาดนตรีศึกษาโดยไม่ใช้สื่อการสอน ไม่มีสื่อหรือไม่มีอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน คงใช้แต่หนังสือเรียนเท่านั้น

ด้านการวัดผลและประเมินผล

โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อสภาพการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับ

น้อย ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะ หัวหน้าสถานศึกษาได้ร่วมปรึกษากับคณะครูในโรงเรียนในเรื่องให้มีการวัดผลและประเมินผลทางดนตรี ซึ่งสอดคล้องกับ ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ (2538: 161 – 164) ได้กล่าวถึง การวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอนดนตรี ควรคำนึงถึงโครงสร้าง เนื้อหา ทักษะทางดนตรี รวมทั้งเจตคติของผู้เรียน

ด้านค่านิยมและเจตคติ

โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อสภาพการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับน้อย น่าจะเป็นเพราะ ทั้งหัวหน้าสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิชาดนตรีได้เห็นความสำคัญของวิชาการด้านดนตรี ซึ่งสอดคล้องกับสุกรี เจริญสุข (2530 : 1) กล่าวถึงดนตรีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมที่มีอยู่ทั่วโลก ทุกชาติ ทุกภาษา ดนตรีจึงเข้าไปมีบทบาทอันสำคัญ ดนตรีจึงมีบทบาทอันสำคัญต่อสังคมมนุษย์ และจะแทรกอยู่ทุกหนทุกแห่ง จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่รับใช้สังคมพร้อม ๆ กับปัจจัยอื่น อีกทั้งสมศักดิ์ สร้อยระย้า (2539: คำนำ) ได้กล่าวถึง ดนตรีมีคุณประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน เมื่อมีความรู้สึกเคร่งเครียด ดนตรีจะช่วยผ่อนคลายอารมณ์ ชโลมใจให้เย็นลง และเป็นเพื่อนในยามเหงา กระตุ้นให้รู้สึกคึกคัก กล้าหาญ ในยามที่หวาดกลัวภัย เมื่อได้ฟังดนตรีเราจะรู้สึกซาบซึ้ง กระหิ้ม อิ่มอกอิ่มใจ ดนตรีเป็นอาหารทางใจ ให้ชีวิตมีความสุขขึ้น grimy ยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับ สมัย สุทธิธรรม (2534: 79-81) กล่าวถึง คุณค่าของดนตรีในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อทหารญี่ปุ่น จับทหารฝ่ายพันธมิตรเป็นเชลยที่เขาช่องไก่ จังหวัดกาญจนบุรี ร่างกายทหารฝ่ายพันธมิตรที่ตกเป็นเชลยมีสภาพคล้ายซากศพที่เดินได้ ขณะที่ถูกกักขังได้มีผู้อนุญาตจัดตั้งวงดนตรีและสร้างเครื่องดนตรีจากไม้ไผ่ขึ้นหลายชิ้น มีการชักซ้อมและออกแสดงให้เพื่อนเชลยศึกได้พักผ่อนหย่อนใจกัน นับเป็นปรากฏการณ์ครั้งสำคัญที่มีการแสดงดนตรีเป็นครั้งแรก เสียงเพลงซิมโฟนีหมายเลข 5 ของเบโธเฟนเริ่มดังขึ้นเป็นเพลงแรก ทุกคนมีความสุขและพอใจกับการแสดงเป็นอย่างมาก ทุกชีวิตในค่าย ลืมความเจ็บปวดและความตายไปชั่วขณะ

2. ผลการวิจัยปัญหาการใช้หลักสูตร

ด้านหลักสูตรและเนื้อหา

โดยส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะ โรงเรียนขาดเอกสารประกอบหลักสูตรและตำราด้านดนตรี ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของกองวิชาการ (2539: 54) ว่ามาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาที่โรงเรียนผ่านน้อยที่สุด คือ มาตรฐานเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับนักเรียนและท้องถิ่น ทั้งนี้เนื่องจาก

การที่ครูมีความรู้ความเข้าใจการพัฒนาหลักสูตรไม่พอเพียง ขาดการให้ความรู้ด้านนี้อย่างจริงจัง และทั่วถึง อีกทั้งสอดคล้องกับ ฉันทนา อุดมสิน และเกื้อจิตต์ ฉิมทิม(2533: 65 - 67) ได้ทำการวิจัย เรื่องปัญหาการสอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ ระดับประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัญหาด้านหลักสูตรโรงเรียนขาดเอกสารหลักสูตร คู่มือ ตำรา หนังสืออ้างอิง สำหรับให้ครูศึกษา และผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ข้อเสนอแนะคือ การแจกหนังสือหลักสูตร คู่มือ การสอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ทุกชั้น ให้แก่ครูผู้สอนวิชานี้อย่างทั่วถึง และจัดศึกษานิเทศก์หรือผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีและนาฏศิลป์ไปให้คำแนะนำหรือสาธิตทำท่า การปฏิบัติเครื่องดนตรีตามหลักสูตร จะเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนดนตรีมีความรู้ ความมั่นใจในการใช้หลักสูตรดียิ่งขึ้น

ด้านบุคลากร

โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะ ครูผู้สอนขาดความรู้และทักษะด้านดนตรีและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องขาดการจัดอบรม ประชุม สัมมนาวิชาการด้านดนตรี ซึ่งสอดคล้องกับ ฉันทนา อุดมสิน และเกื้อจิตต์ ฉิมทิม(2533: 65 - 67) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการสอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ ระดับประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัญหาด้านการเรียนการสอน ครูผู้สอนดนตรีและนาฏศิลป์ส่วนใหญ่ ไม่ได้รับการศึกษา ฝึกอบรมด้านนี้โดยตรง ครูผู้สอนไม่มีความถนัด ขาดทักษะในการสอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ ถึงแม้ว่าครูผู้สอนเห็นความสำคัญวิชาดนตรีและนาฏศิลป์เท่ากับวิชาการอื่น ๆ ทั่วไป แต่ลักษณะการสอน มีลักษณะพิเศษ ต้องสาธิตแสดงท่าทางให้นักเรียนดู ทำให้เกิดปัญหากับครูบางคนที่ไม่ชอบ ไม่ สันทัด และการสอนวิชานี้จึงไม่สัมฤทธิ์ผล ตามจุดประสงค์ที่ระบุไว้ในหลักสูตร

ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะ ครูต้องสอนหลายวิชาจึงไม่มีเวลาจัดกิจกรรมดนตรีได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้อง กับ โครงการรับความช่วยเหลือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529) ได้สรุป การศึกษาไว้ว่าครูผู้สอนขาดความพร้อมต่อการใช้หลักสูตร ส่วนหนึ่งไม่เข้าใจวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอีกทั้งครูไม่ถนัดการสอนบางกลุ่มประสบการณ์ จึงไม่สามารถดัดแปลง หรือยืดหยุ่นกิจกรรมได้เหมาะสม

ด้านสื่อการสอน

โดยส่วนรวมพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะ ขาดการเตรียมการใช้สื่อการสอน อีกทั้งสภาพห้องเรียนไม่เหมาะกับการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนด้านดนตรี ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานของสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดร้อยเอ็ด(2536: 6) พบว่า ครูส่วนใหญ่สอนวิชาดนตรีศึกษาโดยไม่ใช้สื่อการสอน ไม่มีสื่อการสอนหรือไม่มีอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน คงใช้แต่หนังสือเรียนเท่านั้น

ด้านการวัดผลและประเมินผล

โดยส่วนรวมพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะ ครูผู้สอนไม่มีความเข้าใจและมั่นใจในการวัดผลด้านทักษะทางดนตรี อีกทั้งเครื่องมือวัดผลทางดนตรีมีเฉพาะแบบทดสอบที่วัดผลด้านเนื้อหาสาระทางดนตรีเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานโครงการรับความช่วยเหลือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล พบว่า ครูไม่สามารถสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลด้านลักษณะนิสัยของนักเรียน จึงใช้ข้อทดสอบเพื่อความรู้ของนักเรียนเพียงด้านเดียว และสอดคล้องกับการรายงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อ ปี พ.ศ. 2534, 2535 และ พ.ศ. 2536 พบว่า กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยภาคปฏิบัติ(แขนงวิชาดนตรีและนาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ด้านค่านิยมและเจตคติ

โดยส่วนรวมพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ว่า หัวหน้าสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะ หลายคนเชื่อว่าวิชาดนตรีเป็นเพียงวิชาเสริมวิชาอื่นเท่านั้น อีกทั้งเชื่อว่าดนตรีเป็นเรื่องของความสามารถเฉพาะตัวจะฝึกปฏิบัติได้ก็ต่อเมื่อมีพรสวรรค์เท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับสุกรี เจริญสุข (2539: 61 - 66) ได้กล่าวถึง มุมมองของนักการศึกษาไทยในอดีตต่อวิชาดนตรีว่า ดนตรีเป็นวิชาที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษาแต่อย่างใด ดนตรีเป็นหน้าที่ของทาสและไพร่คอยบำรุงบำเรอเจ้าขุนมูลนาย ดนตรีไม่ได้เป็นอาชีพ แต่เป็นหน้าที่ที่ต้องทำ ต้องปฏิบัติ แต่เก๋าก่อนนักดนตรีเป็นช่าง ช่างคิด ช่างขับ ช่างฟ้อน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลที่ได้จากการวิจัยทำให้ทราบถึงสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร ในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในรายวิชาคณิตและนาฏศิลป์ ดังนั้นเพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ควรเร่งดำเนินการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ด้านการใช้หลักสูตรประถมศึกษาเกี่ยวกับวิชาการด้านคณิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ให้กับครูผู้สอนและหัวหน้าสถานศึกษา เพื่อให้เข้าใจและเป็นแนวทางการปฏิบัติงานเช่นเดียวกัน
2. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ควร มีบทบาทในการประสานงานระหว่าง โรงเรียน กลุ่มโรงเรียน ในการพัฒนาครูผู้สอน ทั้งด้านการประชุม อบรม สัมมนา หรือการจัดการเผยแพร่ความรู้ทางเอกสาร เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในด้านคณิต

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ในรายวิชาคณิตและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอื่น ๆ หรือในสังกัดอื่น
2. ควรทำการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการใช้หลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ ในรายวิชาคณิตและนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

บรรณานุกรม

- กมล เวียสุวรรณและนิตยา เวียสุวรรณ. (2540: 43). แนวคิดการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและ
แนวทางในการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
สำหรับสายงานด้านมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ที่บริษัท คอมแพคท์ปริ้น
- จำกัด. (หน้า 43).
- กรมวิชาการ. (2522: 13); พันธ์ หันนาคินทร์. (2529: 242); ประดิษฐ์ ฮวบเจริญ และคนอื่น ๆ .
(2520: 85); ขวาล แพรัตกุล. (2526: 140-141). อ้างถึงใน ยุพิน ศรีสุวรรณ. สภาพและ
ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) กลุ่ม
สร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 ตามทฤษฎะของผู้บริหารโรงเรียน
และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร.ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต, วิชาเอกบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กรมวิชาการ. (2527). เอกสารเสริมความรู้สำหรับครูกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย.
_____. (2534). คู่มืออบรมครูแนวทางการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับ
ปรับปรุง พ.ศ. 2533)และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1 - 2 . กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2536). การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัยภาค
ปฏิบัติ(แขนงวิชาดนตรีและนาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 . กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2524). แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2524). แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย. (หน้า 547 - 630) กรุงเทพ
มหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2525). แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2525). แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2535). คู่มือ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533). (พิมพ์
ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

- จันทร์เพ็ญ วงศ์ศิริแสน. (2540). ชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (แขนงดนตรีและนาฏศิลป์) หน่วยที่ 3 เรื่อง กิจกรรมเน้นการฟัง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). ปรัญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฉันทนา อุดมสิน และเกื้อจิตต์ ฉิมทิม. (2533). ปัญหาการสอนดนตรี-นาฏศิลป์ ระดับประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2538). พฤติกรรมการสอนดนตรี . (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2541). จิตวิทยาการสอนดนตรี . กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรารักษ์ เงินศรี. (2518). การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ในเขตการศึกษา 10. ปรัญญาโท, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรยุทธ์ เสนิงส์ ณ อยุธยา.(2538) . ใน ระบบการเรียนการสอน . (เล่มที่ 1,ครั้งที่ 8, หน้า 38). ม.ป.ท.: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2538). หลักสูตรและแบบเรียน. ใน ระบบการเรียนการสอน . (เล่มที่ 1, ครั้งที่ 8, หน้า 53). ม.ป.ท.: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. อ้างถึงใน กู๊ด(Good, Carter V.) (2538). หลักสูตรและแบบเรียนระบบการเรียนการสอน. (เล่มที่ 2, พิมพ์ครั้งที่ 8, หน้า 37). ม.ป.ท. : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธำรง บัวศรี. (ม.ป.ป.). ใน ธีรยุทธ์ เสนิงส์ ณ อยุธยา. ระบบการเรียนการสอน. (ครั้งที่ 1, ครั้งที่ 8, หน้า 53). ม.ป.ท. : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นภพล พูลสวัสดิ์. (2526) อ้างถึงใน ปิยพันธ์ แสนทวีสุข. คู่มือการสอนปฏิบัติดนตรีสากล ระดับอุดมศึกษา. อัดสำเนา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น . (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประคอง สุทธสาร. (2527). การใช้เพลงประกอบการสอนจริยธรรม ใน กลวิธีสอนจริยศึกษาและการสอนสอดแทรกคุณธรรมในการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2): กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท..

ประทีป นกปี. (2530). สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 วิชาดนตรีศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครูสอนวิชาดนตรี ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 7. ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

ประภาพรรณ สุวรรณสุข (2538). กิจกรรมในโรงเรียน ใน ระบบการเรียนการสอน. (เล่มที่ 2, พิมพ์ครั้งที่ 8, หน้า 576-579). ม.ป.ท.: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พนัส หันนาคินทร์. (2521). การมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2531) วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญผล.

พันทิพา อุทัยสุข. (2538). การจัดระบบการเรียนการสอนและการวางแผน. ใน ระบบการเรียนการสอน. (เล่มที่ 2, พิมพ์ครั้งที่ 8, หน้า 11-15). ม.ป.ท.: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

_____. (2538). การจัดระบบการเรียนการสอนและการวางแผน. ใน ระบบการเรียนการสอน. (เล่มที่ 2, พิมพ์ครั้งที่ 8, หน้า 12-13). ม.ป.ท.: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

_____. (2538). การเขียนแผนการเรียนการสอน ใน ระบบการเรียนการสอน. (เล่มที่ 2, พิมพ์ครั้งที่ 8, หน้า 542 - 570). ม.ป.ท.: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

_____. (2538). การสอนซ่อมเสริม ใน ระบบการเรียนการสอน. (เล่มที่ 2, พิมพ์ครั้งที่ 8, หน้า 576-579). ม.ป.ท.: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ยุพิน ศรีสุวรรณ. (2537). สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง 2533) กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 ตามทัศนะผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต, วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ภิญโญ สาร. (2538). อ้างถึงใน ชีรยุทธ์ เสนิงศ์ ณ อุษยา. หลักสูตรและแบบเรียน ใน ระบบการเรียนการสอน. (เล่มที่ 2, พิมพ์ครั้งที่ 8, หน้า 38). ม.ป.ท. : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

_____. (2538). อ้างถึงใน กริมยา อินทรกำแหง. (2535). สารานพัฒนาหลักสูตร เรื่อง องค์ประกอบการจัดการในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ.

บุพิน ศรีสุวรรณ. อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2529). โครงการรับความช่วยเหลือ: รายงานการฝึกอบรมเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา ในโครงการอบรมครูวิชาการประจำกลุ่มโรงเรียน ปีงบประมาณ 2528 - 2529. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

_____. (2537). สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 ตามทัศนะผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ระวีวรรณ พันธุ์พานิช. (2536) การอบรมการวิจัย . เอกสารการอบรมการวิจัย. มปท. และเทคโนโลยีทางการศึกษา สำหรับสายงานด้านมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ที่บริษัท คอมแพคท์ปริ้น จำกัด. (หน้า 39 - 40).

ราชกิจจานุเบกษา. (2542) กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2542). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

วนิช บรรจง, (2526: 116); ละออ การุณยวนิช และคณะ, (2527: 40); สมพงษ์ สอนสุภาพ, (2532: 3); สุกัญญา ธารวีวรรณ และคนอื่น ๆ , (2528: 8). อ้างถึงใน สุรสิทธิ์ ปิ่นเส. (2538). การสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย แขนง ดนตรี-นาฏศิลป์ ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, วิชาเอกการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วัชรินทร์ สายสาระ. (2529). สภาพและปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (ดนตรี) ของ โรงเรียนประถมศึกษาเขตจังหวัดเลย . เลข: วิทยาลัยครูเลย.

วิชา เขาวศิลป์. (13 กันยายน 2539). ดนตรีกับแนวคิดของการศึกษาไทย เอกสารประกอบการสัมมนาหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา. (หน้า 68).

ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์. (ม.ป.ป.). ทฤษฎีและกระบวนการเรียนวิชาดนตรี. อัดสำเนา.

สนอง เครือมาก. (2537). อ้างถึงใน ระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2534. นครสวรรค์: บริษัท เรียนดี จำกัด.

- สมบุรณ์ ศาสดาชีวิน. (2518). อ้างถึงใน เครือวัลย์ สุขเจริญ.(2537). การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. ปรินิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัย, วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (หน้า 3)
- สมพงษ์ สอนสุภาพ. (2532). หลักการสอน. มหาสารคาม: วิทยาลัยครูมหาสารคาม.
- _____. (2532). หลักการสอน. มหาสารคาม: วิทยาลัยครูมหาสารคาม.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2531) สาระและกิจกรรมการสอนวิชา หลักสูตรและการสอนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมศักดิ์ ศรีอยุธยา. (2538). เครื่องเคาะตี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ โอ. เอส. พรินต์ติ้ง เฮาส์.
- สมัย สุทธิธรรม. (2534). ทางนรกหมื่นไม้หมอน. กรุงเทพมหานคร: แสงศิลป์การพิมพ์.
- สวัสดิ์ สุวรรณอักษร. (2535). บนเส้นทางพัฒนาการศึกษาชาติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. (2536). รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. พิษณุโลก: สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก.
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. (2537). รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ร้อยเอ็ด: สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด.
- _____. (2536). รายงานการนิเทศ. ร้อยเอ็ด: สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด.
- _____. (2537) รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษานักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ร้อยเอ็ด: สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด.
- _____. (2540) ข้อมูลสถิติการศึกษา เอกสารหมายเลข 2/40.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2529). โครงการรับความช่วยเหลือ: รายงานการฝึกอบรมเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา ในโครงการอบรมครูวิชาการประจำกลุ่มโรงเรียน ปีงบประมาณ 2528 - 2529. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2539). รายงานการวิจัย การประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2538. (หน้า 54, 55) กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). เทคนิคการพัฒนางานเพื่อเข้าสู่มาตรฐาน. สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

สุกรี เจริญสุข. (13 กันยายน 2539). ดนตรีกับแนวคิดของการศึกษาไทย เอกสารประกอบการสัมมนาหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา. (หน้า 61 - 66).

_____. (13 กันยายน 2539). ดนตรีกับแนวคิดของการศึกษาไทย เอกสารประกอบการสัมมนาหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา. (หน้า 64).

_____. (13 กันยายน 2539). ดนตรีกับแนวคิดของการศึกษาไทย เอกสารประกอบการสัมมนาหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา. (หน้า 65).

_____. (2530). ระบบนิวเครื่องเป่า. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สุพรรณิ เหลือบุญชู. (2536). ดนตรีเบื้องต้นสำหรับครูประถม. มหาสารคาม: ม.ป.ท.

สุมน อมรวิวัฒน์และสมพงษ์ จิตระดับ. (2531). สาระและกิจกรรมการสอน วิชาหลักสูตรและการสอนระดับประถมศึกษา. (หน้า 65-66, 67 - 69, 70, 72, 72 - 76) กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2531). สาระและกิจกรรมการสอน วิชาหลักสูตรและการสอนระดับประถมศึกษา. (หน้า 69 - 70) กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมิตร คุณานุกร. (2523). หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

อธิพร ศรียมก. (2538). สื่อการเรียนการสอน 1 ใน ระบบการเรียนการสอน. ม.ป.ท.: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (หน้า 285-286).

อนันต์ ศรีโสภ. (2522). การวัดผลการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

อบรม สันภิบาล. (2524). ประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ(คู่มือฝึกสอน). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

เอนก เพียรอนุกุลบุตร. (2537). การวัดและการประเมินผลทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Copyright by Mahidol University

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม เรื่อง การศึกษาการใช้หลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรี และนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย กรณีศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมี 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร ในการสอนวิชา ดนตรีศึกษาในรายวิชาดนตรี และนาฏศิลป์ รวม 6 ด้าน คือ

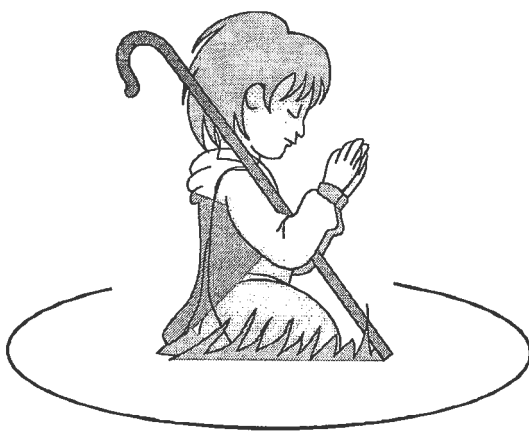
1. ด้านหลักสูตรและเนื้อหา
2. ด้านบุคลากร
3. ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. ด้านการใช้สื่อการสอน
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล
6. ค่านิยม และเจตคติ

2. กรุณาตอบตามความเป็นจริง และตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

3. คำตอบของท่านถือว่าเป็นความลับ และเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใด

4. การรายงานผล ผู้วิจัยรายงานเป็นส่วนรวม

ขอขอบพระคุณยิ่งที่ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและส่งแบบสอบถามกลับ

ขออภัยที่รบกวนเวลาการปฏิบัติงานของท่าน

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน ตามสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

1.1 ตำแหน่งงานของท่าน ☐ หัวหน้าสถานศึกษา ☐ ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.2 ประสบการณ์การสอน วิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรี และนาฏศิลป์

☐ ไม่เคย ☐ น้อยกว่า 5 ปี ☐ 5 – 10 ปี ☐ 10 ปี ขึ้นไป

1.3 ขนาดโรงเรียนของท่านเป็นโรงเรียน

☐ ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1 – 120 คน)

☐ ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 121 – 300 คน)

☐ ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 301 ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ การศึกษาการใช้หลักสูตร วิชาดนตรีศึกษา ในรายวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย กรณีศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง แบบสอบถามแยกออกเป็น 2 ประเด็น คือ

1. ประเด็นสภาพการใช้หลักสูตร

2. ประเด็นปัญหาการใช้หลักสูตร

ผู้ตอบแบบสอบถามกรุณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง [.....] ตามมาตราส่วนประมาณค่า

ดังนี้คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยสอดคล้องกับความคิดเห็นของท่าน

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ด้านสภาพการใช้หลักสูตร

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	โรงเรียนของท่านมีคู่มือ และเอกสารประกอบหลักสูตร.....	...../...	.....	.....	.....	.....
00	โรงเรียนของท่านมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	...../...

จากตัวอย่างข้อ 0 แสดงว่า โรงเรียนของท่านมีคู่มือ และเอกสารประกอบหลักสูตร พอเพียง สะดวกต่อการศึกษาค้นคว้า

จากตัวอย่างข้อ 00 แสดงว่า โรงเรียนของท่านมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรี มีจำนวนน้อยมาก

แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านหลักสูตรและเนื้อหา					
1	โรงเรียนมีหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือครู และตำราด้านดนตรีเพื่อศึกษาค้นคว้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
2	เนื้อหาในหลักสูตร มีความเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ และสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนและชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3	เอกสารประกอบหลักสูตร มีเนื้อหาสาระทางดนตรีที่น่าสนใจและเหมาะสมต่อการศึกษาค้นคว้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
4	หลักสูตรได้อธิบายและเสนอแนะทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านดนตรีที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ต่อไปนี้					
	4.1 กิจกรรมเน้นจังหวะ.....	.....	.....	.....	.....	.....
	4.2 กิจกรรมเน้นการฟัง.....	.....	.....	.....	.....	.....
	4.3 กิจกรรมการร้องเพลง.....	.....	.....	.....	.....	.....
5	แนวทางการใช้หลักสูตร มีความสอดคล้องและสะดวกต่อการจัดหาสื่อการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
6	หลักสูตรได้กำหนดระยะเวลาการจัดกิจกรรมวิชาดนตรีศึกษาได้เหมาะสม.....	.....	.....	.....	.....	.....
7	หลักสูตรเสนอแนะแนวทางการวัดผลด้านดนตรีได้เหมาะสม.....	.....	.....	.....	.....	.....
	ด้านบุคลากร					
8	โรงเรียนของท่านมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
9	ครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา เป็นผู้ที่มีความสนใจ ใฝ่ศึกษาในวิชาการด้านดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10	โรงเรียนของท่านเปิดโอกาสให้ครูที่มีความรู้ความถนัดด้านดนตรีสอนในหลายระดับ.....	.....	.....	.....	.....	.....
11	โรงเรียนของท่านส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านดนตรี เช่น จัดครูเข้ารับการอบรม ศึกษา ดูงานนอกสถานที่.....	.....	.....	.....	.....	.....
12	โรงเรียนของท่านได้สำรวจข้อมูล แหล่งความรู้บุคลากรด้านดนตรีในท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลที่สะดวกต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน...	.....	.....	.....	.....	.....
13	โรงเรียนของท่านได้เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านดนตรีมาให้ความรู้แก่คณะครูและนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
14	ครูผู้สอนและนักเรียนสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรีด้วยความสนุกสนาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
15	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองหรือนักเรียน มีส่วนในการวางแผน และร่วมกิจกรรมด้านดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
16	มีการนิเทศภายในโรงเรียนหรือได้รับการนิเทศจากบุคลากรที่มีความถนัดด้านดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
17	ครูวิชาการกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยในกลุ่มโรงเรียนของท่าน ได้ประสานงาน และคอยให้ความช่วยเหลือด้านดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
18	ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	.....	.....	.....	.....	.....
	กลุ่มโรงเรียนได้จัดประชุมเพื่อปรึกษา และวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19	ครูผู้สอนได้ศึกษาการปฏิรูปการศึกษา และแนวทางการเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.....	.....	.....	.....	.....	.....
20	ครูผู้สอนได้วางแผนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ดังนี้ 20.1 จัดทำแผนการสอนระยะยาว..... 20.2 จัดทำแผนการสอนสำหรับหน่วยการสอน.... 20.3 เขียนแผนการสอนระดับบทเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
21	ครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา สอนตามแผนการสอนระดับบทเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
22	ครูผู้สอนนำเอาเพลงและวรรณกรรมพื้นบ้านมาประกอบกิจกรรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
23	ครูผู้สอนปรับและยืดหยุ่นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม.....	.....	.....	.....	.....	.....
24	ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ให้มีความสัมพันธ์กับวิชาอื่น.....	.....	.....	.....	.....	.....
25	ครูผู้สอนได้จัดทำแฟ้มสะสมผลงาน(Portfolio) ของตัวเองและของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
26	โรงเรียนของท่านจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านดนตรี เช่น ชุมนุม นิทรรศการ ฯลฯ	.....	.....	.....	.....	.....
27	โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงดนตรีในวันสำคัญ เช่น วันประณมศึกษาแห่งชาติ กิจกรรมแข่งขันกีฬา วันปิดภาคเรียน ฯลฯ..... ด้านการใช้สื่อการสอน	.....	.....	.....	.....	.....
28	โรงเรียนของท่านได้สำรวจความต้องการวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และแหล่งความรู้ด้านดนตรีจากครูผู้สอน.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
29	โรงเรียนของท่านมีห้องเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
30	โรงเรียนของท่านร่วมปรึกษาในการจัดหาหรือเลือกซื้อเครื่องดนตรี ตำรา และสื่อการสอนด้านดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
31	โรงเรียนของท่านมีสื่อการสอนด้านดนตรี ตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์ในหลักสูตร.....	.....	.....	.....	.....	.....
32	บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อด้านดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
33	ครูผู้สอนมีความสามารถใช้และเก็บรักษาสื่อการสอนด้านดนตรีอย่างถูกวิธี.....	.....	.....	.....	.....	.....
34	โรงเรียนได้เชิญวิทยากรให้ความรู้การผลิต การใช้ และการเก็บรักษาสื่อการสอนด้านดนตรี.... ด้านการวัดผลและประเมินผล	.....	.....	.....	.....	.....
35	ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผลวิชาดนตรีศึกษาในด้านต่อไปนี้ 35.1 ด้านเนื้อหาทางดนตรี..... 35.2 ด้านทักษะทางดนตรี..... 35.3 ด้านเจตคติทางดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
36	ครูผู้สอนทำการประเมินผลในชั่วโมงสอนดังนี้ 36.1 ก่อนการเรียนการสอน..... 36.2 ขณะทำการสอน..... 36.3 หลังการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
37	ครูผู้สอนเปรียบเทียบผลการประเมินครั้งปัจจุบันกับครั้งก่อนเพื่อหาความก้าวหน้าและจัดทำสถิติผลการเรียนรู้วิชาดนตรีศึกษาทุกภาคเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	สภาพการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
38	ครูผู้สอนมีความสามารถสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลทางดนตรี..... ด้านค่านิยม และเจตคติทางดนตรี	.....	.....	.....	.....	.....
39	วิชาดนตรี มีความสำคัญเช่นเดียวกับวิชาอื่น ๆ ...	.....	.....	.....	.....	.....
40	นักเรียนมีความกระตือรือร้น และประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
41	ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในกิจกรรมด้านดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
42	โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาวิชาดนตรีในระดับสูงขึ้น	.....	.....	.....	.....	.....
43	วิชาดนตรีศึกษา มีส่วนสร้างเสริมลักษณะนิสัยให้กับนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
44	ดนตรีมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์.....	.....	.....	.....	.....	.....
45	ท่านเห็นด้วยกับคำว่า “ดนตรีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมที่มีอยู่ทั่วโลก”.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม						
ด้านปัญหาการใช้หลักสูตร						
ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	ครูผู้สอนขาดทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรี	...../...	.....	.....	.....	.....
00	มีจำนวนผู้ปกครองที่ไม่เห็นความสำคัญของวิชาการด้านดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.../....

จากตัวอย่างข้อ 0 แสดงว่า ครูผู้สอนขาดทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรี ในระดับมากที่สุด เป็นปัญหาต่อการจัดกิจกรรมด้านดนตรี

จากตัวอย่างข้อ 00 แสดงว่า จำนวนผู้ปกครองที่ไม่เห็นความสำคัญของวิชาการด้านดนตรี มีจำนวนน้อย ไม่มีปัญหาต่อการจัดกิจกรรมด้านดนตรี

แบบสอบถามด้านปัญหาการใช้หลักสูตร

ข้อ	ปัญหาใช้หลักสูตร	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านหลักสูตรและเนื้อหา					
1	โรงเรียนขาดเอกสารประกอบหลักสูตร และตำราด้านดนตรี	.....	.....	.....	.....	.....
2	เนื้อหาวิชาในหลักสูตร ไม่เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ วิชา และสภาพสังคมของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3	เนื้อหาวิชาดนตรีมีความยากต่อการศีกษา ของครูผู้สอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4	ระยะเวลาที่กำหนดในหลักสูตร ไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้านดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
5	หลักสูตรขาดการแนะนำการเตรียมตัวของครู และการเตรียมเด็กก่อนทำการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
6	หลักสูตรขาดเนื้อหาวิชาดนตรีด้านความคิดสร้างสรรค์.....	.....	.....	.....	.....	.....
	ด้านบุคลากร					
7	ครูผู้สอนขาดความรู้และขาดทักษะด้านดนตรี...	.....	.....	.....	.....	.....
8	ขาดการจัดอบรม ประชุม สัมมนาวิชาการด้านดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
9	ขาดบุคลากรแนะนำการใช้หลักสูตรและเนื้อหาวิชาด้านดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
10	โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ และขาดการประสานงานด้านดนตรีกับบุคลากรในท้องถิ่น...	.....	.....	.....	.....	.....
11	ขาดการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมด้านดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
12	ครูผู้สอนขาดโอกาสจัดกิจกรรมด้านดนตรีอย่างเต็มที่.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
13	ครูผู้สอนศึกษาเฉพาะคู่มือครูและเอกสารประกอบหลักสูตร ไม่ศึกษาหลักสูตรแม่บท....	.....	.....	.....	.....	.....
14	ครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนระยะยาว และแผนการสอนสำหรับหน่วยการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
15	ครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนระดับบทเรียน (บันทึกการสอน).....	.....	.....	.....	.....	.....
16	ครูผู้สอนไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
17	ครูผู้สอนไม่ใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	.....	.....	.....	.....	.....
18	ครูผู้สอนต้องสอนหลายวิชา จึงไม่มีเวลาจัดกิจกรรมดนตรีได้เต็มที่	.....	.....	.....	.....	.....
19	ครูผู้สอนไม่เข้าใจการจัดกิจกรรมด้านดนตรีให้มีความสัมพันธ์ กับวิชาการด้านอื่น.....	.....	.....	.....	.....	.....
20	ครูผู้สอนไม่เข้าใจการดัดแปลงหรือยืดหยุ่นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
21	ครูผู้สอน ไม่ยึดแนวการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาสู่เกณฑ์มาตรฐาน .....ด้านสื่อการสอน	.....	.....	.....	.....	.....
22	สภาพห้องเรียนและห้องปฏิบัติการด้านดนตรีไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
23	ขาดการเตรียมการใช้สื่อการสอนและการใช้เครื่องดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
24	โรงเรียนขาดแคลนสื่อการสอนด้านดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
25	ครูผู้สอนขาดทักษะในการใช้สื่อด้านดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
26	โรงเรียนไม่สามารถสร้างหรือซ่อมแซมสื่อการสอนด้านดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
27	โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องดนตรี แต่ใช้ไม่เต็มที่ โดยเก็บรักษาไว้เกรงว่าจะชำรุด.....	.....	.....	.....	.....	.....
28	เครื่องดนตรีที่โรงเรียนได้รับมีคุณภาพต่ำ.....	.....	.....	.....	.....	.....
ด้านการวัดผลและประเมินผล						
29	ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาการวัดผลและประเมินผลด้านดนตรีในเอกสารประกอบหลักสูตร.....	.....	.....	.....	.....	.....
30	ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการออกแบบทดสอบในด้านต่อไปนี้					
	30.1 ด้านเนื้อหาสาระทางดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
	30.2 ด้านทักษะด้านดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
	30.3 เจตคติด้านดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
31	เครื่องมือวัดผลมีเฉพาะแบบทดสอบที่วัดผลด้านเนื้อหาสาระทางดนตรีเท่านั้น.....	.....	.....	.....	.....	.....
32	ครูผู้สอนไม่วัดผลวิชาดนตรีศึกษาด้านต่อไปนี้					
	32.1 ด้านทักษะทางดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
	32.2 ด้านความคิดสร้างสรรค์.....	.....	.....	.....	.....	.....
33	ครูผู้สอนไม่ทำสถิติการวัดผลและประเมินผลการเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
ด้านค่านิยมและเจตคติ						
34	นักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับวิชาดนตรี เพราะมีคะแนนน้อย.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	ปัญหาการใช้หลักสูตร	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
35	ครูผู้สอนไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมด้านดนตรี เพราะ เชื่อว่า					
	35.1 นักเรียนนำวิชาดนตรีไปใช้ในชีวิตประจำวันน้อย.....	.....	.....	.....	.....	.....
	35.2 วิชาดนตรีเป็นวิชาที่เสริมวิชาอื่น เท่านั้น...	.....	.....	.....	.....	.....
	35.3 ดนตรีเป็นเรื่องของความสามารถเฉพาะตัว จะฝึกปฏิบัติได้ก็ต่อเมื่อมีพรสวรรค์เท่านั้น.....	.....	.....	.....	.....	.....
36	ผู้ปกครองไม่ส่งเสริมให้บุตรหลานเรียนวิชาดนตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ

นายวีระชัย จารย์รัตน์

เกิด

20 ธันวาคม 2501

สถานที่เกิด

จังหวัดร้อยเอ็ด ประเทศไทย

ประวัติการศึกษา

ครุศาสตรบัณฑิต(พลศึกษา)

วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ พ.ศ. 2530

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรี)

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2544

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนบ้านชาติ สำนักงานการ
ประถมศึกษาอำเภอพนมไพร สำนักงานการประถม
ศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

